

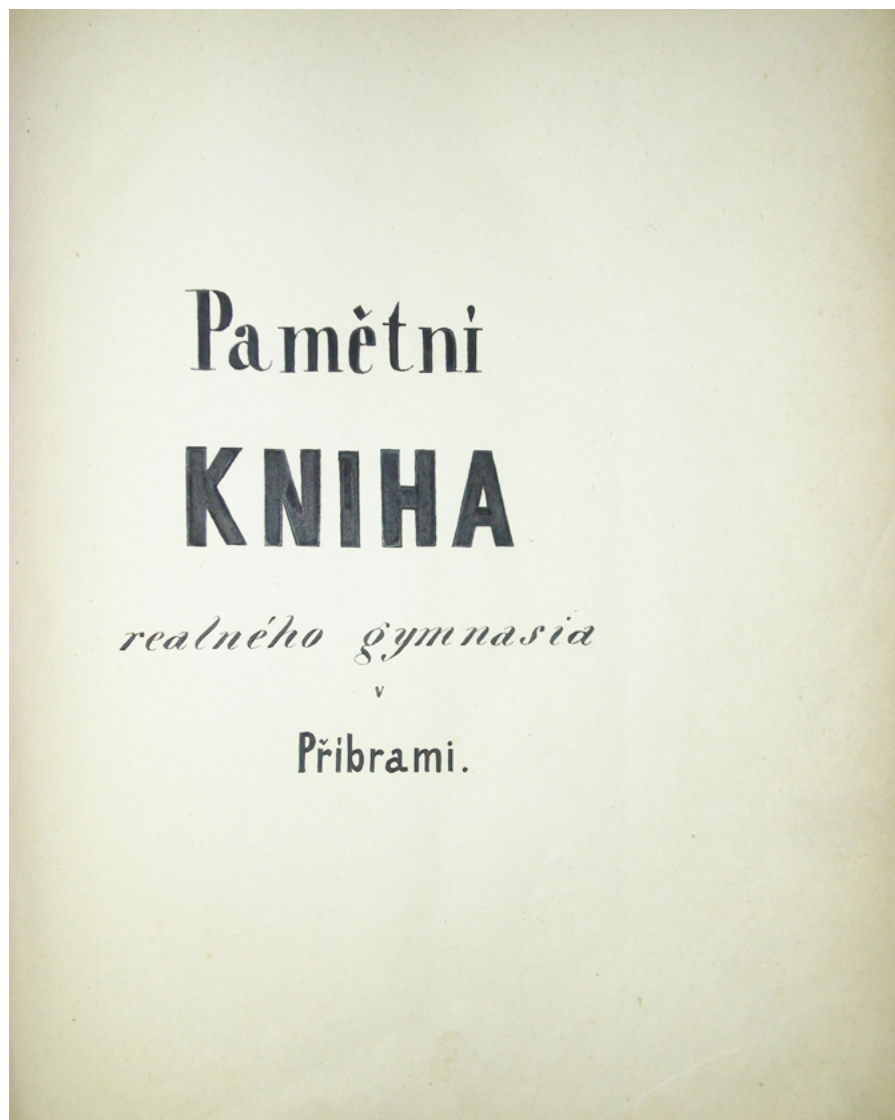
PAMĚTNÍ KNIHA

REÁLNÉHO GYMNASIA

V PŘÍBRAMI

1871–1920

PŘEPIS RUKOPISNÉHO ORIGINÁLU NEJSTARŠÍ
KRONIKY PŘÍBRAMSKÉHO GYMNÁZIA

Obsah

Obsah	3
Ediční poznámka	4
Slovo úvodem	5
Úvod	6
1873	10
1874	18
1875	20
1876	23
1877	24
1878	25
1879	26
1880	28
1881	30
1882	31
1883	33
1884	34
1885	38
1886	40
1887	43
1888	48
1889	50
1890	53
1891	58
1892	65
1893	68
1894	71
1895	73
1896	74
1897	76
1899	80
1900	84
1901	86
1902	88
1903	90
1904	93
1904-05	95
1905-06	100
1906-07	109
1907-08	121
1908-09	130
1909-10	142
1910-11	150
1911-12	163
1912-13	173
1913-14	182
1914-15	191
1915-16	204
1916-17	211
1917-18	219
1918-19	225
1919-20	233

Ediční poznámka

Pamětní knihu reálného gymnasia v Příbrami 1871–1920 z rukopisného originálu uloženého ve Státním oblastním archivu v Praze – Státním okresním archivu Příbram v roce 2020 přepsali členové GymTV, školní televize Gymnázia Příbram (uvedeny jsou třídy ve školním roce 2020–21):

Petr Hegedús (kvarta)

Vít Šimánek (2.C)

Magdaléna Studená (kvinta)

Matouš Ettler (absolvent 2020)

Sabina Müllerová (sexta)

David Burda (absolvent 2019)

Kateřina Fialová (tercie)

Sofie Pazlarová (tercie)

Štěpán Švagr (sekunda)

Matylda Hofschneiderová (septima)

Michaela Nedavašková (absolventka 2020)

Josef Fryš (vedoucí GymTV)

Text kroniky je doslovným přepisem, který zachovává původní pravopis včetně dnes již neplatných pravidel. Zachována je i původní interpunkce. Chyby, které se v původním textu vyskytují, jsou v přepisu ponechány. Vynechána jsou pouze čísla jednací zmiňovaných dokumentů.

Poděkování

Slovo úvodem

Milí čtenáři,

jsme rádi, že jste – alespoň obrazně – otevřeli tuto knihu, první kroniku reálného gymnasia v Příbrami, které bylo předchůdcem dnešní školy, Gymnázia Příbram, v roce 2021 si připomínajícího 150 let své existence. Právě do roku 1871 sahají nejstarší vzpomínky, psané rukama prvních dvou ředitelů školy Ferdinanda Fidlera a Čenka Vyhnise.

Když jsem před lety ve Státním okresním archivu v Příbrami na kroniku narazil, řekl jsem si, že by bylo hezké její stránky znovu otevřít a řádky dějin školy znovu ukázat více lidem. Všichni, o nichž se v kronice píše, a zejména ti, kteří vzpomínky v průběhu půlstoletí zapisovali, si to jistě zaslouží. Většina zápisu je úředního charakteru: kdo posílil či opustil pedagogický sbor, jaký přípis přišel z ministerstva, kolik žáků konalo přijímací či maturitní zkoušky. Najdeme tu ale i mimořádné události, dočteme se, jak škola prožívala historické okamžiky radostné i smutné, jakým problémům čelila, na co byla pyšná. Zkrátka kronika života.

Čtení kroniky je poutavé i díky jazyku, kterým je psána a který je ukázkou psané češtiny daného období. Kdo má rád složité větné konstrukce a z dnešního pohledu jistě specifickou slovní zásobu, bude určitě potěšen.

Vybraná témata z kroniky spolu s kontextem a odborným komentářem zpracovali členové školní televize GymTV ve videopříspěvcích, které najdete na gymbp.cz/150.

Dovolte mi ještě, abych na tomto místě vyjádřil svůj obdiv a své poděkování svým kolegyním a kolegům – členům školní televize GymTV, kteří ručně psaný – a mnohdy obtížně rozluštitelný – text ve svých volných chvílích dobrovolně přepisovali. Zejména první tři uvedení na předchozí straně si zaslouží velké poděkování a úctu.

Josef Fryš, vedoucí GymTV

Úvod

Přeměnění nesamostatné školy realné v real. gymnasium

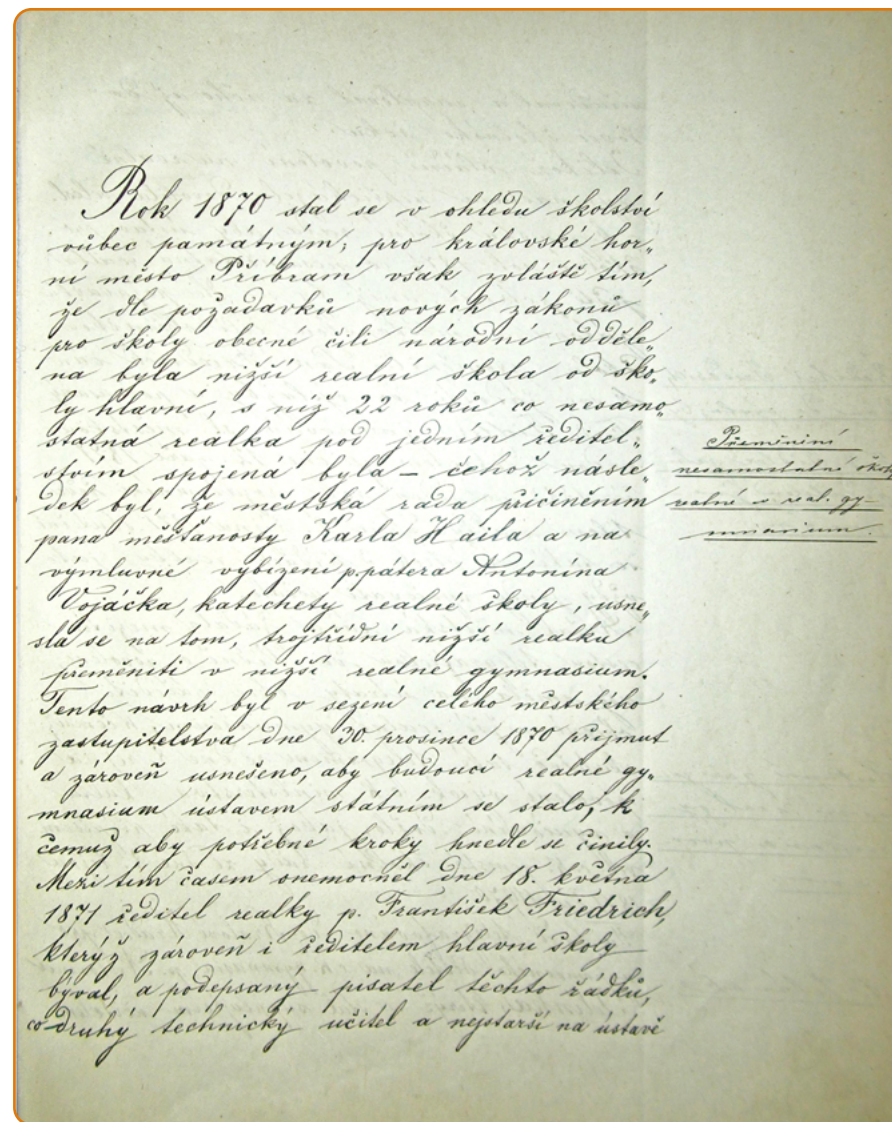
Rok 1870 stal se v ohledu školství vůbec památným, pro královské horní město Příbram však zvláště tím, že dle požadavků nových zákonů pro školy obecné čili národní oddělena byla nižší realní škola od školy hlavní, s níž 22 roků co nesamostatná realka pod jedním ředitelstvím spojená byla – čehož následek byl, že městská rada přičiněním pana měšťanosty Karla Haila a na výmluvné vybízení p. pátera Antonína Vojáčka, katechety realné školy, usnesla se na tom, trojtřídní nižší realku přeměnit v nižší realné gymnasium. Tento návrh byl v sezení celého městského zastupitelstva dne 30. prosince 1870 přijmut a zároveň usnešeno, aby budoucí realné gymnasium ústavem státním se stalo, k čemuž aby potřebné kroky hnedle se činily. Mezi tím časem onemocněl dne 18. května 1871 ředitel realky p. František Friedrich, kterýž zároveň i ředitelem hlavní školy býval, a podepsaný pisatel těchto řádků, co druhý technický učitel a nejstarší na ústavě úřadoval a suploval za něho až do konce školního roku. Jelikož vládní povolení na realné gymnasium nepřicházelo, dovolila velesl. c. k. zemská školní rada, aby ústav pro školní rok 1871/72 co nesamostatná realka ještě potrvál, aniž by se dle požadavků zákona v měšťanskou čili občanskou školu proměnil.

Ředitel Friedrich dán do výslužby. Ferd. Fidler zat. ředitelem jmenován.

Pan Friedrich dán k své žádosti do výslužby a podepsaný Ferd. Fidler jmenován sl. městskou radou dekretem ze dne 12. září 1871 na jeden rok prozatímním ředitelem realky. Dne 2. října 1871 skutečně se také na všech 3 třídách realky jako vždy jindy vyučovati počalo.

Postupné zařizování real. gymnasia povoleno

Avšak městská rada žádala mezitím cestou telegrafickou do Vídně o povolení, aby směla na úhrady obce zaříditi obecné nižší realné gymnasium, k čemuž skutečně také telegrafem ze dne 8. října povolení

Rok 1870 stal se v ohledu školství vůbec památným, pro královské horní město Příbram však zvláště tím, že dle požadavků nových zákonů pro školy obecné čili národní oddělena byla nižší realní škola od školy hlavní, s níž 22 roků co nesamostatná realka pod jedním ředitelstvím spojená byla – čehož následek byl, že městská rada přičiněním pana měšťanosty Karla Haila a na výmluvné vybízení p. pátera Antonína Vojáčka, katechety realné školy, usnesla se na tom, trojtřídní nižší realku přeměnit v nižší realné gymnasium. Tento návrh byl v sezení celého městského zastupitelstva dne 30. prosince 1870 přijmut a zároveň usnešeno, aby budoucí realné gymnasium ústavem státním se stalo, k čemuž aby potřebné kroky hnedle se činily. Mezi tím časem onemocněl dne 18. května 1871 ředitel realky p. František Friedrich, kterýž zároveň i ředitelem hlavní školy býval, a podepsaný pisatel těchto řádků, co druhý technický učitel a nejstarší na ústavě

*Přeměnění
nesamostatné školy
realné v real. gymnasium.*

vysok. c. k. ministerstva kultu a vyučování¹ došlo, jakož i také přípisem vel. c. k. zemské školní rady ze dne 8. října 1871.

A. Jelínek

Tu hned telegrafováno do Kralové Hradce pro výpomocného učitele na c. k. gymnasiu p. Antonína Jelínka, kterýž se stal supplujícím učitelem pro odbor latinské, české a německé řeči na tomto nově zařízeném realném gymnasiu, a Ferd. Fidler zůstal ředitelem 2hé a 3tí třídy realky i Iní třídy realného gymnasia, v niž se také skutečně dle předepsaného plánu dne 12ho října 1871 vyučovati počalo.

V první konferenci sboru učitelského byly předměty následovně rozděleny:

p. P. Ant. Vojáček, katecheta obecní i realné školy – náboženství;

proz. ředitel Ferd. Fidler v I. tř. r. g. počty a měřické kreslení – v II. tř. realky měřictví a měřické rýsování – v III. tř. r. počty, stavitelství a krasopis; mimo to učil 4 hodiny těsnopisu ve 2 odděleních a 2 hodiny zpěvu.

p. sup. prof. Ant. Jelínek v I. r. g. latinu, češtinu a němčinu, pak v II. r. češtinu.

p. učitel Karel Krčmář v I. r. g. a v II. r. přírodopis, v II. a III. r. fysiku a v III. r. lučbu; v I. r. g. země- a dějepis.

ze zvláštní ochoty supplující professor c. k. hornické školy p. Jan Šubrt v II. a III. r. společně kreslení a v II. r. počty;

p. supplet² Václ. Vlasák učil v I. r. g. a v II. r. krasopisu, v II. a III. r. němčině, země- a dějepisu, v III. r. češtině a času letního 2 hodiny tělocviku.

Krčmář z ústavu odešel. V. Krátký suppletem ustanoven

V tomto rozdělení předmětů stala se později změna ta, že předměty

---

¹ předchůdce dnešního MŠMT; „kult“, tzn. uctívání, je obecný pojem zde zahrnující kompetence ve vztahu k církvím; též „ministerium duchovních záležitostí a vyučování“

² vyučující, který dosud nesložil druhou státní zkoušku

pana Krčmáře, kterýž byl koncem listopadu do Blatné za ředitele na měšťanskou školu povolán, převzal dne 21. prosince 1871 kandidát p. Václav Krátký, jehož byl p. c. k. zem. škol. inspektor Svoboda do Příbrami za suppleta poslal.

Počet žáků v I. tř. real. gym. začátkem školního roku 1871/72 činil 65, z nichž ku konci 2ho pololetí pozůstalo 53; v II. tř. niž. realky bylo žáků 45, z kterých pouze 1 vystoupil, a v III. tř. realky bylo žáků 27, z nichž setrvalo až do konce 24.

Knihovna v stavu chatrném

Co se knihovny školní v ředitelně umístěné týká, sluší zaznamenati, že čítala koncem šk. roku 1871 českých spisův 538 a 526 německých, kteréž obě sice byly v katalogu vyznamenány, ale ponejvíce velmi chatrného jsou obsahu. Knihovna tato má býti ještě rozdělena mezi realné gymnasium a obecnou školu, jak přípisem městské rady dto 6. září 1872 ředitelstvu nařízeno bylo.

Školním rokem pak 1871/72 obohacena byla knihovna tato 66ti svazky nových spisů, ceny trvalé, jež ředitelstvu zakoupilo z příjímačnických tax a žákovských příspěvků a peněžité podpory sl. městské rady.

Fysikální kabinet a sbírky přírodnické chudy

Ku konci budiž podotknuto, že v nedostatku dotace nemohl se kabinet fysikální ani sbírky přírodopisné v roce 1872 rozmnožiti; jenom laboratorium chemické obdrželo něco nových chemikálií a některé aparaty, jež byla obec zakoupila.

V Příbrami, dne 28. září 1872

Ferd. Fidler, pr. ředitel

Podepsaný přijav dne 20. září 1872 nabízené jemu ředitelství obecného realného gymnasia v Příbrami počal zapisovati paměti ústavu tohoto za rok školní 1873.

Vyhnis

Rok školní 1873

Aby nově zařízený ústav mohl postaven býti na základ pevnější, bylo především potřebné reorganiosovati celý sbor učitelský, dosaditi síly učitelské zákonitě kvalifikované, by c. kr. ministerstvem uznaná veřejnost spoléhala i dále na podmínkách zákonitých.

Jmenování nového ředitele a učitelův

Za tou příčinou obec příbramská s dorozuměním c. k. zemské školní rady zvláště pak s intervencí c. k. školního z. inspektora pana Václava Svobody povolala na základě snesení svého zastupitelstva dne 23. září 1872 tyto učitele:

- 1.) Čeňka Vyhnise, dosud skut. učitele c. kr. gymnasia v Hradci Králové – za profesora klasické filologie a za ředitele ústavu.
- 2.) Frant. Domorázka, dosud suppl. učitele c. k. real. gymnasia v Táboře a
3. Frant. Prusíka, dosud suppl. učitele c. k. gymnasia v Plzni – za učitele skutečné
- 4.) Antonína Pánka, dosud suppl. učitele c. kr. č. gymnasia v Budějovicích a
- 5.) Matěje Pelnaře, dosud suppl. učitele c. kr. č. real. škol v Praze za učitele náměstné³.

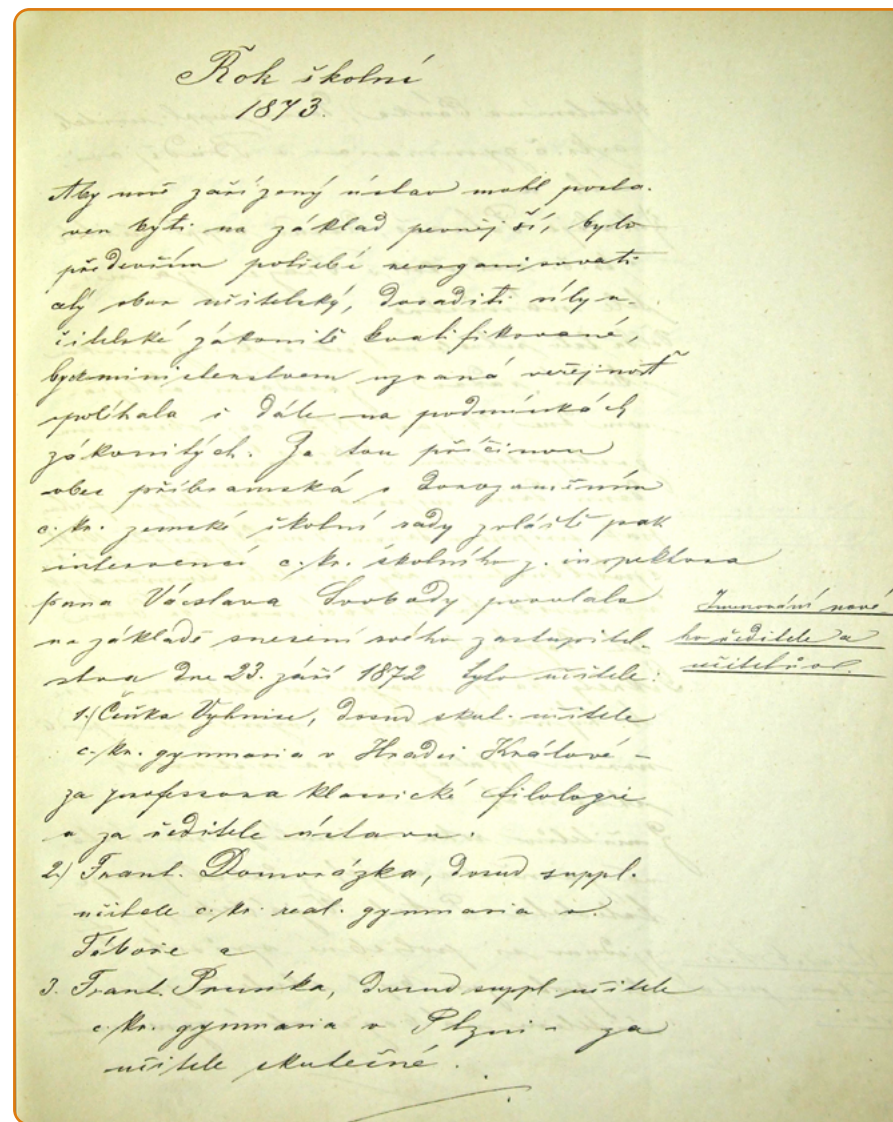
Volba tato schválena jest c. kr. zemskou školní radou v zasedání odbývaném dne 24. září 1872, což obecnímu zastupitelstvu v Příbrami na vědomí dáno nejprve cestou telegrafickou, pak přípisem daným dne 24. září 72 s podotknutím, aby učitelé Domorázek a Prusík kvalifikaci svou do dvou let doplnili.

Dekrety dány novým učitelům dne 4. října a služné vyměřeno podle norem platných na ústavech státních.

P. Vojáček katechetou potvrzen

Z učitelův roku minulého na ústavě zaměstnaných zůstal pouze ka-

³ zastupující učitel („na místě“, původně „na místě“ někoho jiného)

techeta P. Ant. Vojáček, jenž zjednav si potřebné spůsobilosti potvrzen byl skutečným učitelem náboženství vynesemím cí. kr. zemské šk. rady dat. dne 26. října 1872.

Stav žactva roku školního 1873 byl tento: Do I. třídy r. g. přijato celkem 59 nových, 7 repetentů, 2 žáci bývalého druhého ročníku realky a 1 privatista⁴; celkem tedy 69 žáků.

II. třída r. g. čítala 33 a III. dosud realná 30 žáků.

Zahájení roku školního 1873.

Dne 1. října zahájen školní rok slavnými službami božími, jež celebraval důst. P. Prokop Ondrák, děkan příbramský a jichž účastnila se městská rada a c. k. okresní hejtman.

Dne 2. října odbývána prvá konference, kdež ředitel učitele uvítal, pilné a svědomité zastávání povinností k ústavu mladému na srdce jim kladl a k společnému svornému působení vybízej. Tu rozděleny i předměty, a uděláno rozdělení hodin.

Téhož dne odpoledne četl ředitel žactvu zákony disciplinárny vykládaje každý paragraf a poukazuje zvláště na následky kazení vysvědčení. (Shledáno totiž, je v předešlých letech neřád tento zde přecho často tropen býval.)

Čtení zákonů

Čtení tomuto přítomen byl celý sbor učitelský a deputovaní městské rady, jichž zvláště za to požádáno. Dne 3. října počalo řádné vyučování.

Dne 4. října (slavnost jmenin J. Veličenstva císaře a krále) čtla se slavná mše svatá a slaven tento den jakožto feriální⁵.

Přijímání inventurních předmětů

4. a 5. října přijímal ředitel od bývalého prozatimního ředitele p. Ferd. Fidlera za přítomnosti dvou členů sboru a jednoho zástupce městské rady věci ústavu příslušící, o čemž sepsán zvláštní protokol. Aby mohli

⁴ žák studující ve škole soukromě, externě

⁵ volný (srov. něm. Ferien = prázdniny)

chudší žáci poděleni býti aspoň knihami, sjednána s knihkupcem E. Petersonem srážka 10 % a založena takto „Bibliotheka pauperum“⁶.

Sbírky učebné

Maje vypisovati nyní, po uplynutí jednoho roku, paměti ústavu, nemůže se pisatel ubrániti trapnému pocitu vzpomínaje neutěšených poměrů, v jakých bylo mu vedení ústavu převzít. Shledána zajisté ve všem a všude veliká nedokonalost a nepořádek, jehož následky zdárnému a prospěšnému pokračování neustále v cestu se stavěly, tak že ani okamžik nebylo pochybnosti v tom, že aspoň na počátku nastává zápas tuhý a práce namáhavá. S potěšením budiž tuto poznamenáno, že našel ředitel ve všech svých pracích vždy podporu u členů sboru učitelův a že zejména pilným snažením kolegů Domorázka a Pánka domohl se ve věcech mnohých pořádku slušného.

Jak nedokonalé byly sbírky prostředků vyučovacích, toho důkazem jest zaznamenání předešlého správce školy v této knize; ovšem přidati dlužno, že cokoliv shledáno, nalezeno bylo v stavu takovém, že toho nebylo lze užiti.

Místnosti školní, jich vady

Školní místnosti samy poskytovaly pohled velmi neutěšený. Budova vně i uvnitř spustlá, okna nejasná, záchody na spadnutí a v míře svrchované nečisté, tak zvaná lučebna, t. j. sbírka lučebnin, náradí, fysikalných strojů, sbírka zoologická i mineralogická – vše to v komůrce v jediném okně, vlhké a houbou nakazené! Knihovna t. j. několik tuctů knížek, ceny prachatrné, rozedraných – přenesena prý koncem prázdnin do ředitelny v nůších a vše naházeno do dvou skříní v pokojíku, jež tedy měl být ředitelovou kanceláří, sborovnou a knihovnou zároveň. K tomu měla se knihovna tato ještě rozdělit mezi školu obecnou a realné gymnasium. Upravováním, číslováním a rovnáním věcí těchto zaměstnával se ředitel za podpory kolegů svrchu jmenovaných téměř čtyři měsíce věnujice tomu veškerý čas volný i večery.

⁶ knihovna chudých

Pořádání a doplňování sbírek

Sdělán inventář a katalog knihovny, kteréžto i jako vůbec knihy úřední buď ani nebyly, buď jich potřebovati lze nebylo. V měsíci lednu bylo vše aspoň tak upraveno, že se dalo přehlédnouti. Tu ovšem shledáno, že ani knihovna, ani sbírky ostatní požadavkům nevyhovují, a poněvadž nebylo ustanoveno dotace nižádné musel ředitel pomýšleti o prostředcích mimořádných. S radostí konstatuje tuto, že každá žádost, jež podána byla v této příčině k slavné radě města zdejšího, byla vyřízena bez obtíží, a že dosud nezařízeno a nedoplněno vše dokonaleji, tím pouze vinny jsou chatrné místnosti do nichž by věci dražší a jemnější ukládati bylo s nebezpečím. Knihovna rozmnožena valně po návrhu sboru za část tax přijímacích, za příspěvek rady městské i za příspěvky žáků a taky za duplikaty vysvědčení neméně i dary p. p. nakladatelů i příznivců zvláště pak zakoupením některých drahocenných děl po zesnulém A. Vysokém. Sbírká předložek ku kreslení doplněna nákladem asi 40 zl. vybranými školami, sbírky přírodnické znamenitě rozmnoženy různými dary i koupí zvláště ze skladu Fričova a j. Když uplynulo půlletí prvé mohl ředitel s potěšením poukázati aspoň k dobrému počátku.

Žádost ředitelova za upravení místností

V měsíci březnu podalo ředitelstvo k městské radě žádost aby pro rok příští upraveny byly místnosti pro ústav, kterýž dosud sídlil v budově s obecnou školou chlapeckou společně, což ovšem žádnému z těchto ústavů nebylo s prospěchem. Bylo ovšem dávno úmyslem obce vystavěti novou budovu školní, nákladnou a vším potřebným opatřenou; avšak poněvadž se nezdálo, že projektovaná stavba brzce se provede, měl ředitel na mysli potřebu roku příštího a radil k pomoci dočasné. I sneseno přistavěti k školní budově křídlo postranní, kam by se přenesla škola chlapecká, starou pak budovu upravit i jediné realnému gymnasiu odevzdati. Práce začala ihned, aby do počátku října 1873 mohla skončena býti.

Inspekce p. c. kr. zemského inspektora V. Svobody

Dne 20. dubna zavítal do města c. kr. zemský školní inspektor

p. Václav Svoboda a prodlel tuto až do 23. dubna pilně poměry a potřeby ústavu zkoumaje a uvažuje. Byv přítomen vyučování ve všech třídách, vyslovil v konferenci přesvědčení své, že ústav kráčí cestou dobrou prospěšnou.

V průběhu roku školního bylo ústavu truchliti nad smrtí tří mužův, kteříž se školami zdejšími po dlouhou dobu v blízkém stáli styku.

Ředitel býv. realky F. Friedrich zemřel

Zesnulit v Pánu pp. František Friedrich, bývalý ředitel hlavní a realné školy zdejší († v Praze 28. března 1873),

P. Č. Horáček, býv. katecheta zdejší real., zemřel

P. Čeněk Horáček, farář v StřebSKU, bývalý katecheta škol hlavních a realných a

P. P. Ondrák, děkan zdejší, zemřel

P. Prokop Ondrák, děkan Příbramský (3. května 1873). Sbor profesorů účastnil se s mládeží studující zádušních služeb božích za dva dříve jmenované a prokázal zvěčnělému děkanu poslední čest sprovodiv jej slavně ku hrobu.

Slavnost Jungmannova

Dne 26. července oslavil ústav slušným způsobem památku nesmrtelného Josefa Jungmanna.

Nadání Jungmannovo

Slavnost Jungmannova, jejíž uspořádání ředitel se účastnil, zachová se ve vděčné paměti ústavu i tím, že její výtěžek k návrhu ředitelovu věnován výborem fondu ku podporování chudých studujících realného gymnasia zdejšího, kterýž na památku nazván bude „Nadace Jungmannova“. Zřízení spolku tohoto ponecháno sboru profesorů, a mnozí šlechtní přátelé studující mládeže ihned myšlenku tu činně podporovati se jali.

Katecheta P. A. Vojáček zvolen děkanem Příbramským; F. Domorázek jmenován učitelem při c. kr. vyšš. real. gymnasii v Táboře

Ku konci roku školního ztratil ústav dva z dosavadních učitelů. Katecheta P. Ant. Vojáček zvolen zastupitelstvem obecním děkanem města Příbrami, a sk. uč. Frant. Domorázek jmenován na svou žádost skutečným učitelem při c. kr. vyšším reálném gymnasii v Táboře.

Rok školní skončen obyčejným způsobem dne 31. července.

Počátkem prázdnin obdržel ředitel od veleslavné c. k. zemské školní rady dovolenou na čtrnáct dní, aby se mohl odebrati k návštěvě světové výstavy do Vídně na čez od obce zdejší (po vyzvání c. k. z. šk. rady) příspěvek 120. zl. r. m. obdržel.

Platby učitelům znova upraveny

Ještě před skončením roku upraveny zastupitelstvem obecním platy učitelům tak, že s učiteli na státních školách středních zcela na roveň jsou postaveni. Během prázdnin místnosti real. gymnasia byly znova upraveny a budova celá ústavu tomuto odevzdána.

V Příbrami dne 26. září 1873

Vyhnis

Am konci roku, školního ztratil ústav
Dva z dosavadních učitelů. Katecheta
P. Ant. Vojáček zvolen zastupitelstvem
obecním děkanem města Příbrami,
a sk. uč. Frant. Domorázek jmenován
na svou žádost skutečným učitelem
při c. kr. vyšším reálném gymnasii
v Táboře.
Rok školní skončen obyčejným
způsobem dne 31. července.
Počátkem prázdnin obdržel ředitel
dovolenou na čtrnáct dní, aby se
mohl odebrati k návštěvě světové
výstavy do Vídně na čez od
obce zdejší (po vyzvání c. k. z. šk. rady)
příspěvek 120. zl. r. m. obdržel.
Ještě před skončením roku upraveny
zastupitelstvem obecním platy učitelům
tak, že s učiteli na státních školách
středních zcela na roveň jsou
postaveni.
Během prázdnin místnosti real. gymnasia
byly znova upraveny a budova
celá ústavu tomuto odevzdána.
Příbrami dne 26. září 1873
Vyhnis

1874

J. Říha zvolen učitelem; P. J. Havránek zvolen katechetou

Na místo odešlých učitelův zvoleni v následku rozepsaných konkursů 1) Jan Říha, dosud supplet v Táboře, 2) P. J. Havránek, dosud kaplan zdejší, učitel při reálném gymnasiu a c. kr. zemskou školní radou potvrzeni jsou.

Fr. Wenig zvolen nám. učitelem

Poněvadž do první třídy se tak valný počet žáků přihlásil, že nemohli v jediné třídě býti směstnáni, zařízena parallelka, a povolán m. radou na návrh ředitelův za výpomocného učitele kandidát g. professury Fr. Wenig.

Žákův bylo počátkem roku ve všech třech třídách 164.

Budova opravena.

Celá upravená budova odevzdána realn. gymnasiu k užívání, ony třídy obecní školy chlapecké do přistaveného křídla byly přeneseny. Sbírkový učebný i knihovna valně rozmnožené mohly konečně býti dokonaleji sepsány a lépe umístěny.

Sbírkový fysik. rozmnožený

Sbírka fysikalných apparatusův, kteráž dosud velmi chudou a nedokonalou býti se jevila, rozmnožena vedlé norm. vyměření c. kr. ministeria příspěvkem m. obce po 937 zl. r. m.

Subvence; Prof. Frant. Tilšer

Jako již roku lonského tak i letos povolena vys. vládou obci zdejší na vydržování real. gymnasia subvence a to v sumě 3600 zl. r. m., a ráčilo J. Veličenstvo prosbu města zdejšího za převzetí ústavu ve správu státní z rukou prof. č. polytechniky p. Frant. Tilšera nejmilostivěji přijati. Budiž pisateli řádků těchto dovoleno na místě tomto vzpomenouti velikých a nezištných zásluh, jakých dobyl si o ústav zdejší podporovatel jeho svr-

chu jmenovaný. Jméno profesora F. Tilšera potrvá u těch, kteří zásluhy jeho v této příčině znají, vždy v nejděčnější památce.

Slavnost jubilejní 25. l. nastolení J. Vel. Císaře P.

Dne 2. prosince oslavil ústav důstojně významnou památku 25 let nastolení J. V. císaře a krále Františka Josefa, sbor profesorů s žactvem účastnili se slavných služeb božích, a byl sbor též při druhých aktech slavnosti v městě pořádané per deput. zastoupen.

M. Pelnař a A. Pánek professory jmenování

Supplující učitelé Matěj Pelnař a Antonín Pánek, vykonavše zkoušky pro úplné školy střední, byli městskou radou mezi skutečné učitele vřadění a v hodnosti této velesl. c. kr. zemskou školní radou v 2. půlletí t. r. šk. potvrzeni.

Ústav ku vzdělání učitelů v městě zařízen.

Tímto rokem školním učiněno příslušnými úřady důležité snesení totiž zařídit v městě zdejší ústav pro vzdělání učitelův. Ředitel r. gymnasia byv p. c. kr. zemským školním inspektorem Drem J. Pallem k tomu vyzván podati v příčině této obšírné dobrozdání, a po nějakém vyjednávání, při čemž se obětavost obce Příbramské v podporování školství opět skvěle ukázala, rozhodnuto v prospěch města zdejšího. Poněvadž síly učitelské na nový tento ústav dlouho nebyly jmenovány, svěřila c. k. zemská školní rada řediteli real. gymnasia předběžné opatření potřebných věcí v příčině otevření, zápisu atd.

Ředitel počas prázdnin učinil vše, co za dobré uznal, aby otevření ústavu tohoto se neopoždovalo, a když počátkem r. školního 1875 ustanovený správce paedagogia nastoupil, mohl bez překážky v úřad svůj se uvázati. Řediteli real. gymnasia dostalo se od velesl. c. kr. z. školní rady v Čechách úplného zásluh uznání.

Čtvrtá třída při výstavě otevřena

Nával žactva zvláště z míst okolních byl tak silný, že, ač zkoušky přijímací do 1. třídy konány se vší přísností, přece zařízení parallelky nutným se objevilo.

Fr. Bartovský nám. učitelem jmenován

Poněvadž pak ústav o čtvrtou třídu vzrostl, a nový plán vyučovací vys. c. kr. ministeriem ustanovený více hodin ukládal, byl k návrhu ředitelovu povolán ještě jeden učitel supplující pro klassickou filologii totiž Frant. Bartovský.

Lorenz učitelem zeměpisu a dějepisu zvolen.

O místo pro dějepis a zeměpis, na jehož obsazení konkurs v prázdninách byl rozepsán, přihlásilo se šest žadatelů s potřebnou kvalifikací. I byl zvolen a c. k. z. školní radou potvrzen Jan Lorenz, dosud učitel náměstný c. kr. slov. gymnasia v Brně. Žáků bylo počátkem 182.

K. Grüner kand. zkušební.

Kandidat gymnasijské professury Karel Grüner, zkoušený pro matematiku a fysiku pro vyšší gymnasia česká, obdržel na návrh ředitelův c. kr. z. školní radou dovolení, aby vykonal při zdejších ústavě svůj rok zkušební.

J. Em. pan. kard. arcibiskup Bedřich kníže ze Schwarzenberga udílel biřmování.

V měsíci dubnu zavítal do města zdejšího J. Em. pan Bedřich kníže ze Schwarzenberka, kardinál a arcibiskup Pražský, aby se zdejším okresem vikariatním sv. biřmování udílel.

Ředitel s veškerým sborem jemu se představili a valná část žactva svátost biřmování přijala.

Omílelo pro dějepis a zeměpis, na
jehož obsazení konkurs v prázdninách
byl rozepsán, přihlásilo se šest
žadatelů s potřebnou kvalifikací. I byl zvolen a c. k. z. školní radou potvrzen Jan
Lorenz, dosud učitel náměstný
c. kr. slov. gymnasia v Brně.
Žáků bylo počátkem 182.
Kandidat gymnasijské professury
Karel Grüner, zkoušený pro
matematiku a fysiku pro vyšší
gymnasia česká, obdržel na
návrh ředitelův c. kr. z. školní
radou dovolení, aby vykonal při
zdejších ústavě svůj rok zkušební.
V měsíci dubnu zavítal do města zdejšího
J. Em. pan Bedřich kníže ze Schwarzenberka,
kardinál a arcibiskup Pražský, aby se zdejším
okresem vikariatním sv. biřmování udílel.

Jan Lorenz učitelem zeměpisu a dějepisu zvolen.
K. Grüner kand. zkušební.
J. Em. pan. kard. arcibiskup Bedřich kníže ze Schwarzenberga udílel biřmování.

Jungmannovo nadání zřízeno.

Během tohoto roku zařídil se definitivně spolek podporovací „Jungmannovo nadání“, když stanovy jeho vys. úřady byly potvrzeny. Hned při počátku svém získal si přízeň obecnstva všech tříd, tak že s kapitálem základním 1000 zl. přesahujícím v život mohl vstoupiti.

P. A. Vojáček děkan zdejší kommissařem pro náboženství jmenován.

Prvým starostou zvolen ve valné hromadě důst. děkan městský P. A. Vojáček.

Subvence ročn. zl. 5000 na tři leta povolena.

Nejvyšším rozhodnutím dne 3. července 1875 ráčilo Jeho c. kr. apošt. Veličenstvo obci zdejší na vydržování ústavu státní subvenci 5000 zl ročních na léta 75-77 nejmilostivěji povoliti.

J. C. Vel. Ferdinand I. Dobrotivý zemřel.

Když došla z Prahy velesmutná zpráva, že z vůle Boží na onen svět povolán jest nejmilostivější panovník J. V. císař a král Ferdinand I, tu jako všude po vlastech ústav náš hluboký smutek svůj příslušnými manifestacemi na jevo dal.

Rok školní po prvé dne 15/VII ukončen.

Rok školní ukončen jest podle vys. nařízení už 15. července 1875. Vstoupilť nový řád ferialný z části už do života. Během prázdnin učinil ředitel zdejší radě městské podání, aby obsadila ještě jedno místo ve sboru sílou skutečnou, jehož potřebu jasně dokázal a vyložil.

Návrh na ustanovení F. Weniga skut. učitelem ob. zastupitelstvem přijat, ale volba pro formálná pochybení potvrzení nedošla

Zároveň navrhl, aby na místo toto zřízen byl dosavadní učitel nám. Fr. Wenig, jenž zkouškami státními způsobilost svou dokázal. Zastupitelstvo obecné p. Weniga učitelem skutečným zvolilo, avšak on pro některá pochybení formálná při volbě se zběhlá, potvrzení velesl. c. k. zemské školní rady nedosáhl.

1876

K. Grüner nám. učitelem zřízen

Rok školní začal způsobem obyčejným už dne 16. září. Žáků zapsáno a přijato 218. Poněvadž při třídě prvé parallelka opět nutnou býti se ukázala, pozůstal supplet F. Bartovský loni povoláný i tento rok a zkušební kandidát K. Grüner zřízen po návrhu ředitelovu učitelem náměstným. Tolikéž zůstal F. Wenig i nadále učitelem náměstným jakožto osmý ve sboru, kterážto místo vedlé snesení ob. zastupitelstva nemělo býti učitelem skutečným obsazeno.

Slavnost tisíce metrů

Samý počátek roku školního slavena v městě našem významná slavnost hornická; dosaženo totiž ve zdejších dolu sv. Vojtěcha 1000 metrů kolmé hloubky. Slavnosti této jak celé obyvatelstvo tak i ústav zdejší zastoupený ředitelem ve všech kusích se účastnil.

Skvostná podobizna J. V. Císaře Pána pořizena.

Dne 4. října, slavnost Nejvyšších jmenovin Císařových odevzdal ředitel za přítomnosti celého sboru a měšťanosty Příbramského p. Karla Haila shromážděnému žactvu krásný obraz J. Vel. Císaře a krále, pořizený nákladem zdejší obce.

Rok školní rozdělen podlé nového řádu ferialného a skončeno 1. pololetí tu sobotu před 16. únorem.

Inspekce pana c. kr. z. inspektora J. Webra

Od 26-28 dubna konal pan c. kr. z. školní inspektor J. Webr při ústavě zdejších důkladnou inspekci. V následku této dostalo se řediteli a učitelům předmětů realných od velesl. c. kr. zemské školní rady pochvaly.

První program tiskem vydán

Tento rok vydalo ředitelstvo prvou výroční zprávu tiskem s příspěvků vědeckými od proff. Lorenze a Prusíka.

Tak stane se i příště každý rok. Vyučování skončeno po zákonu 15. červencem.

1877

F. Bartovský odešel; A. Brejcha za uč. náměst. povolán

Při počátku tohoto roku vystoupil ze sboru nám. učitel Fr. Bartovský, jenž dvě léta zde byl zaměstnán, přijav místo s. učitele v Kolíně nad Labem. Poněvadž pak pro veliký nával žactva (200) při třídě prvé parallelka musila opět býti zřízena, povolán po návrhu ředitelovu za učitele výpomocného kand. filologie Ant. Brejcha.

Rok školní zahájen 16. září a nebylo ve vyučování žádné překážky.

Nemoci ve městě

V měsících zimních rozmohly se zvláště mezi dětmi zhoubné nemoci, spála, mázdřivka at. d. tak že v některých rodinách až čtyři děti smrti jsou zachráněny. I na ústavě našem objevilo se několik onemocnění, ale bohudík nikdo toho smrti nezaplátil. Bez překážky skončeno půlletí prvé dne 10. února.

Kommissař pro kreslení prof. A. Anděl ústav ohledával

V dubnu (24. a 25.) meškal na ústavě professor A. Anděl zřízený J. Excellencí panem ministrem k. a. vyuč. kommissař pro vyučování kreslení. Pobyl při vyučování kreslení ve všech třídách, a přesvědčil se důkladně v methodě, s jakou dotýcnému předmětu se vyučuje. Po jeho radě pořizena některá díla předložková a modelly vys. c. kr. ministeriem schválené.

F. Wenig skut. učitelem pro st. gymn. v Olomouci jmenován

Dne 21. června pan Frant. Wenig vys. c. k. ministeriem kultu a vyuč. skutečným učitelem při stát. slov. gymnasii v Olomouci jmenován.

Jubileum J. Sv. papeže Pia IX.

Kromě obyčejných slavností výročních oslavil ústav též (3. III)

v chrámě památné jubileum padesátiletého biskupství papeže Pia IX.

Subvence ročn. 5000 zl. na další tři léta povolena

Samý konec roku došla radostná zpráva, že jeho Apošt. Veličenstvo nejmilostivější císař a král obci zdejší nejvyšším rozhodnutím dne 29. května 1877 roční státní subvenci 5000 zlatých na vydržování ústavu na další tři léta (78-80) povolití ráčil.

Rok školní skončen 14. července. Vydaná závěrečná zpráva přinesla vědecký článek od prof. M. Pelnaře.

1878

Prusík Frant. ředitelem ob. gymn. v Roudnici jmenován

Před počtím roku školního odešli z ústavu učitelé: F. Wenig jakožto skut. učitel na c. kr. slov. gymnasium do Olomouce, a prof. F. Prusík, jenž stal se ředitelem nově zřízeného ob. real. gymnasia v Roudnici nad Labem.

Ferd. Zahradka a Prokop Lang suppl. uč. ustanoveni

V náhradu povolání jsou náměstní učitelé Ferd. Zahradka a Prokop Lang.

Parallelka při třídě II.

Poněvadž pak do třídy II. tolik žáků se přihlásilo, že ve třídě jediné směstnati se nemohli, učinil ředitel u zastupitelstva obecného podání, aby zřízena byla při této třídě parallelka.

Povolání za uč. nám. Viktor Bráf a Václav Piskáček.

Čemuž vyhověno, a za učitele náměstné povolání jsou V. Bráf pro obor realistický a V. Piskáček pro filologické předměty.

A tak začal rok školní řádně dne 17. září. Žáků bylo na počátku 232 veřejní a 1 priv.

Dne 17. prosince bylo vyučování pro nebezpečí hrozící od nákazy neštovicemi zastaveno. Dne 3. ledna zase řádně začalo vyučovati. Ze žactva nezemřel ani jediný. Výroční zpráva přinesla „Ukázku z překladu Kalidásovy Vikramórvaši od Č. Vyhniše“.

1879

Frant. Hůrský skut. učitelem zvolen.

Na místo uprázdněné odchodem F. Prusíka zvolen skutečným učitelem kl. filologie Fr. Hůrský, do té doby nám. uč. při c. k. č. gymnasiu v Budějovicích.

V. Piskáček odešel.

Suplent V. Piskáček odešel na c. k. I. real. a vyšší gymnasium v Praze, a dáno mu vysvědčení.

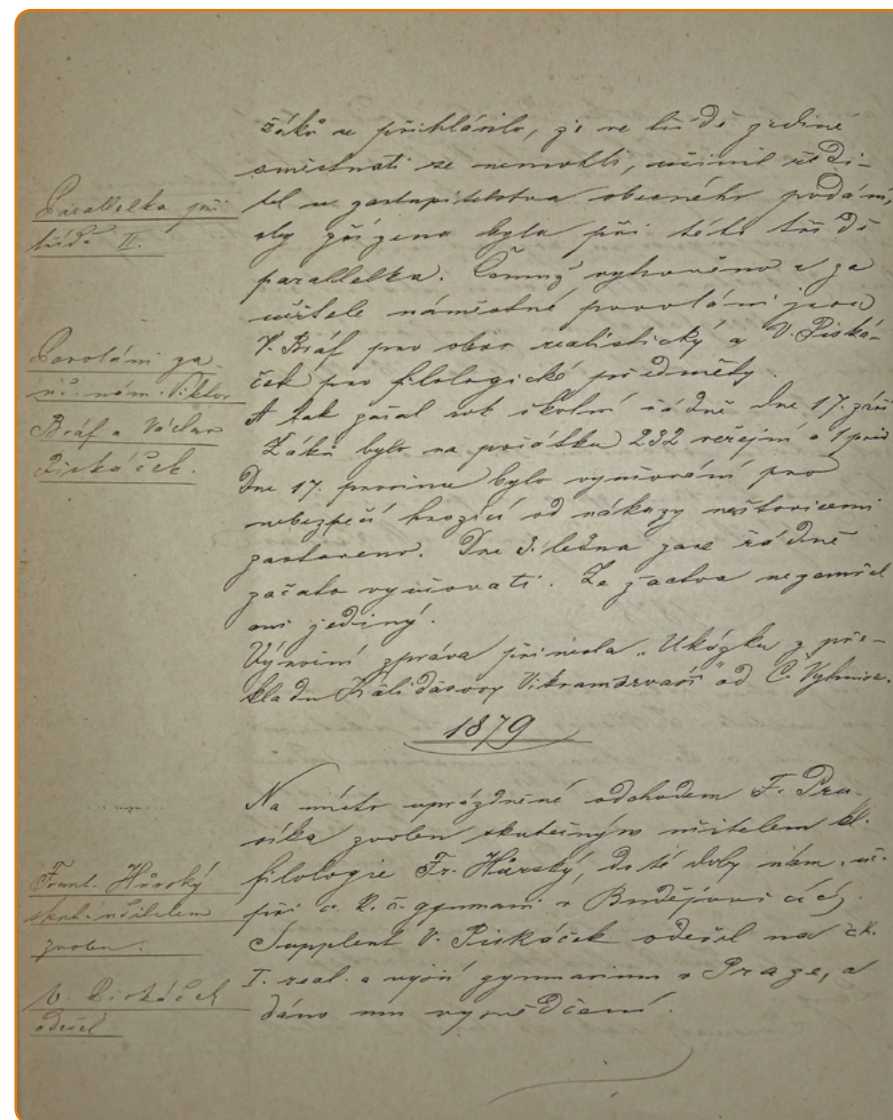
Poněvadž počet žáků v obou nižších třídách valně vzrostl, ponechány parallelky při třídě I. i II. Žáků bylo na počátku roku 244.

Karel Grüner skut. učitelem zvolen.

Změny ve sboru učitelském nebylo. Při počátku druhého běhu zvolen jest K. Grüner, do té doby učitel náměstný, učitelem skutečným, když vešel. c. k. zemská školní rada se systemisováním tohoto místa souhlas svůj vyslovila. Kompetentův o místo toto (math. – fys.) bylo 14. Zvolený Karel Grüner potvrzen vyn. c. k. z. školní rady 11. března 1879.

Památka stříbrné svatby J. J. Veličenstev

Dne 24. dubna slavena po celé říši naší významná slavnost „stříbrné svatby“ Jejich Veličenstev. Jako zdejší město celé, tak i ústav náš podle své možnosti tento svátek národů Rakouských oslaviti se snažil. Sbor profesorův súčastnil se všech slavností veřejných na ten konec pořádaných. Návrh adresy blahopřejné i co do textu i co do okras umělec-

kých vyšel ze středu ústavu našeho. Den sám slaven jakožto feriální. Po mši svaté sešli se žáci i s professory v síni exhortní⁷ přiměřeně okrášlené, kdež ředitel přiměřenou řeč slavnostní učinil. Po té předneseny některé případné zpěvy, a rozdána báseň na ten konec ředitelem složená. Z koncertu na oslavu tohoto svátku pořádaného dostalo se části výtěžku (více než 100 zl.) zdejšímu spolku podporovacímu Jungmannovu nadání.

Inspekce první panem c. k. z. šk. inspektorem Janem Ev. Kosinou konána

Dne 5. 6. a 7. června konána inspekce ústavu p. c. k. z. šk. inspektorem Janem Ev. Kosinou po stránce předmětů humanitních a shledán veškerý stav školy na všem v pořádku úplném. Rok školní ukončen způsobem obyčejným dne 16. července. Program vydaný tiskem přinesl práci vědeckou „O trajektoriích“ kterou podal s. učitel A. Bráf, vypravenou přílohami lithografickými.

1880

Rok školní začal se řádně 16. září. Žáků bylo na počátku 273, kterýžto počet toho vymáhal, aby obě parallelky byly ponechány. Ve složení sboru učitelského nebylo změny.

Zásnuby J. J. V. V. korunního prince Rudolfa a princezny Stefani belgické

Když došla radostná zpráva o zásnubách J. císaře. Výsosti pana korunního prince Rudolfa s J. královny výsostí princeznou Stefanií belgickou učinil ústav všecko, aby podlé možnosti svou radost z události této národům celé říše velevýznamné osvědčil a vyjádřil úkony náboženskými i slavností školní všemožně na jevo dávalo a blahopřáním na kompetentním místě vysloveným dotvrzeno, jakou účast celý ústav má při události této oslavné, a dostalo se ústavu Nejvyššího poděkování cestou zdejšího c. k. okresního hejtmanství.

⁷ exhorta – duchovní výklad, kázání

Snahy po doplnění ústavu na gymn. vyšší

Rok tento, jenž v průběhu svém do školního řádu ničím nebyl rušen, jest v dějinách školy naší a školství příbramského velepamátným. Položenáť zajisté na potaz otázka doplnění ústavu našeho na střední školu úplnou a druhá, s ní těsně souvisící, otázka to konečného zjednání místností definitivních stavbou svou budovy gymnasijské. Rok co rok rostoucí návštěva a opravdová potřeba úplné střední školy dokazaná různými peticemi zvláště z kruhu zdejších úřednických, pak od obecních i okresních zastupitelstev a jiných povolaných korporací musila vybídnouti městské zastupitelstvo, aby v této věci pilně konalo porady. Na zadání od sboru učitelského v té věci učiněné, ve kterém důkladně vyličení záležitosti této bylo obsaženo, učiněno ač po některých nesnázích dne 30. března snesení postarati se o otevření třídy páté. Pomíjeje toto mnohé hlasy zastánců myšlenky této, vzpomenouti musí zpravodaj přece vydatné pomoci, které všem jeho krokům dostávalo se od v. důst. p. P. Ant. Vojáčka, děkana zdejšího, o němž v těchto listech několikrát již vděčně bylo vzpomenu. Rozhodnutí postarati se o novou gymnasii věnovanou budovu školní, bylo mnohým následkem snesení tohoto, a tak počala kynouti všem přátelům ústavu zabezpečená naděje dalšího jeho rozvoje a rozkvětu.

Subvence 5000 zl. na novo po tři léta povolena

Ještě před prázdninami došla milá zvěst, že subvence 5000 zl. Jeho Veličenstvem na další tříletí městu byla povolena. V prázdninách učiněno potřebné zadání k vys. c. k. ministeriu, aby zamýšlené rozšíření ústavu třídou pátou od šk. roku 1881. bylo povoleno a schváleno, a tak očekáváno s dychtivostí zahájení nového roku školního. Zatím pořízeno v budově školní vše, čeho potřeba bylo, aby rozšířený ústav na tu dobu pohodlně mohl být uložen než dodalo by se mu místnosti vlastních.

Dány k dispozici některé síně sousedních budov školních a pořízen potřebný nový nábytek. Programm vydaný tiskem obsahoval vědecký článek od prof. Fr. Hůrského o vývoj umělého řečnictví řeckého.

1881

Povolení otevřít třídu pátou a ústav postupem doplňovat

Dne 20. srpna 1880 č. 11594 povolilo vys. c. k. ministerstvo doplňování ústavu postupné a zařízení třídy páté.

Zápis vykonán; přijato žáků 298 (do třídy páté 19) a ponechány obě parallelky.

Místo učitelské suppleta zadáno po návrhu p. c. k. insp. zemského J. Kosiny kandidátu Josefu Kopecnému. Jiné změny ve sboru učitelském neudálo se.

Hned při počátku roku podroben ústav důkladné inspekci p. p. c. k. z. šk. inspektora Jana Kosiny a c. k. šk. rady V. Jandečky na kterémž základě dáno ústavu rozšířenému právu veřejnosti, a uznán poměr reciprocity s ústavy státními. (Vyn. vys. c. k. ministeria kultu a vyuč. od 3. ledna 1881.)

Subvence zvýšena na 6000 zl.

Subvence vys. c. k. vládou poskytovaná na 6000 zl. jest zvýšena.

Plány nové budovy školní

Zatím dozávala otázka stavby budovy školní. Po rozepsání offert na dodání plánů zvoleno komité k jich zkoumání, do něhož povolán na návrh ředitelův c. k. místodrž inženýr pan Ant. Rosenberg. Kromě ředitele zasedal ve výboru posuzovacím též učitel Viktor Bráf.

Ze všech plánů vyvolen a cenou vyznamenán plán architekta Jana Sakaře, který za základ stavby přijat jest. S politováním musí se zpravodaj tako zmíniti o tom, že mnohá krásná stránka plánu tohoto obětí stala se spořivostí a vůbec ohledům čistě ekonomickým. Než však, co na plánu bylo cesty opravdu trvalé, vnitřní rozdělení místností a j. u. šťastně zachráněno. Náklad na stavbu rozpočten asi 80000 zl., a stavba, která přes mnohé dlouholeté překážky, jež porážeti bylo řediteli, provésti se měla na tak zvané Císařské louce jinak Panskou zvané, zadané zdejšímu podnikateli staveb Antonínu Bastlovi. Začalo záhy z jara,

a podána záruka, že do počátku školního roku 1883 budova účelu svému bude odevzdána.

Slavnosti za příčinou sňatku J. J. Výsosti kor. prince Rudolfa s princeznou Stefanií belgickou

Dne 9. a 10. května konány ve městě okázalé slavnosti za příčinou sňatku Jeho Císařské Výsosti pana korunního prince Rudolfa. Ústav vši silou o to se přičinil, aby v oslavách těchto účast měl co nejživější.

Neblahá na Plešivec vyjížďka

Dne 25. června podnikli professoři s veškerým žactvem vyjížďku železnou drahou do Jinec a odtud na Plešivec. O věci té zmiňuje se zpravodaj jenom aby vděčně připomenul, že žactvo ušetřeno zůstalo neblahých následků hrozná bouře a divého deště, kterýmž výletníci byli postiženi. Úzkost a strach pominuly teprve den třetí, když shledáno že ze všech účastníků nikdo nemocí vyjížďku nezaplatil. Rok školní skončen bez závady.

Programm tiskem vydaný měl článek od s. uč. Prokopa Langa „Jakou měrou držel se skladatel zbytku Jindřichohradeckého lat. Alexandreidy Gualtera Castellionského?“

1882

Josef Kopecný propuštěn

Povolání Josefa Kopeckého na ústav za učitele supplujícího nebylo nikterak prospěšno. Učitel tento v povolání učitelském nikterak se neosvědčiv i jinak v životě občanském pohoršení plodil, a pouze ohledy k dobré pověsti ústavu a přirozená obrana veřejného pohoršení přiměla ředitele k tomu, že působení jeho po celý rok vytrpěl a snesl k tomu především přihlížeje, aby veřejnosti co nejméně o věcech na ústavě se dověděla. Jakmile skončen rok školní, vyvázán jest Josef Kopecný z povinností veškerých a propuštěn z postavení svého definitivně.

Žáků zapsáno 309 a ponechány parallélky při 1. a 2. třídě a otevřena třída VI.

Povolání Frant. Vyskočil, Ed. Volek a Rudolf Jedlička za uč. náměstné

Městská rada řídíc se ohledy úspory, povolala na ústav na uhrazení potřeby odchodem J. Kopecného a otevřením nové třídy povstalé za učitele Rudolfa Jedličku, Eduarda Volka filology a Františka Vyskočila historika, kteříž teprv po některém vyjednávání, když m. rada se zavázala zříditi průběhem roku dvě místa skutečná, potvrzení vys. sl. c. k. zemské rady školní dosáhli (20. prosince 1881).

P. Josef Havránek professorem potvrzen

Katechta ústavu P. Josef Havránek městským zastupitelstvem „professorem“ jest zvolen a v. sl. c. k. zemskou radou školní dne 11. března 1882 potvrzen.

Lorenz tyfem ochroměl

Prof. ústavu Jan Lorenz zachvácen byl v měsíci březnu prudkým tyfem a musily býti hodiny jeho rozděleny. Řídký důkaz kollegiální lásky podán členy sboru, kteří nade svou povinnost hodiny jeho převzali.

(C. k. z. školní rada ve vybavení zprávy výroční dne 7. září 1882 zasloužené uznání sboru na jevo dala.)

Jubilejní slavnosti svatohorské

Rok 1882 pro Příbram tím byl památný, že v měsíci červnu konána slavnost památky 150leté korunování Panny Marie Svatohorské. Město samo, veškeré úřady, korporace i sborové uznávající eminentní důležitost poutnického tohoto místa vesměs k tomu se přičinily, aby slavnosti konány byly co nejokázaleji. Po celý týden bylo město naše střediskem valné části katolického světa. Kromě všech biskupů českých, velikého počtu hodnostářů církevních, ze zemí sousedních zavítal ku slavnostem posel papežský nuntius Vanntelli, arcibiskup onoho času římského chrámu P. Marie Vítězné. Sbor učitelský uznal za svou povinnost

společně s ostatními školami uvítati vzácné hostí, kde možno bylo. Na náměstí hodilo se řediteli, že mohl pana nuntia nepřipraveným oslovením latinským, kteréž laskavě bylo přijato a za přítomnosti veškerého žactva i sboru blahosklonně zodpovídáno. Jeho Eminencí kardinálu – arcibiskupu pražskému knížeti Fridrichu Schwarzenberkovi, pak otci – biskupu J. Val. Jirsíkovi i nuntiovi Vanntellimu dílem ředitel sám, dílem se členy sboru povinnou úctu složil.

Ve vyučování závady nebylo a rok skončen způsobem obyčejným.

Programm tiskem nevydán.

1883

Ferd. Zahrádka a Theodor Novák skut. učiteli zvoleni

Ještě během prázdnin obsazena jsou dvě místa skutečných učitelův a zadána dosavadnímu nám. učiteli Ferdinandu Zahrádkovi a prof. gymnasia Roudnického Theodoru Novákovi. Obojí volba potvrzení vys. sl. c. k. z. šk. rady dne 10. srpna 1882 dosáhla.

Zápis žactva konán již v budově nové. Žáků bylo 367 a otevřena s 23 žáky třída sedmá. Obě parallelky ponechány.

Svěcení budovy gymnasijné.

Dne 3. měsíce října posvětil s. důst. děkan městský P. Ant. Vojáček novou budovu, načež tato při okázalé slavnosti řediteli a sboru jest odevzdána. Obširnější aktu tohoto památného vyličení obsaženo jest ve zvláštním vypsání položeném v aktech r. šk. 1883.

Inspekce ústavu J. Kosinou a V. Janděčkou

Dne 15-18 března 1883 vykonána důkladná veškerého ústavu prohlídka p. p. c. k. z. šk. inspektorem J. Ev. Kosinou a c. k. školním radou V. Janděčkou a to s výsledkem velmi příznivým, v němž svědčí vyřízení od 10. dubna 1883.

Na vyzvání došlé od c. k. z. šk. rady aby zřízena byla na doplnění sboru ještě tři místa učitelů skutečných rozepsán m. radou konkurs na obsazení místa filologického s češtinou a místa pro matematiku s fyzikou a s geom. rýsováním. Třetí místo mělo se dále suplovati za čež podána žádost odůvodněná.

Prokop Lang a Viktor Bráf skut. učitelí zvolení.

I zvolení dosavadní nám. učitel Prokop Lang (filolog) a dosavadní nám. učitel Viktor Bráf. Onen potvrzen vynesemím c. k. z. školní rady od 17. srpna 1883, tento s dispensí danou vys. c. k. ministeriem kultu a vyuč. dne 28. srpna 1883, dne 30. srpna 1883 z. š. r.

Eduard Volek skut. učitelem zvolen

Došlo pak dále rozhodnutí, že i třetí místo zadáno má býti učitelí skutečnému, a uděleno dosavadnímu nám. učitelí Eduardu Volkovi, filologu, jemuž dostalo se potvrzení dne 30. září 1883.

Poslední toto zadání dalo se se strany representace obecní s myslí velmi uváženou. Došlat bezpečná z kompetentního místa zpráva, že blízko jest splnění naděje, že ústav převzat bude do vydržování i správy státní.

Převzetí ústavu ve správu státní Jeho Veličenstvem povoleno

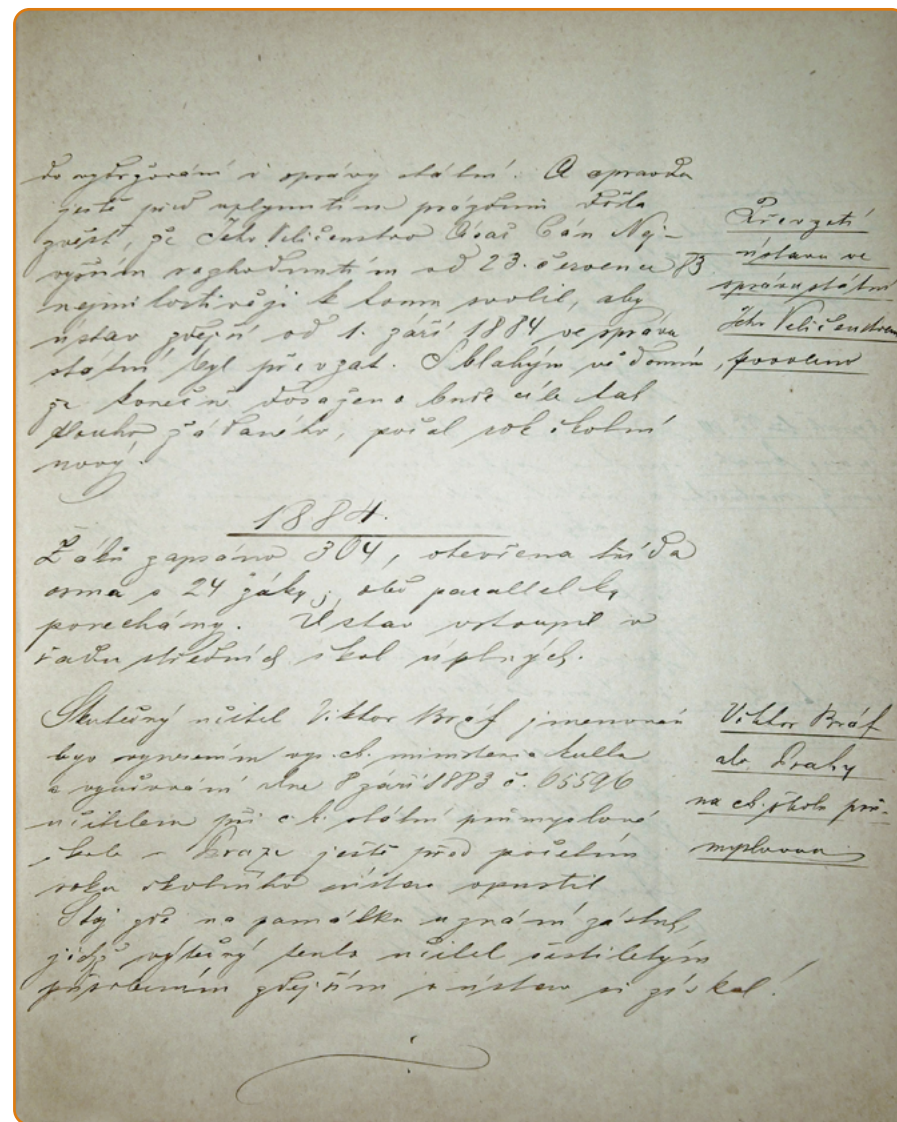
A opravdu ještě před uplynutím prázdnin došla zvěst, že Jeho Veličenstvo Císař Pán Nejvyšším rozhodnutím od 23. července 83 nejmilostivěji k tomu svolil, aby ústav zdejší od 1. září 1884 ve správu státní byl převzat. S blahým vědomím, že konečně dosaženo bude cíle tak dlouho žádaného, počal rok školní nový.

1884

Žáků zapsáno 304, otevřena třída osmá s 24 žáky, obě parallelky ponechány. Ústav vstoupil v řadu středních škol úplných.

Viktor Bráf do Prahy na c. k. školu průmyslovou

Skutečný učitel Viktor Bráf jmenován byv vynesemím vys. c. k. mi-

nisteria kultu a vyučování dne 8. září 1883 učitelem při c. k. státní průmyslové škole v Praze ještě před počátkem roku školního ústav opustil.

Stoj zde na památku uznání zásluh, jichž výtečný tento učitel šestiletým působením zdejším v ústavu si získal!

Učitelé výpomocní: Jan Sommer, Ant. Gottwald a Jindřich Filippi

Jakožto noví učitelé výpomocní povoláni jsou: Jan Sommer (math. a fys.) Ant. Gottwald (klass. filologie) a Jindřich Filippi (geom. a počty Potvrzení a) a b) 6. října 1883 a c) 10. října t. r.

Veřejnost třídě VIII a právo konati zkoušky maturitní

Na zadání v té příčině učiněné udělilo vys. c. k. ministerstvo vynešením od 6. února 1884 ústavu veřejnost i vzhledem ku třídě osmé, a udělilo dále ústavu právo konati se žáky zkoušky maturitní.

První zkoušky maturitní

K prvním těmto zkouškám záhy vše připraveno a konány zkoušky písemné od 12. – 17. máje. Zkoušky ústní vykonány řízením pana c. k. zemského školního inspektora Jana Ev. Kosiny dne 4. a 5. měsíce července. Ze 24 zkušenců approbováno 10 s vyznamenáním; 14 shledáno prostě dospělými. – Ústav zkouškou toutou seč jest osvědčil a dokázal.

Ještě před prázdninami došlo dvoje vyzvání blízkého přejití ústavu ve správu státní se týkající.

Přípravy ku převzetí ústavu do správy státní

Jednak bylo předložiti veškeré listiny služebné sboru učitelského (uč. skutečných) za příčinou prozkoumání jich a uvážení při otázkách osobních, jednak dostalo ředitelstvo nařízení podati potřebné opisy inventářů sbírek učebních a vůbec věcí, kteréž ústavu jsou majetkem. Věci druhé, vymáhající píce a času, věnoval ředitel prvou polovici prázdnin.

Vše řádně vykonáno, a sdělána s aerarem⁸ pravoplatná smlou-

⁸ státní majetek (srov. dnes erární = patřící státu, poskytované k zapůjčení)

va, ve které podmínky převzetí i dalšího ústavu vydržování ode státu jakož i další obce zdejší závazky jasně vytknuty. K návrhu ředitelovu podána žádost za určitější vytknutí některých ustanovení, z nichž přijato aspoň jedno týkající se pojistění jazyka vyučovacího. Litovati jest, že neopatrností a přílišnou úzkostlivostí m. rady neprovedeno ustanovení prvotní, kterým se z příspěvku obce ročních 4000 zl aspoň 500 zl co rok sbírkám zřejmě a výslovně věnovalo.

C. k. okresní hejtman Josef Wolf

Při veškerém tomto vyjednávání byl m. radě i ředitelstvu velikou měrou platně pomocen pan c. k. okresní hejtman Josef Wolf, jehožto radám a pomoci obec zdejší má co děkovati, že veškeré vyjednávání předsešlo bez závady a s rychlostí co možná největší.

O prázdninách místnosti školní i chodby pěkně jsou vymalovány, a třídy vkusnými poprsími Jeho Veličenstva ozdobeny.

Výstava v Příbrami. Návštěva ústavu panem c. k. ministrem orby J. Ex. Juliem hrab. Falkenhaynem

Dne 1. – 3. září konána ve městě zdejším krajinská výstava rolnická a průmyslová, při které se ředitel ústavu jakožto **jurní** účastnil. Za tou příležitostí zavítal do města J. Exc. Pan hrabě Julius Falkenhayn, c. k. ministr orby. Ředitel s druhými představenými úřadů slušnou mu učiniv poklonu pozval jej prohlednouti si ústav, což p. ministr laskavě přislíbil. A zajisté dostavil se dne 2. září provázen jsa předními hostmi i zdejšími hodnostami do ústavu, kdež jej ředitel uvítav členy sboru professorského ve městě meškající mu představil. Kustodové sbírek ukázali Jeho Excellenci veškeré prostředky vyučovací a ředitel provedl hostě vznešeného po všech místnostech budovy. Uznání, jakého dostala se i měšťanostovi přítomnému i řediteli a sboru bylo vítanou odměnou za mnohé práce, jež podnikati bylo ve prázdninách právě prošlých.

1885.

Dekrety jmenovací.

Zápis vykonán způsobem obyčejným. Přijato žáků 380 a rozřaděno. Právě po mši svatě zahajovací dne 16. září došly sboru učitelského dekreta od c. k. zemské školní rady, mocí kterých od 1. září t. r. vynesím Jeho Excellence pana c. k. ministra kultu a vyučování od 7. září t. r. přejímají se veškerí dosavadní učitelé skuteční i počet učitelstva státního dílem jakožto „professoři“ dílem jakožto „učitelé skuteční“. K nim pak jmenován dosavadní supplet František Vyskočil m. radou praesentovaný učitelem skutečným.

Dosavadnímu řediteli správa ústavu zatímně dál jest svěřena. Veškerí učitelé předepsanou přísahu služebnou v ruku p. c. k. okresního hejtmána Josefa Wolfa dne 21. září složili.

Jmenování ředitelovo

Nejvyšším pak rozhodnutím Jeho Veličenstva dne 3. října 1884 jmenován jest dosavadní ředitel ústavu obecného Čeněk Vyhnis definitivním ředitelem ústavu postátněného. Služebnou přísahu vykonal dne 19. října 1884.

Parallelka při 3. třídě

Vynesením vys. c. k. ministeria kultu a vyučování od 16. října 1884 povoleno na žádost ředitelovu aby směla vedle 1. a 2. i třída třetí rozvedena býti na oddělení paralelná.

Supplenti potvrzení

Na parallelku ustanoven suppl. učitelem František Řehoř 28. října 1884, kterýmžto vynesím ustanovení jsou též všickni učitelé supplující, kteří roku loňského na ústavě zdejších působili. Plat služný všem vykázán od 1. září 1884. Všickni řádným způsobem do přísahy vzati jsou.

Příplatek suppletům z důchodův obecních

Obecní repraesentace všem učitelům náměstným příplatek k substitučnímu platu pr 150 zl⁹, který se vyplácel, pokud obec náklad na ústav vedla, i tento rok ponechala.

Jakub Urbach, náb. žid. učitel

Po zadání ředitelově ustanoven vedlejším učitelem náboženství dosavadní učitel Jakub Urbach, správce věcí náboženských zdejší žid. obce náboženské dosáhnuv vyn. vys. c. k. ministeria kultu a vyučování od 8. ledna 1885 potřebné dispense.

Formalné převzetí ústavu

Dne 28. října 1884 provedeno za intervence pana c. k. místodrž. rady Quida Töplyho formalné převzetí ústavu do správy státní. Okázalejší slavnosti pokazily se nepříznivým počasím a tak obmezeno se pouze slavností chrámovou a po skončení jednání úředním společnou hostinou ve dvoraně Besedy měšťanské. Nicméně všickni povolání cítili význam důležitého tohoto jednání jakožto posledního aktu veškerého postupu ústavu na novou jeho dráhu. Převzetí událo se beze vší závady, což vše v protokolu v listovně gymnasijní chovaném panem c. k. místodržitelským radou výslovně a s pochvalou uznáno jest.

Zkoušky maturitní 1885

Rok školní skončil se bez překážky. Zkoušky maturitní ústní konány řízením pana c. k. zemského inspektora Jana Roviny dne 16., 17. a 18. července. Ze 21 žáků vykonalo zkoušku s vyznamenáním 8, prostě approbováno 12. Jednomu povolena reparatura z dějepisu po prázdninách.

Poznámání. Zprávy o letech 1886-1890, v kronice scházející, doplnil o prázdninách vánočních r. 1890 prof. Jan Říha, prozatimní správce ústavu, který od roku 1873 při ústavu učiteloval.

⁹ pr = pro rata (lat.), poměrným dílem (při vyplácení odměny); zl = rakousko-uherský zlatý (měna)

Rok 1886

Při zápisu obvyklým způsobem vykonaném přijato bylo 410 žáků veřejných a jeden privatista. Tři první třídy rozvedeny byly v oddělení paralelná.

Jan Sýkora ustanoven učitelem náměst.

Dosavadní náměstní učitelové jakož i nově přibylý Jan Sýkora z obecného gymnasia Benešovského potvrzeni jsou v úřadě svým vnesením ve sl. c. k. zemské školní rady ze dne 3. října 1885.

Dovoleno Frant. Třesořlavému vykonati při ústavu rok zkušební

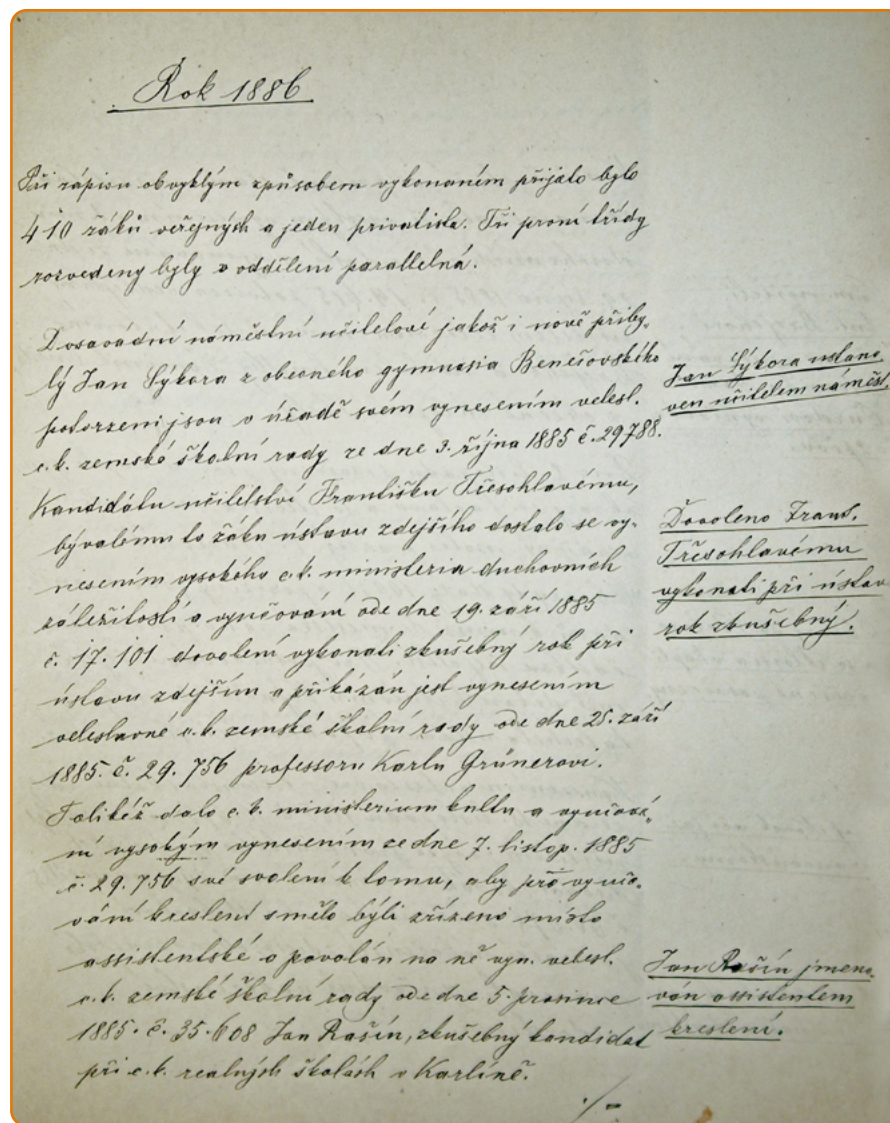
Kandidátu učitelství Františku Třesořlavému, bývalému to žáku ústavu zdejšího dostalo se vnesením vysokého c. k. ministeria duchovních záležitostí a vyučování ode dne 19. září 1885 dovolení vykonati zkušební rok při ústavu zdejším a přikázán jest vnesením ve slavné c. k. zemské školní rady ode dne 25. září 1885 professoru Karlu Grünerovi.

Jan Rašín jmenován asistentem kreslení.

Tolikéž dalo c. k. ministerium kultu a vyučování vysokým vnesením ze dne 7. listop. 1885 své svolení k tomu, aby pro vyučování kreslení smělo býti zřízeno místo asistenské a povolán na ně vyn. ve sl. c. k. zemské školní rady ode dne 5. prosince 1885 Jan Rašín, zkušební kandidát při c. k. realných školách v Karlíně.

Nám. učiteli Ant. Brejchovi svěřeno vyučování tělocviku, Dom. Čurdovi vyučování zpěvu.

Konečně sluší ve příčině stavu učitelstva zaznamenati, že vysokým vnesením c. k. min. duchovních záležitostí a vyučování ze dne 29. října 1885 potvrzen vedlejším učitelem tělocviku nám. učitel Antonín Brejcha a učitelem hudby Dominik Čurda, z obecné chlapecké školy.

Obrazy sv. Václava a sv. Aloisia v kapli zavěšené posvěceny.

Dne 8. listopadu posvěceny jsou v kapli gym. obrazy sv. Václava a sv. Aloisia, jež maloval nadějný malíř pražský V. Bartoněk. Obrazy ty stály 100 zl a pořízeny jsou z milodarů, k nimž sl. městská rada přispěla částkou největší. Při posvěcování jejich měl děkan P. Antonín Vojáček, druhdy katecheta ústavu případnou řeč slavnostní.

Prof. Novák učí jaz. francouskému, Jakub Urbach vyučuje náb. židovskému

Vynesením veleslavné c. k. zemské školní rady ze dne 18. listopadu 1885 potvrzen byl učitelem jazyka francouského opětně prof. Theodor Novák a vynesením od 29. prosince 1885 svěřeno Jakubu Urbachovi, jenž věci náboženské zdejší obce israelské spravoval, vyučování náboženství židovskému.

Ředitelstvo se svolením vel. c. k. z. š. rady činí díky obecnímu zastupitelstvu za příplatek poskytovaný nám. učitelům

Veleslavná c. k. zemská školní rada nabyvší podáním ředitelstva o tom vědomost, že slavná městská rada náměstným učitelům obvyklý příplatek z důchodů obecních propůjčiti hodlá, ráčila ředitelství splnomocniti, by jmenem jejím slavné representaci obecní vyslovilo uznání obětavosti. Ředitelstvo vykonalo to s ochotou dne 27. ledna 1886.

Ředitel intervenuje při zkouškách maturitních v Domažlicích

První pololetí skončeno dne 13. února. Po nařízení c. k. ministeria kultu a vyučování ode 15. května intervenoval c. k. ředitel Čeněk Vyhniš při ústních zkouškách maturitních na obecném gymnasiu v Domažlicích.

Zkoušky maturitní

Zkoušky maturitní při zdejším ústavu vykonány za předsednictví P. Karla Douchy c. k. ředitele nižšího gymnasia na Smíchově dne 5. 6. 7. července, při nichž ze 17 abiturientů 9 shledáno dospělými s vyznamenáním, 6 dospělými a 2 povolena oprava po prázdninách.

Výlet přírodovědecký

Dne 5. července podnikl prof. Antonín Pánek se žactvem V. a VI. třídy výlet přírodovědecký do krajiny povltavské. Ve Slapech dostalo se výletníkům od vys. urozeného p. hraběte Vladimíra z Aichelburgů nejen veškeré rady a pomoci ale nad to skvělého pohostění.

Dne 13. července sloužena mše za veškeré žáky zdejšího ústavu v letech minulých zemřelé.

Výstava v kreslárně

Pátého a šestého července uspořádána byla pro žactvo v kreslárně výstava znázorňující postupný a přehledný vývoj slohů stavitelských. Výstava byla i od hostů hojně navštívena a došla všeobecné pochvaly.

Rok skončen dne 15. července.

Rok 1887

Při I. třídě tři odd. paralelná

Zápis žáků vykonán po rozumu nového řádu ve dvou termínech: dne 15. a 16. července a pak 16. září. Přijato do I. třídy 136 žáků a rozvedeni jsou s povolením veleslavné c. k. zemské školní rady ze dne 23. října 1886 v oddělení tři.

Celkem přijato na ústav toho roku žáků 488 veřejných a jeden (privatista) žák přibyl během roku.

Ant. Brejcha jmenován skutečným učitelem v Táboře, Jan Sommer jmenován skutečným učitelem v Roudnici, Frant. Třesohlavý stal se nám. učitelem v Třebíči, Jan Rašín odešel

Z ústavu odešli Antonín Brejcha, který po 10 let při ústavu učiteloval, byv jmenován vynesením vysokého ministeria kultu a vyučování ze dne 18. července 1886 skutečným učitelem při c. k. real. středních školách v Táboře.

Dále Jan Sommer, jenž na ústavu tři leta pobyl, jemuž uděleno místo skutečného učitele při obec. gymnasiu v Roudnici.

Frant. Třesohlavý, jenž přijal místo nám. učitele při c. k. gymnasiu v Třebíči na Moravě.

Konečně Jan Rašín, asistent kreslení, který byl jmenován náměstným učitelem při c. k. realných školách v Praze.

Jan Lorenz c. k. školním inspektorem okresním jmenován

Dne 23. dubna 1887 opustil také ústav prof. Jan Lorenz, byv jmenován vynesemím vys. ministeria duchovních záležitostí a vyučování ze dne 14. dubna 1887 c. k. okresním školním inspektorem pro okresy roudnický mělnický a z části litoměřický se sídlem v Roudnici.

Všickni odešli zanechali po sobě i ve sboru i u žáků svých památku milou.

Vilém Kacerovský jmenován skutečným učitelem, Frant. Věcovský stal se nám. učitelem, Stanisl. Kamenický stal se nám. učitelem, Aug. Schwarz jmenován asistentem kreslení, Jindřich Klecanda ustan. nám. učitelem

Za ně vstoupili do sboru: 1) Vilém Kacerovský byv jmenován vynesemím vysokého ministeria kultu a vyučování ze dne 30. září 1886 skutečným učitelem filologie klassické 2) František Věcovský 3) Stanislav Kamenický již vynesemím veleslavné c. k. zemské školní rady ze dne 23. října 1886 jmenováni náměstnými učiteli. 4) Augustin Schwarz kandidát učitelství byv ustanoven vyn. veleslavné c. k. zemské školní rady ze dne 27. února 1887 asistentem kreslení. 5) Za odešlého prof. J. Lorenze ustanoven nám. učitelem Jindřich Klecanda vynesemím velesl. c. k. zemské školní rady ze dne 25. dubna 1887.

Theod. Novák dispensován od průkazů theoretické způsobilosti v jaz. francouškém

Bývalí uč. náměstní potvrzení vynesemím vel. c. k. zemské školní rady ze 15. října. Učitel náboženství mojžíšského J. Urbach opětně

potvrzen vynesemím veleslavné c. k. zemské školní rady ode 24. října 1886. C. k. professor Theod. Novák potvrzen opětně vedlejším učitelem jazyka francouzského, nadto pak dostalo se mu vynesemím vys. minist. duchovních záležitostí a vyučování ode dne 8. listopadu 1886 dispense od průkazů theoretické způsobilosti.

Nakonce potvrzen vynesemím veleslavné c. k. zemské školní rady ze dne 26. listop. 1886 učitel obecné školy D. Čurda opětně vedlejším učitelem hudby.

Skuteční uč. Prokop Lang a Edvard Volek potvrzení definitivně v úřadech svých a přiřknut oběma titul c. k. professora vynesemím veleslavné c. k. zemské školní rady ze dne 27. září 1886.

P. Frant. Kořán ustanoven druhým exhortátorem

Počátkem roku školního ukázala se potřeba žactvo při exhortách rozvésti na dvě oddělení i ustanoven jest po návrhu ředitelstva P. Frant. Kořán, ředitel knížecího arcibiskupského chlapeckého semináře druhým exhotátorem vynesemím veleslavné c. k. zemské školní rady ze 30. října 1886.

Zde jest zmíniti se nám o věci, ústavu přímo sice se nedotýkající, avšak přece pro jeho budoucí rozvoj závažné.

České oddělení chlapeckého semináře do Příbramě přesídleno

Bylotě kníž. arcibiskupem kardinálem Bedřichem ze Schwarzenbergů učiněno rozhodnutí, české oddělení chlapeckého semináře arcibiskupského z Prahy přesídliti do Příbramě. Na ten konec vyhlídnut na severozápadním svahu Sv. Hory volný prostor za staveniště a po dvou letech budova tou měrou dokonána, že mohla odevzdána býti svým účelům. Než nedočkal se šlechtný ten hodnostář církevní provedení úmyslu svých.

Počátek roku školního 1887 oživilo budovu dříve tichou 59 chovanců, z nichž 51 přišli (do II-VIII) z ústavů cizích, tím přibýlo učilišti našemu hojného počtu žáků vybraných, těšících se všemu pohodlí a podrobených přísné a rozumné dohlídce domácí.

Inspekce c. k. zemského školního inspektora Bart. Pavlíčka

Od 24-28 listopadu konal pan c. k. zemský školní inspektor Bartoloměj Pavlíček inspekci při vyučování předmětů realných.

Pochvaly dostává se prof. Pánkovi a Grünerovi

Zpráva o inspekci té vzata na vědomí ve sl. c. k. zemskou školní radou a vysloveno se zalíbením, že mravní stav žactva jest bezvadný, vědecký pak prospěch jeho v předmětech realných uspokojivý. Prof. Ant. Pánkovi dostalo se pochvalného dekretu, prof. Karlu Grünerovi pochvalného uznání.

Ředitelstvo děkuje ob. zástupitelstvu za příplatek poskytnutý nám. učitelům

Ve slavná c. k. zemská školní rada, nabyvši ředitelstvem vědomí o tom, že zástupitelstvo městské obvyklý příplatek drahotní učitelům náměstným hodlá z důchodů svých přidati, vynesemím ode dne 28. února 1887 svolení své dala, aby ředitelstvo jmenem jejím vyslovilo ob. representaci uznání obětavosti. Ředitelstvo učinilo dovolení tomu zadost dne 3. března 1887.

První pololetí skončeno 12. února.

Výlet do Komárova a k sv. Dobrotivé

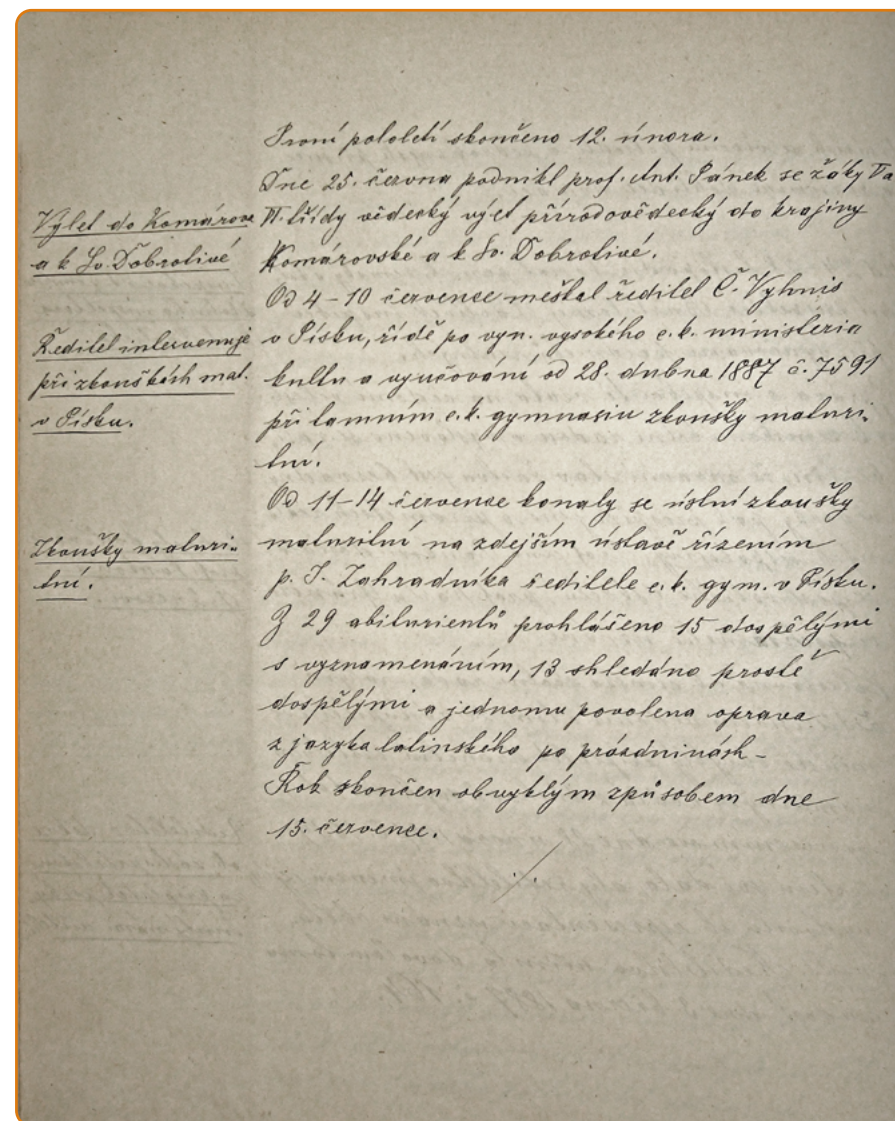
Dne 25. června podnikl prof. Ant. Pánek se žáky V. a VI. třídy vědecký výlet přírodovědecký do krajiny Komárovské a k sv. Dobrotivé.

Ředitel intervenuje při zkouškách mat. v Písku

Od 4-10 července meškal ředitel Č. Vyhnis v Písku, řídě po vyn. vysokého c. k. ministeria kultu a vyučování od 28. dubna 1887 při tamním c. k. gymnasiu zkoušky maturitní.

Zkoušky maturitní

Od 11-14 července konaly se ústní zkoušky maturitní na zdejším ústavě řízením p. J. Zahradníka ředitele č. k. gym. v Písku. Z 29 abi-

turientů prohlášeno 15 dospělými s vyznamenáním, 13 shledáno prostě dospělými a jednomu povolena oprava z jazyka latinského po prázdninách. Rok skončen obvyklým způsobem dne 15. července.

Rok 1888

V seskupení sboru není změn

Potěšitelno jest zaznamenali, že nebylo změn ve sboru učitelském tento rok.

Všickni náměstní učitelé jakož i assistent kreslení potvrzení ve svých úřadech jako roku loňského vynesemím veleslavné c.k. zemské školní rady ze dne 20. října 1887.

Rovněž potvrzení prof. Theodor Novák (pro zpěv) pro jazyk francouzský na vyšším gymnasiu vyn. v. c. k. z. š. rady ze dne 20. října 1887; učitel Dominik Čurda pro zpěv (vyn. v. c. k. z. š. r. ze dne 25. listopadu 1887); Jakub Urbach pro náboženství mojžíšské (10. října 1887) druhým exhortátorem P. Frant. Kořán (vyn. v. c. k. z. š. r. ze dne 20. října 1887)

Definitivního potvrzení v titulu c. k. profesora dostalo se Františku Vyskočilovi vyn. v. c. k. z. š. r. ze dne 23. října 1887.

Zápis žactva

Zápis do první třídy vykonán hned po skončení roku školního dne 15. července a pak dne 16. září. Do ostatních tříd zapisováno dne 17. a 18. září. Celkem přijato 509 žákův.

Při všech čtyřech prvních třídách jsou zřízeny jsou parallelky

Opravné zkoušky maturitní

Dne 21. září vykonána opravná zkouška maturitní; řídil ji Č. Vyhnis, ředitel ústavu. Arbiturient shledán dospělým.

Dne 26. září meškal ředitel v Písku, řídě tam po vyzvání veleslavné c. k. zemské školní rady od 5. září 1887 opravné zkoušky maturitní na c. k. gymnasiu a na c. k. školách reálných.

Drahotní příplatek nám. učitelům

Zástupitelstvo obecní i tento rok povolilo všem učitelům náměstným drahotní příplatek po 100 zlatých.

První pololetí skončeno 11. února.

Výlet přírodovědecký

Dne 30. května podnikl prof. Ant. Pánek se žactvem V. a VI. výlet přírodovědecký do krajiny Orlické a Zvíkovské.

Epidemické nemoci v městě

Stav zdravotní vzbuzoval po celý téměř rok vážné obavy. Po dvakráte rozmohla se nákaza (neštovice, spála atd) ve městě tou měrou, že musily školy obecné i cvičné zavřeny býti. Ústav nebyl sice tímto násilným přerušením vyučování postížen; avšak nemalý počet žactva byl navštíven těmito nemocemi, epidemií nesešel se světa ze žactva nikdo. Zato jiné nemoci sklátily ve hrob předčasný z počtu jeho tři.

Rok školní ukončen po nařízení vys. ministeria kultu a vyučování již dne 14. července.

Zkoušky maturitní

Ústní zkoušky maturitní vykonány za předsednictva p. Josefa Baudiše, ředitele c. k. akademického gymnasia v Praze.

Ze 24 arbiturientů prohlášeno bylo 11 dospělými s vyznamenáním, 11 prostě dospělými. Dvěma povolena opravná zkouška po prázdninách.

Rok 1889

Zápis žactva, Oddělení parallélná

Po zápise do první třídy ve dvou termínech (14. a 15. července, pak 16. září) provedeném a po přijmutí žáků do tříd vyšších objevila se potřeba, zříditi při prvních dvou třídách po jednom, při třetí třídě po dvou odděleních parallélných. Ve čtvrté třídě tento rok parallelky nebylo. Celkem přijato 480.

Opravné zkoušky maturitní

Dne 27. září vykonána za předsednictva pana c. k. zemského školního inspektora Bart. Pavlíčka opravná zkouška maturitní s dvěma arbiturienty. Oba shledáni dospělými.

Prodlením prázdnin a roku staly se v seskupení sboru učitelského tyto změny:

Prof. Havránek odešel

Professor Josef Havránek jmenován byl vys. vyn c. k. ministeria duchovních záležitostí a vyučování od 19. července 1888 učitelem náboženství při c. k. akademickém gymnasiu v Praze. Na počátku roku školního opustil ústav, na němž po 15 let blahodárně působil.

Nám. uč. Věcovský odešel

Náměstný učitel Frant. Věcovský obdržel místo provisorního učitele při c. k. střední škole v Plzni.

Nám. uč. J. Sýkora odešel

Náměstný učitel Jan Sýkora nedoplniv rádcem předepsaným svou aprobaci byl nucen konec roku předešlého odstoupiti z úřadu svého.

Ot. Josek jmenován provisorním učitelem

Nám. učitel c. k. gymnasia v Budějovicích Otakar Josek jmenován byl na místě okresního inspektora Jana Lorenze c. k. provisorním učitelem

telem dějepisu a zeměpisu vyn. vys. c. k. minis. kultu a vyučování ze dne 26. července 1888.

P. Em. Hrdlička nám. uč. náboženství jmenován

Nám. učitelem náboženství jmenován bývalý žák ústavu P. Emanuel Hrdlička vyn. velesl. c. k. zemské školní rady ze dne 24. září 1888. Zastával ku spokojenosti všeobecné úřad tento po celé první pololetí.

Dor. V. Öhm jmenován skut. učitelem náboženství

Na místo jeho nastoupil výp. učitel náboženství při c. k. akademickém gymnasiu v Praze Th Dor Čeněk Oehm, obdržev místo skutečného učitele náboženství vys. vyn c. k. ministeria kultu a vyučování dne 30. ledna 1889.

Nám. uč. ustanoveni

Vynesením vel. c. k. zemské školní rady ze dne 23. říj. 1888. ve svém posavadním působení potvrzení nám. učitelé R. Jedlička, J. Filippi, Karel Procházka, Frant. Řehoř, Stan. Kamenický, Jindřich Klecandra a asistent kreslení Aug. Schwarz.

Rovněž v posavadním působení svém opět potvrzení prof. Th. Novák (vyn. c. k. z. š. r. od 4. listopadu 1888), P. Frt. Kořán (vyn. c. k. z. š. r. od 27. října 1888), Jakub Urbach (vyn. c. k. zemské školní rady ode dne 2. listopadu 1888.

Památka 40letého nastoupení na trůn Jeho Ap. Veličenstva oslavena

Dne 3. prosince oslavena ve smyslu projevu Jeho Apoštolského Veličenstva památka čtyřicetiletého nastoupení na trůn Císaře a Krále našeho slavnými službami Božími.

S oslavení kázalejšího, jež bylo připravováno sešlo v následku Nejvyššího přání příslušnou cestou vysloveného.

Supl. uč. povolen od města opět příplatek 100 zl.

Slavné obecní zastupitelstvo i tento rok povolilo učitelům supplujícím po sto zlatých jmenem drahotního příplatku.

Projeven bol nad smrťou kor. prince Rudolfa a mše sv. obětována

Když došla truchlivá zpráva o předčasné smrti Jeho c. k. Výsosti pana korunního prince Rudolfa, vyslovil sbor svůj nelíčený bol ze ztráty této panu c. k. okresnímu hejtmanovi a obětována 5. února ústavem celým mše svatá za věčný pokoj duše Jeho na věčnost odešlé.

První pololetí skončeno dne 9. února.

Prof. Anděl koná inspekci při kreslení

Dne 27. a 28. května konal pan c. k. prof. Antonín Anděl, vys. c. k. ministeriem kultu a vyučování k tomu zřízený, inspekci při vyučování kreslení.

C. k. inspektor Bart. Pavlíček obcuje konferenci

Poradě o výsledcích této inspekce konané obcova¹⁰ pan c. k. zemský školní inspektor Bart. Pavlíček, přibylý na ten konec schválně do Příbrami.

Výlet přírodovědecký

Dne 19. června provedl prof. Antonín Pánek se žáky V. a VI. třídy výlet přírodovědecký do krajiny Hořovické a Zbirožské. Někteří členové sboru ho doprovázeli.

Zkoušky maturitní

Od 5. – 9. července vykonány byly zkoušky maturitní za předsednictví pana c. k. pražského ředitele gymnas. Matěje Trapla. Ke zkoušce přihlásilo 29 veřejných žáků, kromě toho připuštěn jeden externista vynesemím vel. c. k. z. školní rady ode dne 14. dubna 1889.

Dospělých s vyznamenáním shledáno 15, prostě dospělých 11. Třem dáno povolení k opravné zkoušce o jednom předmětu. Externista nalezen jest dospělým.

¹⁰ obcovat = být přítomen, účastnit se (v dnešní češtině se tento význam zachoval ve slově „obecenstvo“, zatímco samotné sloveso se používá už jen pro druhý ze svých významů)

Rok skončen

Školní rok skončen dne 13. července řádem obvyklým.

Rok 1890

A. Zprávy osobní

Prof J. Říhovi a Frt. Hůrskému snížen na rok 1890 počet hodin.

Vynesemím Jeho Excell. pana c. k. ministra kultu a vyučování daným dne 18. října 1889 byl profesorům J. Říhovi a Frant. Hůrskému k žádosti jejich snížen počet týdenních hodin vyučovacích, aby se po delších chorobách mohli zotaviti.

Jan Kašpar ustan. supl. učitelem.

Na úhradu hodin tímto opatřením uvolněných ustanoven supl. učitelem Jan Kašpar vynesemím veleslavné c. k. zemské školní rady ode dne 31. října 1889.

Náměstní učitelé bývalí opět potvrzeni.

Náměstní učitelé Karel Procházka, Rudolf Jedlička, Jindřich Filippi, František Řehoř, Stanislav Kamenický, Jindřich Klecanda a assistent kreslení Augustin Schwarz ve svých úřadech opět potvrzeni byli vyn. veleslavné c. k. zemské školní rady ode dne 8. října 1889.

O. Josek ustanoven uč. zpěvu.

Na základě vyn. vysokého ministeria kultu a vyučování od 9. října 1889 potvrzen jest prozatímní učitel Otakar Josek vedlejším učitelem zpěvu vyn. vel. c. k. zemské školní rady ze dne 20. října 1889.

Th. Novák opět potvrzen pro jaz. francouský.

Vynesemím vel. c. k. zemské školní rady ode dne 15. října 1889 opět potvrzen byl prof. Th. Novák pro jazyk francouský na vyšším gymnasiu.

P. Ant. Lór zřízen výpom. katechetou.

Na úhradu hodin náboženských zřízen P. Antonín Lór, katecheta při dívčí škole měšťanské a praefekt knížecího arcibiskupského chlapeckého semináře, výpomocným katechetou vyn. veleslavné c. k. školní rady daným dne 12. října 1889.

P. Frt. Kořán opět potvr. druhým exhortátorem.

Druhým exhortátorem opětně potvrzen P. František Kořán, kanovník a ředitel kn. arcb. chlap. semináře vyn. od 9. října 1889 (z. š. r.).

J. Urbach opětně potvrzen.

Učitelem náboženství israel. opětně potvrzen Jak. Urbach, správce věcí náboženských v israel. obci Příbramské vyn. vel. c. k. z. š. r. ze dne 11. října 1889.

V. Kacerovský def. potvrzen.

Skutečný učitel Vilém Kacerovský nabyt potvrzení definitivního a titulu c. k. profesora vyn. vel. c. k. z. r. r. ze dne 15. listopadu 1889.

Prof. Grüner jmenován okresním inspektorem.

Professor Karel Grüner jmenován byv Jeho Excellenci panem c. k. ministrem kultu a vyučování ode 30. dubna 1890 c. k. okresním školním inspektorem na Klatovsku, Domažlicku a na českých školách okresu Horšovotýnského opustil dne 18. května ústav, na kterém málem let 15 na prospěch mládeže blahodárně působil, provázen jsa jak od členů sboru učitelského tak od žactva zpomínkou milou.

Frt. Petr jmenován nám. učitelem.

Na místo jeho nastoupil František Petr, posud zkušební kandidát při gymnasiu v Německém Brodě byv ustanoven výp. učitelem vynesemím vel. c. k. z. š. r. ze dne 9. června 1890. Nastoupil úřad svůj dne 28. května.

V. Kacerovský def. potvrzen. Učitel Vilém Kacerovský nabyt potvrzení definitivního a titulu c. k. profesora vyn. vel. c. k. z. r. r. ze dne 15. listopadu 1889 č. 34.517.

Prof. Grüner jme. novan okresním inspektorem. Professor Karel Grüner jmenován byv Jeho Excellenci panem c. k. ministrem kultu a vyučování ode 30. dubna 1890 č. 4796 i. k. okresním školním inspektorem na Klatovsku, Domažlicku a na českých školách okresu Horšovotýnského opustil dne 18. května ústav, na kterém málem let 15 na prospěch mládeže blahodárně působil, provázen jsa jak od členů sboru učitelského tak od žactva zpomínkou milou.

Frt. Petr jmenován nám. učitelem. Na místo jeho nastoupil František Petr, posud zkušební kandidát při gymnasiu v Německém Brodě byv ustanoven výp. učitelem vynesemím vel. c. k. z. š. r. ze dne 9. června 1890 č. 15482. Nastoupil úřad svůj dne 28. května.

B. Dějiny ústavu

Zápis žactva

Do první třídy, do níž zapisováno 15. a 16. července a 16. září, přijato 70, do všech tříd 426 žáků. Prodlením roku vstoupil jeden žák. Zápis do vyšších tříd vykonán 16. a 17. září. Vyzváním Ducha Sv. dne 18. počat nový školní rok.

Příčina, proč počtu žactva ubývá.

Nebude tu asi od místa vyložiti příčinu, proč roku předešlého a hlavně roku letošního návštěva ústavu poněkud poklesla. Před dvěma lety zřízena byla totiž ve městě chlapecká škola měšťanská; za tou příčinou mnoho žáků hodlajících se oddati praktickému nějakému povolání vyhledává toto učiliště nové; ústav ztrácí tím něco žactva zůstávaje však při tom prost živilů nepovolaných.

Oddělení paralelná.

První čtyři třídy rozvedeny byly na oddělení pobočná.

Opravné zkoušky maturitní.

Dne 25. září vykonána byla opravná zkouška maturitní, již řídil po nařízení v. c. k. z. š. r. ze dne 11. září 1889 ředitel ústavu. Ze tří zkoušenců nalezeni dva dospělými, jeden jest reprobován¹¹ na rok.

Vyučování k vůli chřipkové epidemii zastaveno

Pravidelný postup vyučování nemale trpěl chorobami od druhé polovice listopadu vždy hrozivěji se množícími. Ani prázdniny vánoční nepřinesly žádoucí a očekávané úlevy.

Naopak po svátcích roznemohly se nemoci mezi žactvem i mezi členy sboru učitelského tou měrou, že vyučování počalo váznouti valně.

Počet onemocnění chřipkou vzrostl na více než 25 % žactva a ře-

¹¹ reprobovat = uznat žáka nezpůsobilým (= žák neuspěl u zkoušky, bude ji opakovat); srov. "aprobovat" (= schválit, udělit)

ditelstvo vidělo se přinuceno dne 10. ledna 1890 po rozumu nařízení velesl. c. k. z. školní rady ze dne 3. ledna 1890 zastaviti vyučování.

Od 23. ledna opět se počalo vyučovati, ač následky neblahé té epidemie chřipkové tou dobou snad veškeré kouty naší zeměkoule navštíví jevíly se nemile ještě dlouhou dobu.

Případ smrti neudál se mezi žactvem ni jediný, pouze jeden studující musel ustati pro tento rok v návštěvě školy pro slabost pochodící z této nemoci.

Mše za korunního prince Rudolfa.

Dne 30. ledna konány slavné smuteční služby Boží za pokoj duše Jeho Císařské Výsosti pana korunního prince Rudolfa v kapli gymnasiální.

Drahotní příspěvek.

I tento rok povolen byl se zvláštní obětavostí obecním zástupitelstvem veškerým náměstným učitelům i a asistentovi kreslení drahotní příspěvek po 100 zl. z obecních důchodů.

První pololetí skončeno dne 15. února

Vedle nařízení velesl. c. k. zemské školní rady ode dne 4. ledna 1890 začalo se vyučovati bez obvyklých pololetních prázdnin dne 16. února.

Výstava ptactva.

O svátcích svatodušních účastnil se ústav výstavy ptactva pořádané místním spolkem pro ochranu ptactva. Péčí správce sbírek přírodopisných prof. Ant. Pánka vystavena byla systematická kolekce vycpaných ptákův a jiných předmětů v ten obor spadajících. Porotou na to zřízenou dostalo se ústavu první ceny odborové „bronzové medaille zemědělské rady pro království České“.

Dne 9. července zakončeno bylo po rozumu vys. minist. nařízení ve 8. dubna 1890 učení v osmé třídě.

Služby Boží.

Služby Boží a jiná cvičení náboženská konány byly po celý rok

řádem obvyklým. Průvodu o Božím Těle veškerý ústav se zúčastnil. V druhém pololetí sloužena byla každý den v kapli gymnasialní mše svatá, jíž obcovala volná část žactva z dobré vůle. Dne 14. července vykonány byly slavné služby Boží smutečné za v Pánu zesnulé žáky ústavu a dobrodince našich škol.

Školní rok skončen.

Školní rok skončen dne 15. července. Zkoušky maturitní konány byly 21. 22. 23. července za předsednictví c. k. ředitele gymnasia Píseckého Josefa Zahradníka.

Zkoušky maturitní.

Ke zkouškám těm přihlásilo se všech 22 žáků třídy VIII., kromě nichž žák loni jako externista reprobovaný. Z nich shledáno 9 dospělými s vyznamenáním, 10 prostě dospělými, dvěma povolena oprava po prázdninách z jednoho předmětu, jeden reprobován na rok. Externista shledán byl dospělým.

Rok 1891

Zápis žactva. Oddělení paralélná.

Při zápise vykonaném pro první třídu ve dvou termínech (14. a 15. červenec a po té dodatkem 16. září) pro ostatní pak třídy dne 16. a 17. září přijato bylo celkem 426 žákův a rozvedeni jsou vedle veleslavné c. k. zemské školní rady ze dne 26. října 1890 v prvních čtyřech třídách v oddělení paralélná.

V. Kacerovský stal se učitelem na Smíchově. B. Mikenda jmenován skut. učitelem při ústavu

Vysokým vynesemím Jeho Excellence pana c. k. ministra kultu a vyučování ze dne 3. července 1890 bylo uděleno prof. Vilému Kacerovskému místo skutečného učitele při státním gymnasiu s vyučovacím jazykem českým na Smíchově a zároveň supplující učitel c. k. gymnasia v Jičíně Bohuslav Mikenda jmenován skutečným učitelem při ústavu zdejším.

K. Procházka stal se skut. učitelem v Domažlicích.

Tolikéž byl vys. vynes. c. k. ministeria duchovních záležitostí a vyučování ze dne 3. července 1890 jmenován pomocný učitel Karel Procházka skutečným učitelem státního gymnasia v Domažlicích.

Josek stal se skutečným učitelem v Písku. J. Šrámek jmenován učitelem prozatímním.

Dále jmenoval Jeho Excellence pan c. k. ministr kultu a vyučování vysokým vynesemím ze dne 3. července 1890 prozatímního učitele Otakara Joska skutečným učitelem při státním gymnasiu v Písku, a týmž vynesemím ustanovil učitelem prozatímním na dobu dovolené udělené professoru Janu Lorenzovi supplujícího učitele c. k. vyšší realky české v Praze Jindřicha Šrámka.

Ředitel V. Vyhnis žádá za dovolenou.

Pan ředitel Vincenc Vyhnis, který od 20. září 1872 ústav zdejší s nevšední obratností a nejlepším zdarem spravoval a k nynější výši rozkvětu přivedl, byl trvalou chorobou donucen žádati za delší dovolenou.

J. Říha ustanoven proz. správcem ústavu.

Za tou příčinou byl ustanoven professor Jan Říha vynesemím veleslavné c. k. zemské školní rady ze dne 13. září 1890 č. 24.390 prozatímním správcem ústavu.

Náměstní uč. posavadní opět ustanoveni.

Pro 4 poboční třídy ustanoveni byli vynesemím c. k. zemské školní rady ze dne 26. října 1890 posavadní učitelové náměstní: Rudolf Jedlička, Jindřich Filippi, František Řehoř, Stanislav Kamenický, Jindřich Klecanda a Jan Kašpar.

VI. Švejcar a L. Vaněk ustan. pomocnými učiteli.

Kromě nich ustanoveni byli ku zastupování c. k. okresního inspektora Karla Grünera posavadní supplet státního gymnasia v Hradci Králové Vladimír Švejcar a ku zastupování Jana Říhy posavadní

supplent státního gymnasia v Žitné ulici v Praze pomocnými učiteli vynesemím veleslavné c. k. zemské školní rady právě dotčeným.

J. Novák asistentem kreslením ustanoven.

Týmž vynesemím byl Jan Novák ustanoven asistentem kreslení.

P. Antonín Lór ustanoven výpomocným katechetou.

Vynesemím veleslavné c. k. zemské školní rady ze dne 30. října 1890 byl P. Antonín Lór, ředitel chlapeckého kníž. arcib. semináře, ustanoven výpomocným katechetou a převzal vyučování náboženství ve třídách I.A, I.B, II.A.

P. Jan Říhánek ustan. druhým exhortátorem.

Druhým exhortátorem při ústavu ustanoven byl pro třídy nižší P. Jan Říhánek, prefekt knížecího arcib. chlapeckého semináře vynesemím veleslavné c. k. zemské školní rady ze dne 26. listopadu 1890.

J. Urbach ustan. uč. nábož. mojžíšského.

Jakubu Urbachovi svěřeno bylo vynesemím veleslavné c. k. zemské školní rady ze dne 26. října 1890 vyučování náboženství mosaického jako leta předešla.

Vlad. Švejcar ustanoven učitelem tělocviku.

Po čtyřleté přestávce počalo se tento rok opět vyučovati tělocviku a ustanoven vynesemím veleslavné c. k. zemské školní rady ze dne 7. listopadu 1890 pomocný učitel Vladimír Švejcar, jenž se vykazuje theoretickou způsobilostí z tohoto volného předmětu, učitelem pro tento školní rok.

Th. Novák ust. učitelem jaz. francouského pro vyšší třídy.

Vynesemím veleslavné c. k. zemské školní rady ode dne dne 26. listopadu 1890 povoleno bylo, aby professor Theodor Novák obvyklým řádem vyučoval jazyku francouskému ve třídách vyšších.

Em. Dvořáček ustan. učitelem zpěvu.

Konečně byl na základě vynesemí vys. c. k. ministeria duchovních

záležitostí a vyučování ze dne 30. října 1890 vynesemím veleslavné c. k. zemské školní rady ze dne 3. prosince 1890 učitel obecné školy Emanuel Dvořáček na tak dlouho, pokud by nebylo na snadě učitele pro vyučování zpěvu na školách středních řádně schváleného, prozatím pak na rok školní 1890/91 ustanoven vedlejším učitelem zpěvu.

Jan Novák 15. prosince odvolán.

Asistent kreslení Jan Novák byl dne 15. prosince 1890 náhle odvolán a přidělen státnímu r. a v. gymnasiu na Spálené ulici v Praze, kde objevila se potřeba assistenta nezbytná a neodkladná.

Opravné zkoušky maturitní.

Opravné zkoušky maturitní vykonány byly za předsednictví pana c. k. zemského školního inspektora Vojtěcha Kotsmícha dne 27. září 1890. Oba žáci, jimž opravné zkoušky z jazyka řeckého bylo se podrobiti, shledáni jsou dospělými.

Konvikt se rozšiřuje.

Nebude tu nemístno, zmíniti se několika slovy opět o konviktu. Šlechtný vydržovatel jeho kardinál kníže arcibiskup Pražský František de Paula hrabě ze Schönbornů velmi jsa potěšen příznivým prospěchem, jakého se chovanci konviktu dodělávají, pojal úmysl, že rozšíří internát ten. Na ten konec zakoupena na straně východní nedaleko budovy gymnasialní štěpnice od obce Příbramské a tohoto podzimku počato kladením základů k budově mnohem větší, nádhernější a vhodnější, nežli byla stará. Nová tato budova bude moci pojmouti chovanců až 120.

Jelikož se vybírají do internátu toho chovanci z jiných ústavů na mnoze jen vzorných mravů a vytrvalé píce, očekáváme v radostném doufání, že se stane rozšířený podnik ten našim školám pravým dobrodiním.

Suppl. učitelům drahotní příspěvek z důchodů obecních opětně povolen.

Slavná representace obecní povolila jako leta předešla všem náměst-

ným učitelům po 100 zlatých z obecních důchodů jmenem drahotního příspěvku.

Smuteční mše za J. C. V. korunního prince.

Dne 6. února byly opět vykonány slavné smuteční služby Boží za Jeho Cís. Výsost korunního prince Rudolfa.

První pololetí ukončeno bylo dne 14. února.

Písemné zkoušky maturitní.

Vedle vynesení veleslavné c. k. zemské školní rady ze dne 6. dubna vykonány byly písemné zkoušky maturitní v době od 1. – 6. června a zkoušky na postoupenou z usnesení sboru od 22. června do 4. července.

Služby Boží a jiné výkony náboženské.

Služeb Božích účastnili se žáci každou neděli a každý svátek. V době letní sloužena byla každého dne mše Svátá v kapli gymnasiální, jíž valná část žactva z dobré vůle obcovala. U sv. zpovědi a u sv. přijímání byli žáci na počátku školního roku, v čase velikonočním a v třídní určeném k uctění třistaleté památky sv. Aloisia. Dne 21. června slouženy byly za týmž účelem slavné služby Boží.

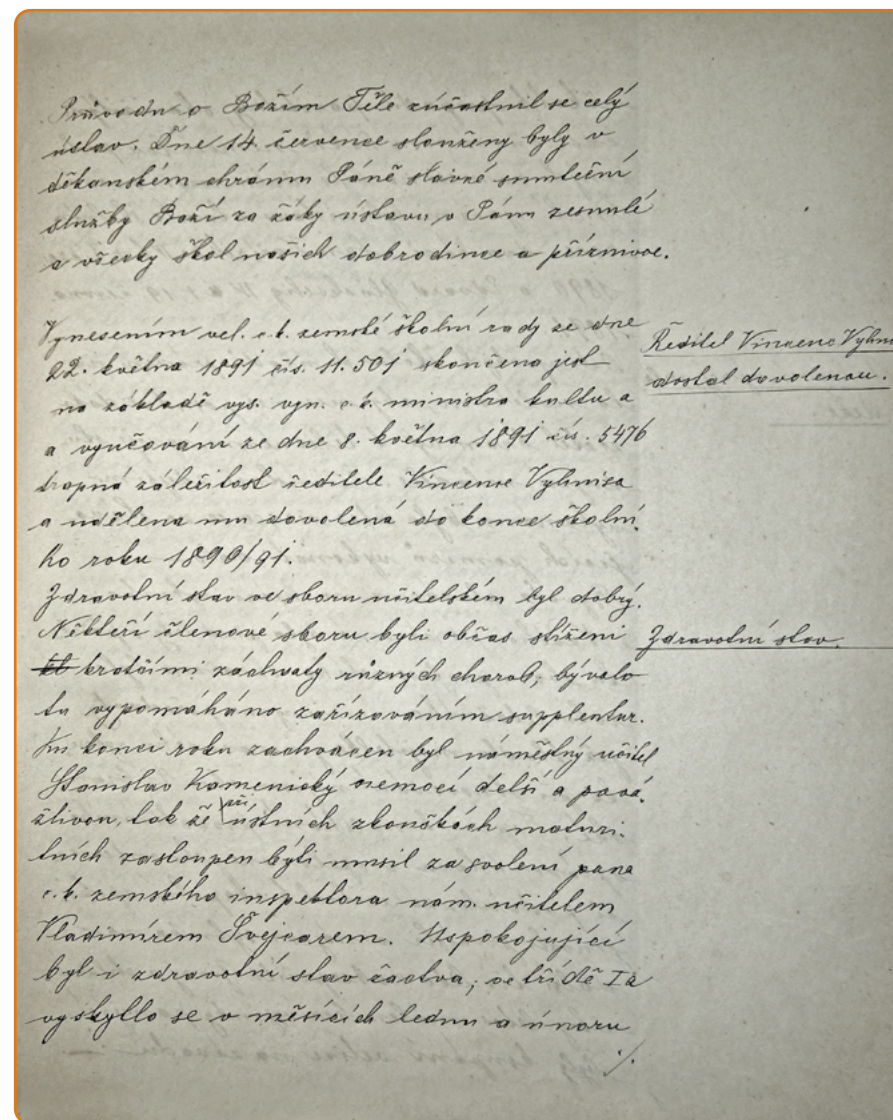
Průvodu o Božím Těle zúčastnil se celý ústav. Dne 14. července slouženy byly v děkanském chrámu Páně slavné smuteční služby Boží za žáky ústavu v Pánu zesnulé a za všechny škol našich dobrodince a příznivce.

Ředitel Vincenc Vyhnis dostal dovolenou.

Vynesením veleslavné c. k. zemské školní rady ze dne 22. května 1891 skončena jest na základě vys. vyn. c. k. ministra kultu a vyučování ze dne 8. května 1891 trapná záležitost ředitele Vincence Vyhnisa a udělena mu dovolená do konce školního roku 1890/1891.

Zdravotní stav.

Zdravotní stav ve sboru učitelském byl dobrý. Někteří členové sboru byli občas stíženi kratšími záchvaty různých chorob; bývalo tu vypomáháno zařízením suppletur. Ku konci roku zachvácen byl ná-

městný učitel Stanislav Kamenický nemocí delší a povážlivou, tak že při ústních zkouškách maturitních zastoupen býti musil za svolení c. k. zemského inspektora nám. učitelem Vladimírem Švejcarem. Uspokojující byl i zdravotní stav žactva; ve třídě I.A vyskytlo se v měsících lednu a únoru několik případů parotitidy; okamžitým odstraňováním žáků nemocí tou postižených zamezeno bylo další rozšiřování. Smrti vyrváni byli ústavu v tomto školním roce dva žáci: Jan Kačírek ze IV.b † 3. pro. 1890 a Edvard Glückselig IV.a † 19. června 1891.

Tělesní vývoj mládeže.

Od vysokých školních úřadů právem na to naléháno, aby více než posud se dalo, zřetel brán byl k tělesnému vývoji studující mládeže. Při ústavě zdejších vykonáno bylo letos vše, co se za stávajících poměrů vykonati dalo.

Bývalá plovárna na hrázi rybníka „Nového“, jež zřízená byla před lety z podnětu sboru professorského ohrožena byla roku letošního nemírnými požadavky, jež kladla majitelka jmenovaného rybníka při obnovování nájmu obci Příbramské. Teprve k naléhání prozatímního správce ústavu a opětované jeho intervenci podařilo se záležitost k obapolné spokojenosti přivésti a nájem rybníka na další tři leta zabezpečiti. Zimy a chladné větry, letos málem bez vyjimky panující, byly koupání velice na závadu.

Za to jakoby náhradou žactvo čteně, často a za letošní zimy dlouho používalo kluziště, jež z obzvláštní laskavosti a ochoty z podnětu zpravodajstva zařídil hlavně pro menší studující klub bruslařský.

Také o místo ku hrám bylo letošní rok postaráno. K žádosti ředitelstva ze dne 21. listopadu 1890 obec král. horního města Příbramě povždy jsouc dbalá rozkvětu školství a zdárného vývoje mládeže snesením zastupitelstva ode dne 22. dubna 1891 věnovala do odvolání místo rozkládající se za hostincem Sebastopolem vedle Hájecké okresní silnice v pravo ve výměře 2418.18 m² (98.3 m × 24.6 m) za rejdiště pro mládež ústavu a dala je nákladem svým upravit.

Upravování to protáhlo se poněkud déle; kromě toho zimy, větry a nepohody v letní době panující překážely častému užívání toho mís-

ta. Pravidelným zaváděním her se bude moci počnouti teprve rok budoucí.

Ústní zkoušky maturitní.

K ústním zkouškám maturitním konaným dne 13.-17. července za předsednictví c. k. ředitele gymnasia Rychnovského Ondřeje Franty přihlásilo se všech 35 žáků veřejných třídy VIII; kromě nich jeden externista, loni reprobovaný. Z nich shledáno 15 žáků dospělými s vyznamenáním, 15 prostě dospělými, 5 povolena oprava z jednoho předmětu po prázdninách, jeden reprobován na rok. Externista shledán dospělým.

Konec školního roku.

Dne 15. července skončeno bylo II. pololetí slavnou mší Svatou v děkanském chrámu Páně, po které rozdána byla vysvědčení a žáci propuštěni.

V Příbrami dne 3. srpna 1891

Jan Říha, prof.

prozatímní správce ústavu

Školní rok 1892

Ant. Škoda jmenován ředitelem

Zpravodaj počíná tyto paměti s sebou, byv. Nejvyšším rozhodnutím Jeho cis. a král. Veličenstva ze dne 31. srpna 1891, když byl předtím 18 let ředitelem obecního gymnasia v Domažlicích a po jeho sestátnění správcem téhož ústavu, úhrnem tedy 19 let.

V. Vyhnis prof. v Žitné ulici

Dřívější ředitel Vincenc Vyhnis dán byl za profesora na c. k. gymnasium v Žitné ulici v Praze Nejvyšším rozhodnutím ze dne 15. května 1891 a vřaděn do 8. třídy hodnostní.

Jiné změny osobní staly se na ústavu tyto:

Vlad. Švejcar jmenován šk. učitelem zde.

Zdejší suppl. Vladimír Švejcar jmenován byl skutečným učitelem při zdejším gymnasiu vys. min. vyn. ze dne 10. července 1891.

Dr. Jakub Čečka jmenován prov. učitelem zde.

Supplent c. k. gymnasia v Žitné ulici v Praze dr. Jakub Čečka jmenován prov. učitelem zdejšího gymnasia

Rudolf Jedlička jmenován prov. učitelem c. k. gymnasia v Rychnově.

Suppl. zdejšího gymnasia Rudolf Jedlička jmenován prov. učitelem c. k. gymnasia v Rychnově.

Zvláštního vyznamenání dostalo se dvěma zdejšími professorům, Janu Říhovi a Janu Lorenzovi, tím způsobem, že byli vys. min. vyn. ze dne 23. května 1892 povýšeni do 8. třídní hodnostní. Sbor učitelský skládal se tedy v r. 1892 takto: 1. z ředitele Ant. Škody, 2. z profesorů: Jana Říhy, Matěje Pelnaře, Ant. Pánka, Theodora Nováka, Františka Hůrského, Ferd. Zahradky, Prokopa Langa, Edvarda Volka, Frant. Vyskočila, Vinc. Oehma, Bohuslava Mikendy, Vladimíra Švejcara. 3. c. k. prov. učitelů: Jindřicha Šrámka a Jakuba Čečky. 4. ze supplentů: Jindř. Filippiho, Zdeňka Vysokého, Frant. Řehoře, Jindř. Klecandy, Jana Kašpara, Leopolda Vaňka, Víta Hřivny, Ant. Lóra a Jakuba Urbacha.

Ke konci roku povážlivě se roznemohl prof. Frant. Hůrský a na jeho místo povolán za supplenta Vít Hřivna, jenž 24. května nastoupil a do konce školního roku až do 15. září 1892 při ústavě zůstal. V statusu zdejších vedou se také prof. Jan Lorenz a Karel Grüner, z nichž onen jest c. k. šk. inspektorem okresním v Roudnici a tento v Klatovech.

Karel Grüner jmenován ředitelem paedagogia v K. Hoře.

Karel Grüner byl letos jmenován vys. min. vyn. ze dne 4. července 1892 int. vel. c. k. z. šk. r. ze dne 13. srpna 1892 ředitelem c. k. paedagogia v Kutné Hoře.

Vojt. Jäger jmenován učitelem skut. zde.

Prov. učitel dr. Jakub Čečka byl jmenován skut. učitelem při c. k. r. a v. gymnasiu v Spálené ulici v Praze a na jeho místo supplent Vojt. Jäger při c. k. č. gymn. na Novém Městě v Truhlářské ul. jmenován skut. učitelem při ústavě zdejším týmž vynesením.

Prof. Jan Říha jmenován ředitelem gymnasia v Slaném.

Nejvyšším rozhodnutím Jeho Veličenstva ze dne 20. srpna 1892 na základě vynešení vys. c. k. ministeria Kultu a vyučování ze dne 26. srpna 1892 jmenován prof. Jan Říha ředitelem c. k. gymnasia v Slaném.

Suppl. Frant. Řehoř jmenován učitelem skutečným.

Týmž min. vyn. ze dne 26. srpna 1892 jmenován na místo Jana Říhy skutečným učitelem supplent zdejšího gymnasia Frant. Řehoř s platností od 1. září 1892.

V šk. roce 1891/92 přijato žáků 415, tak že třeba bylo 4 paralelní oddělení v nižším gymnasiu zříditi.

Boh. Fidler jmenován učitelem zpěvu.

Na základě vys. vyn. Jeho Excellence p. c. k. ministra kultu a vyučování ze dne 4. list. 1891 ustanoven vyn. vel. c. k. z. šk. r. ze dne 2. prosince 1891 jmenován pro rok školní 1891/92 ředitel kůru p. Bohumil Fidler vedlejším učitelem zpěvu.

Během roku tohoto zemřeli dva žáci quartani Frant. Parkus a Frant. Hron, za něž v kapli gymn. requiem se sloužilo. Ostatně byl stav zdravotní po celý rok příznivý.

Náboženská cvičení konala se obvyklým řádem, jak v programu str. 49 naznačeno.

V tomto roce potkalo město a okolí ohromné neštěstí. Dne 31. května 1892 sjelo přes 800 havířů do Příbramských dolů a 314 zahynulo tam udušením. V dole Marianském povstal oheň, který nevyhovnou pohromu způsobil. Oheň byl, jak staří znalci tvrdí, asi založen. Na 29. horizontu nalézalo se mnoho starého dříví, které si naddůlní za levnou

cenu vylicitovali a domů dováželi. Některý havíř to zapálil, chtěje to zkaziti důlným, nepomyšliv na to, jaké neštěstí z toho povstati může. Jiní udávají požáru příčinu jinou.

Prof. Frant. Hůrský těžce se roznemohl a od 24. května přestal učit; na místě něho povolán k výpomoci od 24. května Vít Hřivna, zkušební kandidát při c. k. českém gymnasiu na Novém Městě v Praze, potvrzen vel. c. k. z. šk. r. ze dne 27. července 1892. Členem sboru zůstal až do 15. září 1892.

Písemné zkoušky maturitní konaly se od 9. do 14. května a ústní za předsednictví p. c. k. gymn. ředitele Mat. Trapla od 18. do 22. července.

Výsledek zkoušky této byl následující: Z 35 abiturientů bylo 12 uznáno dospělými s vyznamenáním, totiž: Dražil Frant., Fritsche Karel, Hertl Karel, Holas Frant., Kohn Jindřich, Křepelka Karel, Opatrný Cyrill, Singer Richard, Srba Antonín, Tůma Josef, Urban Augustin a Weiner Gustav.

Prostě dospělými uznáni 22 žáci: Baborák Jaroslav, Drábek Ladislav, Fantl Eugen, Finger Josef, Glück Emil, Hauptvogel Josef, Jizba Jiří, Kohout Josef, Kohoutek Karel, Kovář Jan, Kreibich Frant., Maňhal Jan, Nusl Frant., Oliva Frant., Reyff z Baumgartenů Otakar, Sladovnick Blažej, Soukup Antonín, Strnad Alois, Synek Václav, Tesař Frant., Walina Frant., Zettl Theodor.

Kaiser Karel byl reprobován z fyziky na dobu neurčitou.

Školní rok 1893

Do všech tříd bylo zapsáno 425 žáků, takže 4 nižší třídy v paralelní oddělení rozděliti se musily, což vel. c. k. z. šk. r. schválila vyn. ze dne 6. listopadu 1892 a ustanovení jsou pomocnými učitelé posavadní učitelé Jindř. Filippi, Zdeněk Vysoký, Jindřich Klecanda, Jan Kašpar, Leopold Vaněk, dále Gotthard Smolař, dosavadní pomocný učitel při státním real. gymnasiu na Smíchově. Týmž vynesemím ustanoven náměstným učitelem při zdejším ústavě suppl. učitel při r. a v. gymnasiu v Roudnici Frant. Buřval pro 1. běh 1892/93 místo nemocného prof. Frant. Hůrského.

Urban Augustin a Weiner Gustav. pag. 71.
Prostě dospělými uznáni 22 žáci: Baborák
Jaroslav, Drábek Ladislav, Fantl Eugen,
Finger Josef, Glück Emil, Hauptvogel Josef,
Jizba Jiří, Kohout Josef, Kohoutek Karel,
Kovář Jan, Kreibich Frant., Maňhal Jan,
Nusl Frant., Oliva Frant., Reyff z
Baumgartenů Otakar, Sladovnick Blažej,
Soukup Antonín, Strnad Alois, Synek
Václav, Tesař Frant., Walina Frant.,
Zettl Theodor.
Kaiser Karel byl reprobován z fyziky
na dobu neurčitou.
Školní rok 1893. Šk. rok 1893.
Do všech tříd bylo zapsáno 425
žáků, takže 4 nižší třídy v paralelní
oddělení rozděliti se musily, což vel.
c. k. z. šk. r. schválila vyn. ze dne 6. list.
1892 č. 25280 a ustanovení jsou
pomocnými učitelé posavadní učitelé

Hned na počátku roku utrpěl ústav citlivou ztrátu úmrtím prof. Theodora Nováka, jenž byl velmi dobrý filolog a výborný učitel.

Tomáš Doubrava suppletem zde.

Na místě něho ustanoven suppletem od 23. listopadu 1892 Tomáš Doubrava, posavadní pomocný učitel při c. k. gymnasiu v Žitné ul. v Praze vyn. vel. c. k. z. šk. r. ze dne 5. prosince 1892.

Gotth. Smolař vedl. učitelem těsnopisu

Letos počalo se po prvé učit těsnopisu a za vedlejšího učitele jeho byl ustanoven a schvalen suppl. Gotthard Smolař vyn. vel. c. k. z. šk. r. zde dne 28. října 1892.

Aug. Regal asistent

Po delší přestávce dostal ústav opět asistenta kreslení, Augustina Regala, akad. malíře, od 9. dubna 1893 vyn. vel. c. k. z. šk. r. ze dne 29. dubna 1893.

Ostatní skuteční a vedlejší učitelé zůstali jako roku lonského.

G. Smolař prov. učitelem v Pardubicích

Ke konci tohoto školního roku Jeho Excellence p. c. k. ministr kultu a vyučování vys. min. vyn. ze dne 3. července 1893 int. vel. c. k. z. šk. r. ze dne 27. července 1893 jmenoval pomocného učitele Gottharda Smolaře provisorním učitelem při c. k. vyšší realce v Pardubicích.

Zd. Vysoký jmenován skut. učitelem v Jindř. Hradci

Dále udělil Jeho Excellence p. c. k. ministr kultu a vyučování vys. min. vyn. ze dne 7. července 1893 skutečnému učiteli státního gymnasia v Jindř. Hradci Antonínu Gottwaldovi místo skut. učitele (po † Th. Novákovi) při zdejší ústavě a zároveň jmenoval na místě jeho suppl. učitele Zdeňka Vysokého skutečným učitelem při státním gymnasiu v Jindř. Hradci s právní platností od 1. září 1893.

Zkoušky maturitní konány od 5. do 10. června (viz program pag. 44).

Ústní zkoušky konány za předsednictví pana dr. Ed. Kastnera, c. k. z. šk. inspektora od 26. do 30. června. Všech 35 abiturientů uznáno bylo dospělými, mezi nimi 3 po opravě z jednoho předmětu; 13 abiturientů uznáno bylo dosp. s vyznamenáním.

Rok 1894.

Jeho cís. a král. Veličenstvo Nejvyšším rozhodnutím ze dne 12. září 1893 ráčil nejmilostivěji schváliti, aby počátkem školního roku 1894/95, budou-li potřebné k tomu prostředky ústavní cestou povoleny, při zdejší ústavě nově systemisováno bylo jedno místo učitelské. Vys. vyn. min. ze dne 22. září 1893 int. vel. c. k. z. šk. r. ze dne 3. října 1893.

Jest tedy na ústavě zdejší v celku 16 míst skutečných učitelů, ředitele v to počítaje.

Nával žactva na ústav byl letos velmi silný; bylo přijato do všech tříd 471 žáků, a sice do I. 122, do II. 90, do III. 69, do IV. 67, do V. 42, do VI. 25, do VII. 28 a do VIII. 28. První čtyři třídy rozdělily se v oddělení paralelná, první třída ve tři A., B., C. na základě vys. min. vyn. ze dne 5. září 1893.

Vyn. vel. c. k. z. šk. r. ze dne 11. října 1893 byl ustanoven pomocný učitel zdejší Jindřich Filippi suppl. učitelem při c. k. české realce v Karlíně.

Anastasius Papáček jmenován suppletem.

Týmž vyn. byl asistent kreslení při státní realce v Pardubicích Anastasius Papáček jmenován na jeho místo na čas potřeby pomocným učitelem kreslení při ústavě zdejší od 15. října.

Leop. Vaněk †

Suppl. Leopold Vaněk zemřel ochrnutím srdce dne 17. ledna 1894 v Jincích a pohřben tam za účasti celého sboru učitelského a mnoha žáků.

Alois Bělský suppletem

Na jeho místo ustanoven suppletem kandidát učitelství gymnasiijního Alois Bělský od 11. února 1894 vyn. vel. c. k. z. šk. r. ze dne 11. února 1894.

Prof. Frant. Hůrský tak velice tělesně zeslábl, že naprosto nebyl schopen vyučovati. Dostal dovolenou do konce tohoto školního roku a na jeho místo ustanoven na ten čas suppletem František Javorský od 4. dubna 1894 vyn. vel. c. k. z. šk. r. ze dne 14. května 1894.

Jan Nepustil jmenován skutečným učitelem.

Na rozepsané místo filologické extra statum byl jmenován zdejší supplet Jan Nepustil s právní platností od 1. září 1894 vyn. vys. c. k. ministerstva kultu a vyučování ze dne 6. července 1894 č. 9105 int. vel. c. k. z. šk. r. 9. srpna 1894.

Kommissar pro kreslení prof. Josef Škoda měl inspekci zde dne 20. a 21. června a vyslovil učitelům kreslení úplnou spokojenost.

Dřívější místo k hraní žákům vykázané za hostincem Sebastopolem jest poněkud odlehlé; proto obrátilo se ředitelstvo k městské radě a k sboru ostrostřeleckému, aby palouk prostírající se mezi střelnicí a terčí mládeži naší ku hrám propůjčili. Obě korporace s velkou ochotou žádosti této vyhověly. Místo toto jest ku hrám velmi příhodné, jsouc úplně rovné a se všech stran chráněno proti větru a slunci. Zde pořádány rozličné hry pod správou učitele tělocviku Vlad. Švejcara. Za tou příčinou zakoupeno 7 míčů, tucet kroužků s třemi tucty hůlek, pět luků s 15 šípy a terčem, 3 oštěpy s terčem a 20 disků. Také v tělocvičně byly pilně hry pěstovány.

Ke zkouškám maturitním přihlásilo se všech 28 abiturientů. Písemní práce konaly se od 28. května do 2. června, ústní zkoušky dne 4. 5. 6. a 7. července za předsednictví gymn. ředitele Ondřeje Franty. Všichni abiturienti byli approbováni, když 3 reparatury po prázdninách šťastně byly vykonány; mezi nimi 10 abit. obdrželo vysvědčení s vyznamenání.

Náboženské obřady zůstaly tytéž, jako v letech minulých.

Rok 1895

Tímto rokem dostoupila doposud frequence největšího počtu; přijato bylo totiž v celku 540 žáků; v 1. třídě bylo 139 žáků, takže ve 3 paralelky byla rozdělena, v II., III. a IV. třídě bylo po dvou paralelkách.

Jan Nepustil skutečným učitelem

Suppl. Jan Nepustil stal se skutečným vyn. vys. min. 6. července 1894.

Ant. Nosek suppletem

Suppl. Ant., Jelínek jmenován skutečným učitelem na realce v Nové Městě na Moravě a na jeho místo jmenován suppletem Antonín Nosek, dosud suppl. při českém gymn. v Brně vyn. vel. z. š. r. z 5. října 1894. Ostatní suppleti zůstali.

Jan Heson assistentem

Na místě assistenta Augustina Regala, jenž se stal učitelem kreslení na průmyslové škole v Sarajevě, stal se assistentem Jan Heson, akademický malíř, od 5. listopadu 1894 vyn. vel. z. š. r. z 2. prosince 1894.

Frant. Šťastný suppletem

Prof. Prok. Langovi udělena byla pro 2. běh 1895 dovolená a na jeho místo jmenován suppletem Frant. Šťastný vyn. vel. z. š. r. ze dne 17. března 1895.

Počátkem r. 1895 systemisováno zde nové místo Nejvyšším rozhodnutím 16. října 1894 dle min. vyn. ze dne 18. října 1894 int. z. šk. r. 29. října 1894.

Dne 18. února 1895 zemřel na svém zámku v Arku ve věku 78 let p. arcivévoda Albrecht, polní maršál, a dne 28. února slouženy zaň v kapli gymnasiijní slavné služby Boží, po nichž měl katecheta Dr. Oehm k mládeži přiměřenou, vlasteneckou řeč, v níž vylíčil zásluhy zemřelého o Rakousko.

Dne 28. dubna proveden byl od žáků první koncert v prospěch

Jungmannova nadání. Všechna čísla provedena byla zdařile a provázena byla velkým potleskem. Program zahájen byl Haydnovými variacemi na národní hymnu rakouskou, jež velmi dobře byly sehrány. Také ostatní čísla byla velmi pečlivě od ředitele kůru Boh. Fidlerera nastudována.

Pan zemský inspektor Dr. Ed. Kastner konal inspekci na ústavě od 6. do 9. června a od 14. do 16. června, jakož i v době zkoušek ústních maturitních; při konferenci na konci inspekce konané pravil, že ústav jest vzorně řízen a výsledky v jednotlivých předmětech jsou velmi dobré.

Zkouška maturitní ústní konala se od 24. do 27. června a podrobilo se jí všech 28 abiturientů, 10 dostalo vyznamenání, 14+3 (tito po opravě) bylo prostě approbováno a 1 reprobován na rok.

Rok 1896

Frequence žactva předčila opět frequenci loňskou; byloť celkem přijato 598 žáků; do I. 140, do II. 120, do III. 100, do IV. 77, do V. 48, do VI. 49, do VII. 38, do VIII. 26.

Ve II. a III. tř. byly po třech, v III. a IV. po dvou paralelkách.

Letošní rok je pro ústav zvláště tím památný, že jest to 25. rok od založení jeho. V roce tomto dostoupil takového počtu žactva, že jest nejsilnější gymnasium v Čechách, na Moravě, Slezsku a v Dolních Rakousích.

J. Šrámek skutečným

Prov. učitel Jindřich Šrámek stal se skutečným zde vys. min. vyn. 9. června 1895.

Vavř. Dušek provisorním

Suppl. Vavř. Dušek na Truhlářské ul. v Praze stal se provisorním týmž vyn. min.

Ústav opustili: Suppl. Jan Kašpar, jenž se stal prov. v Jičíně. Skut. uči-

tel Vojt. Jaeger stal se skutečným při c. k. realce v Praze. Suppl. Antonín Nosek stal se skutečným v Čáslavi.

Jar. Friedrich suppletem

Na místě V. Jaegra jmenován suppletem kandidát Jaroslav Friedrich vyn. vel. z. šk. r. 15. list. 1895.

Na místě dovoleného prof. Prok. Langa suppletoval v 1. běhu Frant. Šťastný.

Dále byli ponecháni suppleti: J. Klecanda, Tom. Doubrava, Dr. Ad. Pařízek a Anast. Papáček.

Frant. Buřval suppletem, Frant. Javorský suppletem, Alois Bouda suppletem

Dále byli ještě povoláni za supplety Frant. Buřval, suppl. v Kl. Hradu, Frant. Javorský, suppl. ve Slaném, a Alois Bouda, asistent kreslení při c. k. české realce v Praze, vyn. vel. z. šk. r. 22. list. 1895.

V tomto roce utrpěl Nejvyšší trůn panovnický dvě těžké ztráty: dne 27. února 1896 J. c. a král. Výsost pan arcivévoda Albrecht Salvator a dne 10. března uspořádáno zaň requiem. Dne 12. května zemřel J. c. a kr. Výsost pan arc. Karel Ludvík, mladší bratr Jeho Veličenstva a protektor naší české akademie věd a umění; dne 23. května bylo zaň slouženo slavné requiem v kapli. Po requiem měl Dr. Oehm vlastenec-kou řeč.

Inspekci vykonal v tomto roce p. c. k. z. šk. insp. Dr. Ed. Kastner dne 19. a 20. prosince. Děkan Vojáček dne 27. a 28. dubna a prof. Josef Škoda, odborný dozorce pro kreslení dne 15., 16. a 17. června.

Ústním zkouškám maturitním, jimž se ze 25 abiturientů podrobilo 24, předsedal p. c. k. z. šk. insp. Dr. Ed. Kastner od 30. června do 2. července; 7 obdrželo vysvědčení s vyznamenáním, 15 abiturientů bylo prostě approbováno (i se 4 abit., kteří měli opravu) a 2 byli reprobováni na rok.

Jeho Excellenci p. c. k. ministru kultu a vyučování vidělo se vys. vyn. ze dne 15. února 1896 ustanoviti, aby ředitelům úplných státních středních

se 4 aneb s více pobočkami stálými přidány byly k ruce pro obstarávání administrativních a kancelářských záležitostí pomocné síly, by správcové takových ústavů důrazněji se mohli věnovati duševnímu jejich vedení.

Vel. c. k. z. šk. rada vyn. ze dne 9. března 1896 o tom ředitelstvu činíc povědomost podotýká, že pokud se týče zdejšího ústavu, Jeho Exc. pan c. k. ministr k. a v. nařídil, aby za příčinou provedení shora uvedené opatření spůsobilý člen sboru učitelského řediteli ústavu přidán byl k ruce pro výpomoc v administrativních a kancelářských pracích již od 16. září 1896 počínajíc a to nejprve na dobu dvou let.

Prof. František Vyskočil jmenován sekretářem

Vel. c. k. z. šk. r. vynesemím ze dne 16. června 1896 k návrhu ředitelovu ustanovila na rok školní 1896/7 a 1897/8 k výpomoci v pracích administrativních a kancelářských řediteli prof. Františka Vyskočila s renumerací 200 zl. ročně.

Poněvadž se dalo očekávati, že v šk. r. 1896/7 bude 7 paralelek a poněvadž nynější školní budova má nanejvýše 13 školních síní a poněvadž na blízku gymnasia nikde není najíti příhodný byt pro dvě třídy, navrhl ředitel vel. c. k. z. šk. r., aby byt ředitelův se zrušil a místnosti tyto se adaptovaly jako síně školní.

Rok 1897

Letos opět vstoupala frekvence proti roku lonskému, bylo celkem přijato 631 žáků a sice do I. třídy 133, do II. 135, do III. 101, do IV. 82, do V. 56, do VI. 44, do VII. 47 a do VIII. 33, úhrnem tedy 631. Ústav náš jest největší ze všech gymnasií a realek v Čechách.

Následkem tohoto velkého počtu žactva bylo vys. min. vyn. ze dne 21. prosince 1896 int. vel. z. šk. r. ze dne 31. prosince 1896 povoleno v I. a II. tř. po dvou odděleních, při III., IV. a V. tř. po jednom oddělení paralelním. Za tou příčinou byli ponecháni při ústavě dosavadní supplenti: Fr. Buřval, Tomáš Doubrava, Anast. Papáček, Frant. Bavorský, Alois Bouda, a Jar. Friedrich;

pag. 104. Rok 1897.
Letos opět vstoupala frekvence proti roku lonskému, bylo celkem přijato 631 žáků a sice do I. třídy 133, do II. 135, do III. 101, do IV. 82 do I. 56, do II. 44, do III. 47 a do III. 33, úhrnem tedy 631. Ústav náš jest největší ze všech gymnasií a realek v Čechách.
Následkem tohoto velkého počtu žactva bylo vys. min. vyn. ze dne 21. prosince 1896 int. vel. z. šk. r. ze dne 31. prosince 1896 povoleno v I. a II. tř. po dvou odděleních, při III., IV. a V. tř. po jednom oddělení paralelním. Za tou příčinou byli ponecháni při ústavě dosavadní supplenti: Fr. Buřval, Tomáš Doubrava, Anast. Papáček, Frant. Bavorský, Alois Bouda a Jar. Friedrich; nově ustanoveni Matej Merik, jenž byl roku 1896 suppletem při c. k. celkem gymnasií v Brně, a Feliks Ladmann jenž suppletem byl při c. k. akad. gym. v Praze.

Mat. Mařík suppletem. Felix Ladmann suppletem.

nově ustanoveni Matěj Mařík, jenž byl roku 1896 suppletem při c. k. českém gymnasiu v Plzni a Felix Ladmann, jenž suploval loni při c. k. akad. gymn. v Praze.

Ústav opustil prov. učitel Vavřinec Dušek, jenž se stal skut. učitelem při c. k. gymnasiu na Král. Vinohradech, a supplenti Jindřich Klecanda a dr. Adolf Pařízek; první stal se prov. učitelem při c. k. gymn. v Něm. Brodě, druhý prov. učitelem při c. k. české realce v Praze v Ječné ul.

Dr. Jos. Votruba prov. učitelem.

Na zdejší ústav byl jmenován prov. učitelem s platností od 1. září 1896 suppletem při c. k. české realce v Praze v Ječné ul. Dr. Josef Votruba vys. min. vyn. 25. června 1896 int. vel. c. k. z. šk. r. 24. července 1896.

Ed. Fantl provázejícím učitelem isr. náboženství.

Rabín Jakub Urbach se ke konci 1. běhu roznemohl a místo něho učil od 16. března až do konce roku israel. náboženství řídící učitel něm. školy Ed. Fantl vyn. z. šk. r. ze dne 22. března 1897.

Jan Heson byl i letos asistentem kreslení. Mimořádným předmětům učili Vlad. Švejcar tělocviku 4 hod., Boh. Fidler zpěvu 6 hod., Ferd. Zahradka a Alois Bouda těsnopisu po 4 hod. a Anast. Papáček kreslení pro vyšší gymn. 4 hod. Od 20. února učil tělocviku 2 hod. v 1. odd. učitel měšt. školy Jaroslav Gutwirth vys. min. vyn. 31. ledna 1897 int. vel. c. k. z. šk. r. 1. března 1897.

Inspekci na ústavě konal v předmětech realných od 3. do 8. listopadu p. c. k. z. šk. insp. Frant. Rosický.

Zdejší děkan Ant. Vojáček byl přítomen při vyučování náboženství v několika hodinách od 18. do 20. března.

V měsíci březnu zemřel v Praze prof. Vinc. Vyhnis, první ředitel zdejšího gymnasia; k jeho pohřbu jeli ředitel Škoda, prof. Hůrský, Volek a Řehoř. Dne 1. dubna byly za ř. prof. Vyhnise slouženy slavné zádušní služby boží v děkanském chrámu Páně od prof. V. Oehma za asistence

veškerého duchovenstva farního a všech katechetů, bývalých žáků Vyhnisových. Přítomna byla mládež gymn. a mnoho Příbramanů.

Mezi rokem zemřeli také dva žáci ústavu: Rudolf Röszl a Jos. Vondrášek. Také za ně slouženo bylo requiem v kapli.

Nové místo extra statum.

Vys. min. vyn. ze dne 22. září 1896 int. z. šk. r. 28. října 1896 bylo při zdejší ústavě bylo nové místo skut. učitele od 1. září 1897 systemisováno. Vel. z. šk. r. ustanovila ze dne 22. ledna 1897, že se má konkurs vypsatí pro kreslení a rýsování.

Jan Heson zůstal asistentem při kreslení pro r. 1897/8 vyn. 15/10/97 z. šk. r.

Pro nepovinné předměty byly vyn. 16/10/97 z. šk. r. ustanoveni pro r. 1897/8 vedlejšími učiteli: prof. Vlad. Švejcar pro tělocvik na 6 hodin v témdni¹²; ředitel kůru Bohumil Fidler pro zpěv na 6 hodin; prof. Ferd. Zahradka pro těsnopis na 4 hodiny; suppl. Anast. Papáček pro kreslení na 4 hodiny v témdni.

Školní rok počal se dne 18. září slavnými službami božími a vyzváním Ducha sv., na což zpívala se národní hymna. Avšak vyučování na základě vys. min. vyn. ze dne 14/9/97 int. 18/9/97 z. šk. r. počalo teprve dne 23. září 1897, poněvadž při vojenských cvičeních byli v ústavě umístění vojíní a tudíž vyčištění školních místností se opozdilo.

Dle vys. min. vyn. ze dne 28. července 1897 int. 8/9/97 bylo nové místo skutečného učitele při ústavě zdejší od 1. září 1898 zřízeno. Po rozumu vys. min. vyn. ze dne 6. pros. 1897 oznámila z. šk. r. ze dne 23. pros. 1897, že toto místo vypsáno bude pro klass. filologii.

Den 4. října a 19. list. slavil se slavnostně obvyklým způsobem.

Dnem 12. února skončil se 1. běh a dnem 16. února počal se 2. běh.

Inspekci konal na ústavu p. z. šk. insp. dr. Eduard Kastner dne 25. dubna a 7. května; p. c. k. z. šk. insp. Frant. Rosický dne 29. května. Jeho

¹² 6. p. slova „týden“; slovo týden, původně týžden (dodnes ve slovenštině jako týždeň) se skloňovalo po částech (tzn. v témdni = v témže dni)

Emin. nejd. p. kardinál navštívil ústav dne 23. dubna, prohlížeje kapli a některé síně školní. Pan děkan Ant. Vojáček byl přítomen při vyuč. náboženství v několika hodinách dne 8. června.

Písemné zkoušky maturitní konaly se od 9. do 13. května. Ústní zkoušky konaly se za předsednictví p. insp. dr. Ed. Kastnera od 18. do 25. července. Z 42 abiturientů, kteří se zkoušce podrobili, uznáni byli: 13 dospělými s vyznamenáním, 27 prostě dospělými (6 z nich po opravě) a 2 reprobováni (1 na rok a 1 na dobu neurčitou).

Zdravotní stav profesorů byl po celý rok velmi utěšený; nikdo v roce nezastonal. Rovněž zdravotní stav žactva byl velmi dobře; jen bohužel zemřeli tři žáci letos: priman Jaroslav Hůla, quartan Alfons Škácha a oktavan Otakar Hanuš, za něž bylo slouženo requiem v kapli.

Školní rok byl skončen dne 15. července obvyklým způsobem.

Obec podala petici k min., aby zdejší r. a v. gymn. proměněno bylo v čisté gymnasium a vyšší realku.

Rok 1899

Přijato bylo všech žáků 583 a sice do I. 113, do II. 106, do III. 99, do IV. 94, do V. 38, do VI. 53, do VII. 44, do VIII. 35.

Žáci byli všichni veřejní a mimo 1 Němce všichni ostatní Češi. Dle vyznání náboženského bylo 524 katolíků, 1 protestant a 23 israelitů ke konci roku. V tertii bylo 20 realistů a v IV. 15, dohromady 35.

Následkem tohoto počtu žactva byly zřízeny pobočky v I., II., III., IV. a VI. třídě, což schv. bylo vyn. c. k. z. šk. rady ze dne 5. října 1898 č. 32185.

Ludvík Sojka suppletem

Ze suppletů ponechán byl Mat. Mařík a nově přišel Ludvík Sojka, posavad suppl. při české realce v Hodoníně. Supplent Jaroslav Friedrich vzat byl na c. k. gymn. na Kr. Vinohradech a Felix Ladmann do Bydžova.

Prof. Frant. Hůrský přeložen do Č. Budějovic.

Frant. Hůrský obdržel místo skut. učitele při c. k. českém gymnasiu v Budějovicích vyn. vys. min. ze dne 9. července 1898 int. c. k. z. šk. r. 3. srpna 1898.

Suppl. Anast. Papáček jmenován skut. učitelem v Jičíně na realce

Suppl. Anastasius Papáček jmenován skut. učitelem při c. k. realce v Jičíně vys. vyn. min. ze dne 30. června 1898 int. c. k. z. šk. r. 2. srpna 1898.

Frant. Buřval skutečným učitelem zde

Suppl. Frant. Buřval jmenován při zdejších ústavě skutečným učitelem vyn. vys. min. ze dne 9. července 1898 int. c. k. z. šk. r. ze dne 3. srpna 1898.

Suppl. Tomáš Doubrava jmenován skut. učitelem zde

Frant. Doubrava ustanoven skutečným učitelem zde vys. vyn. min. ze dne 8. července 1898 int. c. k. z. šk. r. ze dne 3. srpna 1898.

Praefekt konviktu Stanislav Bambas jmenován opět na rok 1899 výpom. katechetou vyn. ze dne 3. pros. 1898 na 6 hod. v témdni.

Rabín dr. Karel Kohn ustanoven učitelem isr. náboženství

Rabín Dr. Karel Kohn ustanoven na dobu potřeby isr. nábož. učitelem vyn. c. k. z. šk. r. 27. října 1898.

Pro vedlejší předměty byli vyn. ze dne 27. října 1898 na rok 1899 ustanoveni: ředitel kůru Bohumil Fiedler pro zpěv na 6 hod. týdně; prof. Ferd. Zahradka pro těsnopis na 4 hod.; prof. Frant. Lepš pro kreslení na vyšš. gymn. na 2 hod. v témdni a učitel a učitel měšťanské školy Jaroslav Gutwirth na základě vys. min. vyn. ze dne 31. ledna 1897 pro tělocvik na 6 hodin.

Poněvadž Jar. Gutwirth po 1. běhu vzdal se vyučování tělocviku, bylo vys. min. vyn. ze dne 29. března 1899 int. vel. c. k. z. šk. r. ze dne 27. dubna 1899 svoleno, aby se vyučování tělocviku svěřilo učitelům obecné

školy Antonínu Tůmovi na tak dlouho, pokud ředitelstvo nebude mít po ruce uč. sílu pro předmět ten zákonitě approbovanou.

Nový školní rok počal se dne 19. září obvyklým způsobem.

Dne 4. října a 19. list. oslaveny jmeniny Jich Veličenstev obvyklým způsobem.

Dne 2. prosince slavil se neobyčejný svátek. Bylať to slavnost 50letého panování Jeho c. a k. Apošt. Veličenstva. Národové celé říše závodili v projevování nelíčené loyality k svému Nej. panovníku a při slavných službách Božích po celé vlasti konaných vznášely se k nebesům vřelé prosby za blaho milovaného císaře. Chudí podělování hojnými dary, zakládány dobročinné ústavy, zřizována stipendia, ve školách podělováno žactvo cennými knihami v upomínku na památný tento den.

Na ústavě našem po slavnostní mši sv. v kapli sloužené (žáci israelští obcovali bohoslužbě ve své synagoze) shromáždilo se žactvo v tělocvičně vkusně květinami, čalouny a poprsím Jeho Vel. ozdobené. Ředitel ústavu promluvil řeč, v níž vylíčil netušený pokrok, jaký se stal v tomto čase ve všech odvětvích veřejného života. Zejména upozornění žáci na nesmírný rozkvět našich škol – založeny vysoké školy, technika a univerzita, zřízena akademie věd a umění, založeno přes 70 středních škol českých (v Čechách, na Moravě a Slezsku), zřízeny mnohé školy odborné, rozhojněny školy obecné atd.

Po řeči ředitelově provoláno nadšeně „Sláva“ Jeho Vel., zapěna rakouská národní hymna a 60 žáků poděleno pěknými knihami na upomínku na tento den. Po té byl sbor professorský podělen jubilejními medailemi.

Dne 11. února skončil se 1. běh a dnem 15. února počel se 2. běh.

Připočtení suppl. let pro stabilisaci a vyměřování quinquenalek¹³.

Vys. min. vyn. ze dne 3. února 1899 čís. 31471 int. c. k. z. šk. r. ze dne 14. února 1899 čís. 4959 bylo následujícím učitelům připočtena léta:

13 (lat.) platový postup zaměstnance automaticky uskutečňovaný po každých pěti letech služby (lat. quinque = pět, srov. quintae = pátý)

Lang Prokop	dostal	1 rok
Volek Ed.		1 r. 8 měs.
Vyskočil Frant.		2 r. 11 měs.
Kovář Frant.		1 r.
Dr. Oehm Vinc.		1 r.
Šrámek Jindř.		3 r.
Mikenda Boh.		3 r.
Gottwald Ant.		3 r.
Švejcar Vlad.		3 r.
Řehoř Frant.		3 r.
Nepustil Jan		3 r.
Hejda Frant.		3 r.
Lepš Frant.		3 r.
Buřval Frant.		3 r.
Doubrava Frant.		3 r.

Děkan Ant. Vojáček byl přítomen vyučování náboženství dne 27. února a 6. března v několika třídách.

Odborný inspektor pro kreslení Jos. Škoda konal inspekci na ústavě od 17. do 19. dubna. Z. šk. insp. dr. Ed. Kastner konal inspekci dne 7. června.

Písemní zkoušky mat. konaly se od 1. do 6. května, ústní od 20. do 24. června. Z 33 abiturientů podrobilo se ústní zkoušce 32; z těch obdrželo 10 vysv. dospělosti s vyznamenáním, 16 bylo prostě approbováno, 1 repr. na rok a 5 povolena oprava po prázdninách. Všech těchto 5 abit. po prázdninách při opravě obstálo, tak že byl výsledek celkový tento

10 vyznamenání

21 prostě approbovaných

1 reprobován na rok.

Zdravotní stav učitelů byl po celý rok utěšený, pouze prof. Frant. Buřval měl pro nemoc celoroční dovolenou; také zdravotní stav mládeže byl dobrý. Školní rok skončil se dne 15. července.

Rok 1900

Letos bylo na ústav přijato žáků 563 a sice do I. 111, do II. 113, do III. 78, do IV. 89, do V. 49, do VI. 39, do VII. 50 a do VIII. 34. Z nich bylo dle náboženství 544 katolíků a 19 israelitů, dle národnosti 562 Čechů a 1 Němec. V tertii jest realistů 13 a quartě 15, úhrnem 28.

Pobočky byly zřízeny v I., II., III. a IV. se svolením c. k. z. šk. r. ze dne 3. října 1899.

Prov. učitel dr. Josef Votruba jmenován skut. učitelem při r. a v. gymn. v Kolíně s právní platností ode dne 1. září 1899 vyn. 26. června 1899 int. 7. srpna 1899 z. šk. r.

Frant. Klíma prov. učitelem.

Místo něho jmenován zde prov. učitelem suppl. realky Pardubické Frant. Klíma vyn. 22. června 1899 int. 26. července 1899 z. šk. r. s právní platností od 1. září 1899.

Zdejší suppl. Matěj Mařík jmenován skut. učitelem při c. k. gymn. v Ném. Brodě s právní platností od 1. září 1899 vyn. 29. srpna 1899 int. 20. září 1899 z. šk. r.

Vzhledem k pěti přespočetným učitelům skutečným a 1 službou přidělenému potvrzen posavadní suppl. Ludv. Sojka vyn. ze dne 27. října 1899.

Stan. Bambas zůstal výp. katechetou a Jan Heson assistentem.

Poněvadž Frant. Buřval byl zemským soudem Pražským prohlášen za blbého, měl ještě další dovolenou a konečně dán koncem ledna 1900 na dočasný odpočinek vyn. ze dne 28. prosince 1899 int. 17. ledna 1900 z. šk. r.

pag. 115.

32. z těch obdrželo se vypo. do pětileté
významem, ab bylo proti approbovan
rept. na to a s povolena opava po
přidáních. Všech těchto s abil. po příjdi
ních při opravě obetalo, tak že byl
sudek celkový
10 vypracování
21 proti approbovaných
1 reprobovan na rok
Zdravotní stav učitelů byl po celý
rok utěšený, pouze prof. Frant. Buřval
měl pro nemoc celoroční dovolenou, také
zdravotní stav mládeže byl dobrý.
Školní rok skončil se dne 15. července.

Rok 1900.

Letos bylo na ústav přijato žáků
563 a sice do I. 111, do II. 113, do III. 78
do IV. 89, do V. 49, do VI. 39, do VII. 50 a
do VIII. 34. Z nich bylo dle náboženství
544 katolíků a 19 israelitů, dle národ-
nosti 562 Čechů a 1 Němec. V tertii jest rea-
listů 13 a quartě 15, úhrnem 28
Pobočky byly zřízeny v I., II., III. a IV.
se svolením c. k. z. šk. r. ze dne 3. října
1899 i. 22. 6. 27.

Poněvadž nebylo žádného suppleta, jenž by ho byl zastupoval, rozebrány hodiny Buřvalovy mezi sbor.

Poněvadž byl učitel tělocviku B. Halaburt po 1. běhu přeložen do Prahy na c. k. paedagogium, byl ustanoven za učitele tělocviku od 2. běhu 1900 nový učitel c. k. cvičné školy zdejší Erhard Plaňanský vyn. 20. února 1900 z. šk. r.

Jos. Štefek ustanoven zde professorem

Na místo po Fr. Buřvalovi rozepsané byl jmenován Josef Štefek, c. k. gymn. professor v Jindř. Hradci vyn. 30. června 1900 int. 28. července 1900 z. šk. r.

Vyn. c. k. min. kultu a vyuč. ze dne 2. července 1900 int. vel. c. k. z. šk. r. ze dne 9. srpna 1900 povýšení byli do 8. tř. hodnostní prof. Jindř. Šrámek, Ant. Gottwald a Frant. Řehoř s právní platností od 1. října 1900.

Prof. Prok. Lang žádal za příčinou choroby oční za pololetí dovolenou, která mu byla udělena vys. min. vyn. ze dne 3. října 1900 int. c.k.z. šk. r. ze dne 16. října 1900. Hodiny jeho rozděleny mezi sbor, poněvadž nebylo lze dostati suppleta.

Jan Lorenz jmenován byl ředitelem v Klatovech Nejvyšším rozhodnutím 19. září 1900 int. z. šk. r. 5. října 1900 a spolu prov. učitel zdejší Frant. Klíma jmenován skutečným učitelem zde s právní platností od 1. října 1900 int. z. šk. r. 5. října 1900.

Rok 1901

Na ústav bylo přijato 574 žáků a sice do I. tř. 137, do II. 97, do III. 87, do IV. 65, do V. 55, do VI. 50, do VII. 36 a do VIII. 47; všichni byli Čechové, dle náboženství byli 553 katolíci a 21 židé. Realistů bylo v tertii 13 a v quartě 8.

Paralelek povoleno šest a sice v I. tř. dvě, v II., III., IV. a V. tř. po jedné vys. min. vyn. ze dne 9. list. 1900 int. z. šk. r. ze dne 14. list. 1900.

Za tou příčinou vedle prof. Kováře ustanoveni jsou vyn. z. šk. r. ze dne 4. pros. 1900 supplety Ludvík Sojka opětně, znova Felix Ladmann a Josef Pučelík.

P. Stan. Bambas ustanoven pro r. 1900 výp. katechetou vyn. ze dne 4. prosince 1900.

Pro isr. náboženství ustanoven učitelem na čas potřeby rabín dr. Karel Kohn vyn. 7. list. 1900.

Jan Heson ustanoven zpětně pro r. 1900 assistentem kreslení na 24 hodin vyn. 4. prosince 1900. Hodiny Langovy rozdělily se mezi celý sbor.

Skládá se tedy v r. 1900 sbor z těchto učitelů: řed. Ant. Škody, prof. Tom. Doubravy, Ant. Gottwalda, Frant. Hejdy, Frant. Kováře, Prok. Langa, Frant. Lepše, Boh. Mikendy, Jana Nepustila, dr. Vincence Oehma, Ant. Pánka, Matěje Pelnaře, Frant. Řehoře, Jindřicha Šrámka, Josefa Štefka, Vlad. Švejcara, Zd. Volka, Frant. Vyskočila, Ferd. Zahrádky a skut. učitele Frant. Klímy; ze suppl. Ludvíka Sojka, Fel. Ladmanna, Jos. Pučelíka a výp. kat. Stan. Bambasa, z rabína dr. K. Kohna a assistenta Jana Hesona.

Prof. Ed. Volek jmenován sekretářem ředitelovým na dva roky vyn. z. šk. r. ze dne 16. října 1900 od 16. září 1900 do 15. září 1902.

Prof. Frant. Řehoř smí míti na bytě a stravě švagra Jana Cephlechu z I.A. vyn. 30. října 1900.

Suppl. Josef Pučelík přidělen prof. Frant. Řehořovi k výcviku v úřadě učitelském vyn. ze dne 19. pros. 1900.

Prof. Ant. Pánek a Matěj Pelnař povýšení do 7. tř. hodnostní min. vyn. ze dne 15. pros. 1900 int. z. šk. r. 28. pros. 1900 s právní platností od prvního ledna 1901.

Prof. dr. Vinc. Oehm zažádal za dovolenou na druhé pololetí šk. r. 1900/1901, jež udělena mu min. vyn. ze dne 5. února 1901 č. 2970 int. z. šk. r. ze dne 26. března 1901 č. 9250 a zástupcem jeho jmenován od 25. února do 15. září 1901 týmže vnesením dr. Václav Pavlík, adjunkt při c. k. theol. fakultě v Praze.

Pro nepovinné předměty byli vyn. c. k. z. šk. r. ze dne 23. října 1900 ustanoveni pro rok 1900/01 vedlejšími učiteli: řed. kůru Boh. Fidler pro zpěv na 6 hod. týdně, prof. Ferd. Zahradka pro těsnopis na 3 hod. týdně prof. Frant. Lepš pro kreslení na vyšším gymnasiu na 3 hod. týdně a učitel c. k. cvičné školy Erhard Plaňanský pro tělocvik na 6 hodin týdně.

Pan děkan Ant. Vojáček, ord. kommissar ústavu, byl přítomen vyučování kat. náboženství dne 22. dubna 1901 v I. a II. tř. Písemné zkoušky maturitní konaly se od 6. do 11. května, ústní od 21. do 28. června za předsednictví řed. Jana Šafránka z Prahy.

Služby boží konány jako léta předešlá.

Z žáků zemrel septiman Frant. Němeček a quartan Oldřich Klinger, oba žáci výborní.

Školní rok ukončen dne 13. července.

Prof. Dr. V. Oehm povýšen byl do 8. tř. hodn. min. vyn. 25. června 1901 int. z. šk. r. 25. července 1901.

Prof. Frant. Vyskočil jmenován okr. inspektorem okresu Rakovnického, Kralovického a Podbořanského min. vyn. 21. června 1901 int. z. šk. r. 29. června 1901.

Na jeho místo ustanoven prov. učitelem zde dr. Jos. Zahradník, dosavadní suppl. při c. k. něm. gymnasiu v Plzni, min. vyn. 29. srpna 1901 int. z. šk. r. ze dne 10. září 1901.

Supplent Felix Ladmann jmenován skutečným učitelem v Třeboni min. vyn. 29. srpna 1901 int. z. šk. r. 10. září 1901.

Rok 1902

Poněvadž ke konci prázdnin v gymn. bylo ubytováno vojsko, počal se šk. r. nový teprve 29. září s Veni Sancte.

Žáků bylo přijato: do I. 137, do II. 113, do III. 97, do IV. 65, do V. 51, do VI. 46, do VII. 44 a do VIII. 36; úhrnem 589. Během r. přijat 1 žák,

takže celkem přijato 590 žáků. Národností byli všichni Čechové, náboženstvím bylo 571 katolíků a 19 israelitů. Realistů bylo v III. 12 a v IV. 3.

Paralelek povoleno šest a sice v I. a II. po dvou, v III. a IV., po jedné vyn. z. šk. r. 7. října 1901.

Za tou příčinou byli vedle prof. Frant. Kováře ustanoveni vy. z. šk. r. ze dne 1. list. 1901 tito tři suppleti: Jo. Pučelík opětně, Ant. Martínek nově místo Ludvíka Sojky a Josef Švára nově místo Fel. Lachmanna, jenž byl jmenován skutečným do Třeboně.

Stan. Bambas ustanoven výp. katechetou na r. 1901/02 na deset hodin týdně vyn. ze dne 18. list. 1901.

Místo Jana Hesona ustanoven assistentem kreslení Jan Petras, dosavad učitel kreslení na real. gymn. ve Varně v Bulharsku na 24 hodin týdně vyn. ze dne 7. října 1901.

Skládal se tedy sbor učitelský v roce 1901/02 z těchto učitelů: 1. Řed. Ant. Škoda, prof. 2. Tomáš Doubrava, 3. Ant. Gottwald, 4. Frant. Hejda, 5. Frant. Klíma, 6. Frant. Kovář, 7. Prok. Lang, 8. Frant. Lepš, 9. Boh. Mikenda, 10. Jan Nepustil, 11. dr. V. Oehm, 12. Ant. Pánek, 13. Mat. Pelnař, 14. Frant. Řehoř, 15. Jindř. Šrámek, 16. Jos. Štefěk, 17. Vlad. Švejcar, 18. Ed. Volek, 19. Ferd. Zahradka, 20. prov. učitel dr. Josef Zahradník, 21. suppl. Jos. Pučelík, 22. suppl. Ant. Martínek, 23. suppl. Jos. Švára, 24. výp. katecheta Stan. Bambas, 25. rabín dr. Karel Kohn, 26. Jan Petras.

V počátku 2. běhu byl prof. Frant. Kovář zdejšímu ústavu přidělený přidělen c. k. českému gymnasiu v Plzni min. vyn. 7. února 1902 int. z. šk. r. 12. února 1902.

Místo něho ustanoven byl suppletem posavadní supplent při c. k. českém gymnasiu v Plzni František Hromádka vyn. ze dne 1. března 1902. Ředitel Ant. Škoda povýšen byl do 6. třídy hodnostní Nejvyšším rozhodnutím ze dne 20. prosince 1901 min. vyn. 23. pros. 1901 int. z. šk. r. 31. pros. 1901 s platností právní od 1. ledna 1902.

Prof. Jan Nepustil povýšen do 8. tř. min. vyn. 23. června 1902 int. z. šk. r. 19/8/1902.

Vedlejšími učiteli byli jmenováni pro mimořádné předměty vyn. 23. října 1902 pro r. 1901/2 prof. Ferd. Zahradka pro těsnopis na 2 hod. týdně, prof. Frant. Lepš pro kreslení na vyšš. gymn. na 3 hod. v témdni, podučitel¹⁴ Jan Svoboda pro zpěv na 6 hod. v témdni, suppl. Josef Švára pro tělocvik na 4 hod. v témdni a učitel cvičné školy Erhard Plaňanský pro tělocvik na 2 hod. v témdni.

Po celý rok obvyklé každého roku vykonávání prací; nepříhodilo se nic zvláštního.

Zdravotní stav professorů byl po celý rok velmi dobrý; pouze prof. Jan Nepustil nemohl přes 8 neděl choditi, protože děti doma měly silnou spálu. Za to žáci nemocemi (hlavně spálou) velmi trpěli v 1. běhu i v 2. běhu. Na konci 5 žáků pro delší nemoc nemohlo býti klasifikováno. Quintan Rudolf Patrák, žák velmi hodný a nadaný, po krátké nemoci zemřel spálou.

Rok 1903

Rok počal pravidelnou dobu dne 18. září. Žáků přijato celkem 617 – totiž do I. 128, do II. 138, do III. 92, do IV. 81, do V. 45, do VI. 44, do VII. 47 a do VIII. 42.

Dle toho žádal ředitel pro I. a II. po dvou paralelkách a pro III. a IV. tř. po jedné, což také vyn. c. k. z. šk. r. ze dne 45. října 1902 bylo povoleno, takže bylo 6 paralelek. Náměstnými učiteli pro šk. rok 1902/3 byli vyn. ze dne 4. listopadu 1902 jmenováni: posavadní suppleti Jos. Pučelík, Ant. Martínek a Frant. Hromádka.

Místo Jos. Šváry, který na místo suppl. resignoval, povolán byl za suppl. Bohumil Přenosil, dosavadní suppl. při. c. k. r. a v. gymn. na Smíchově. Dále byl St. Bambas výp. katechetou, dr. Karel Kohn učitelem isr. náboženství a Jan Petras asistentem při kreslení.

Skládal se tedy sbor v r. 1902/3 z učitelů, kteří byli: 1. řed. A. Škoda, 2. z prof. Tomáš Doubrava, Antonín Gottwald, Ant. Hejda, Frant.

¹⁴ pomocný učitel

pag. 120

Rok 1903

Rok počal pravidelnou dobu dne 18. září. Žáků přijato celkem 617 – totiž do I. 128, do II. 138, do III. 92, do IV. 81, do V. 45, do VI. 44, do VII. 47 a do VIII. 42.

Dle toho žádal ředitel pro I. a II. po dvou paralelkách a pro III. a IV. tř. po jedné, což také vyn. c. k. z. šk. r. ze dne 45. října 1902 bylo povoleno, takže bylo 6 paralelek. Náměstnými učiteli pro šk. rok 1902/3 byli vyn. ze dne 4. listopadu 1902 jmenováni: posavadní suppleti Jos. Pučelík, Ant. Martínek a Frant. Hromádka.

Místo Jos. Šváry, který na místo suppl. resignoval, povolán byl za suppl. Bohumil Přenosil, dosavadní suppl. při. c. k. r. a v. gymn. na Smíchově. Dále byl St. Bambas výp. katechetou, dr. Karel Kohn učitelem isr. náboženství a Jan Petras asistentem při kreslení.

Klíma, Prokop Lang, Frant. Lepš, Bohuslav Mikenda, Jan Nepustil, dr. Vincenc Oehm, Ant. Pánek, Matěj Pelnář, Frant. Řehoř, Jindřich Šrámek, Josef Štefek, Vladimír Švejcar, Eduard Volek, Frant. Vyskočil (měl jako okr. dozorce dovolenou), Ferd. Zahradka, 3. prov. učitelé dr. Josef Zahradník. Dále byli supplenti: Frant. Hromádko, Josef Pučelík, Ant. Martínek a Bohumil Přenosil; výpomocný katecheta Stan. Bambas, učitel isr. náboženství dr. Karel Kohn a asistent Jan Petras.

Od 1. ledna 1903 obdržel prof. Prokop Lang pro nemoc dovolenou a zástupcem jeho ustanoven kand. gymn. učitelství Jan Jankovský od 26. ledna 1903 vyn. ze dne 19. února 1903.

Prokop Lang v pensi

Prokop Lang byl pak dán koncem srpna 1903 do výslužby min. vyn. ze dne 19. srpna 1903 int. z. šk. r. ze dne 28. srpna 1903.

Počátkem března 1903 onemocněl také prof. Ant. Pánek a na místo jeho ustanoven suppletem od 15. března 1903 Frant. Prokop ze dne 4. května 1903. Pro nepovinné předměty byli ustanoveni na r. 1902/3 vedlejšími učiteli vyn. z. šk. r. 10. list. 1903 prof. Frant. Lepš pro kreslení na vyšš. gymnasiu na 3 hod. týdně a učitel Jan Svoboda pro zpěv na 6 hod. týdně. Místo dosavadních učitelů tělocviku Erharda Plaňanského a Jos. Šváry, z nichž první resignoval a druhý vzdal se suppleturny, ustanoven učitelem tělocviku učitel měšť. školy Otakar Werner na 6 hod. týdně vyn. min. 9. list. 1902 int. z. šk. r. ze dne 23. list. 1902.

Prof. Ed. Volek a Jos. Štefek povýšení byli do 7. třídy s platností od 1. ledna 1903 vyn. min. ze dne 28. října 1902 int. z. šk. r. 3. prosince 1902.

Pan c. k. z. šk. insp. dr. Frant. Krsek byl na ústavě na inspekci tři dni od *[údaj v kronice chybí]*

Děkan Ant. Vojáček dne 15. května u dr. V. Oehma a dne 11. května u Stan. Bambase.

Obvyklé služby Boží.

Zakončení 1. a 2. běhu v pravý čas.

Maturitní zkoušky děly se, jak udáno v programu.

Zdravotní stav profesorů byl málo utěšený. Prof. Prokop Lang a Ant. Pánek měli dovolenou do konce roku. Prof. Boh. Mikenda, M. Pelnář a Ed. Volek byli delší dobu nemocní.

Ze žactva dva zemřeli: Jan Petrášek a Jan Bartoš z I. tř.

Po skončení roku staly se ve sboru tyto změny:

1. Dr. Vincenc Oehm dostal místo učitelské při c. k. gymnasiu v Praze v Žitné ul. vyn. min. ze dne 19. června 1903 int. z. šk. r. ze dne 21. července 1903.

2. Na rozepsané místo po dr. V. Oehmovi byl jmenován suplent c. k. gymnasia v Praze v Žitné ul. dr. th. Ladislav Fiala skutečným učitelem zde min. vyn. ze dne 27. srpna 1903 int. z. šk. r. ze dne 16. září 1903.

3. Prov. učitel dr. Josef Zahradník byl vyn. min. ze dne 24. srpna 1903 jmenován učitelem 9. tř. hodnostní při. c. k. české průmyslové škole v Plzni int. z. šk. r. ze dne 1. září 1903.

4. Suppl. Josef Pučelík jmenován prov. učitelem při c. k. r. a v. gymn. v Kolíně vyn. min. ze dne 29. května 1903 int. z. šk. r. ze dne 23. července 1903.

Rok 1904

Rok počal se pravidelně 18. září. Žáků bylo přijato celkem 629, k nimž ještě 2 oktavani přibyli. Do I. tř. 140, do II. tř. 124, do III. tř. 129, do IV. tř. 68, do V. tř. 47, do VI. tř. 40, do VII. tř. 36, do VIII. tř. 45. Z nich bylo 628 katolíků a 21 israelitů. Národnosti byli všichni Čechové. Realistů bylo v III. 15 a v IV. 7, dohromady 22. Ředitel podle počtu žáků žádal, aby v I., II. a III. tř. bylo povoleno po třech pobočkách a v IV. jedna min. vyn. ze dne 3. prosince 1903.

Pro tyto paralelky byli ustanoveni supplety: Ant. Martínek, Bohumil Přenosil, Jan Jankovský, dr. Julius Suchý, Václav Tůma, dr. Karel Tocl a Stanislav Krotký.

Suppl. Frant. Prokop byl vyvázán ze zdejšího úvazku služebního.

Prof. Prokop Lang byl ku své žádosti dán do výslužby koncem srpna 1903 vyn. min. ze dne 19. srpna 1903 int. z. šk. r. ze dne 28. srpna 1903.

Stanislav Bambas ustanoven ve šk. rok 1903/4 výpomocným katechetou na 12 hodin vyn. ze dne 21. prosince 1903.

Dr. Karlu Kohnovi poukázána remunerace za vyučování isr. náboženství vyn. ze dne 30. října 1903.

Assistentu Janu Petrasovi poukázána pro r. 1903/4 remunerace na 28 hodin vyn. ze dne 18. prosince 1903.

Prof. Ant. Pánek měl celý rok dovolenou vyn. min. ze dne 20. srpna 1903 int. z. šk. r. 27. srpna 1903 a min. vyn. 17. února 1904 int. z. šk. r. ze dne 2. března 1904.

Pro nepovinné předměty byli ustanoveni na rok 1903/4: prof. Frant. Lepš pro kreslení na vyšším gymn. 3 hod., učitel Jan Svoboda pro zpěv 6 hod., učitel Vinc. Jech pro zpěv místo Otakara Wernera pro tělocvik 6 hod. v témdni.

Sbor učitelský skládal se z učitelstva, jak na 31. stránce programu jest poznamenáno.

Dne 17. a 18. března konal na ústavě inspekci c. k. z. šk. insp. Karel Nečásek.

Od 9. do 11. května konal na ústavě inspekci z. šk. insp. dr. Karel Krsek.

Ord. kommisarš ústavu děkan Ant. Vojáček hospitoval při vyuč. náboženství dne 10. března v V. třídě a dne 14. března v I. třídě B.

Zdravotní stav profesorů byl velmi příznivý; pouze prof. Ant. Pánek byl churav a měl dovolenou po celý rok. Ze studujících zemřeli: quartan Josef Krůta dne 7. března 1904 a dne 9. března byl pohřben; dne 10. března konalo se zaň v kapli gymn. requiem. Dne 7. května zemřel priman Blažej Jarolímek v Slivici; spolužáci s třídním v I.A zúčastnili se pohřbu. Dne 14. května konáno zaň requiem.

Dotace na kostelní potřeby zvýšena od r. 1904 na 200 K vyn. min. 12. června 1903 int. z. šk. r. 26. června 1903.

Výp. sluha ústavu povolen od šk. r. 1903/4 vyn. min. 4. července 1903 int. z. šk. r. 7. srpna 1903.

Dne 7. července 1904 zemřel senior sboru, prof. Matěj Pelnař ochrnutím srdce.

Koncem roku 1903/4 staly se ve sboru tyto změny:

Prof. Ant. Pánek dán k své žádosti na trvalý odpočinek od 1. srpna 1904 a vysloven mu dík a uznání min. vyn. ze dne 17. července 1904 int. z. šk. r. 26. července 1904.

Prof. c. k. gymn. v Čáslavi Josef Tvrđý jmenován učitelem při zdejším ústavě vyn. min. ze dne 14. června 1904 int. z. šk. r. 30. července 1904.

Prof. Frant. Lepš byl ustanoven učitelem při c. k. reálce v Žižkově vyn. min. 17. června 1904 int. z. šk. r. 16. července 1904.

Josef Effmert, suppl. při c. k. gymn. v Praze v Truhlářské ul., jmenován skut. učitelem při ústavě zdejším vyn. min. 17. června 1904 int. z. šk. r. 30. července 1904.

Suppl. Ant. Martínek jmenován skut. učitelem při c. k. reálce v Jičíně vyn. min. 17. června 1904 int. z. šk. r. 16. července 1904.

Místo po † prof. Mat. Pelnaři v roce 1904/5 bude suplováno min. vyn. 29. července 1904 int. z. šk. r. 13. srpna 1904 a min. vyn. ze dne 15. května 1905 int. z. šk. r. 31. května 1905 oznámeno, že místo skut. učitele po Mat. Pelnaři více se neobsadí.

Rok 1904/5

Rok 1904/5 počal se dne 18. září sl. službami Božími v chrámě děkanském. Žáků přijato bylo 605. Do I. třídy 104, do II. třídy 137, do III. třídy 104, do IV. třídy 111, do V. třídy 43, do VI. třídy 36, do VII. třídy 34, do VIII. třídy 36. Úhrnem 605, z nichž v prvním pololetí 3 a v druhém 2 byli privatisté. Katolíků bylo 584, israelitů 21; dle jazyka mateřského byli všichni Čechové.

Realistů bylo v III. tř. 13 a ve IV. tř. 13; dohromady 26.

Podle tohoto počtu žactva žádal ředitel, aby v I. třídě, která tímto šk. rokem bude čistě gymnasijsní, zřízena byla po jedné, v II., III. a IV. tř. pak po dvou pobočných třídách.

Když to povoleno vys. min. vnesením ze dne 25. října 1904 int. vel. c. k. zšr ze dne 29. října 1904 Z. Š. R. ustanovení vyn. ze dne 21. listopadu 1904 pro těchto sedm paralelek náměstnými učiteli: 1. dr. Julius Suchý pro 3 hod. filolog. a 14 nefil.; 2. dr. Jan Wilhelm pro 20 hod. nefil.; 3. Frant. Peřina, bývalý suppl. c. k. r. a v. gymn. v Klatovech, pro 6 hod. fil. a 13 hod. nefil.; 4. Václav Tůma pro 21 hod. nefil.; 5. Jan Jankovský pro 19 hod. fil.; 6. kandidát gymn. učitelstva Václav Kratochvíle pro 17 hod. fil.; 7. Alois Kaš, učitel měšťanské školy, pro 20 hod. manualních.

Posavadní suppl. dr. Karel Točl a Stan. Krotký vyvázáni ze zdejšího úvazku služebního.

8. P. Ant. Bambas ustanoven v tomto šk. roce na 15 hod. vy. dne 21. listopadu 1904. Rabínovi dr. Karlu Kohnovi, ustanovenému učiteli isr. nábož., na čas potřeby poukázána remunerace 400 K pro r. 1904/5 pro 4 hod. vyn. 5. pros. 1904.

10. Jan Kára ustanoven assistentem kreslení na r. 1904/5 na 28 hodin vyn. 28. pros. 1904.

11. Pro nepovinné předměty byli ustanoveni na šk. rok 1904/5 vedlejšími učiteli vyn. z 31. října 1904: učitel Jan Svoboda pro zpěv na 6 hodin týdně (3 odd. po 2 hod.) a učitel Vincenc Jech pro tělocvik na 6 hod. týdně (3 odd. po 2 hod.).

Avšak již před tím, než počal se školní rok, prof. Ant. Pánek, který dosud pro pokročilejší věk a vážnou chorobu měl delší dovolenou, ke své žádosti vnes. vys. min. ze dne 17. července č. 24612 int. vel. c. k. z. šk. r. ze dne 26. července 1904 dán byl na trvalý odpočinek a za jeho dlouholeté vždy úspěšné působení vysloven mu byl dík a uznání. Prof. Ant. Pánek vynikal jako výborný učitel přírodopisu, jenž znamenitou methodou svou, málo slovy mnoho pověděl, dočkával se u svých žáků velmi pěkných výsledků. Zemský školní inspektor Bartol. Pavlíček při jedné poradě blaho-
přál ústavu k učiteli tak výbornému, jenž na zdejším ústavě působil od

pag. 138

Když to povoleno vys. min. vnesením
ze dne 25. října 1904 č. 3533 int. vel. c. k.
Z. Š. R. ustanovení vyn. ze dne 21. listopadu 1904
pro těchto sedm paralelek náměstnými
učiteli: 1. dr. Julius Suchý pro 3 hod.
filolog. a 14 nefil.; 2. dr. Jan Wilhelm pro 20
hod. nefil.; 3. Frant. Peřina, bývalý suppl. c. k.
r. a v. gymn. v Klatovech, pro 6 hod. fil. a
13 hod. nefil.; 4. Václav Tůma pro 21 hod.
nefil.; 5. Jan Jankovský pro 19 hod. fil.;
6. kandidát gymn. učitelstva Václav Kratochvíle
pro 17 hod. fil.; 7. Alois Kaš, učitel měšťanské
školy, pro 20 hod. manualních.

Posavadní suppl. dr. Karel Točl a Stan.
Krotký vyvázáni ze zdejšího úvazku
služebního.

8. P. Ant. Bambas ustanoven v tomto šk. roce
na 15 hodin vy. dne 21. listopadu 1904 č. 4332
9. Rabínovi dr. Karlu Kohnovi, ustanovenému
učiteli isr. nábož., na čas potřeby poukázána
remunerace 400 K pro r. 1904/5 pro
4 hod. vyn. 5. pros. 1904 č. 4946
10. Jan Kára ustanoven assistentem kreslení
na r. 1904/5 na 28 hodin vyn. 28. pros. 1904
č. 5608
11. Pro nepovinné předměty byli ustanoveni
vedlejšími učiteli vyn. z 31.
října 1904 č. 4435 int. vel. c. k. z. šk. r.

1. října 1872 jako supplet a od 1. května 1874 do konce šk. r. 1904/5 jako profesor, celkem 33 let. Kéž panu jubilantovi přáno jest v klidu dlouhá ještě a mnohá léta těšiti se z ovoce vychovatelské a vzdělávací činnosti své.

Opravné maturitní zkoušky konaly se za předsednictví p. c. k. gymn. ředitele dr. J. Bernharda dne 20. září 1904 na základě vynes. c. k. zem. školní rady ze dne 2. září 1904. Při této opravné zkoušce byli 4 abiturienti uznáni dospělými a 1 reprobován na dobu neurčitou. Celkový výsledek byl tedy tento: z 46 abiturientů bylo 10 dospělých s vyznamenáním, 33 prostě dospělých, 2 reprobováni na rok a 1 na dobu neurčitou.

Dne 4. října oslavily se Nejvyšší jmeniny Jeho Apoštolského Veličenstva, po nichž žactvo zapělo nadšeně rakouskou národní hymnu.

Dne 19. listopadu konána smuteční slavnost za zvěčnělou císařovnu a královnu Alžbětu. Dne 1. 2. a 3. prosince podrobil ústav zevrubné prohlídce po stránce reálné pan c. k. zem. školní inspektor Karel Nečásek.

Den 2. ledna 1905 byl se svolením c. k. zem. šk. rady ze dne 12. prosince 1904 Z. Š. R. prázdným

Dne 11. února 1905 skončil se první běh a dnem 15. února 1905 počal se běh druhý.

Dne 25. 26. a 27. května konal inspekci odborný inspektor pro kreslení pan školní rada Josef Škoda.

Písemné zkoušky maturitní konaly se ve dvou odděleních od 1. – 6. května.

Ordinariatní kommissar odp. děkan Em. Hrdlička byl přítomen vyučování katol. náboženství dne 21. června v VII. a 26. června v III.B a II.B.

Pravidelné služby Boží slouženy byly každou neděli a každý svátek v 8 hod. ráno. Exhorty konaly se v neděli vždy dvojí – pro žáky nižšího gymnasia v kapli od od prof. Stan. Bambase, pro žáky vyššího gymnasia v učebné síni II.A od dra. Lad. Fialy vždy přede mší sv. K sv. zповědi a k sv. přijímání vedeni byli žáci od počátku a konci škol. roku a v čase velikonočním, kde předcházela exercitia spiritualia. V den Božího Těla zúčastnila se mládež s celým sborem průvodu theoforického.

Zkoušky postupné konaly se za přítomnosti ředitelovy ode dne 20. června.

Ústním zkouškám maturitním, kterým podrobilo se všech 35 žáků třídy VIII. a 1 privatista, předsedal od 3. do 8. července ředitel c. k. gymnasia v Truhlářské ulici pan Fr. Sobek. Z 36 abiturientů uznáno dospělými s vyznamenáním 12, prostě dospělými 20 a 4 povolena oprava z 1 předmětu po prázdninách. Z abiturientů přáli si býti zkoušeni také ze soukromé četby latinské: a) v jaz. latinském: Broum, Červený Fr., Jarolímek, Karpeles, Kaucký, Kubista, Mosbauer, Polívka, Prucha, Seifert, Šalanský, Tichý, Vachata, Ziegelbauer (celkem 14); b) v jazyku řeckém: Broum, Cyprín, Červený Frt. Jarolímek, Karpeles, Kaucký, Kubista, Mosbauer, Polívka, šalanský, Ziegelbauer (celkem 11).

Zdravotní stav učitelů byl v tomto školním roce velmi příznivý. Kromě několika menších ochuravení vážněji nestonal nikdo. Více nemocí bylo mezi žactvem, z nichž jeden, Frt. Beneš z III. dne 8. června zemřel, dne 17. června slouženo zaň v gymnasijní kapli rekviem.

Avšak i s jiné strany utrpěl náš ústav těžkou a bolestnou ztrátu úmrtím zdejšího odp. děkana a kons. rady P. Antonína Vojáčka, který ve věku více než sedmdesáti let v měsíci říjnu 1904 náhlou smrtí zemřel.

P. Antonín Vojáček půl téměř století působil v Příbrami, kde býval napřed (i na zdejší nesamostatné realce a pak i na obec. real. gymnasiu) katechetou. Stav se děkanem po smrti nezapomenutelného P. Ondráka, zastával od r. 1873 funkci ordinariatního kommissara našeho ústavu, byl zakladatelem, prvním předsedou a potom čestným členem podpůrného studentského spolku „Jungmannova nadání“ a těšil se po všechnu dobu požehnaného života svého neobmezené úctě a lásce. Za zásluhy své v oboru školství a nezištné vpravdě apoštolské působení dostalo se mu mimo jiné též rytířského řádu císaře Františka Josefa – celý ústav provodil jej na poslední pozemské pouti dne 13. října 1904. Ave anima candida.

Dne 13. července slouženo anniversarium za učitele a žáky ústavu v Pánu zesnulé a za všechny příznivce zdejší mládeže studující.

Školní rok ukončen byl dne 15. července slavnými službami Božími, po nichž rozdána vysvědčení.

Na základě nejvyššího zmocnění sprostil pan c. k. ministr kul-

tu a vyučování vynesem ze dne 11. listopadu 1904 č. 16 948 trvale městskou obec Příbramskou její povinnosti přispívati ročním obnosem 8000 K na ústav zdejší a to ode dne 1. ledna 1905 (intim¹⁵ dne 2. prosince 1904 Z.Š.R.)

Školní rok 1905/6

Řed. Ant. Škoda dán na trvalý odpočinek.

Koncem měsíce července 1905 opustil ústav zdejší dosavadní ředitel Antonín Škoda, dán byv k vlastní žádosti Nejvyšším rozhodnutím Jeho cís. a král. Apoštolského Veličenstva ze dne 14. července 1905 na trvalý odpočinek. Na základě min. vnesení ze dne 21. července 1905, intim. dne 26. července 1905, zároveň zmocněna byla c. k. zemská školní rada, aby mu vyslovila jménem c. k. ministerstva kultu a vyučování dík a uznání za jeho činnost zvláště v oboru překládání děl staroklassických.

Odstupující ředitel pracoval na poli školském od 1. listopadu 1861 do 31. července 1905, tudíž plných téměř 44 let. Ústav zdejší spravoval od 16. září 1891 a usilovnou prací přivedl jej k netušenému rozkvětu. Za prozíravého vedení jeho vzrostl počet žactva tou měrou, že v některých letech i přes 600 žáků na ústavě studovalo. Aby gymnasiu se uvolnilo a žactvu přístup k jiným oborům duševní práce se usnadnil, zasazoval se ředitel Ant. Škoda v městském zastupitelstvu, jehož byl členem, s nevšední horlivostí o to, aby v městě našem zřízena byla reálka. Snaha jeho uvedena byla ve skutek, když Nejvyšším rozhodnutím Jeho Veličenstva ze dne 3. srpna 1904 (vyn. min. ze dne 9. srpna 1904, intim. dne 13. srpna 1904) bylo ustanoveno, že počátkem školního roku 1904/5 zřídí se v Příbrami státní reálka, jejíž třídy postupně se budou otvírati, a že zdejší ústav od školního roku 1904/5 počínaje přeměňován bude postupně v normální gymnasium s povinným vyučováním kreslení v prvních čtyřech třídách. Zásluhy ředitele Ant. Škody všestranně vylíčil prof. Edvard Volek vzpomínkou uveřejněnou v programě za školní rok 1905/6.

¹⁵ intim, int. = intimace (lat.); písemné oznámení úředního rozhodnutí

Prof. Ed. Volek zatímním správcem ústavu.

Správou ústavu, na němž toho roku v I. a II. třídě vyučováno bylo dle osnovy platné pro gymnasia normální s obligátním kreslením v třídách nižších, pověřen byl vnesením ze dne 3. srpna 1905 professor Edvard Volek, jenž od 1. srpna do 31. prosince 1905 zatímně ústav řídil.

Z ústavu odešli.

Koncem srpna opustili ústav: 1. František Benetka, c. k. provisorní učitel, ustanoven byv vyn. min. ze dne 14. června 1905, intim. 25. července 1905, skutečným učitelem při c. k. vyšší reálce v Kladně. – 2. Suppl. učitel PhDr. Julius Suchý jmenován byl vyn. min. ze dne 11. června 1905, intim. 25. července 1905, skutečným učitelem při c. k. české reálce na Malé Straně v Praze. – 3. Suppl. učitel PhDr. Jan Wilhelm stal se skutečným učitelem při c. k. vyšším gymnasiu v Čáslavi vyn. min. ze dne 8. června 1905, intim. 29. července – 4. Suppl. učitel Alois Káš ustanoven byl vyn. min. ze dne 28. srpna 1905, intim. 12. září 1905, hlavním učitelem c. k. ústavu ku vzdělání učitelů v Soběslavi.

Nově nastoupili.

Dnem 1. září 1905 do sboru vstoupili: 1. Antonín Prchlík, suppl. učitel c. k. české reálky na Starém Městě v Praze, jmenován vyn. min. ze dne 8. června 1905, intim. 22. července 1905, skutečným učitelem místo prof. Ant. Pánka. – 2. Provisorním učitelem ustanoven Josef Tichý, supplující učitel c. k. vyšší reálky v Ml. Boleslavi, vnesením min. ze dne 14. června 1905, intim. 16. srpna 1905.

Frekvence ústavu.

Na školní rok 1905/6 přijato bylo:

do I. třídy 100 žáků veřejných,

do II. třídy 97 žáků veřejných a 1 privatista,

do III. třídy 115 žáků veřejných,

do IV. třídy 92 žáků veřejných,

do V. třídy 71 žáků veřejných,
do VI. třídy 37 žáků veřejných,
do VII. třídy 25 žáků veřejných a 1 privatista,
do VIII. třídy 31 žáků veřejných.

Uhrnem přijato 568 žáků veřejných a 2 privatisté. Z nich bylo dle náboženství 550 katolíků a 20 israelitů; všichni byli národnosti české. Realistů bylo v III. třídě 12 a ve IV. – 10 žáků.

Šest poboček.

Vzhledem k této frekvenci povoleno bylo vyn. min. ze dne 21. října 1905, intim. dne 27. října 1905, zříditi při ústavě 6 pobočných oddělení. Třídy I. a II., IV. a V. rozvedeny byly ve dvě, třídy III. ve tři pobočky.

Supplující a výpomocní učitelé.

Supplujícími učiteli potvrzeni opět: František Peřina, Václav Tůma, Jan Jankovský a Václav Kratochvíle vynesemím ze dne 4. listopadu 1905. Týmž vynesemím nově byl ustanoven supplujícím učitelem Antonín Škorpil, dosavadní asistent kreslení při c. k. reálce v Pardubicích, jemuž zároveň svěřeno vyučovati kreslení při zdejším c. k. ústavu ku vzdělání učitelů. Výpomocný katecheta a druhý exhortator Stanislav Bambas, učitel náboženství israelského rabín Dr. Karel Kohn a asistent kreslení Jan Kára podrželi své funkce i ve školním roce 1905/6.

Vedlejší učitelé.

Vedlejšími učiteli ustanoveni byli vynesemím ze dne 10. listopadu 1905: provisor. učitel Josef Tichý pro těsnopis, jemuž po tříleté přestávce vyučováno ve 3 paralelních odděleních po 2 hod. týdně; supplující učitelé: Antonín Škorpil pro kreslení na vyšším gymnasiu 3 hod. týdně a Václav Tůma pro krasopis ve 2 odděleních po 1 hod. v témdni; supplující učitel zdejší reálky Antonín Fleischmann pro 3 oddělení tělocviku po 2 hod. týdně a ředitel kůru Bohumil Fidler pro 3 oddělení zpěvu po 2 hod. v témdni.

147.

Vedlejšími učiteli ustanoveni byli vynesemím ze dne 10. listopadu 1905 č. 45.637 k. S. R.: provisor. učitel Josef Tichý pro těsnopis, jemuž po tříleté přestávce vyučováno ve 3 paralelních odděleních po 2 hod. týdně; supplující učitelé: Antonín Škorpil pro kreslení na vyšším gymnasiu 3 hod. týdně a Václav Tůma pro krasopis ve 2 odděleních po 1 hod. v témdni; supplující učitel zdejší reálky Antonín Fleischmann pro 3 oddělení tělocviku po 2 hod. týdně a ředitel kůru Bohumil Fidler pro 3 oddělení zpěvu po 2 hod. v témdni.

Poněvadž prof. Josef Effmert hned na počátku škol. roku neuradil k němu se roz nemohl, povolán byl k jeho nastoupení asistent kreslení při c. k. reálce na Starém Městě v Praze Václav Šulc, jenž ustanoven byl vynesemím ze dne 15. listopadu 1905 č. 48.252 k. S. R. jako supplující učitel od 5. října 1905 do konce I. pololetí vyučoval, načež ústav opustil, stav se supplujícím učitelem při c. k. reálce na Starém Městě v Praze.

K vykonání roku akusobního přikázán ústavu vedlejšímu Václav Šebesta, asistent c. k. vysoké školy, by ministrem, a přidělen prof. Vladimíru Logičarovi vyn. min. ze dne 7. prosince 1905 č. 44.454 k. S. R., intim. dne 18. prosince 1905 č. 55.974 k. S. R.

Prof. Jos. Effmert one-
mocněl.
Václav Šulc suppl.
učitelem.

Prof. Jos. Effmert onemocněl.

Poněvadž prof. Josef Effmert hned na počátku školního roku neurasthenií se roznemohl, povolán byl k jeho zastoupení asistent kreslení při c. k. české reálce na Starém Městě v Praze Václav Šulc, jenž ustanoven byl vynesemím ze dne 15. listopadu 1905 jako supplující učitel od 5. října 1905 do konce I. pololetí vyučoval, načež ústav opustil, stav se supplujícím učitelem při c. k. české reálce Staroměstské v Praze.

Václav Šebesta zkušebním kandidátem.

K vykonání roku zkušebního příkázán ústavu zdejšímu Václav Šebesta, asistent c. k. vysoké školy montanní, a přidělen prof. Vladimíru Švejcarovi vyn. min. ze dne 7. prosince 1905, intim. dne 18. prosince 1905.

Prof. Švejcar do VII. hodn. tř. povýšen.

Do VII. hodn. třídy od 1. ledna 1906 povýšen byl prof. Vladimír Švejcar vynesemím min. ze dne 7. října 1905, intim. dne 15. listopadu 1905.

Eduard Šarša jmenován ředitelem.

Nejvyšším rozhodnutím Jeho cís. a král. Apoštolského Veličenstva ze dne 25. listopadu 1905 (vyn. min. ze dne 25. listopadu 1905, intim. dne 11. prosince 1905) jmenován byl PhDr. Eduard Šarša, professor při c. k. reálném a vyšším gymnasiu v Praze v Křemencově ul., ředitelem zdejšího ústavu a převzal 1. ledna 1906 úřad od zatímného správce professora Edvarda Volka. Převzetí veškerého majetku ústavu mimo sbírky učebné provedeno bylo v první polovici měsíce ledna a protokol o věci té sepsaný schválen byl vynesemím c. k. zemské školní rady ze dne 3. února 1906. Ku pře-

vzetí sbírek učebných a ku provedení podrobné revise jejich, které nařízeno bylo vynesemím c. k. zemské školní rady ze dne 3. srpna 1905 a ze dne 11. prosince 1905, vyžádal si nastupující ředitel delší lhůty.

Důležitější události běhu I.

Nejvyšší jmeniny Jeho Veličenstva oslaveny byly dne 4. října slavnými službami Božími, jichž zúčastnil se sbor i žactvo ústavu. Po mši tu žáci zapěli všechny 4 sloky rakouské národní hymny. Dne 18. listopadu sloužena byla za účasti veškerého sboru a žactva zádušní mše sv. za Její Veličenstvo zvěčnělou císařovnu Alžbětu.

Ježto církevní slavnost Štědrého dne připadla na sobotu, bylo z nařízení c. k. min. k. a v. ze dne 4. prosince 1905 intim. 11/12 1905, dne 23. prosince 1905 prázdné. Také dne 2. ledna 1906 bylo na základě vynesemí ze dne 7. prosince 1905 na ústavě zdejším prázdné.

Pololetí II.

Pololetí I., které počalo slavným vzýváním Ducha sv. dne 18. září 1905 ukončeno bylo mší sv. dne 10. února 1906 a dnem 14. února zahájen běh druhý.

Karel Mašín suppl. učitelem.

Ježto prof. Josef Effmert dle posudku zeměpanského lékaře ve II. pololetí nemohl nastoupiti, zastupoval jej v prvních 3 nedělích asistent Jan Kára, od 9. března pak do konce šk. roku Karel Mašín, supplující učitel c. k. vyššího gymnasia ve Dvoře Králové n. L., ustanoven byl vynesemím ze dne 29. března 1906.

Th.Dr. Lad. Fiala zemřel.

O prázdninách pololetních onemocněl katecheta Th.Dr. Ladislav Fiala tuberkulosou plic a po krátké nemoci zemřel dne 8. března 1906. Sbor učitelský s veškerým žactvem jakož i sbor a žactvo zdejší reálky zúčastnili se pohřbu jeho dne 10. března o 10. hodině dopoledne, načež v pondělí dne 12. března sloužena za zemřelého zádušní mše sv. v kapli ústavu. Zvěčnělý působil na zdejším ústavě od 1. září 1903. Jsa chatrného zdraví podlehla drsnému podnebí zdejšímu. Život a působení jeho krátce vylíčil výpomocný katecheta Stanislav Bambas v programě toho roku na str. 19.

Řed. konviktu Karel Štella suppl. katechetou

Zástupcem jeho ještě za nemoci jmenován za souhlasu konsistoře vynesením ze dne 30. března 1906 ředitel kníž. arcib. konviktu Karel Štella, který od 5. března 1906 do konce školního roku náboženství katolickému 16 hod. týdně vyučoval a exhorty pro žáky vyššího gymnasia konal. 2 hodiny náboženství převzal výpomocný katecheta Stanislav Bambas.

Provisorní učitel Josef Tichý měl dne 1. a 8. dubna 1906 v kreslírně měšťanské školy chlapecké lidovou přednášku o „proměnách povrchu zemského“, provázenou projekcemi skioptickými.

Realistický kurs v Praze

Po svátcích velikonočních od 18. do 28. dubna konán byl při c. k. české universitě v Praze realistický kurs pro učitele škol středních, jehož se zúčastnili Prof. Vladimír Švejcar, skuteč. učitel Antonín Prchlík a supplující učitelé František Peřina a Václav Tůma. Pravidelné vyučování po tu dobu bylo jen s největším úsilím ředitele a jednotlivých členů udržováno.

J. M. biskup Fr. Krásal navštívil ústav.

Dne 18. května zúčastnil se sbor učitelský i žactvo ústavu uvítání Jeho Milosti nejdůstojnějšího pana biskupa Th.Dra Františka Krásala. Churavého ředitele zastupoval senior sboru prof. Josef Štefek. Dne 19. května přijalo 398 žáků svátost sv. biřmování. Dne 22. května o 10. hod. navštívil Jeho Milost, provázen jsa ceremoniářem Františkem Hrubíkem, ústav náš, kde uvítán byl sborem professorským i žactvem. Prohlédnuv kapli, zapsal v ředitelně své jméno do této pamětní knihy na str. 148. a pobyl při vyučování náboženství v třídě VI. Opouštěje ústav vyslovil úplnou spokojenost svou nad mravným chováním i prospěchem žactva.

Inspekce předmětů realistických.

Od 6. do 9. června 1906 konal inspekci realistických předmětů pan c. k. zemský školní inspektor Karel Nečásek a ukončil ji poradou dne 9. června o 6 hod. večerní. C. k. zemská školní rada vyřizujíc vynesením ze dne 21. listopadu 1906 zprávu jeho, seznala, „že mravné chování žactva jest uspokojivé, učebný pak jeho prospěch v předmětech realistických celkem dobrý“.

Vycházky celodenní.

Dne 20. června vykonány byly celodenní vycházky jednotlivých tříd do blízkého i vzdálenějšího okolí vedením učitelů třídních, jež i někteří jiní učitelé provázeli.

Zkoušky maturitní

Písemné zkoušky maturitní vykonány ve 2 odděleních od 7-12 května. Ústním zkouškám předsedal František Ruth, ředitel c. k. vyššího gymnasia v Hradci Králové, od 2. do 6. července 1906. Z 31 abiturentův obdrželo 7 vysvědčení s vyznamenáním, 18 uznáno do-

spělými, 4 povolena oprava a 2 reprobování na dobu jednoho roku.

Služby Boží a cvičení náboženská

Služby Boží konány každou neděli a svátek jako v letech dřívějších. Exhortátorem žáků nižšího gymnasia byl výpomocný katecheta Stanislav Bambas; exhorty pro vyšší gymnasium konal v I. pololetí Th.Dr. Ladislav Fiala. Od počátku II. pololetí do svátků velikonočních měl Stan. Bambas v kapli ústavu exhorty pro celý ústav společné; od 22. dubna konal exhorty pro vyšší gymnasium ředitel konviktu a supplující katecheta Karel Štella.

K sv. zpovědi a k sv. přijímání přistoupili katoličtí žáci třikrát: Dne 10. a 11. října 1905, dne 9. a 10. dubna 1906 po předcházejících rekolekcích, které v děkanském chrámu Páně konal pro všechny žáky výpomocný katecheta Stan. Bambas, a dne 17. a 18. května před sv. biřmováním.

Slavnosti Božího Těla dne 14. června zúčastnil se sbor profesorský s mládeží studující. Společné služby Boží konány dne 21. června o svátku sv. Aloisia a dne 13. července sloužena zádušní mše sv. za zemřelé profesoři a žáky ústavu jakož i za všechny příznivce mládeže studující.

Dne 14. července 1906 ukončen byl školní rok slavnou mší sv. a chvalozpěvem Te Deum laudamus v děkanském chrámu Páně.

Zdravotní stav.

Zdravotní stav učitelů a žáků v tomto školním roce byl málo příznivý. Prof. Josef Effmert měl pro churavost celý školní rok dovolenou a Th.Dr. Ladislav Fiala dne 8. března zemřel. Z žáků 2 pro trvalou chorobu nuceni byli vzdáti se studií a 4 jiní nemohli se podrobiti zkouškám za II. pololetí.

V budově gymnasijní ubytováno vojsko.

S přivolením c. k. ministerstva kultu a vyučování ze dne 22. srpna 1906, intim. dne 23. srpna 1906, ubytováno bylo v budově gymnasijní od 27. srpna do 4. září vojsko c. a k. pěšího pluku čís. 73. Všeliké opravy městskou radou povolené byly tím značně zdrženy. Po odchodu vojska na rychlo vymalovány některé třídy a všechny chodby.

Výtky v „Naší Obraně“

O prázdninách a na počátku příštího roku školního časopis „Naše Obrana“, orgán strany sociálně demokratické, zveřejnil v čís. 35. ze dne 31. srpna 1906 a dále v čís. 38. a 40. řadu nesprávných výtek a osobních útoků jak proti ředitelstvu tak proti jednotlivým členům sboru. Zprávy ty ředitel věcnými opravami v čís. 39. a 41. uvedl na pravou míru a na vyzvání c. k. zemské školní rady předložil o věci podrobnou zprávu úřední. Zemská školní rada vnesením ze dne 26. prosince 1906 vysvětlení to vzala na vědomí a vybidla řediteství „aby také na dále přihlédajíc vždy bedlivě k zájmům i pověsti ústavu sobě svěřeného a pamětlivo jsouc úředního svého postavení, v případě potřeby v čas a přiměřeným způsobem hledělo čeliti bezpodstatným a zlehčujícím zprávám o ústavu a o jeho poměrech ve veřejnosti šířeným.“

Školní rok 1906/7

Ústav opustili.

Koncem srpna opustili ústav: provisorní učitel Josef Tichý, jmenován byv vnesením ze dne 22. června 1906, intim. 23. srpna 1906, skutečným učitelem při c. k. vyšší reálce v Kladně a František Peřina, supplující učitel, jenž ustanoven vyn. min. ze dne 22. června 1906, skutečným učitelem při c. k. českém gymnasiu v Čes. Budějovicích. Zku-

šebný kandidát Vácav Šebesta ukončiv zkušební rok, stal se adjunktem zdejší c. k. vysoké školy montanní.

Nově jmenování.

Místo skutečného učitele náboženství po zemřelém prof. Th.Dr. Ladislavu Fialovi obdržel výpomocný katecheta a praefekt kníž. arcib. konviktu Stanislav Bambas vynesením min. ze dne 11. července 1906, intim. 4. srpna 1907. Učitelem provisorním ustanoven supplující učitel c. k. české reálky na Novém Městě v Praze Ph.Dr. Vincenc Farek vynesením min. ze dne 22. června 1906, intim. 27. července 1906. Oba učitelé ustanoveni s právní platností od 1. září 1906.

Prof. Josef Effmert stále churav.

K zastoupení prof. Josefa Effmerta, jehož chorobný stav nijak se nezlepšil, povolán byl supplující učitel zdejší reálky Václav Valcha, vystřídáv supplujícího učitele Karla Mašína, který nemaje zakonité approbace stal se asistentem kreslení při Jubil. c. k. reálce v Kostelci n. Orl.

Výsledek zápisu

Při zápise vykonaném pro I. třídu dne 16. a 17. července, po prázdninách pak pro všechny třídy dne 17. a 18. září 1906 přijato bylo:

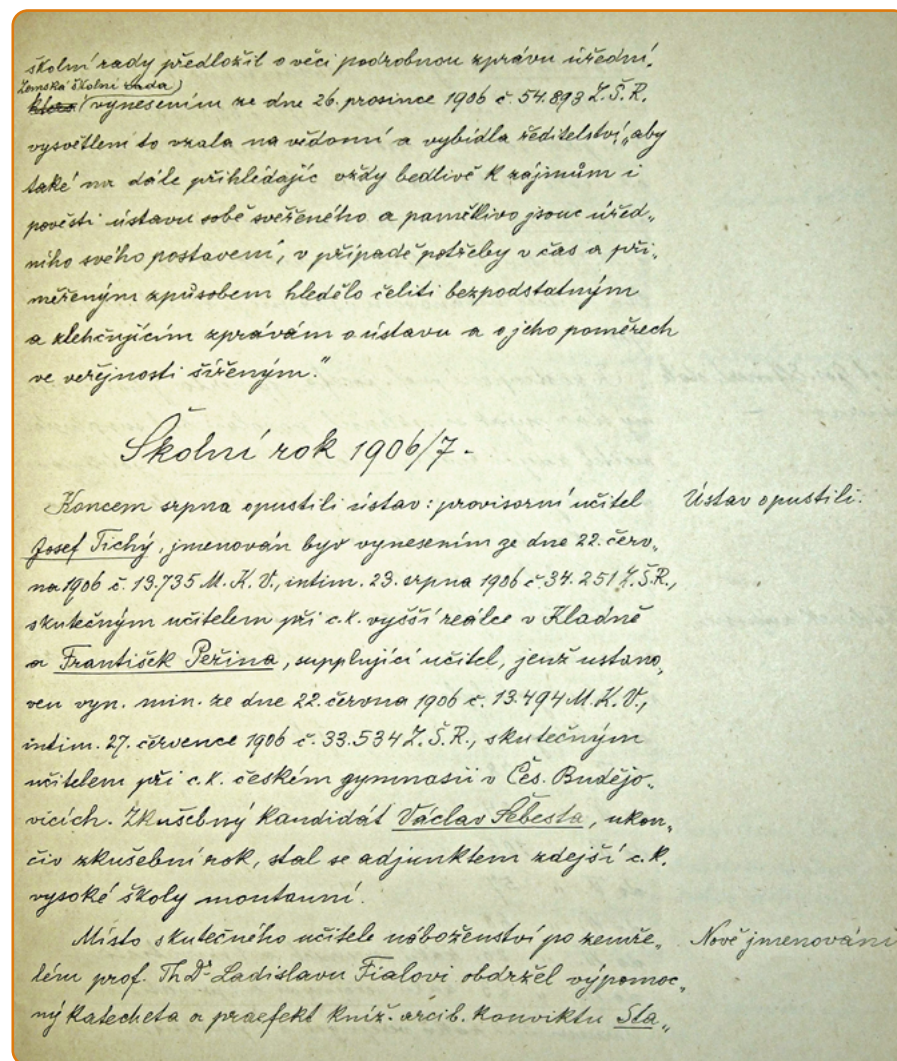
do I. třídy 89 žáků veřejných

do II. třídy 78 žáků veřejných

do III. třídy 84 žáků veřejných

do IV. třídy 105 žáků veřejných

do V. třídy 57 žáků veřejných

do VI. třídy 60 žáků veřejných

do VII. třídy 26 žáků veřejných a 1 privatista,

do VIII. třídy 23 žáků veřejných a 1 privatista.

Úhrnem 522 žáků veřejných a 2 privatisté.

Šest poboček.

Mezi nimi bylo 20 žáků vyznání israelského, všichni ostatní byli katolíci. Dle národnosti všichni žáci byli Čechové. Dle osnovy platné pro gymnasia reálná vyučováno v tomto roce naposledy ve třídě IV., v níž bylo realistů celkem 9. Na základě vytčeného počtu žáků veřejných zřízeno bylo při I.-VI. třídě po jedné pobočce, což schváleno vyn. min. ze dne 22. listopadu 1906, intim. 4. prosince 1906.

Učitelé supplující.

Pro tyto pobočky ustanoveni byli dosavadní supplující učitelé Jan Jankovský, Václav Kratochvíle, Antonín Škorpil a Václav Tůma. Místo Františka Peřiny nastoupil počátkem října zkoušený kandidát učitelství středoškolského Jindřich Kopecký. Výpomocným učitelem češtiny pro 3 hodiny týdně od 1. října ustanoven Bohumil Fišer, supplující učitel zdejší reálky. Všichni tito učitelé a shora jmenovaný Václav Valcha potvrzení byli vnesením ze dne 3. listopadu 1906.

Prof. Frant. Fau výpom. katechetou a druhým exhortatorem

Výpomocným katechetou a druhým exhortatorem na škol. rok 1906/7 ustanoven byl nový praefekt kníž. arcib. konviktu František Fau vnesením ze dne 30. října 1906.

Rabín Dr. Karel Kohn a asistent kreslení Jan Kára potvrzení byli ve svých funkcích i na školní rok 1906/7.

Předměty nepovinné. Jazyk francouzský.

K předmětům nepovinným, jimiž v letech dřívějších na ústavě se vyučovalo, přistoupil letos po 15 letech opět jazyk francouzský, na jehož vyučování povoleno bylo vnesením min. ze dne 15. března 1907,

intim. 27. března 1907 praeliminovati obnos 400 K počínajíc rokem 1908.

Vedlejší učitelé.

Vynesením ze dne 21. listopadu 1906 ustanoveni byli učitelé vedlejšími: 1) suppl. učitel Antonín Škorpil pro krasopis ve 2 odděleních po 1 hodině v témdni a pro kreslení na vyšším gymnasiu o 3 hodinách týdně; 2) supplující učitel zdejší reálky Václav Šlosar pro jazyk francouzský ve 2 paralelných odděleních po 2 hod. týdně; 3) profesor zdejší reálky Karel Bruderhaus pro těsnopis ve 2 odděleních, z nichž první rozvedeno ve 2 pobočky, po 2 hod. v témdni; 4) supplující učitel zdejší reálky Antonín Fleischmann pro 3 oddělení tělocviky po 2 hod. týdně; 5) ředitel kůru Bohumil Fidler pro 3 oddělení zpěvu po 2 hodinách v témdni.

Frekvence zjednodušena.

Výhody jednoduché frekvence, která na základě vnesení min. ze dne 21. srpna 1903 intim. 19. září 1903 na některých ústavěch byla zavedena, domáhal se sbor profesorský již v prosinci r. 1903, ale teprve na opětovanou žádost ze dne 13. července 1906 c. k. zemská školní rada vnesením ze dne 14. září 1906 svolila, aby ve školním roce 1906/7 na zkoušku konalo se vyučování předmětům obligatním v pondělí a ve čtvrtek dopoledne i odpoledne, v ostatních dnech toliko dopoledne do 12, po případě do 1 hod, ve středu a v sobotu odpoledne od 1 hodiny aby bylo prázdno i od nepovinných předmětů. Trvání respirií o 10. a 12. hod. stanoveno na 15 minut, jindy na 10 minut. V delších přestávkách vycházeti mají žáci I. – III. třídy za příznivého počasí na dvůr, žáci IV. – VIII. třídy do sadů, aby síně učebné zatím se provětraly. Zjednodušené frekvence dožadoval se sbor zvláště zřetím k žákům přespolním, kteří denně až 2 hodiny cesty konají ráno do školy a večer ze školy, nemajíce přes všecko úsilí ředitelstva i sboru v době polední vhodného útulku. Zařízení dotčené přijato bylo od obecnstva příznivě a osvědčilo se i po stránce paedagogické a didaktické, poskytujíc také žákům v Příbrami bydlícím příležitost k tělesnému osvěžení a k intensivní domácí práci.

Změny v učebné osnově.

Po rozumu min. vynesení ze dne 3. července 1906 na žádost sboru povoleno bylo vynesení ze dne 22. listopadu 1906, intim. dne 5. prosince 1906, aby fysice v VII. třídě vyučováno bylo ve 4 hodinách týdních, z nichž ve II. pololetí 2 hodiny týdně věnovati jest lučbě. – Pro jazyk řecký v VII. a VIII. třídě ustanoveno vynesení min. ze dne 20. června 1906, intim. 1. srpna 1906, aby řecké písemné překlady z jazyka vyučovacího jazyk řecký jakožto školní práce budoucně odpadly a místo nich nastoupily 3 překlady z řečtiny na jazyk vyučovací v každém pololetí. – Pro náboženství katolické počala se tímto rokem postupně zaváděti učební osnova, stanovená min. vynesení ze dne 16. ledna 1906, intim. dne 5. února 1906.

Důležitější události v 1. pololetí.

Školní rok zahájen slavným Veni Sancte dne 19. září v děkanském chrámu Páně. Dne 20. září slouženo requiem za Aloisa Braniše, žáka IV. A třídy, který o prázdninách dne 20. července 1906 zemřel. Pravidelné vyučování znesnadněno hned na počátku školního roku tím, že supplující učitel Václav Valcha zanětem plic onemocněl a od 17. září do 31. října v úřadě učitelském zastupován byl assistentem Janem Károu. Den Nejvyšších jmenin Jeho Veličenstva oslaven byl obvyklým způsobem slavnou mší sv., po níž žáci zapěli hymnu národů rakouských. Dne 8. října o 3. hod. odpo. zúčastnilo se žactvo ústavu se sborem učitelským pohřbu Jana Staňka, bývalého žáka V. B třídy, který od jara byl nemocen. Zádušní mše sv. složena byla dne 9. října v kapli ústavu. Nejhlubšímu zármutku nad ztrátou, kterou utrpěl náš Nejjasnější dům panovnický dne 1. listopadu 1906 úmrtím Jeho císaře a krále. Výsosti pana arcivévody Otty, dal ústav náš výraz při slavné mši sv. dne 8. listopadu konané za účastenství veškerého sboru i mládeže studující. Smutečných služeb Božích za touž příčinou v děkanském chrámu Páně konaných dne 10. listopadu zúčastnila se 4členná deputace sboru. Za výraz nejhlubší soustrasti a oddanosti jménem ústavu projevený praesidium c. k. okresního hejtmanství vysloven byl Nejvyšší dík přípisem praesidia c. k. okresního hejtmanství ze dne 24. ledna 1907. Dne 19. listopadu obcoval sbor professorský a všecko žactvo ústavu slavné zádušní mší

sv. za Jeho Veličenstvo zesnulou císařovnu a královnu Alžbětu. Profesor Antonín Pánek, o jehož odchodu na trvalý odpočinek, učiněna zmínka na str. 139, zemřel po krátké nemoci dne 26. listopadu a pochován byl za účastenství sboru i žactva dne 28. listopadu 1906. Deputace sboru vyslovila svou soustrast choti zesnulého i rodině. Requiem za něho konáno bylo v kapli ústavu dne 29. listopadu. Památce jeho věnována životopisná vzpomínka od prof. Edv. Volka v programě za školní rok 1906/7.

V sobotu dne 3. listopadu 1906 bylo z nařízení min. ze dne 30. října 1906, intim. dne 30. října 1906, prázdná a žákům dovoleno, aby v době od 1.-4. listopadu mohli doma pobýti. Vzhledem k velikému počtu žactva z míst vzdálených na žádost sboru povolila c. k. zemská školní rada vynesení ze dne 7. prosince 1906, aby den 2. ledna až na další ustanovení trvale byl pro náš ústav dnem feriálním.

Dne 17. ledna 1907 zemřel v pražské všeobecné nemocnici nadaný žák zdejšího ústavu II. B třídy Josef Slavík a v Praze byl pohřben. Zádušní mše sv. za něho sloužena byla v kapli ústavu dne 25. ledna 1907. První pololetí zakončeno bylo mší sv. dne 9. února a dnem 13. února počal se běh druhý.

Výsledek maturit 1905/6

Opravná zkouška maturitní v období podzimním vykonána byla za předsednictví pana zemského školního inspektora Dra Františka Krska dne 29. září 1906. Z abiturientů, jimž oprava byla povolena, 3 obstáli, jednomu pak povoleno, aby podruhé směl se podrobiti opravné zkoušce, kterou za téhož předsednictví vykonal dne 18. února 1907 a uznán byl dospělým. Celkem tudíž za rok 1905/6 obdrželo 7 abiturientů vysvědčení s vyznamenáním, 22 uznáno za dospělé, 2 reprobováni na dobu jednoho roku.

Inspekce.

Ve dnech 9.-11. dubna 1907 vykonal inspekci při kreslení pan školní rada Josef Škoda c. k. odborný inspektor kreslení, ukončiv ji dne 11. dubna poradou, při níž výsledek v některých třídách uznal za velmi

dobrý, jinde za výborný. Dne 7. a 10. června přítomen byl při vyučování náboženství pan děkan Emanuel Hrdlička, ordinariátní komisař ústavu zdejšího.

Dni prázdné.

Z nařízení min. ze dne 5. března 1907, intim. dne 13. března 1907, bylo dne 26. března 1907 prázdná a prázdniny velikonoční trvaly ode dne 24. března včetně do 2. dubna. Dne 8. června vykonány celodenní vycházky jednotlivých tříd jednak za příčinou prohlídky závodů průmyslových jednak k návštěvě míst historicky neb polohou zajímavých.

Zkoušky maturitní

Písemné zkoušky maturitní vykonány byly ve dvou odděleních od 2. do 8. května. Ústním zkouškám předsedal pan c. k. zemský školní inspektor František Krsek od 15. do 18. července 1907. Zkouškám podrobilo se 23 abiturientů veřejných a 1 privatista. Z nich obdrželo vysvědčení s vyznamenáním 7 abiturientů veřejných a 1 privatista, 11 žáků uznáno prostě za dospělé, 4 povolena opravná zkouška po prázdninách a 1 reprobován na dobu jednoho roku.

Služby Boží

Služby Boží konány v neděli a ve svátek o 8. hod. ranní a to nejprve exhorta a po ní mše sv.; ve svátek pravidelně exhorty nebylo. K sv. zpovědi a k sv. přijímání přistoupili žáci dne 9. a 10. října 1906, v době velikonoční po předcházejících rekolekcích, které konal prof. Stanislav Bambas pro všechny žáky společně v kapli ústavu, dne 22. a 23. března 1907 a na konci školního roku dne 3. a 4. července 1907. O slavnosti Božího Těla dne 30. května zúčastnil se sbor i žactvo průvodu theoforického. Mimo to sloužena mše sv. pro žactvo ústavu dne 21. června o svátku sv. Aloisia a dne 5. července za zemřelé professory a žáky ústavu zdejšího jakož i za všechny příznivce mládeže studující.

Ukončení škol. roku a zkoušky přijímací

Vynesením min. ze dne 21. dubna 1907, intim. 29. dubna 1907, nařízeno, aby školní rok ukončen byl výjimečně v sobotu dne 6. července

června 1907 prázdná a prázdniny velikonoční trvaly ode dne 24. března včetně do 2. dubna.

Dne 8. června vykonány celodenní vycházky jednotlivých tříd jednak za příčinou prohlídky závodů průmyslových jednak k návštěvě míst historicky neb polohou zajímavých.

Písemné zkoušky maturitní vykonány byly ve dvou odděleních od 2. do 8. května. Ústním zkouškám předsedal pan c. k. zemský školní inspektor František Krsek od 15. do 18. července 1907. Zkouškám podrobilo se 23 abiturientů veřejných a 1 ^{privatista} ~~privatista~~. Z nich obdrželo vysvědčení s vyznamenáním 7 abiturientů veřejných a 1 ^{privatista} ~~privatista~~, 11 žáků uznáno prostě za dospělé, 4 povolena opravná zkouška po prázdninách a 1 reprobován na dobu jednoho roku.

Služby Boží konány v neděli a ve svátek o 8. hod. ranní a to nejprve exhorta a po ní mše sv.; ve svátek pravidelně exhorty nebylo. K sv. zpovědi a k sv. přijímání přistoupili žáci dne 9. a 10. října 1906, v době velikonoční po předcházejících rekolekcích, které konal prof. Stanislav Bambas pro všechny žáky společně v kapli ústavu, dne 22. a 23. března 1907 a na konci školního roku dne 3. a 4. července 1907. O slavnosti Božího Těla dne 30. května zúčastnil se sbor i žactvo průvodu theoforického. Mimo to sloužena mše sv. pro žactvo ústavu dne 21. června o svátku sv. Aloisia a dne 5. července

1907 s výhradou, že předepsané učivo bude absolvováno a že odpadnou t. zv. vedřiny. Slavné Te Deum konáno v děkanském chrámu Páně a ukončeno rakouskou národní hymnou. Zkoušky přijímací do I. třídy dle nařízení min. ze dne 21. května 1907, intim. dne 3. června 1907 vykonány dne 8. a 9. července 1907.

Zdravotní stav

Pravidelné vyučování velice znesnadněno bylo v tomto roce hned s počátku onemocněním suppl. učitele Václava Valchy, jak na str. 160 poznamenáno. Větší nesnáze nastaly v prosinci, kdy roznemohl se Antonín Prchlík a od 10. prosince 1906 do 5. ledna 1907 v úřadě učitelském byl zastupován ředitelem a členy sboru. Téhož dne, kdy opět nastoupil, onemocněl flegmonou provisorní učitel Dr. Vincenc Farek a nevyučoval od 7. do 24. ledna 1907. Přišed dne 25. ledna do školy, ulehl opět dne 29. ledna a od té doby již nevyučoval. Klasifikaci za I. pololetí sic ještě z větší části sám provedl, ode dne 21. února zachvácen byv erysipelem odvezen byl do pražské všeobecné nemocnice, kdy několik neděl po přestálé operaci byl léčen, obdržev do konce škol. roku úplnou dovolenou. V lednu a v únoru, dokud průběh nemoci nemohl býti zjištěn, zastupován byl od ředitele a členů sboru.

Čeněk Berka suppl. učitelem

Dne 9. března 1907 poslán byl k jeho zastoupení zkušební kandidát c. k. reál. a vyššího gymnasia v Chrudimi Čeněk Berka, ustanoven byv vnesením ze dne 13. května 1907 supplujícím učitelem do konce školního roku 1906/7.

Karel Štella opět výpomocným katechetou

Dne 30. ledna onemocněl chřipkou výpomocný katecheta František Fau a nemohl do 30. dubna vyučovati. Klassifikaci semestrální za něho provedl prof. Stanislav Bambas, v úřadě učitelském pak zastupoval jej od 21. února do konce dubna ředitel konviktu Karel Štella na základě vnesení c. k. zemské školní rady ze dne 10. června 1907. V době od počátku února do svátků velikonočních konal prof. Stanislav Bambas exhorty pro všechny žáky společné, od 7. do 30. dubna byl exhortatorem nižšího gymnasia ředitel Karel Štella.

Poněvadž prof. Josef Effmert nemohl ani v druhém pololetí vyučovati, ustanoven k jeho zastoupení supplující učitel Václav Valcha na dobu II. pololetí vnesením ze dne 7. února 1907.

V polovici března roznemohl se chřipkou František Hejda a zastupován byl členy sboru od 16. března do 2. května 1907.

Také jiní členové sboru, jsouce stíženi kratšími chorobami aneb neodkladnými záležitostmi jinak jsouce zaneprázdnění v úřadě učitelském byli zastupováni, takže málo bylo neděl, aby za některého člena sboru nebylo třeba supplovati; ba často scházeli dva i tři učitelé.

Různými chorobami trpěli toho roku též žáci, z nichž 3 zemřeli, 4 nuceni byli vzdát se studií a 5 jiných pro churavost nemohlo se podrobiti zkouškám postupným za II. pololetí. Nakažlivých nemocí mezi žáky nebylo.

Zvýšení platů

Hmotné poměry učitelstva středoškolského podstatně byly zlepšeny zákonem ze dne 19. února 1907 říš. zák. č. 34, kterým zvýšeny aktivní přídavky, a zákonem ze dne 24. února 1907 ř. z. č. 55, jímž zvýšeny jednotlivé přídavky pětiletí a započtena služební doba po úplné aprobaci do maximální výše osmi let. Oba zákony nabyly působnosti dnem 1. dubna 1907 a vnesením ze dne 29. června 1907 započtena služební doba:

řed. Ed. Šaršovi od 31. ledna 1883.

prof. Jindř. Šrámkovi od 11. září 1881 s vyloučením doby od 16. září 1884 do 15. září 1885.

Bohusl. Mikendovi od 30. ledna 1884.

Anton. Gottwaldovi od 5. července 1884.

Vladim. Švejcarovi od 1. září 1883.

Frant. Řehořovi od 10. února 1887.

Janu Nepustilovi od 11. února 1887.

Tomáši Doubravovi 8. října 1890.

Frant. Klímovi od 21. února 1895.

prof. Jos. Effmertovi od 10. května 1900.

Stanisl. Bambasovi od 18. dubna 1900

S přivolením min. ze dne 18. prosince intim. 9/1 1908, prof. Františku Hejdovi stanovena lhůta třetího přídatku pětiletního na 1. dubna 1907 a čtvrtého na 1. listopadu 1908, prof. Josefu Tvrdému lhůta čtvrtého na 1. srpna 1909.

Učitelům supplujícím a asistentovi dostalo se mimořádného příspěvku 120 K za rok 1907 vnesením min. ze dne 12. března 1907, intim. dne 27. dubna 1907. Výpomocnému školníkovi zvýšena denní mzda na 2 K 40 h na základě nařízení veškerého min. ze dne 23. března 1907 říš. zák. č. 88, intim. 16. června 1907 a udělen mu mimořádný příspěvek 5 K na r. 1907.

Sbírka ve prospěch Zemské komise

Vnesením c. k. zemské školní rady ze dne 29. května 1907 uloženo jednou do roka v měsíci lednu konati mezi mládeží školní dobrovolnou sbírku ve prospěch zemské komise pro ochranu dítek a péči o mládež v Praze. Sbírka toho roku v červnu vykonaná vynesla 58 K 60 h.

Podpory žáků

Bývalý ředitel zdejšího ústavu pan Antonín Škoda přípisem ze dne 13. června 1907 věnoval 4000 K na založení „Škodova fondů“, jehož úroků by se každoročně dostalo po zkoušce maturitní jednomu potřebnému a hodnému abiturientovi, nechť si jde na kteroukoli fakultu universitní anebo na jinou školu vysokou. O udělení nadace rozhodovali mají ředitel a profesori v oktávě zaměstnaní. Úrok 160 K na školní rok 1906/7 zakladatel zaslal řediteli a usnesením komise maturitní byl obnos ten udělen abiturientovi Josefu Veselému. O dalších modalitách, zabezpečení dotčeného fondu se týkajících, nečiněno zatím od zakladatele žádného rozhodnutí.

Velikého dobrodiní dostalo se toho roku Adolfu Bendovi, žáků VII.

třídy, jemuž Jeho Excellence pan Karel hrabě Coudenhove, c. k. místodržitel král. Českého, vnesením ze dne 20. února 1907 místodrž. udělil štědrý dar 80 K. K doplnění zprávy za školní rok 1905/6 pak třeba poznamenati, že na základě vnesení ze dne 24. února 1906 loni obdržel dar 100 K Antonín Hejnic, žáka V.A třídy.

Revise učeb. pomůcek

Během solárního roku 1906 podrobeny byly důkladné revisi všechny učebné pomůcky ústavu, čímž zjištěn nynější stav sbírek a zároveň navrženy k vyřazení předměty, účelu sbírek již nevyhovující. Všechny učiněné návrhy k odepsání neb přeřazení jednotlivých předmětů směřující schváleny byly vnesením c. k. zemské školní rady ze dne 18. dubna 1907 a zároveň dáno svolení k zamýšlenému inventování věcí aerárních.

Povýšení

Do VIII. hodnostní třídy od 1. října 1906 povýšen byl profesor František Klíma vnesením min. ze dne 3. července 1906, intim. 18. srpna 1906. Do VII. hodnostní třídy od 1. ledna 1907 povýšení vnesením ze dne 9. října 1906, intim. 21. listopadu 1906, profesori Bohuslav Mikenda, Antonín Gottwald a Jindřich Šrámek.

Školní rok 1907/8

Změna ústavu v pouhé gymnasium dovršena.

Nový rok školní jest pro dějiny ústavu tím zvláště pamětihodným, že koncem uplynulého roku dovršena byla přeměna ústavu v pouhé gymnasium s obligátním kreslením a že od počátku školního roku 1907/8 vyučováno ve všech třídách dle osnovy pro gymnasia, stanovené vyn. min. ze dne 23. února 1900.

Změny osobní.

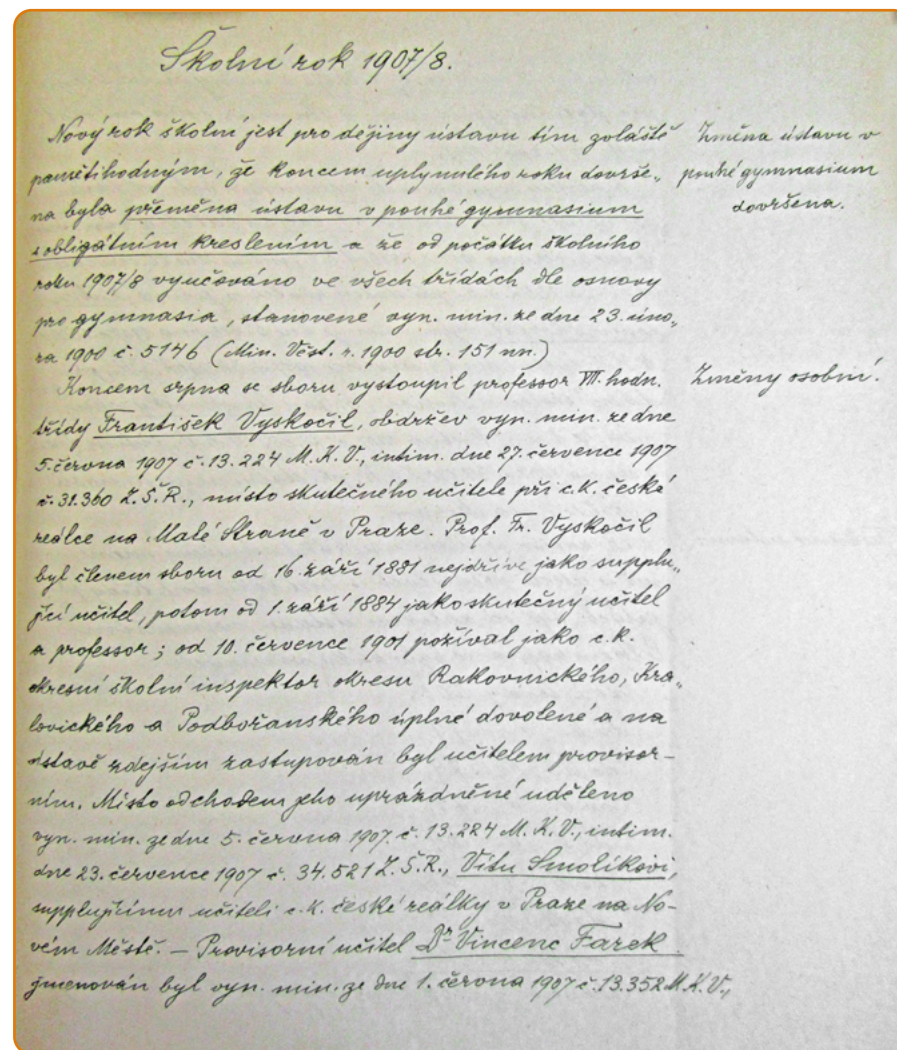
Koncem srpna ze sboru vystoupil profesor VII. hodn. třídy Franti-

šek Vyskočil, obdržev vyn. min. ze dne 5. června 1907, intim. dne 27. července 1907, místo skutečného učitele při c. k. české reálce na Malé Straně v Praze. Prof. Fr. Vyskočil byl členem sboru od 16. září 1881 nejdříve jako supplující učitel, potom od 1. září 1884 jako skutečný učitel a professor; od 10. července 1901 požíval jako c. k. okresní školní inspektor okresu Rakovnického, Kralovického a Podbořanského úplně dovolené a na ústavě zdejších zastupován byl učitelem provisorním. Místo odchodem jeho uprázdněné uděleno vyn. min. ze dne 5. června 1907, intim. dne 23. července 1907, Vítu Smolíkovi, supplujícímu učiteli c. k. české reálky v Praze na Novém Městě. Provisorní učitel Dr Vincenc Farek jmenován byl vyn. min. ze dne 1. června 1907, intim. dne 23. července 1907 skutečným učitelem při státním gymnasiu v Slaném s právní platností od 1. září 1907. Z učitelů supplujících stanoveni byli od 1. září učitelé skutečnými : 1. Václav Valcha vyn. min. ze dne 5. června 1907, intim. dne 20. července 1907, při státní reálce v Jičíně; 2. Antonín Škorpil vyn. min. ze dne 5. června 1907, intim. dne 23. července 1907, při státní reálce v Sušici; 3. Jan Jankovský vyn. min. ze dne 31. května 1907, intim. dne 9. srpna 1907 při státním gymnasiu v Třebíči na Moravě.

Frekvence ústavu.

K zápisu přihlásilo se žáků mnohem méně než v letech předešlých. Počet žáků do I. třídy přijatých byl od založení ústavu nejmenším. Celkem zapsáno bylo žáků veřejných:

- do I. třídy 50,
- do II. třídy 79,
- do III. třídy 74,
- do IV. třídy 74,
- do V. třídy 64,
- do VI. třídy 51,
- do VII. třídy 51,
- do VIII. třídy 24.

Úhrnem ... 467 žáků veřejných, k nimž později s přivolením c. k. zemské školní rady přibyl 1 veřejný žák do třídy VII. a 1 repetent jako privatista třídy VI., takže úhrnem bylo 468 veřejných žáků a 1 privatista. Z nich bylo 450 katolíků, 18 israelitů a 1 bez vyznání; všichni byli národnosti české.

Šest poboček.

Pro tento počet žáků bylo nutno třídu II.-VII. rozvésti ve dvě pobočky, a tento počet 6 poboček schválen vyn. c. k. zemské školní rady ze dne 11. října 1907.

Supplující učitelé.

Z loňských učitelů supplujících Václav Tůma přešel na zdejší reálku, Čeněk Berka na státní reálku v Pardubicích, Bohumil Fišer místa svého se vzdal. Z akademického gymnasia v Praze na ústav zdejší přestoupil supplující učitel Josef Stehlík. Výpomocným učitelem kreslení a matematiky stal se supplující učitel zdejší reálky Karel Beneš. Místo supplujícího učitele pro češtinu a klass. filologii zastával od 24. září do 5. října 1907 Karel Janouš, bývalý supplující učitel čes. I. gymnasia v Brně, načež odvolán na státní gymnasium do Čáslavi a ústavu zdejšímu přidělen kandidát Jan Hulík, který dne 9. října 1907 úřad nastoupil.

Ježto professor Josef Effmert stále jsa churav počátkem školního roku nemohl nastoupiti, povolán byl k jeho zastoupení asistent kreslení při čes. reálce v Karlíně Václav Klos, avšak týž odvolán byl dne 21. září 1907 na státní reálku v Kladně a na ústav zdejší poslán supplující učitel Julius Müller z c. k. jubil. gymnasia v Králové Dvoře n. Lab. Pro churavost obdržel na dobu I. pololetí 1907/8 úplnou dovolenou Jindřich Šrámek, c. k. professor VII. hodn. třídy, a zástupcem jeho stal se kandidát učitelství František Novák, který dne 11. října počal vyučovati. Tím byl sbor učitelský konsolidován. Vynesením ze dne 22. října 1907 ustanoveni byli supplujícími učiteli na dobu školního roku 1907/8: Jindřich Kopecký, Josef Stehlík, Karel Beneš, Václav Kratochvíle a Jan Hulík; na dobu I. pololetí: Julius Müller a František Novák.

Výpomocný katecheta a druhý exhortator praefekt František Fau,

učitel nábož. izraelského Dr Karel Kohn a asistent kreslení Jan Kára potvrzeni byli ve svých funkcích také na škol. rok 1907/8.

Vedlejší učitelé.

Vedlejšími učiteli ustanoveni byli vynesením ze dne 4. listopadu 1907: pro krasopis v I. oddělení o 1 hod. týdně asistent Jan Kára, v II. odděl. o 1 hod. suppl. učitel Julius Müller, kterému též svěřeno vyučování nepovinnému kreslení o 3 hod. týdně; pro tělocvik ve 3 odděl. po 2 hodinách týdenních výpomocný učitel zdejší reálky Jan Šára, pro zpěv ve 3 odděl. po 2 hod. ředitel kůru Bohumil Fidler, pro těsnopis ve 2 odděl. po 2 hod. týdně professor zdejší reálky Karel Bruderhaus a pro jazyk francouzský v II. oddělení o 2. hod. týdně supplující učitel téže reálky Václav Šlosar.

Události I. pololetí.

Frekvence zjednodušená, jak zavedena byla v roce minulém, zůstala s přivolením c. k. zemské školní rady ze dne 8. září 1907 i pro tento rok v platnosti.

Dne 30. září 1907 o 2. hod. odpolední konána opravná zkouška maturitní za předsednictví pana c. k. zemského inspektora Dra Františka Krška. Všichni 4 abiturienti, kterým v období letním oprava z některého předmětu byla povolena, při zkoušce obstáli. Celkový výsledek maturitních zkoušek za školní rok 1906/7 byl tento: vysvědčení dospělosti s vyznamenáním obdrželo 7 žáků veřejných a 1 privatista, prostě approbováno 15 žáků, na dobu jednoho roku reprobován 1 žák veřejný.

Ve Vídni neštovice.

Aby se zamezilo rozšiřování neštovic, kterážto epidemie, vzniknuvší ve Vídni, objevila se v některých místech i v Čechách, učiněna byla po rozumu vynesení c. k. zemské školní rady ze dne 19. září 1907 všecka opatření ochranná a školníci jakož i 400 žáků podrobili se očkování, po případě přeočkování, které dne 3. října 1907 provedl pan městský fyzik MDr. B. Heinrich v budově školní.

V. Vlasák zemřel.

Dne 3. října 1907 zúčastnila se deputace sboru pohřbu ředitele měšťanské školy ve výsl. Václava Vlasáka, který ve školním roce 1871/2 na ústavě zdejší jako supplující učitel působil a dne 30. září 1907 zemřel. Den Nejvyšších jmenin Jeho Veličenstva a výroční památka jmenin Jeho Veličenstva oslaveny obvyklým způsobem.

Ježto den 23. prosince v tomto roce připadl na pondělí, ukončilo se vyučování na základě min. nařízení ze dne 28. listopadu 1907, intim. 11. prosince 1907, dne 21. prosince v poledne, takže prázdniny vánoční trvaly od 22. prosince 1907 včetně do 2. ledna 1908. První pololetí zakončeno bylo službami Božími dne 15. února a dne 19. února počal se běh druhý.

Prof. Gottwald churav.

Professor Antonín Gottwald, jsa již delší dobu stížen neurasthenií, počátkem 2. pololetí podal žádost za dovolenou, avšak vyučoval do konce února. K jeho zastoupení ustanoven vyn. ze dne 1. dubna 1908 kandidát učitelství středoškolského František Jiroušek, který, převzav beze změny učebný úkol prof. Gottwalda, dnem 4. března 1908 počal vyučovati.

V polovici ledna počala voda z vodovodu proskakovati stěnou do třídy VII.b umístěné v přízemí vedle záchodů. Poněvadž hospodářský úřad městský neučinil radikálního opatření, bylo nutno žáky této třídy převést do 2. poschodí a zříditi učebnu v malé místnosti vedle kreslírny, kde dosud byla sbírka programů. Opatření to potrvало do konce školního roku.

Dne 21. března 1908 přednášel suppl. učitel František Novák v kreslírně měšťanské školy chlapecké „O renaissanci v Italii“ výhradně pro žáky. Přednášku s projekcemi obrazů uspořádal „Přednáškový odbor“ za vstupné 20 h; návštěva byla prostřední.

Ferd. Fidler zemřel.

Ve středu dne 1. dubna 1908 odpoledne o 4. hod. žactvo ústavu

a sbor zúčastnili se pohřbu jubil. ředitele měšťanské školy dívčí pana Ferdinanda Fidlera, prvního ředitele zdejšího ústavu ve škol. roce 1871/2 a nejstaršího člena „Jungmannova nadání“. Deputace sboru vyslovila soustrast rodině a přítomna byla při requiem dne 2. dubna v děkan. chrámu Páně. Místo věnce věnováno 20 K Jungmannovu nadání.

Od 23. do 29. dubna 1908 konaly se humanistické kursy středoškolské na c. k. české univerzitě v Praze, jichž zúčastnili se profesoři Bohuslav Mikenda, Josef Tvrđý a František Klíma. Supplováno dle zvláštního rozvrhu. V dnech svatodušních za příčinou „Jubilejní výstavy“ v Praze konal se „Sjezd českých lékařův a přírodovědců“, jehož zúčastnil se professor Vladimír Švejcar.

Dne 27. května vykonány celodenní vycházky jednotlivých tříd mimo I. a VIII.

Konec škol. roku.

Na základě min. vynesení ze dne 10. března 1908, intim. 26. března 1908 ukončen byl školní rok v sobotu dne 4. července 1908 oslavnými službami Božími v děkan. chrámu Páně, po níž žáci zapěli hymnu národů rakouských. Přijímací zkoušky do I. třídy vykonány na základě min. vynesení ze dne 9. května 1908, intim. 21. května 1908 dne 6. až 7. července.

Inspekce.

Dne 22. a 23. listopadu 1907 pobyl při vyučování předmětům reálním v některých třídách pan c. k. zemský školní inspektor Karel Nečásek. Důstojný pan děkan Emanuel Hrdlička navštívil dne 15. 16. a 19. června 1908 některé hodiny náboženské.

Služby Boží.

Služby Boží konány po celý rok obvyklým pořádkem. Sv. zpověď vykonali a k sv. přijímání přistoupili žáci dne 24. a 25. září 1907, před velikonoce dne 13. a 14. dubna a na konci školního roku dne 2. a 3. července 1908. Rekolekce velikonoční v kapli ústavu konal prof. Stanislav Bambas dne 11-13. dubna. Dne 18. června 1908 ústav zúčastnil se slavnosti Božího Těla. V den sv. Aloisia v neděli 21. června byla přiměřená exhorta

a zpívaná mše sv. Dne 3. července sloužena byla zádušní mše sv. za zemřelé professory a žáky ústavu jakož i za všechny příznivce mládeže studující.

Poznamenati sluší se, že počátkem října 1907 František Kolář, žák VII.b třídy, ohlásil c. k. okresnímu hejtmanství, že vystupuje z církve katolické a zůstává bez vyznání náboženského. Zprávu o tom vzala c. k. zemská školní rada vyn. ze dne 17. května 1908 na vědomí.

Snahy reformní.

Snahy o reformu středního školství vůbec a humanistického gymnasia zvlášť došly ve škol. roce 1907/8 u nejvyšší správy vyučovací náležitě pozornosti a z části též uskutečnění. V listopadu 1907 svolána byla na základě vnesení c. k. min. kultu a vyučování ze dne 30. března a 7. května 1907, intim. dne 1. června 1907, porada ředitelů středních škol v Čechách, aby pojednala o šesti otázkách jim stanovených. Jediným přímým výsledkem této porady bylo zjednodušení ředitelské agendy, které zavedeno bylo vnesením ze dne 30. května 1908. V době od 21. do 25. ledna 1908 konala se Vídní u ministerstva kultu a vyučování středoškolská anketa, k níž pozváno bylo přes 60 účastníků z různých stavů všech zemí a národů. Čeští zástupcové z Čech byli: dvor. rada Strouhal, univ. prof. Drtina, c. k. zem. škol. inspektor Kastner, ředitelé: Starý, Bílý, Jeřábek a Matys. Stenografický protokol této ankety, která je mezníkem doby starší od vydání osnovy organizační a doby nové, vydán byl ve spise: Die Mittelschulenquete im k. k. Ministerium für K. u. Unterr. in Wien. A. Hölvder 1908 za 21 K váz.

Na základě těchto porad vydáno min. nařízením ze dne 29. února 1908 nové ustanovení týkající se zkoušek dospělosti na gymnasiích a reálkách, které doplněno průvodními předpisy c. k. zem. škol. rady ze dne 16. dubna 1908 a min. vyn. ze dne 22. května 1908, intim. 3. června 1908. Dle těchto nových předpisů konány zkoušky dospělosti hned v roce 1908.

Fysika v VIII. třídě.

Současně vyn. min. ze dne 29. února 1908, intim. 11 března 1908, vložena byla do rozvrhu hodin třídy VIII. v 2. pololetí čtvrtá hodina fyziky výhradně opakování určena.

Předpisy o zkoušení a klassifikování.

Nové předpisy o zkoušení a klassifikování žáků vydány byly vyn. min. ze dne 11. června 1908 s platností od počátku škol. roku 1908/9. Osnova osmitřídních reálných gymnasií a reformních reálných gymnasií, stanovená min. vnesením ze dne 8. srpna 1908, měla v zápětí změnu učebné osnovy na některých ústavech již počátkem roku 1908/9.

Zkoušky dospělosti.

Zkoušky dospělosti dle nového řádu vykonávány písemně od 25 – 17 května 1908. Podrobilo se jim všech 23 veřejných žáků třídy VIII. a 1 externista, který zkoušku opakoval. Abiturienti pracovali v jediném oddělení. Ústním zkouškám předsedal ředitel jičínského gymnasia pan Jan Sommer od 6. do 8. července 1908. Dva veřejní žáci, kterým za 2. pololetí oprava z jednoho předmětu byla povolena, ke zkoušce nepřipustěni. Ostatní abiturienti uznáni vesměs způsobilými a to: s vyznamenáním 5 veřejných abiturientů, všemi hlasy 14 abitur. veřejných a 1 externista, většinou hlasů 2 abitur. veřejní = 21 abiturientů veřejných a 1 externista.

Vyučování nepovinnému kreslení zastaveno bylo počátkem druhého pololetí pro nedostatek účastníků.

Zdravotní stav.

Prof. Josefu Effmertovi a Jindřichu Šrámkovi dostalo se další dovolené i na dobu 2. pololetí a k jejich zastupování ustanoveni byli dosavadní učitelé supplující: Julius Müller vyn. ze dne 19. února 1908 a František Novák vyn. ze dne 19. února 1908. Zdravotní stav učitelů i žáků byl jinak dosti dobrý; nakažlivých nemocí nebylo. Dne 30. července 1908 zemřel u svých rodičů v Pečkách na dráze František Brebera, hodný a nadaný žák VII.a třídy, tuberkulosou plic.

Podpory žáků.

Vnesením c. k. místodržitelství ze dne 10. března 1908 obdržel od Jeho Excellence pana c. k. místodržitele království Českého dar

80 K letos Karel Klíma, žák VI.a třídy. Bývalý ředitel zdejšího ústavu pan Antonín Škoda, odevzdav řediteli obnos 4000 K v státních dluhopisech, ustanovil novou věnovací listinou ze dne 17. ledna 1908 zřízení nadace pro abiturienta zdejšího ústavu zvané „Škodův fond na oslavu jubilea 60 letého panování Jeho Veličenstva císaře a krále Františka Josefa I.“ Zemská školní rada vynesemím ze dne 2. března 1908 svolila, aby sbor učitelský převzal právo a povinnost udílet tuto nadaci ve smyslu listiny věnovací. Poněvadž však návrh nadací listiny do konc školního roku nedošel schválení c. k. místodržitelství a úrok z kuponů splatných obnášel jen 80 K, nebyl požitek nadace toho roku nikomu udělen.

Povýšení.

Professoři František Řehoř a Jan Nepustil povýšení bylo do sedmé hodnostní třídy od 1. ledna 1908 vyn. min. ze dne 23. listopadu 1907, intim. 20. prosince 1907.

Nově installace a opravy.

R1908 městská obec Příbramská stavěla novou budovu c. k. reálky v sousedství gymnasia. Tím nastala potřeba upravit cestu mezi oběma budovami, a proto s přivolením c. k. zemské školní rady ze dne 18. května 1908 plocha botanické zahrady gymnasijské poněkud změněna a zahrada nákladem obce opatřena se tří stran železným plotem. O prázdninách pak natřena fačada budovy s předu a se strany východní, do několika tříd dána nová podlaha a opatřeno 30 nových lavic pro I. třídu. Zároveň zřízen kamenný chodník od sirotčince podle gymnasia a reálky a ke konviktu.

Školní rok 1908/9.

Tímto školním rokem počíná nová doba středního školství, vyznačující se různými reformami. Počátek její spadá v jedno s dovršením 60 letého jubilea panovníckého, k jehož oslavě hned od počátku školního roku konány byly přípravy.

nadaci ve smyslu listiny věnovací. Poněvadž však návrh nadací listiny do konce školního roku nedošel schválení c. k. místodržitelství a úrok z kuponů splatných obnášel jen 80 K, nebyl požitek nadace do toho roku nikomu udělen.

Povýšení. Professoři František Řehoř a Jan Nepustil povýšení bylo do sedmé hodnostní třídy od 1. ledna 1908 vyn. min. ze dne 23. listopadu 1907 čís. 43. 179 M. H. V. intim. 20. prosince 1907 čís. 61. 758 Z. S. R.

Nově installace a opravy. R1908 městská obec Příbramská stavěla novou budovu c. k. reálky v sousedství gymnasia. Tím nastala potřeba upravit cestu mezi oběma budovami, a proto s přivolením c. k. zemské školní rady ze dne 18. května 1908 čís. 24. 407 plocha botanické zahrady gymnasijské poněkud změněna a zahrada nákladem obce opatřena se tří stran železným plotem. O prázdninách pak natřena fačada budovy s předu a se strany východní, do několika tříd dána nová podlaha a opatřeno 30 nových lavic pro I. třídu. Zároveň zřízen kamenný chodník od sirotčince podle gymnasia a reálky a ke konviktu.

Změny osobní.

Osobní změny byly dosti četné. Koncem srpna odešel z ústavu skutečný učitel Antonín Prchlík, jmenován byv min. vyn. ze dne 5. června 1908, intim. 14. července 1908, skutečným učitelem státní reálky v Praze-Libni. Týmž vnesením minister., intim. dne 20. července 1908, ustanoven na jeho místo skutečným učitelem Dr Karel Točl, supplující učitel c. k. čes. gymnasia v Čes. Budějovicích, s právní platností od 1. září 1908.

Dnem 15. září 1908 vybaveni ze služby: supplující učitel František Jiroušek, poněvadž počet poboček ve škol. roce 1908/9 byl pochybný, a asistent Jan Kára, který úřadu dobrovolně se vzdal. Žádný z nich neucházel se o jiné místo.

Professor Josef Effnert, který již plná tři léta pro churavost požíval úplné dovolené, vyzván byl vnesením ze dne 27. srpna 1908, aby podal žádost za dočasné pensionování. Do konce škol. roku 1908/9 zůstal supplující učitel Julius Müller jeho zástupcem.

Professora Jindřicha Šrámka, který jsa churav během prázdnin podal žádost, aby do trvalé výslužby dán byl, zastupoval v tomto školním roce supplující učitel František Novák.

Dovolená.

K zastoupení prof. Ferdinanda Zahradky, kterému pro churavost dostalo se úplné dovolené na dobu I. pololetí min. vyn. ze dne 7. října 1908, intim. 14. října 1908, a vyn. min. ze dne 9. března 1909, intim. 25. března 1909, na pololetí II., ponechán na ústavě supplující učitel Jan Hulík. Prof. Antonínu Gottwaldovi byla vyn. min. ze dne 20. října 1908, intim. 24. října 1908, dosavadní dovolená prodloužena do konce I. pololetí a vyn. ze dne 17. února 1909, intim. dne 3. března 1909 i na pololetí II. Zástupcem jeho ustanoven supplující učitel zdejšího ústavu Václav Kratochvíle. Prof. Josefu Tvrdému snížena pro churavost vyn. ze dne 24. září 1908, intim. 8. října 1908, učebná povinnost v I. pololetí na 12 týdenních hodin vyučovacích, kdežto ostatní hodiny rozděleny mezi členy sboru.

Výsledek zápisu.

Při zápise dne 16. a 17. září 1908 bylo přijato:

- do I. třídy 53 žáků veřejných a 8 privatistek,
- do II. třídy 48 žáků veřejných,
- do III. třídy 66 žáků veřejných,
- do IV. třídy 74 žáků veřejných a 1 privatistka,
- do V. třídy 45 žáků veřejných,
- do VI. třídy 47 žáků veřejných,
- do VII. třídy 39 žáků veřejných,
- do VIII. třídy 49 žáků veřejných.

Úhrnem 421 žáků veřejných a 9 privatistek. Mezi nimi bylo 17 israelitů, 1 žák vyznání evangel. augsb. a 1 bez vyznání; všichni byli národnosti české. Zapsaným privatistkám dostalo se min. vyn. ze dne 28. dubna 1908, dovolení, aby směly hospitovati při veřejném vyučování všem předmětům dotčených tříd.

Pobočky.

Vzhledem k tomuto počtu žactva byly počátkem školního roku třídy I., III., IV. a VIII. rozvedeny ve dvě pobočky, což schváleno vyn. c. k. zemské školní rady ze dne 7. listopadu 1908. Ke zřízení 2 poboček při VI. třídě dáno výjimečně svolení vyn. min. ze dne 22. října 1908, intim. 27. října 1908, a rozdělení této třídy provedeno teprve dnem 4. listopadu 1908.

Supplující učitelé.

Pro pobočky zůstali z dosavadních učitelů supplujících Jindřich Kopecný a Josef Stehlík. Jako supplující učitel a asistent nastoupil počátkem října Karel Beneš, který do té doby zaměstnán byl na zdejší reálce. Z nařízení c. k. zemské školní rady ze dne 14. října 1908 propuštěn byl dnem 23. října 1908 supplující učitel Josef Stehlík, aby na c. k. vyšš.

gymnasii v Domažlicích zastupoval prof. Ferd. Samohrda, a na jeho místo poslán supplující učitel Bedřich Štěpnička, který jsa od počátku škol. roku bez místa, dnem 24. října 1908 počal vyučovati. Pro novou pobočku při VI. třídě povolán byl kandidát učitelství středoškolského Jan Richtr, který počátkem listopadu 1908 úřad nastoupil.

Následkem těchto změn osobních měnil se několikrátě aspoň částečně též rozvrh předmětů, a proto teprve po úplném konsolidování sboru bylo možno žádati za ustanovení učitelů supplujících. Vynesením ze dne 7. listopadu 1908 ustanoveni byli na celý rok supplující učitelé: Julius Müller, Jindřich Kopecký, František Novák, Karel Beneš a Jan Richtr; na dobu I. pololetí ustanoveni: Bedřich Štěpnička, Václav Kratochvíle a Jan Hulík. Výpomocný katecheta a druhý exhortator František Fau a učitel náboženství israel. rabín Dr Karel Kohn potvzeni byli ve svých funkcích i na školní rok 1908/9.

Vedlejší učitelé.

Za učitele nepovinných předmětů byli vyneseni ze dne 21. listopadu 1908 ustanoveni: Julius Müller pro 2 hod. krasopisu, Karel Beneš pro 3 hod. kreslení, Bohumil Fidler pro 6 hodin zpěvu, Jan Šára pro 6 hodin tělocviku, Jan Richtr pro 4 hod. těsnopisu a Václav Šlosar pro 4 hod. jaz. francouzského (odd. I. a III.)

Dosavadní způsob frekvence částečně jednoduché povolen byl vyneseni c. k. zemské školní rady ze dne 3. září 1908 i pro příští léta až do eventuálního odvolání.

Události I. pololetí.

Školní rok počal se dne 18. září 1908 slavným „Veni Sancte“ v děkan. chrámu Páně a mši sv. po níž žáci zapěli rak. nár. hymnu. Dne 19. září slouženo requiem za Františka Breberu, žáka VII.a třídy, který dne 30. července 1908 zemřel.

Dne 20. září 1908 zúčastnila se deputace sboru slavnostního vysvěcení zdejší reálky, které vykonal nejdůstojnější pan biskup Frant. Brusák. Zástupcem vlády byl pan c. k. zem. škol. inspektor Karel Nečásek. Vynesením c. k. zemské školní rady ze dne 9. října 1908 a měst.

rady Příbram. ze dne 28. října 1908 dáno svolení, aby žáci zdejšího ústavu směli býti vyučováni nepovinnému tělocviku v budově zdejší jub. reálky.

Dne 30. září 1908 podrobil se zkoušce dospělosti za předsednictví pana c. k. zem. škol. inspektora Dra Františka Krška jeden abiturient, kterému za 2. polol. 1907/8 oprava z jaz. českého byla povolena, a uznán byl všemi hlasy dospělým. Celkový výsledek zkoušek dospělosti na škol. rok 1907/8 byl tedy tento: za dospělé s vyznamenáním uznáno 5 veřejných žáků, všemi hlasy prohlášeno za dospělé 15 žáků veřejných a 1 externista, většinou hlasů 2 žáci veřejní. Pro nedostatečný prospěch ve škol. roce 1907/8 jeden žák nepřipuštěn ke zkoušce dospělosti.

Nejvyšší jmeniny Jeho Veličenstva oslaveny na základě vyneseni c. k. zem. škol. rady ze dne 30. září 1908 obvyklým způsobem v sobotu dne 3. října 1908, kterýžto den byl ferialním. Rovněž památka Nejvyšších jmenin Jejího Veličenstva zvěčnělé císařovny a královny Alžběty dne 19. listopadu 1908 uctěna způsobem obvyklým.

V neděli dne 15. listopadu 1908 oslaveno 50leté kněžské jubileum Jeho Svatosti papeže Pia X. přiměřenou exhortou a slavnou mší sv. s Te Deum, po níž žáci zapěli první sloku hymny papežské.

Panovnické jubileum.

Šedesátileté vladařské jubileum Jeho císař. a král. Apoštolského Veličenstva důstojně oslaveno po rozumu min. vyneseni ze dne 7. května 1908, intim. praes. c. k. zemské školní rady ze dne 30. května 1908, dne 5. prosince 1908. O 8. hod. ranní sloužena slavná mše sv. s Te Deum v kapli kníž. arcib. konviktu. Po službách Božích žáci odvedeni byli do jídelny přiměřeně upravené a slavnostně ozdobené. Apsida síně vyčaulounována bíle a nahoře ozdobena červenými draperiemi. Uprostřed apsidy bylo poprsí Jeho Veličenstva v bosketu zelených rostlin, které rozestaveny též okolo celé apsidy. Na poprsím byl černožlutý baldachyn, pod ním znaky zemí koruny Svatováclavské a po stranách štíty s letopočtem 1848 a 1908. Průčelní stěny po obou bocích apsidy ozdobeny podobiznou Jeho Veličenstva a Jejího Veličenstva. Podium pokryto bylo koberci.

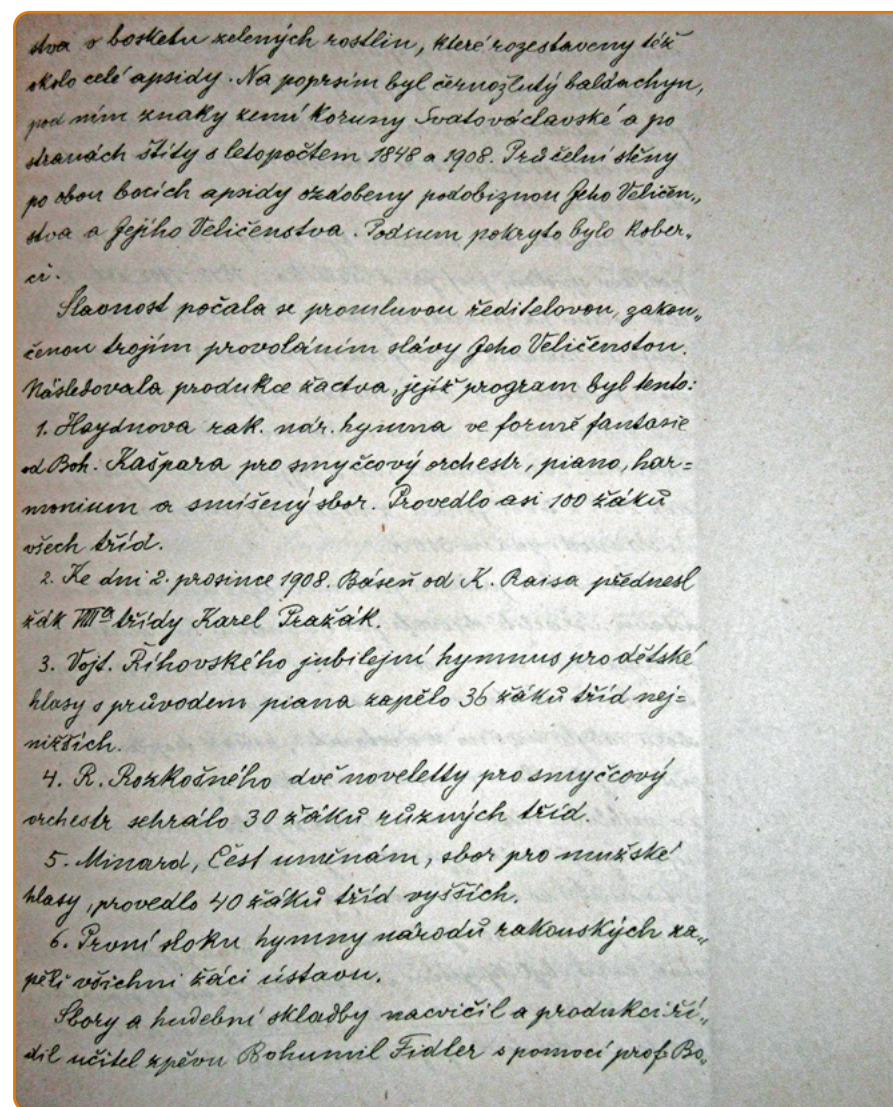
Slavnost počala se promluvou ředitelovou, zakončenou trojím provoláním slávy Jeho Veličenstvu. Následovala produkce žactva, jejíž program byl tento:

1. Haydnova rak. nár. hymna ve formě fantasmie od Boh. Kašpara pro smyčcový orchestr, piano, harmonium a smíšený sbor. Provedlo asi 100 žáků všech tříd.
2. Ke dni 2. prosince 1908. Báseň od K. Raisa přednesl žák VIII.a třídy Karel Pražák.
3. Vojt. Říhovského jubilejní hymnus pro dětské hlasy s průvodem piána zapělo 36 žáků tříd nejnižších.
4. R. Rozkošného dvě novelety pro smyčcový orchestr sehrálo 30 žáků různých tříd.
5. Minard, Čest uměním, sbor pro mužské hlasy, provedlo 40 žáků tříd vyšších.
6. První sloku hymny národů rakouských zapěli všichni žáci ústavu.

Sbory a hudební skladby nacvičil a produkci řídil učitel zpěvu Bohumil Fidler s pomocí prof. Bohuslava Mikendy, který opatřil též průvod na pianě. Deklamaci určil a nacvičil prof. Josef Štefek, dekoraci řídil suplující učitel Karel Beneš. Ředitelství kníž. arcib. konviktu ochotně propůjčilo ke slavnosti této potřebné místnosti a různé věci.

Po produkci žáci odvedeni byli do svých tříd a všichni poděleni spiskem prof. Jana Třeštíka: „1848 – 1908, črty k 60té ročnici panovníckého jubilea císaře a krále Františka Josefa I.“ Brožurka zakoupena z příspěvku ředitelstva a sboru profesorského, 40 K věnováno z gymn. fondu Jungmannova nadání. Mimo to udělen z každého oddělení všech tříd žákovi nejchudšímu a nejpilnějšimu jubilejní dar 20 K z téhož fondu, z něhož tedy celkem na jubilejní slavnost vydáno 300 K.

Slavnostní produkci přítomni byli všichni žáci ústavu. Israelité obcovali při slavnostní bohoslužbě v synagoze večer dne 1. prosince, které zúčastnila se i deputace sboru. K slavné mši sv. v děkan. chrámu Páně sboru nebylo možno se dostaviti; avšak trojčlenná deputace vy-

slovila v praesidiu c. k. okres. hejtmanství projev nejhlubší oddanosti a nejuctivějšího blahopřání, za nějž Nejvyšší dík vyjádřen vyn. praesidia c. k. okres. hejtmanství ze dne 15. února 1909.

Na památku 60. výročí nastoupení vlády Jeho Veličenstva založen byl Nejvyšším rozhodnutím ze dne 14. srpna 1908 jubilejní kříž pro civilní státní zřízení, jehož statut dne 16. listopadu 1908 došel Nejvyššího schválení. Všichni učitelé i výpomocný sluha byli jubilejním křížem poděleni. Dne 18. ledna 1909 povážlivě onemocněl prof. Josef Tvrďák a byl až do konce I. pololetí zastupován ředitelem a členy sboru. Na II. pololetí dostalo se mu min. vynesemím ze dne 24. února 1909, intim. dne 10. března 1909 úplné dovolené.

První pololetí ukončeno dne 13. února 1909 a dne 17. února počal se běh druhý.

Pololetí II.

Poněvadž nebylo lze nalézt vhodného suppleta k zastoupení prof. Jos. Tvrďáka, rozděleny jeho vyučovací hodiny členům sboru a pro češtinu přibráni supplující učitelé zdejší reálky Josef Reis a Ladislav Schlücksbier, kteří ustanoveni vyn. ze dne 26. února 1909. Supplující učitelům na dobu I. pololetí ustanoveným dostalo se potvrzení do konce školního roku, a to: Bedř. Štěpničkovi a Janu Hulíkovvi vyn. ze dne 26. února 1909, Václ. Kratochvílovi vyn. ze dne 9. února 1909 a 26. února 1909.

Inspekce.

Dne 18. a 19. února hospitalizoval při vyučování v některých předmětech realistických pan c. k. zemský školní inspektor Karel Nečásek.

M&Ch. Dr A, Pokorný zemřel.

Dne 4. března zemřel vzácný příznivec mládeže studující pan císařský rada M. Chir. Dr Antonín Pokorný, který chudé žáky ústavu zdarma léčil, hmotně je podporoval a obnosem 4000 K nadací pro ústav zdejší založil. Sbor profesorský a žactvo zúčastnili se jeho pohřbu dne 7. března 1909. Deputace sboru vyslovila rodině soustrast a sbor místo věnce věnoval 20 K „Jungmannovu nadání.“

Epidemie spály.

V zimních měsících r. 1908/9 epidemicky rozšířila se v Praze a v jiných městech spála, takže c. k. zemskou školní radou k jejímu potlačení zvláštní opatření byla nařízena. V zdejší městě objevovaly se sporadicky. František Mírka, žák III.b třídy, který spálou se roz nemocel, zemřel dne 19. března 1909. Žactvo ani sbor nesúčastnili se pohřbu; requiem slouženo dne 21. května. Touž nemocí zachvácen byl dne 23. dubna Karel Šobr, žák II. třídy; requiem konáno rovněž dne 21. května. Poněvadž epidemie v městě a okolí značně se rozšířila, byly zdejší obecné a měšťanské školy dne 5. června asi na týden zavřeny. Na našem ústavě v té době roz nemocel se jediný žák, ale i ten do konce školního roku se vstýnal.

Od 14. do 21. dubna 1909 konány na c. k. české universitě realistické kursy středoškolské, kterých zúčastnil se Dr Karel Točl. Poněvadž touž dobou supplující učitel, který měl v některých třídách Dra Focla zastupovati, se roz nemocel, bylo suplování značně znesnadněno.

Inspekce.

Podrobnou inspekci kreslení vykonal na ústavě pan c. k. školní rada Josef Škoda v době od 27. do 29. dubna a ukončil ji poradou dne 29. dubna. V době od 4. do 16. června přítomen byl v některých hodinách náboženských veledůst. pan děkan Emanuel Hrdlička.

Dne 12. června vykonány za příznivého počasí celodenní vycházky všech tříd; večer spustil se lijak, který některé třídy na zpáteční cestě zasáhl.

Zakončení škol. r.

Prázdniny svatodušní toho roku omezeny byly pouze na neděli a pondělí svatodušní. V sobotu a v úterý bylo vedle min. nařízení ze dne 25. dubna 1909 (intim. 14. května 1909) pravidelné vyučování. Za to ukončen byl na základě téhož vynesemí školní rok ve čtvrtek dne 8. července 1909 slavnými službami Božími a Te Deum v děkanském chrámu Páně. Přijímací zkoušky do I. třídy vykonány dne 9. a 10. července.

Zkoušky dospělosti.

Písemné zkoušky dospělosti vykonány byly dne 7. – 9. června ve 2 odděleních, zkoušky ústní od 30. června do 6. července za předsednictví pana vládního rady Antonína Šetelíka, ředitele c. k. gymnasia v Žižkově. Z 49 abiturientů podrobilo se 48 zkoušce ústní, 1 pro churavost nebyv za 2. pololetí klasifikován, byl odkázán k období podzimnímu. Výsledek byl tento: za dospělé s vyznamenáním prohlášeno 16 abiturientů, prosté dospělosti nabylo všemi hlasy 18, většinou hlasů 13 abiturientů; 1 reprobován na půl roku.

Zdravotní stav.

Zdravotní stav sboru i žactva byl dosti nepříznivý. Mimo 3 professory, kteří požívali dovolené, delší chorobou byli stíženi: František Klíma od 26. října do 15. listopadu 1908, Karel Beneš od 17. do 25. února a Bedřich Štěpnička od 13. do 21. dubna 1909. Z žáků mimo Frant. Mírku a Karla Šobra zemřel dne 26. června 1909 u své matky v Řepích u Prahy tuberkulosou plíc Karel Skuček, velmi nadaný žák třídy V. Pohřbu zúčastnilo se několik spolužáků a 2 členové sboru. Requiem slouženo dne 3. července 1909.

Služby Boží.

Služby Boží konány byly jako v letech předešlých. Sv. zpověď vykonali a k sv. přijímání přistoupili žáci dne 23. a 24. září 1908, před velikonoce dne 5. a 6. dubna a na konci škol. roku dne 6. a 7. července 1909. Rekollektce velikonoční konal dne 3. – 5. dubna pro všechny třídy praef. František Fau v kapli ústavu. Dne 10. června ústav účastnil se průvodu Božího Těla. V den sv. Aloisia sloužena byla zpívaná mše svatá, dne 6. července obětována mše sv. za zemřelé professory a žáky ústavu jakož i za všechny dobrodince mládeže studující.

Podpory žáků.

O podpoře chudým žákům v den 60 letého jubilea panovnického udělení je bližší zpráva na str. 188. Vynesením c. k. místopředsedství ze dne 21. prosince 1908 obdržel letos od Jeho Excellence pana místopředsedy

žitele království Českého podporu 80 K Alois Vítek, žák IV.b třídy. Ze „Škodova fondu“ udělen roční obnos 160 K Karlu Horálkovi, abiturientu z oddělení A.

Návštěvy abiturientů.

Toho roku dne 5. července 1909 poctili ústav návštěvou první jeho abiturienti z r. 1884 s třídním professorem Františkem Hůrským z gymnasia v Č. Budějovicích. Hosté, jichž bylo 12, prohledli si kapli a sbírky, věnovavše „Jungmannovu nadání“ obnos 50 K. Dne 18. července navštívili ústav abiturienti z r. 1889 s třídním prof. Edvardem Volkem (14 členů.)

Dne 31. srpna a 1. září ubytováno bylo v budově gymnasijní vojsko, čímž obvyklé opravy značně se zdržely. Toho roku natřen zevnějšek budovy se strany východní a dvora, vydlážděny další třídy, opatřeno 35 nových lavic, malba v některých třídách obnovena.

Nové osnovy.

Pro organisaci gymnasií tento rok má velikou důležitost, protože min. vnesením ze dne 20. března 1909 vydána nová osnova, která vnesením ze dne 2. září 1909 (intim. 9. září 1909) upravena byla, co se počtu hodin týče, pro ústavy s vyučovací řečí českou. Osnova pro jazyk český zůstala zatím nezměněna; nová osnova pro jazyk německý schválena byla vnesením ze dne 2. září 1909 (intim. 10. září 1909). Zároveň nařízeno příštím rokem dle nových osnov vyučovati v I. – V. třídě a v ostatních třídách postup vyučovací dle možnosti přízpůsobiti. Četba latinská a řecká byla pro školní rok 1909/10 navržena a schválena pro všechny třídy, pokud bylo možno, dle nových osnov. Od zavedení tělocviku jakožto předmětu obligátního prozatím upuštěno.

Odešli do výslužby.

Dnem 1. října 1908 vystoupil ze sboru jeden z nejstarších jeho členů, profesor VII. hodn. třídy Jindřich Šrámek, dán byv k vlastní žádosti vnesením ze dne 29. září 1908 (intim. 3. října 1908) na trvalý odpočinek s plným výslužným 6760 K. Zároveň zmocněna byla c. k. zemská

školní rada, aby mu jménem J. Ex. pana c. k. ministra kultu a vyučování vyslovila „díků a uznání za jeho dlouholetou horlivou a prospěšnou činnost učitelskou.“ Prof. Jindř. Šrámek působil na zdejší ústavě od 1. září 1890 a pracoval vždy neúnavně dle svých sil ve prospěch mládeže studující. Na dočasný odpočinek k vlastní žádosti vstoupil dnem 1. března 1909 profesor Josef Effnert, který na zdejší ústavě vyučoval toliko ve školním roce 1904/5, načež onemocněv chorobou nervovou požíval od 16. září 1905 do konce února 1909 úplné dovolené. Min. vynesemím intim. dne 25. února 1909 vyměřeno mu výslužné obnosem 1954 K, k čemuž Jeho Veličenstvo ráčil Nejvyšším rozhodnutím ze dne 24. ledna 1909 povolití přídavek ročních 400 K.

Povýšení.

Do sedmé hodnostní třídy povýšen byl min. vynesemím ze dne 3. prosince 1908 (intim. 31. prosince 1908) od 1. ledna 1909 profesor František Hejda. Ředitel Dr. Eduard Šarša by Nejvyšším rozhodnutím Jeho Veličenstva ze dne 24. prosince 1908 po rozumu min. vynesemím ze dne 31. prosince 1908 (intim. 24. ledna 1909) rovněž od 1. ledna 1909 do šesté hodnostní třídy povýšen. Učiteli náboženství israelského, rabínu Dr. Karlu Kohnovi udělen titul „professor“ min. vyn. ze dne 12. dubna 1909 (intim. 25. dubna 1909).

Školní rok 1909/10.

Tímto rokem uvedeny v život nové osnovy pro gymnasia a vyučováno dle nich s náležitým šetřením přechodných ustanovení v třídě I. – V. Poněvadž nebylo ani jediné učebnice dle těchto osnov upravené, vznikly s prováděním značné nesnáze zvláště v matematice, dějepise a zeměpise.

Noví skuteč. učitelé.

Ve sboru nastaly dnem 1. září 1909 tyto změny: Místo extra statum po prof. Jindřichu Šrámkovi, které na návrh ředitelstva rozepsáno bylo pro češtinu a němčinu, obdržel supplující učitel c. k. české reálky

v Karlíně Julius Wenig min. vynesemím ze dne 9. června 1909 (intim. 17. července 1909). Místo prof. Josefa Effmerta jmenován min. vynesemím ze dne 9. června 1909 (intim. 17. července 1909) skutečným učitelem supplet téže reálky Karel Koblík.

Prof. Zahrádka a Gottwald ve výslužbě.

Professoři Ferdinand Zahrádka a Antonín Gottwald jsou stále churavi podali žádost, aby dáni byli do trvalé výslužby. Prof. Ferdinand Zahrádka přeložen do výslužby s plným platem 6760 K od 1. října 1909 min. vynesemím ze dne 27. září 1909 (intim. 7. října 1909) a zároveň zmocněna byla c. k. rakouská školní rada vysloviti mu jménem J. Ex. pana c. k. ministra kultu a vyučování „díků a uznání za jeho dlouholetou, horlivou a prospěšnou činnost učitelskou.“ Prof. Ferdinand Zahrádka byl nejstarším členem zdejšího sboru, působil na ústavě od 16. září 1877 do konce září 1909. Od škol. roku 1895/6 do 1901/2 vyučoval těsnopisu. Od 10. listopadu 1889 do 8. listopadu 1903 byl jednatelem podporovacího spolku „Jungmannovo nadání“ a spravoval knihovnu chudých, začež usnesením valné hromady ze dne 8. listopadu 1903 jmenován byl členem čestným. V dějinách ústavu zdejšího bude mu zachována trvalá památka.

Žádosti prof. Antonína Gottwalda vyhověno bylo min. vynesemím ze dne 17. prosince 1909 (intim. 28. prosince 1909) a zároveň vysloven mu jménem Jeho Excelence pana c. k. ministra kultu a vyučování „díků a uznání za jeho mnoholetou uspokojivou službu.“ Prof. Antonín Gottwald působil na zdejší ústavě a jako profesor od 1. září 1893 do 31. prosince 1909. Maje aprobaci z jazyka francouzského pro školy měšťanské, vyučoval v odděleních reálných jazyku tomu až do úplného zrušení reálných tříd. Byl svědomitý a svých povinností dbalý učitel. Pro nervovou chorobu nucen jsa vzdáti se další činnosti, odešel do výslužby s platem 6789 K 60 h, nedoslouživ plných 30 let.

Učitelé supplující.

Koncem škol. roku 1908/9 vzdali se svých míst supplující učitel Jindřich Kopecký a Jan Richtr. Jindř. Kopecký přestoupil na c. k. gymnasium v Táboře, Jan Richtr nepřijal místa, aby se mohl připravit na zkoušku

způsobilosti. Julius Müller a Karel Beneš stavše se přebytečnými odešli z ústavu. Jul. Müller stal se supplujícím učitelem na c. k. reál. gymnasii v Klatovech, Karel Beneš na c. k. gymnasii v Truhlářské ul. v Praze.

Prof. Josef Tvrdý, nezotaviv se ze své choroby, obdržel min. vynesemím ze dne 10. prosince 1909 (intim. 19. prosince 1909) úplnou dovolenou do konce I. pololetí. K jeho zastoupení ponechán na ústavě supplující učitel Jan Hulík. Professora Antonína Gottwalda zastupoval supplující učitel Václav Kratochvíle. Pro pobočky zůstali na ústavě supplující učitelé Bedřich Štěpnička a Dr František Novák. Všichni ustanoveni byli vynesemím ze dne 5. října 1909. K supplování místa po prof. Ferd. Zahradkovi uprázdněného přijat kandidát učitelství středošolského Alois Kučera, jenž ustanoven byv vynesemím ze dne 12. října 1909, dne 27. října 1909 úřad nastoupil.

Výpomocným katechetou opět ustanoven druhý exhortator František Fau vynesemím ze dne 7. října 1909, učitelem náboženství israelského professor Dr Karel Kohn min. vynesemím ze dne 12. listopadu 1909 (intim. 29. listopadu 1909)

Za asistenty kreslení získáni supplující učitelé zdejší reálky Václav Hodík a Cyrill Freitag, kteří nastoupili dnem 1. října 1909, byvše ustanoveni vynesemím ze dne 20. října 1909.

Zápis žáků.

Zápis žáků vykonán byl dne 16. a 17. září 1909 s tímto výsledkem:

do I. třídy přijato 63 žáků veřej. a 1 privatistka.

do II. třídy přijato 57 žáků veřej. a 4 privatistky.

do III. třídy přijato 44 žáků veřejných,

do IV. třídy přijato 64 žáků veřejných,

do V. třídy přijato 51 žáků veřej. a 1 privatistka,

do VI. třídy přijato 35 žáků veřejných,

do VII. třídy přijato 42 žáků veřejných,

do VIII. třídy přijato 35 žáků veřejných

Koncem škol. roku 1908/9 vzdali se svých míst supplující učitelé supplující učitel Bedřich Kopecký a Jan Richter. Jindř. Kopecký přešel na c. k. gymnasium v Táboře, Jan Richter nepřijal místa, aby se mohl připravit na zkoušku způsobilosti. Julius Müller a Karel Beneš stavše se přebytečnými odešli z ústavu. Jul. Müller stal se supplujícím učitelem na c. k. reál. gymnasii v Klatovech, Karel Beneš na c. k. gymnasii v Truhlářské ul. v Praze.

Prof. Josef Tvrdý, nezotaviv se ze své choroby, obdržel min. vynesemím ze dne 10. prosince 1909 čís. 36.948 M. K. V. (intim. 19. prosince 1909 čís. 71.179 L. S. R.) úplnou dovolenou do konce I. pololetí. K jeho zastoupení ponechán na ústavě supplující učitel Jan Hulík. Professora Antonína Gottwalda zastupoval supplující učitel Václav Kratochvíle. Pro pobočky zůstali na ústavě supplující učitelé Bedřich Štěpnička a Dr. František Novák. Všichni ustanoveni byli vynesemím ze dne 5. října 1909 čís. 50.114 L. S. R. K supplování místa po prof. Ferd. Zahradkovi uprázdněného přijat kandidát učitelství středošolského Alois Kučera, jenž ustanoven byv vynesemím ze dne 12. října 1909 čís. 53.462 L. S. R., dne 27. října 1909 úřad nastoupil.

Výpomocným katechetou opět ustanoven druhý exhortator František Fau vynesemím ze dne 7. října 1909 čís. 50.366 L. S. R., učitelem náboženství israelského professor Dr. Karel Kohn min. vynesemím ze dne 12. listopadu 1909 čís. 43.310 M. K. V. (intim. 29. listopadu 1909 čís. 64.970 L. S. R.)

Úhrnem 391 žáků veřejných a 6 privatistek. K nim později s přivolením c. k. zemské školní rady přijati 2 žáci, takže bylo celkem 393 žáků veřejných a 6 privatistek. Oddělení pobočná zřízena byla vynesemím c. k. zemské školní rady ze dne 25. září 1909 při I., II., IV. a V. třídě.

Vedlejší předměty.

Vedlejšími učiteli ustanoveni byli vynesemím ze dne 29. října 1909: professor zdejší reálky Václav Šlosar pro jazyk francouzský ve 2 odd. po 2 hod. týdně; pro těsnopis ve 2 odd. po 2 hod. týdně Josef Jirásek, professor učitelského ústavu; pro zpěv ve 3 odděl. po 2 hod. týdně ředitel Bohumil Fidler; pro tělocvik ve 3 odděl. po 2 hod. týdně Jan Šára, suplující učitel zdejší reálky.

Těsnopisu počalo se vyučovati od 1. října, tělocvik od 11. října, protože počátkem roku nebylo pro tyto předměty vhodných učitelů. Krasopis stal se v I. třídě předmětem povinným.

Pololetí I.

Školní rok zahájen slavným Veni Sancte a mší sv. v děkanském chrámu Páně dne 18. září 1909.

Dne 22. září 1909 zemřel pan zemský školní inspektor Dr Edvard Kastner, bývalý referent zdejšího ústavu od r. 1893 do r. 1901. Jménem sboru vyslovena rodinně telegraficky soustrast nad úmrtím muže o české školství tak zasloužilého.

Maturitní zkoušce v období podzimním podrobil se dne 30. září za předsednictví pana zem. škol. inspektora Dra Františka Krška 1 abiturient, který pro churavost v letním terminu zkoušek nemohl vykonati. Celkový výsledek zkoušek dospělosti za školní rok 1908/9 byl tento: za dospělé s vyznamenáním prohlášeno 16 abiturientů; vysvědčení prosté dospělosti nabylo: všemi hlasy 19, většinou 13 abiturientů; 1 reprobován na půl roku.

Nejvyšší jmeniny Jeho Veličenstva dne 4. října a výroční den jmenin Jejeho Veličenstva dne 19. listopadu 1909 oslaveny obvyklým způsobem.

Pololetí II.

První pololetí ukončeno bylo dne 12. února 1910 mší svatou, po níž rozdány žákům výkazy pololetní.

Dr K. Tocl zemřel.

Před koncem pololetí dne 10. února 1910 roznemohl se professor Dr Karel Tocl akutním zánětem ledvin, jemuž podlehl dne 17. února.

Tělo jeho bylo dne 19. února odpoledne v průvodu vezeno od Sevastopolu Pražskou a Pivovarskou ulicí ke gymnasiu, dále náměstím a Pražskou ulicí až k zakončení městského sadu, kde bylo vykropeno a na Král. Vinohrady povozem dopraveno. Pohřeb se konal na hřbitově Vinohradském v neděli dne 20. února. Účastnili se ho jako zástupci sboru professor Josef Štefek a suppl. učitel Bedřich Štěpnička. Zádušní mše sv. sloužena byla dne 21. února 1910 v kapli ústavu. Vdově a její dcerušce dostalo se zákonité pense, poněvadž zvěčnělý sloužil po úplné aprobaci nepřetržitě 4 léta, 2 měsíce a 2 dni. O životě a literární činnosti zvěčnělého uveřejněna vzpomínka od suppl. učitele Bedřicha Štěpničky v programě za školní rok 1909/10.

K zastoupení zemřelého přišel na ústav dne 23. února 1910 approbovaný kandidát Václav Pokorný, který před tím vykonal zkušební rok na c. k. českém gymnasiu na Král. Vinohradech a byl vynesemím ze dne 2. března 1910 potvrzen.

Dne 20. února 1910 vzpomenu to bylo po rozumu minist. vynesení ze dne 29. ledna 1910 (intim. 5. února 1910) stoleté památky hrdiny tyrolského Ondřeje Hofra.

Dne 22. února vykonal za předsednictví ředitelova ústní zkoušku dospělosti bývalý abiturient Vilém Koczka, v letním období na půl roku reprobovaný, a uznán byl všemi hlasy dospělým.

Professoru Josefu Tvrděmu dostalo se další dovolené na druhé pololetí minist. vyn. ze dne 11. března 1910 (intim. 18. března 1910) a zástupcem jeho ustanoven Jan Hulík vynesemím ze dne 3. února 1910.

Dne 21. dubna 1910 měl suppl. učitel Dr František Novák v Měšťan-

ské besedě přednášku „Boj o severní točnu“, kterou uspořádal zdejší Vzdělávací sbor.

Dne 25. května 1910 vykonány celodenní vycházky všech tříd mimo VII., která měla vyučování.

Školní rok ukončen byl na základě minist. vynesení ze dne 28. dubna 1910 (intim. 30. dubna 1910) dne 29. června 1911 slavnou mší sv. v kapli ústavu, načež rozdána žákům výroční vysvědčení. Před tím dne 27. a 28. června vykonány přijímací zkoušky do I. třídy.

Inspekce.

V době od 9-10. června pobyl v některých hodinách náboženských veledůstojný pan děkan Emanuel Hrdlička, ordinariátní komisař zdejšího ústavu.

Služby Boží.

Služby Boží konány obvyklým způsobem. U sv. zpovědi a sv. přijímání byli žáci dne 21. a 22. září 1909, dne 21. a 22. března a dne 27. a 28. června 1910. Rekolekce konal v kapli ústavu dne 19. – 21. března prof. Stanislav Bambas. Dne 26. května 1910 účastnil se ústav průvodu Božího Těla, dne 21. června v den sv. Aloisia byla mše sv. a dne 27. rekvíem za zemřelé professory a dobrodince mládeže studující.

Podpory.

Od Jeho Excellence pana místodržitele král. Českého obdržel letos vynesení ze dne 23. února 1910 obnos 70 K Jaroslav Cajthaml, žák VII. třídy. Úrok 160 K ze „Škodova fondu“ udělen abiturientu Václavu Bašusovi. Správa gymnasijního fondu byla na základě usnesení valné hromady Jungmannova nadání ze dne 14. listopadu 1909 oddělena od správy společného jmění a svěřena pokladníkovi od sboru volenému. Zároveň ustanoveno, aby se účty uzavíraly koncem června, čímž se docílí shody mezi zprávou programu a zprávou výroční.

Zkoušky dospělosti.

Písemné zkoušky dospělosti vykonány od 8. – 10. června 1910. Za

předsedu ústních zkoušek delegován byl pan Josef Kubr, ředitel c. k. reál. gymnasia v Pelhřimově. Zkoušky trvaly od 30. června do 5. července a podrobilo se jim všech 35 žáků VIII. třídy. Z nich uznáno 11 dospělými s vyznamenáním, 17 dospělými všemi hlasy, 6 většinou hlasů a 1 reprobován na půl roku.

Zdravotní stav.

Mimo nemoc profesora Dra Karla Tocla ve sboru vážnějších chorob nebylo. Spálou se roznemohl jeden žák VII. třídy, spalničkami několik žáků menších. Josef Paur, žák VII. třídy, zemřel po dlouhé nemoci tuberkulosou plic a pohřben byl dne 20 ledna 1910 za účasti sboru i žactva. Zádušní mše sv. sloužena dne 21. ledna v kapli ústavu.

Povýšení.

Do sedmé třídy hodnostní povýšen byl minist. vynesením ze dne 13. prosince 1909 (intim. 5. ledna 1910) professor Josef Tvrđý s právní platností od 1. ledna 1910.

O prázdninách konala se dne 20. července 1910 přátelská schůze abiturientů z r. 1890. Účastníci byli přítomni mši sv. v kapli ústavu, načež prohledli si budovu, odevzdavše 70 K gymnasijnímu fondu. – Bývalá tělocvična byla s povolením zemské školní rady ze dne 26. července 1910 zrušena a zvýšením podlahy upravena pro kabinet přírodopisný.

Další novoty.

V zavádění novot i tohoto roku se pokračovalo. Školné počalo se od 1. září 1909 platiti prostřednictvím c. k. poštovní spořitelny. Minist. vynesení ze dne 23. února 1910 (intim. 1. dubna 1910) vydány nové osnovy pro jazyk český jakožto vyučovací. Vynesení ze dne 28. srpna 1910 nařízeno počínajíc škol. rokem 1910/11 zaváděti první třídou počínajíc postupně tělocvik jako předmět povinný. Od 10. – 12. ledna 1910 konala se ve Vídni porada o tělesné výchově, jejíž výsledky uveřejněny ve spise Die Erquete für körperliche Erziehung. Cena 5 K. Hospitace dívek byla minist. vynesení ze dne 27. února 1910 z r. 1909 (intim. 20. dubna 1910) značně omezena.

Úleva obci.

Na základě Nejvyššího zmocnění sprostěna byla minist. vynesím ze dne 10. května 1910 (intim. 20. května 1910) městská obec Příbramská od 1. ledna 1910 povinnosti budovu zdejšího ústavu vytápěti, osvětlovati a čistiti. Ředitelstvu poukázáno na tyto výlohy 2000 K ročně. Z toho uhrazeny r. 1910 výlohy od 1. května do 31. prosince 1910, kdežto za dobu od 1. ledna do 30. dubna 1910 obec domáhala se náhrady zvláštní.

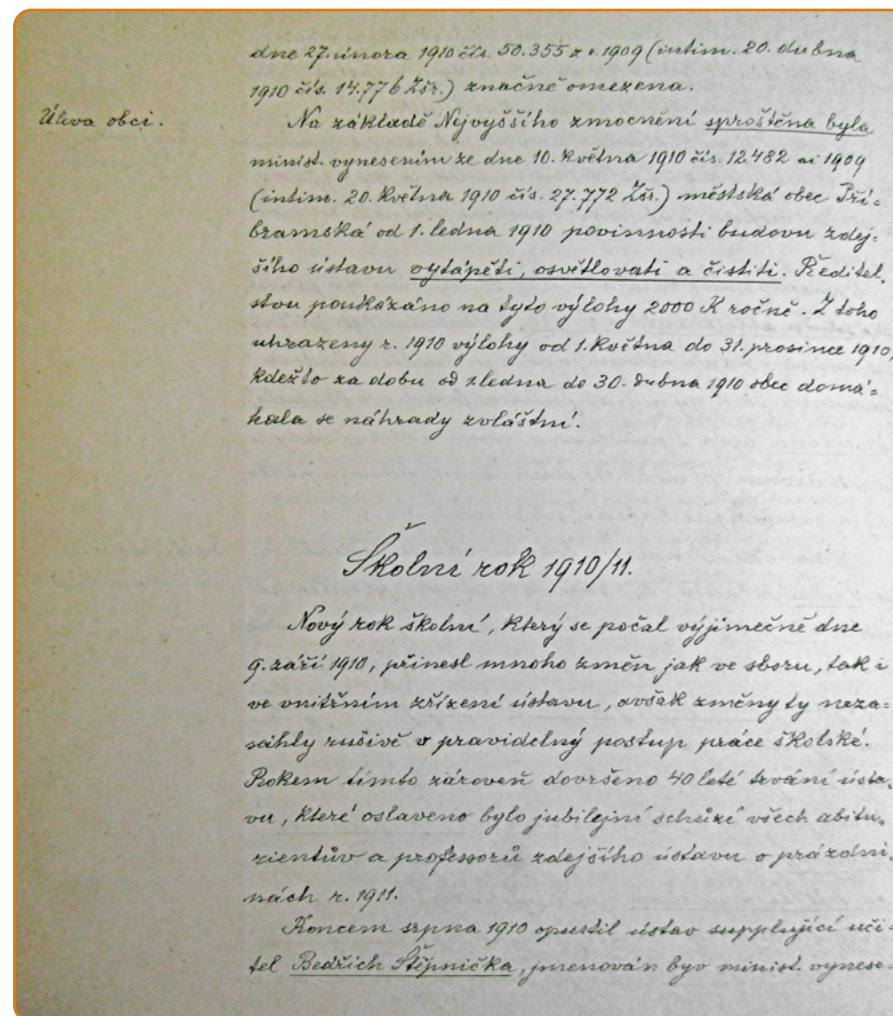
Školní rok 1910/11.

Nový rok školní, který se počal výjimečně dne 9. září 1910, přinesl mnoho změn jak ve sboru, tak i ve vnitřním zřízení ústavu, avšak změny ty nezasáhly rušivě v pravidelný postup práce školské. Rokem tímto zároveň dovršeno 40 leté trvání ústavu, které oslaveno bylo jubilejní schůzí všech abiturientův a profesorů zdejšího ústavu o prázdninách r. 1911.

Koncem srpna 1910 opustil ústav supplující učitel Bedřich Štěpnička, jmenován byv minist. vynesím ze dne 15. června 1910 (intim. 23. července 1910) skutečným učitelem c. k. českého gymnasia v Mor. Ostravě.

Prof. Ed. Volek zemřel.

Professor Edvard Volek, který ještě o prázdninách r. 1910 ředitele zastával, onemocněl koncem srpna a dne 8. září 1910 rakovinou žaludku zemřel. Za veliké účasti obecnstva pohřben byl dne 11. září na zdejším hřbitově. Průvod ubíral se Pivovarskou ulicí podle gymnasia, kde žáci sdružení jsouce s ochotníky zapěli smuteční sbor. Zádušní mše sv. sloužena byla v kapli ústavu dne 13. září. Jsa z nejstarších členů sboru, který veškeren svůj mužný věk strávil v zdejším městě, znal potřeby ústavu zdejšího a obeznámen jsa s místními poměry, dovedl nejlépe poraditi a pokud bylo možno, i skutkem provésti, co uznával za nejprospěšnější. Vytrvalá avšak tichá práce byla jeho životním cílem,

jemuž zůstal věren až do posledního okamžiku. Jemu náleží čestné místo mezi těmi, kdož ke zdaru a rozkvětu našeho ústavu nejvíce se zasloužili. Životopisnou vzpomínku do výroční zprávy 1910/11 napsal ředitel s pomocí starších členů sboru.

Ústav opustili.

Místa svého se vzdal supplující učitel Alois Kučera, aby se mohl připravit na zkoušku způsobilosti učitelské, a asistent Václav Hodík, který byl na zdejší reálce plným počtem hodin zaměstnán. Asistent Cyril Freitag přešel na dívčí lyceum v Hradci Králové. – Supplující učitel Dr František Novák přešel dnem 14. září 1910 na c. k. ústav ku vzdělání učitelů v Poličce, kde minist. vynesemím ze dne 3. září 1910 (intim. 13. září 1910) jmenován hlavním učitelem s právní působností od 1. října 1910.

Nově přišli.

Místo po zemřelém Dru Karlu Toclovi obdržel minist. vynesemím ze dne 11. června 1910 (intim. 16. července 1910) Bohuslav Baudys, professor c. k. gymnasia ve Vyškově na Moravě. Místo odchodem profesora Antonína Gottwalda uprázdněné rozepsáno bylo pro filos. propaedeutiku a řečtinu jako předměty hlavní, latinu jako předmět vedlejší. Ale poněvadž nebylo kandidátů s touto approbací, obdržel je supplující učitel c. k. českého gymnasia v Čes. Budějovicích František Křenek minist. vynesemím ze dne 15. června 1910 (intim. 15. července 1910), který ustanoven též výpomocnou silou k vykonávání prací administrativních. Místo po professoru Ferdinandu Zahrádkovi rozepsáno bylo pro němčinu jako předmět hlavní a klassickou filologii jako obor vedlejší a dostalo se Dru Františku Týrovi, provisornímu učiteli c. k. reál. gymnasia v Litomyšli, minist. vynesemím ze dne 13. června 1910 (intim. 21. července 1911), který jsa zároveň approbován z tělocviku, mohl vyučování tomuto předmětu převzít. Všichni jmenovaní učitelé ustanoveni s právní platností od 1. září 1910.

Dovolená.

Professor Josef Tvrdý nezotaviv se plně ze své choroby, podal dne

20. září 1910 žádost za přeložení na dočasný odpočinek. Ale když stav jeho zdánlivě se lepšil, obdržel na zvláštní žádost ještě dovolenou až do konce školního roku.

Supplující učitelé

Zástupcem jeho byl ustanoven vynesemím ze dne 30. září 1910 také letos supplující učitel Jan Hulík. Místo úmrtím prof. Ed. Volka uprázdněné suploval na základě vynesení ze dne 30. září 1910 dosavadní člen sboru Václav Kratochvíle.

Při zápise dne 9. a 10. září 1910 bylo přijato:

do I. třídy 71 žáků veřejných a 1 privatistka,

do II. třídy 72 žáků veřejných a 1 privatistka,

do III. třídy 59 žáků veřejných a 4 privatistky,

do IV. třídy 42 žáků veřejných,

do V. třídy 52 žáků veřejných,

do VI. třídy 47 žáků veřejných,

do VII. třídy 33 žáků veřejných,

do VIII. třídy 38 žáků veřejných

Úhrnem 414 žáků veřejných a 6 privatistek. K nim přibyli během roku 3 žáci, takže celkem bylo zapsáno 417 žáků veřejných a 6 privatistek, z nichž setrvalo na ústavě až do konce školního roku 395 žáků veřejných a 5 privatistek. Při I., II., III. a V. třídě zřízeny byly pobočky, rozdělení VI. ministerstvo kultu a vyučování vynesemím ze dne 13. října 1910 nepovolilo.

Pro tento počet 4 poboček zůstali na ústavě oba supplující učitelé, kteří zde loni byli zaměstnáni. Když však Dr František Novák do Poličky byl odvolán, nastoupil na jeho místo dne 21. září 1910 supplující učitel Kamil Baloun z c. k. gymnasia ve Vys. Mýtě. Praefekt František Fau zůstal výpomocným katechetou a druhým exhortátorem, Dr Karel Kohn učitelem náboženství israelského. Asistentem kreslení ustanovo-

ven kandidát Karel Petr ode dne 11. října 1910. Příslušné dekrety uvedeny jsou v tištěné výroční zprávě.

Vedlejší učitelé.

Jako vedlejší učitelé potvrzeni: 1. Václav Šlosar, professor zdejší reálky, pro jazyk francouzský v I. a III. oddělení (4 hod. týdně) – 2. Josef Jirásek, professor VIII. hodn. třídy při c. k. ústavu ku vzdělání učitelů, pro 4 hod. těsnopisu v I. a II. oddělení. – 3. Karel Koblík, professor zdejšího ústavu, pro 3 hodiny kreslení na vyšším gymnasiu. – 4. Dr. František Týra, skutečný učitel zdejšího ústavu, pro 4 hodiny tělocviku v I. odděl. A-B (II. – VIII. třída) – 5. Bohumil Fidler, ředitel kůru, pro 6 hodin zeměpisu v I. – III. oddělení.

Nové osnovy.

Nová osnova pro gymnasia s vyučovacím jazykem českým ze dne 2. září 1909 čís. 36.764 Mkv. zavedena do I. – VI. třídy. Dle nové osnovy jazyka českého, schválené minist. vnesením ze dne 23. února 1910 vyučovalo se v I. – V. třídě. Tělocvik byl předmětem obligátním v I. třídě a cvičení se konala opět v Sokolovně, poněvadž v tělocvičně zdejší reálky všechny hodiny jinak byly obsazeny. Za propůjčení místnosti a náradí, za vytápění, osvětlení a čištění požádal „Sokol“ ročně 1000 K náhrady. Přírodopisu v VI. třídě ponechány 3 hodiny týdně minist. vnesením ze dne 22. září 1910.

Pololetí I.

Nový rok školní zahájen byl dne 11. září 1910 slavnými službami Božími v kapli ústavu. Po mši sv. žáci zapěli rakouskou národní hymnu. Se svolením c. k. zemské školní rady ze dne 11. července 1910 vykonal dne 26. září 1910 za předsednictví pana c. k. zemského škol. inspektora Dra Františka Krska ústní zkoušku dospělosti externista František Zlámal z Kokor u Olomouce a uznán byl většinou hlasů dospělým.

Památný den 80. narozenin Jeho Veličenstva, který nadšeně byl slaven národy rakouskými dne 18. srpna 1910, oslaven byl na základě minist. nařízení ze dne 16. září 1910 důstojným způsobem dne 4. října

1910. Slavnost konala se v konviktě, jehož ředitelství k tomu potřebné místnosti ochotně propůjčilo. Po slavné mši v tamní kapli shromáždilo se žactvo v jídelně, která vkusně byla vyzdobena. Na estradě draperiemi, zelení a koberci vkusně ozdobené umístěno bylo poprsí Jeho Veličenstva pod černožlutým baldachýnem. Program slavnosti, které přítomen byl sbor učitelský a všechno žactvo, byl tento :

1. Minard, Čest uměním, mužský sbor.
2. Slavnostní promluva pana katechety Stanislava Bambasa, v níž žákům za vzor vytčeny nejvýznačnější vlastnosti Jeho Veličenstva. Zakončeno trojnásobným provoláním „Slávy“ Jeho Veličenstvu, které žáci nadšeně opakovali.
3. Haydn, Hymna rakouská s variacemi pro smyčcový orchestr.
4. Grieg „Na jaro“ pro smyčcový orchestr, flétnu, piano a harmonium.
5. Křížkovský, Utonula, sbor pro mužské hlasy.
6. Mozart, Menuett pro smyčcový orchestr

Slavnost zakončena první strofou hymny národů rakouských, kterou zpívali všichni žáci.

Skladby nacvičil a řídil učitel zpěvu Bohumil Fidler. Na flétnu pískal professor Bohuslav Baudys, na ostatní nástroje hráli žáci ústavu zdejšího.

Sbory zapěli žáci III. oddělení zpěvu.

Památka jmenin Jejího Veličenstva dne 19. listopadu oslavena zádušní mší sv. v kapli ústavu.

Dětský den 1910.

Vnesením c. k. zemské školní rady ze dne 7. září 1910 bylo nařízeno, aby na všech středních školách a ústavech učitelských na oslavu památného dne nastoupení Jeho c. k. Veličenstva na trůn a s poukazem na Jeho vznešené heslo „Vše pro dítě“ dne 2. prosince 1910 uspořádána byly přiměřená slavnost ve prospěch České zemské komise pro ochra-

nu dítek a péči o mládež v království Českém. Po uvážení všech okolností ustanoveno, aby k důstojné oslavě toho dne spojilo se gymnasium s reálkou a ústavem učitelským a společně uspořádalo dne 1. prosince hudebně pěveckou akademii, její program, schválený vynesemím ze dne 23. listopadu 1910, obsahoval tato čísla:

1. Slavnostní zpěv od Ant. Dvořáka, provedl smíšený sbor všech středních škol, asi 250 zpěváků, s průvodem orchestru zdejší Filharmonie.
2. Slavnostní řeč o významu tohoto dne a o účelu slavnosti přednesl ředitel zdejší reálky pan Jan Štěpánek.
3. Písně: „Tak mám tebe plnou duší“ od Vítězsl. Nováka a „Sen blažený mi duši táhl“ od R. Frimla přednesla Božena Štěpánková. Klavírní průvod opatřil professor Bohuslav Mikenda.
4. Mužský sbor „Má láska“ od H. Pally zapělo asi 120 žáků všech tří škol řízením pana Františka Nováka, učitele hudby na c. k. ústavě pro vzdělání učitelů.
5. Arie z „Tosky“ od G. Pucciniho a z „Figarovy svatby“ od W. A. Mozarta přednesla paní Božena Štěpánková, kterou na pianě doprovázel prof. Bohuslav Mikenda.
6. Hymna rakouských národů ve formě fantasie od B. Kašpara provedena byla smíšeným sborem žactva s průvodem Filharmonie. Orchestrální průvod instrumentoval řed. kůru Bohumil Fidler, který též skladby čís. 1. a 6. nacvičil a řídil a bezplatně účinkování Filharmonie opatřil. Akademie požádána byla v tělocvičně „Sokola“, která vybraným obecenstvem a studentstvem byla ve všech prostorách naplněna. Čistý výnos 242 K 92 h a 20 K od Jeho Excellence pana Karla hraběte Coudenhove, místodržitele království Českého, odevzdán byl svému účelu.

Za příčinou nutných příprav a zkoušek dal ředitel ve čtvrtek dne 1. prosince odpoledne prázdnou. V pátek dne 2. prosince 1910 sloužena byla dle vynesení c. k. zemské školní rady ze dne 19. listopadu 1910 slavná mše sv. v kapli ústavu za příčinou oslavy jubilejního věku Jeho Veličenstva, které účasten byl sbor učitelský a všechno žactvo. Po mši sv. zpívána byla hymna národů rakouských, načež bylo prázdnou.

První pololetí ukončeno bylo dne 31. ledna 1911, kdy po vyučování byly žákům výkazy pololetní, a dnem 1. února počal se běh druhý.

Pololetí II.

Professor Vladimír Švejcar ochuravěv přestal počátkem druhého pololetí vyučovati a obdržel minist. vynesemím ze dne 27. března 1911 úplnou dovolenou. Na místo suplentské k jeho zastupování rozepsán byl konkurs, čímž způsobeno značné zpoždění, takže supplující učitel Eduard Bukovský, ačkoli byl bez místa, nastoupil teprve dnem 24. února 1911, ustanoven byv vynesemím ze dne 10. března 1911.

Střelecká cvičení.

Dnem 11. února 1911 počala se cvičení střelecká, k nimž přihlásilo se ze VII. třídy 20 a z VIII. – 16, úhrnem 36 žáků přes to, že s různých stran a hlavně novinami proti tomu se pracovalo. Cvičení tato zavedena byla na návrh plukovníka Otakara Piskačka při dotčené anketě ve Vídni r. 1910 minist. vynesemím ze dne 16. října 1910. Ačkoli k řízení kursu se přihlásili členové sboru Dr. František Týra a Jan Hulík, oba záložní důstojníci, přece byl obvodním velitelstvím zemské obrany v Praze k tomu ustanoven setník c. k. 28. pluku zeměbranceckého v Písku pan Václav Wolf, který s třemi poddůstojníky každou sobotu sem dojížděl. Cvičení se konala od 3-5 hodin s počátku v třídě, později v dolním sále městské střelnice, a jakmile nastalo snesitelné počasí, na hřišti. Městská rada po delším vyjednávání poskytla náhradu hostinskému na střelnici za postoupení místnosti a sál několikrát vytopila. Cvičení mělo ráz vojenský, ačkoli pan setník správně ovládal češtinu a vedl si taktně. Dozor měl po každé jeden člen sboru. Střílelo se pouze náboji kapslovými, protože ku střelbě na ostro v Příbrami není vhodné střelnice. Ředitelství sice vyžádalo si od Spolku pro střelbu a zábavu v Březnici dovolení k použití střelnice v Dobré Vodě, ale poněvadž obnáší střelná čára toliko 150 kroků, nebylo jí možno použiti. Velitelství zeměbrancecké v Praze věnovalo 50 K na čestný dar pro nejlepšího střelce z ústavu zdejšího a z c. k. reálky v Táboře. Závody střelecké o tuto cenu stanoveny na den 17. června, avšak žáků zdejších přihlásil se tak malý počet, že ředitelství účast odřeklo. Cvičení skončila se dne 27. května 1911.

Nové hřiště.

Na žádost zdejšího odboru Ústředního spolku českých profesorů a na doléhání ředitelstev všech středních škol zdejších vyhlédnut po dlouhém jednání obecní pozemek ležící na levo od silnice k Dobříš za nové hřiště. Ačkoliv obecní zastupitelstvo na to přistoupilo, přece nebylo lze živou mocí vynutiti, aby pozemek ten svému účelu byl odevzdán.

Proto hrálo se dále na malém hřišti u střelnice.

K opakování zkoušky dospělosti v období únorovém připuštěn byl bývalý abiturient zdejšího ústavu František Krákora, v letním období na půl roku reprobovaný, a byl dne 14. února 1911 za předsednictví ředitelova prohlášen všemi hlasy za dospělého. Byl tudíž konečný výsledek zkoušek dospělosti za školní rok 1910/11 tento: vysvědčení dospělosti s vyznamenáním nabylo 11 žáků, za dospělé všemi hlasy uznáno 18 žáků, většinou hlasů 6 žáků veřejných a 1 externista.

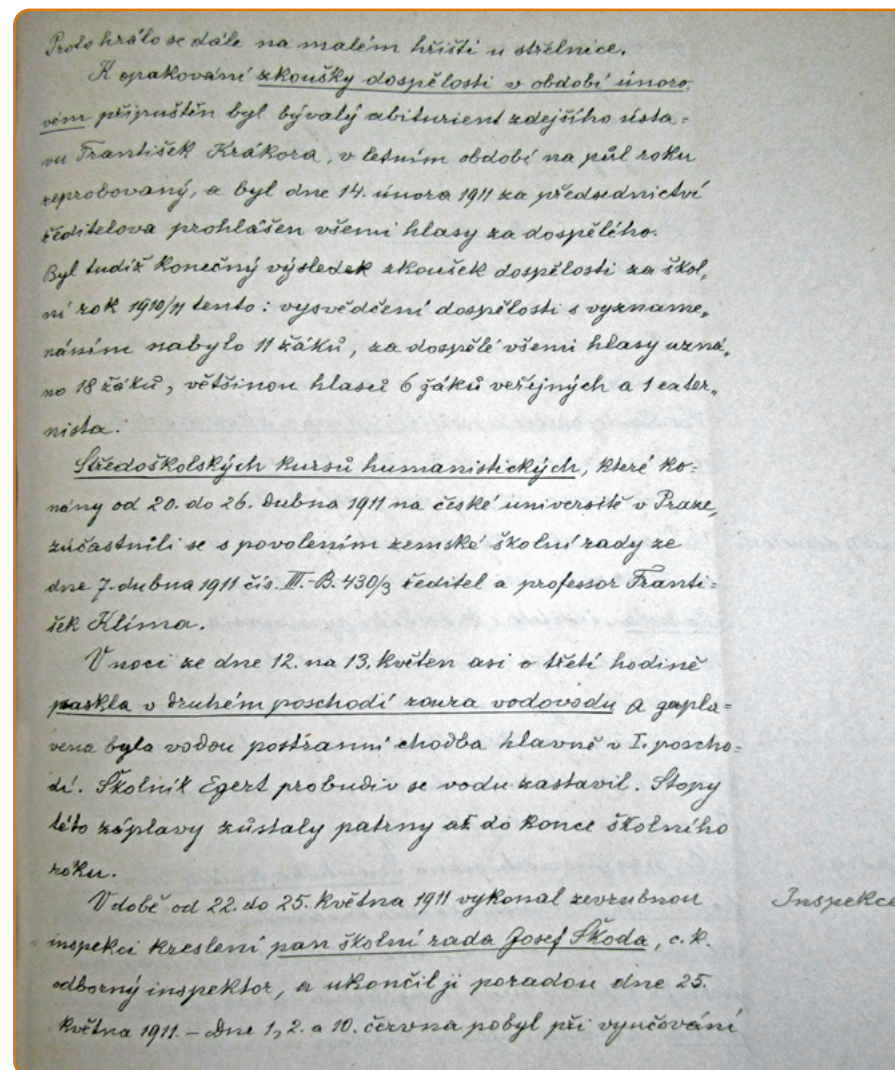
Středoškolských kursů humanistických, které konány od 20. do 26. dubna 1911 na české universitě v Praze, zúčastnili se s povolením zemské školní rady ze dne 7. dubna 1911 čís. III.-B. 430/3 ředitel a professor František Klíma.

V noci ze dne 12. na 13. květen asi o třetí hodině praskla v druhém poschodí roura vodovodu a zaplavena byla vodou postranní chodba hlavně v I. poschodí. Školník Egert probudiv se vodu zastavil. Stopy této záplavy zůstaly patrné až do konce školního roku.

Inspekce.

V době od 22. do 25. května 1911 vykonal zevrubnou inspekci kreslení pan školní rada Josef Škoda, c. k. odborný inspektor, a ukončil ji poradou dne 25. května 1911. Dne 1, 2. a 10. června pobyl při vyučování předmětům reálním v některých třídách pan c. k. zemský školní inspektor Karel Nečásek. Dne 8. a 9. června navštívil některé hodiny náboženské veledůstojný pan děkan Emanuel Hrdlička, ordinariátní komisař ústavu zdejšího.

Školní rok zakončen slavným Te Deum v děkanském chrámu Páně

dne 6. července 1911. Po službách Božích rozdána byla žákům výroční vysvědčení.

Poněvadž ředitel ustanoven byl za předsedu při zkouškách dospělosti na českém dívčím lyceu v Čes. Budějovicích, řídil přijímací zkoušky do I. třídy dne 6. a 7. července a zkoušky privatistek dne 7.-9. července 1911 professor Josef Štefek.

Zkoušky dospělosti.

Písemné zkoušky dospělosti vykonány v době od 19. do 21. června; ústní za předsednictví pana Františka Hansla, ředitele c. k. českého gymnasia na Malé Straně v Praze, od 11. do 15. července 1911 s tímto výsledkem: za dospělé s vyznamenáním bylo prohlášeno 10 abiturientů, vysvědčení prosté dospělosti všemi hlasy obdrželo 20, většinou hlasů 8, úhrnem 38 abiturientů. Privatistů a externistů nebylo.

Podpory.

Od Jeho Jasnosti pana Františka knížete Thun-Hohensteina, c. k. místopředsedy království Českého, obdržel vynesemím ze dne 7. března 1911 podporu 70 K žák VII. třídy Josef Tichý. Úroky ze „Škodova fondu“ uděleny Václavu Sosnovi ze Sv. Kiliána.

Jako minulého roku tak i letos zdejší městská spořitelna udělila ředitelstvu na jeho žádost 50 K na zakoupení učebných pomůcek pro chudé žáky.

Vycházky.

Celodenní vycházky vykonány dne 24. května; ale poněvadž toho dne z rána přšelo, zůstaly třídy I.ab a II.b doma a měly pravidelné vyučování, vycházky pak odbyly si dne 27. května 1911. O prázdninách svatodušních navštívilo 24 žáků V.ab třídy vedením prof. Bohuslava Bandysa a v průvodu Frant. Faua, Václava Kratochvíle a Dra Františka Týry moravský Kras. Cesta trvala od 2. do 5. června 1911. – O prázdninách v době od 4. – 18. srpna prof. Boh. Baudys, V. Kratochvíle a Dr Frant. Týra podnikli s 5 žáky V.ab třídy cestu do Brna, Luhačovic, Ilavy

a Žiliny, dále na Štrbské a Popradské pleso, na Rysy (2503m) a do Smokovce, Přes Polský hřeben sestoupili k Mořskému oku a Pěti stavům, odtamtud pak do Zakopaného a do Krakova, odkud vlakem navrátili se domů.

Zdravotní stav sboru byl toho roku málo příznivý. Ještě před počátkem školního roku zemřel prof. Ed. Volek. Pro churavost požíval pro. Jos. Tvrdý dovolené po celý rok, prof. Vladimír Švejcar v druhém pololetí, Suppl. učitel Kamil Baloun pro nakažlivou nemoc v rodině nechodil do školy od 25. září do 3. října 1910. Ředitel neučil od 29. září do 4. listopadu a v téže době úřadování několikrát na delší dobu byl nucen přerušiti.

Pro nemoc nevyučovali: prof. Josef Štefek od 25. ledna do 9. března, Jan Nepustil od 2-18. května, Bohuslav Mikenda od 28. května do 2. června a kratší dobu mnozí jiní členové sboru. Za příčinou pokračovacích kursův universitních měl prof. František Klíma dovolenou od 19. do 26. dubna a ředitel od 20. do 26. dubna 1911. Asistent Karel Petr dovolen ke zkouškám způsobilosti učitelské od 27. května do 11. června. Z žáků zemřel Vlastimil Nerad, žák V.b třídy, zanětem plic a pohřben byl za účasti ústavu dne 12. března. Pro trvalou chorobu oční Václav Brož ze VII. třídy nebyl klasifikován. Nohu si zlomili Josef Dvořáček z I.b a Max Kaiser z II.a; tento při hrách, onen před vycházkou. Při saňkovaní, které toho roku hojně bylo pěstováno, utrpělo několik žáků vážnější úraz. Nakažlivých nemocí nebylo.

Služby Boží.

Služby boží konány jako v letech dřívějších. U sv. zpovědi byli a k sv. přijímání přistoupili žáci dne 21. a 22. září 1910, před velikonoce dne 10. a 11. dubna a na konci školního roku dne 3. a 4. července 1911. O rekolekcích velikonočních dne 8-10. dubna měl professor Stanislav Bambas přiměřené exhorty pro všechny žáky v kapli ústavu. Dne 15. června ústav se zúčastnil průvodu Božího Těla. V den sv. Aloisia sloužena mše sv. a dne 5. července 1911 bylo requiem za zemřelé professory a žáky ústavu jakož i za všechny do rodince mládeže studující.

Výstava

O prázdninách od 22. července do konce srpna 1911 uspořádána byla ve školních budovách a v sadech k nim přiléhajících „Středočeská živnostensko průmyslová, hospodářská a školská výstava“. Budova gymnasijní propůjčena byla výstavnímu podniku vynesemím ze dne 14. února 1911 do 15 srpna na později dle přípisu c. k. okres. hejtmantství ze dne 17. srpna 1911 až do konce srpna. V budově gymnasijní byly vystaveny různé výrobky průmyslové, v 2. poschodí proti kapli byla výstavka akademického spolku „Litavana“, který vhodnými diagramy znázornil návštěvu zdejších středních škol a vysoké školy montanní, vystavil různá tableaux bývalých žáků a literární práce učitelů i bývalých žáků zdejšího ústavu. Také malby prof. Vladimíra Švejcara a některých nynějších žáků, všeliké památky studentské a t. d. byly tam vystaveny. Střední školy zdejší výstavy úředně se neúčastnily.

Jubilejní sjezd

Pro ústav náš významným byl sjezd všech abiturientů a profesorů zdejšího ústavu, který uspořádal akademický spolek „Litavan“ v době od 5. do 7. srpna 1911. Tím zároveň oslaveno 40 leté trvání našeho ústavu, ač to výslovně nebylo na programě uvedeno. V sobotu dne 5. srpna hrána v Sokolovně po proslovu, jež sjezdu věnoval Q. M. Vyskočil, školská komedie od V. Štecha Habada a Jordán; po divadle se tančilo. V neděli o 8. hod. sloužil veledůst. pan děkan Em. Hrdlička mši sv. v kapli gymnasijní u přítomnosti značného počtu abiturientů zvláště ze starších ročníků. Po službách Božích ředitel uvítal shromážděné hosty ve sborovně a požádal jich, aby se zapsali do pamětní knihy. O 10. hod. byla v malém sále Sokolovny slavnostní schůze. Za předsedu zvolen pan Dr ryt. Alemann, za místopředsedu stavitel Jos. Štván, předseda výboru výstavního. Po uvítacích řečech ředitel přednášel o dějinách ústavu za prvních 40 let, univ. prof. Dr Al. Mrázek učinil prohlášení pro českou universitu v Brně a děkan Hrdlička zakončil schůzi vřelým doslovem. Účastníků a hostů bylo na 250. Odpoledne o 1 hod. byl přátelský oběd na Příkopech, po němž důst. pan P. Jos. Vlasák, sekretář řádu Křížovníků v Praze, navázav na zmínku ředitelovu o „Jungmannově nadání“, vyzval přítomné ke sbírce pro tento spolek, která vynesla 155 K. Zároveň mnozí z přítomných

slíbili, že budou příspěvky zasílati pravidelně, a žádali, aby jim spolek zasílal šeky poštovní spořitelny, což se stalo po valné hromadě v listopadu r. 1911. Výtěžek slavnosti obnášel 682K 48h, z čehož výbor Litavana věnoval „Jungmannovu nadání 100 K a daroval ústavu tableau ředitelův a třídních profesorů VIII. třídy od r. 1884-1911, které bylo v expozici Litavana v budově gymnasijní vystaveno.

Povýšení

Do osmé třídy hodnostní povýšen byl od 1. října 1910 professor Stanislav Bambas minist. vynesemím ze dne 2. července 1910; do sedmé hodn. třídy prof. Tomáš Doubrava od 1. ledna 1911 minist. vynesemím ze dne 29. listopadu 1910.

Školní rok 1911/12.

Po vyklizení výstavních předmětů, které se protáhlo do 8. září, rychle provedeny nejnnutnější opravy a dána podlaha do zeměpisného kabinetu. Ostatní práce pro nedostatek času odloženy.

Osobní změny

Dnem 1. září 1911 do sboru vstoupil Josef Skrbinšek, rodilý Slovianec, professor c. k. reál. gymnasia ve Slaném, obdržev místo po † prof. Edv. Volkovi minist. vynesemím ze dne 21. června 1911. Professora Josefa Tvrdeho, který nemohl nastoupiti, zastupoval od 28. září supplující učitel Dr Karel Híkl. Professoru Josefu Štefkovi snížen učebný úkol na 9 hodin týdně a 6 hodin na něho připadajících přiděleno supplujícímu učiteli Janu Hulíkovi. Poněvadž professor Vladimír Švejcar zotaviv se opět počal vyučovati, opustil ústav supplující učitel Eduard Bukovský, který později obdržel místo na gymnasii v Písku. Jiných změn osobních na počátku roku nebylo. Při ustanovování supplujících učitelů přesně rozlišováno, je-li učitel ustanoven pro pobočky či k supplování hodin z jakékoli příčiny uprázdněných, a proto skoro u každého učitele je dekret ustanovovací jiný, po případě je jich několik, byl-li supplet ustanoven v různých funkcích.

Zápis žáků

Při zápise dne 16. a 18. září 1911 bylo přijato:

do I. třídy 62 žáků veřejných a 1 privatistka.

do II. třídy 72 žáků veřejných a 1 privatista.

do III. třídy 73 žáků veřejných a 1 privatista.

do IV. třídy 51 žáků veřejných a 3 privatisky.

do V. třídy 32 žáků veřejných.

do VI. třídy 47 žáků veřejných.

do VII. třídy 38 žáků veřejných a 1 privatista.

do VIII. třídy 32 žáků veřejných.

Úhrnem 407 žáků veřejných, 1 privatista a 6 privatistek = 414 žáků a žaček.

Minist. vynesemím ze dne 20. října 1911 povoleno zříditi po jedné pobočce při I.-IV. třídě; rozdělení VI. třídy nepovoleno.

Učitelé supplující

Záhy po zahájení školního roku nastaly změny ve sboru. Professor Vít Smolík byl na vlastní žádost min.vynesením ze dne 14. března 1911 od 1. října 1911 přidělen c. k. jubil. gymnasiu v Benešově a na jeho místo poslán supplující učitel c. k. gymnasia v Rychnově n. Kn. Dr Václav Líva. Supplující učitel Václav Pokorný k vlastní žádosti přešel dnem 4. října 1911 na c. k. české gymnasium v Plzni a místo něho ustanoven supplující učitel c. k. reál. gymnasia na Smíchově Dr Stanislav Trapl. Z loňských učitelů supplujících zaměstnán byl plným počtem hodin Kamil Baloun. Učitelům neaprobovaným Václavu Kratochvílovi a Janu Hulíkovi dostalo se toliko počtu neúplného. Assistent Karel Petr převzal 4 hodiny suppletské, aby se 16 hod. assistentskými měl zákonitě minimum. Výpomocný katecheta praefekt František Fau a učitel náboženství israelského professor Dr Karel Kohn byli i na tento rok ve svých funkcích potvrzeni.

Vedlejšími učiteli ustanoveni byli vynesemím ze dne 27. listopadu 1911: Václav Šlosar pro jazyk francouzský v I. a II. oddělení po 2 hod., Dr Karel Hikl pro těsnopis v I. a II. odd. po 2 hod., Dr Frant. Týra pro tělocvik ve dvou odděleních pobočných (konviktistů a nekonviktistů tříd III.-VIII.) po 2 hod., ředitel Bohumil Fidler pro zpěv ve 3 odděleních po 2 hod. Pro neobligátní kreslení ustanoven prof. Karel Koblre bez remunerace, poněvadž mu 3 hodiny nepovinného kreslení započteny na doplnění řádného úkolu učebního.

Nové osnovy.

Podle nových osnov pro gymnasia z r. 1909 vyučovalo se toho roku v I.-VII. třídě, nová osnova pro jazyk český zavedena do I.-VI. třídy. Tělocvik byl předmětem obligátním v I. a II. třídě. Vyučovalo se mu opět v Sokolovně, za jejíž použití při 12 hodinách týdně Sokol žádal ročně 1500 K náhrady. Základem vyučování byly nové osnovy a instrukce pro tělocvik ze dne 27. června 1911.

Pololetí I.

Nový školní rok zahájen byl dne 19. září 1911 slavným vzýváním Ducha sv. a mši sv. v děkanském chrámu Páně. Po mši sv. zpívána byla hymna národů rakouských. Nejvyšší jmeniny Jeho Veličenstva dne 4. října a památka Nejvyšších jmenin Jeho Veličenstva dne 20. listopadu 1911 oslaveny obvyklým způsobem.

Dětský den

Ve prospěch České zemské komise pro ochranu dívek a péči o mládež po rozumu vynesemím c. k. zemské školní rady ze dne 26. října 1911 čís. 1-B. 3682 uspořádána dne 2. prosince 1911 v Měšťanské besedě za součinnosti c. k. reálky a c. k. ústavu učitelského hudební a divadelní zábava, jejíž program schválený vynesemím ze dne 25. listopadu 1911 okr. hejtm., obsahoval tato čísla:

J. R. Rozkošný, Novella. Přednesl smyčcový orchestr chovanců c. k. ústavu učitelského

Veselohra na mostě. Žert v jednom jednání od V. Kl. Klicpery. Úlohy

mužské sehráli žáci VII. a VIII. třídy zdejšího ústavu, úlohy ženské dvě privatistky c. k. reálky.

A. Dvořák, Valčík. Přednesl smyčcový orchestr chovancův ústavu učitelského.

Český dobrovolník a francouzská selka. Komický výstup provedla paní Božena Štěpánková a žák c. k. reálky. Zpěvy doprovázel na pianě pan učitel Josef Bartoš.

Hudební skladby nacvičil a řídil učitel hudby na c. k. učitelském ústavě professor František Novák. Veselohru cvičil počátku ve škole prof. Josef Štefek, potom na jevišti pan Otakar Mrkvička, majitel fotografického atelieru, který dovedně upravil na jeviště, zřídil potřebný most, a vedl režii. Provedení uspokojilo. Po ukončení programu tancilo se přesně do 12 hod. Zábavy, která byla srdečná, nebylo lze prodloužiti, protože následujícího dne byla neděle adventní. Hrubý příjem obnášel 339 K 20 h, vydání 164 K 25 h, takže docíleno čistého výtěžku 174 K 95 h, který odveden svému účelu.

Úlohu učitele v Klicperově kuse hrál septiman Jan Lenhart a vedl si poněkud fraškovitě. Tím byli nemile dotčeni páni učitelé, kteří ve valné hromadě spolku „Budče“ dne 9. prosince 1911 vydali prohlášení, že „veškeré učitelstvo trpce nese, že k studentskému divadlu (2. prosince) stanoven a sehrán bývalými jeho žáky a žákyněmi kus, v němž úloha učitele jest stavu nedůstojná a ohražuje se zejména proti přemrštěnému pojetí úlohy té způsobem, který v očích bývalých žáků a jejich rodičů vážnost stavu učitelského snižuje.“

Ředitelé všech tří ústavů, kteří zábavu pořádali, ohradili se v příštím čísle zdejších novin proti této insinuaci, ale když páni učitelé novým projevem dávali na jevo podrážděnou nedůtklivost, upustili od dalšího sporu.

Cvičení ve střelbě svěřeno bylo rozhodnutím c. k. velitelství zemské obrany v Praze dne 24. listopadu 1911 supplujícímu učiteli Kamilu Balounovi, který, zúčastniv se o prázdninách r. 1911 příslušného kursu v Písku, nabyl způsobilosti řídit cvičení střelecká. Od 9. prosince 1911 tato cvičení se konala každou sobotu od 3-5 odpol. s počátku v

Klicperovy. Úlohy mužské sehráli žáci VII. a VIII. třídy zdejšího ústavu, úlohy ženské dvě privatistky c. k. reálky.
3. A. Dvořák, Valčík. Přednesl smyčcový orchestr chovancův ústavu učitelského.
4. Český dobrovolník a francouzská selka. Komický výstup provedla paní Božena Štěpánková a žák c. k. reálky. Zpěvy doprovázel na pianě pan učitel Josef Bartoš.
Hudební skladby nacvičil a řídil učitel hudby na c. k. učitelském ústavě professor ^{František} Novák. Veselohru cvičil počátku ve škole prof. Josef Štefek, potom na jevišti pan Otakar Mrkvička, majitel fotografického atelieru, který dovedně upravil jeviště, zřídil potřebný most, a vedl režii. Provedení uspokojilo. Po ukončení programu tancilo se přesně do 12 hod. Zábavy, která byla srdečná, nebylo lze prodloužiti, protože následujícího dne byla již neděle adventní. Hrubý příjem obnášel 339 K 20 h, vydání 164 K 25 h, takže docíleno čistého výtěžku 174 K 95 h, který odveden svému účelu.
Úlohu učitele v Klicperově kuse hrál septiman Jan Lenhart a vedl si poněkud fraškovitě. Tím byli nemile dotčeni páni učitelé, kteří ve valné hromadě spolku „Budče“ dne 9. prosince 1911 vydali prohlášení, že „veškeré učitelstvo trpce nese, že k studentskému divadlu (2. prosince) stanoven a sehrán bývalými jeho

gymnasiu, později v tělocvičně zdejší reálky za účasti 31 gymnastů, 2 realistů a 9 žákův učitelského ústavu. Základem vyučování byl český „Návod k vyučování střelbě“, dodaný sem od c. k. velitelství domobrany čís. 8. v Praze, dne 18. prosince 1911.

Prázdniny vánoční dle minist. vynesení ze dne 18. prosince 1911 počaly se již dnem 23. prosince 1911 a trvaly včetně do 2. ledna 1912.

Prof. Jos. Tvrdý dán na odpočinek.

Koncem prosince 1911 opustil ústav professor Josef Tvrdý, byv k vlastní žádosti pro trvalou chorobu minist. vynesením ze dne 9. prosince 1911 dán na trvalý odpočinek. Do výslužby bylo mu započteno 26 let a Nejvyšší milostí Jeho Veličenstva povolen mu přírůstek ročních 648 K. Výslužné jeho obnáší tudíž celkem 4939 K 20 h. Professor Josef Tvrdý jsa rodák zdejší působil na našem ústavě od 1. září 1904 a byl svědomitý učitel, který s láskou lnul k školní mládeži a také o hmotné její potřeby pečoval, jsa od škol. roku 1905/6 do 1908/9 pokladníkem „Jungmannova nadání.“

Vedlejší učitel Karel Nový.

Dnem 1. ledna 1912 převzal vyučování nepovinnému telocviku, ustanoven byv vynesením ze dne 17. ledna 1912 definitivní učitel I. třídy v Žebráce Karel Nový, suplující učitel telocviku při zdejší reálce, v jehož prospěch Dr František Týra tohoto vyučování se vzdal.

Přídavky drahotní

Všem učitelům suplujícím i definitivním IX. a VIII. hodn. třídy jakož i výpomocnému sluhovi dostalo se v lednu podle minist. nařízení ze dne 4. ledna 1912 přídavku jednou pro vždy od 35-80 K podle hodnotných tříd.

Zadržaná remunerace vyplacena.

Suplujícím a vedlejším učitelům dodatně vyplacena remunerace za dobu od 9. do 15. září 1910, která jim tehdy následkem změny v začátku školního roku byla zastavena. Stalo se tak následkem rozhodnutí

správního soudu, k němuž se někteří učitelé zvláště moravští odvolali.

První pololetí zakončeno bylo službami Božími dne 10. února 1912 a minist. vynesením ze dne 3. února 1912 obnoveny dřívější prázdné dny v pondělí a v úterý.

Pololetí II.

Počátkem druhého pololetí přišel na ústav zkušební kandidát Josef Kazda, approbovaný z češtiny a němčiny, přidělen byv vynesením ze dne 29. ledna 1912 professoru Juliu Wenigovi. Hospitoval však toliko do 20. března 1912, kdy povolán byl za suplujícího učitele na c. k. reálné gymnasium v Pelhřimově.

Středoškolských kursův univerzitních v Praze od 11. do 17. dubna 1912 zúčastnil se s povolením c. k. zemské školní rady ze dne 28. března 1912 r. 1911 prof. Vladimír Švejcar. Dovolení dostalo se též prof. Bohuslavu Baudysovi, který však onemocněv nemohl odejeti.

Návštěva Jeho Eminence.

Dne 17. května 1912 o 6. hod. večerní zavítal do Příbramě Jeho Eminence nejdůležitější pan kardinál a arcibiskup pražský Leo ze Skrbenských, aby v době od 18. do 21. května konal generální visitaci a udílel sv. biřmování. Ředitel účastnil se uvítání na nádraží, mládež školní vedením prof. Josefa Štefka a většiny sboru očekávala J. Em. u děkanského kostela a utvořila po ukončení pobožnosti s ostatními školami špalír od kostela k děkanství. Den 18. května věnován byl studentstvu. O půl 8. hod. J. Em. sloužil v děkanském chrámu Páně mši sv., načež měl k biřmovancům případnou promluvu. Sv. biřmování, které přijalo 240 žáků zdejšího ústavu, konalo se na cestě od Sokolovny ke hřbitovní bráně a podle bytu ředitele reálky až k botanické zahradě gymnasijní. Po 10. hod. zavítal J. Em. do gymnasijní budovy, aby byl přítomen zkoušce z náboženství. Žactvo vyššího gymnasia tvořilo špalír na schodech a chodbách až ke kapli, kdy byly shromážděny třídy nižší. Ředitel s některými členy sboru uvítal J. Em. ve vestibulu, jménem žactva pronesl v 2. posch. před schodištěm uvítací řeč oktáván Eduard Biskup, začež obdržel od J. Em. skvostně vázaný Nový zákon

od Dra Jana Sýkory na památku. Při vstupu do kaple žáci zapěli unisono chorál Sv. Václave, načež po třídách zkoušeni z náboženství napřed žáci tříd nižších a po jejich odchodu žáci vyššího gymnasia. Oběma skupinám J. Em. vyslovil své uznání a připojil případné povzbuzení. Potom za zpěvu papežské hymny špalírem žáků nižšího gymnasia sestoupil do sborovny, kdy se zapsal do knihy pamětní a vyslovil sboru své uznání, načež opustil ústav. J. Em. provázeli p. t. pánové: praelát a arcikněz Dr Josef Tumpach, metropolitní kanovník a člen c. k. zemské školní rady, kanovník Dr Mořic Pícha, ceremoniář Dr Frant. Hrubík, děkan Em. Hrdlička, ředitel konviktu Karel Štella a někteří jiní kněži. Jako zástupce obce a okresu přítomen byl starosta pan JUDr Max rytíř Alemann. Vestibul ozdoben byl draperiemi barvy bílé a žluté, schodiště draperiemi barvy modré, červené a bílé, v mezipatře proti schodům umístěno poprsí Jeho Veličenstva v hojně zeleni, kterou též schodiště, sborovna a ředitelna byly ozdobeny.

Úprava sbírky přírodovědecké.

Dne 21. června 1912 navštívil ústav pan c. k. zemský školní inspektor Karel Nečásek, aby prohledl přírodopisné pomůcky navržené k vyřazení. Když pak vynesemím ze dne 26. června 1912 dáno svolení tyto předměty vyřaditi a zařaditi pomůcky dosud nezapsané, uvedena byla sbírka přírodopisná po mnoha letech konečně do pořádku. Uspořádání sbírky dovršil prof. Bohuslav Bandys napsav nový katalog a inventář všech pomůcek. Práce tato usnadněna byla rozhodnutím městské rady Příbramské ze dne 22. dubna 1911, kterým na žádost ředitelstva všechny pomůcky přírodopisné, pokud ještě obci náležely, c. k. aeraru zdarma byly postoupeny.

Po rozumu minist. nařízení uveřejněného v M. V. 1912 str. 180-182, kterým definitivně upraveno trvání školního roku a prázdnin, zakončen byl školní rok dne 6. července 1912 obvyklým způsobem. Zkoušky privatistů, privatistek a přijímací zkoušky do I. třídy v době od 6. do 8. července za nepřítomnosti ředitelovy řídil prof. Jos. Štefek.

Zkoušky dospělosti.

Písemné zkoušky dospělosti vykonány od 13. do 15. června, ústní

od 11. do 15. července 1912 za předsednictví pana Alberta Dohnala, ředitele c. k. akademického gymnasia v Praze. Z 32 veřejných žákův uznáno za dospělé s vyznamenáním 13, za dospělé všemi hlasy 11 a většinou hlasů 7 abiturientů. Jeden žák reprobován byl na půl roku.

Podpory.

Podporovacím fondům dostalo se toho roku hojnějších příspěvků. Slečna Josefa Hrachovcová darovala prostřednictvím pana Em. Baiera, účetního měst. spořitelny, gymnasijskému fondu železniční úpis Zemské banky král. českého v nomin. ceně 1000 K. Z dědictví po paní Emilií Králové, majitelce realit, která zemřela dne 28. května 1910 a v závěti ustanovila „Jungmannovo nadání“ jedním z 20 dědiců, dostalo se spolku prostřednictvím advokátní kanceláře pana JUDra Karla Hartmanna 2500 K, které rozděleny mezi oba ústavy. Následkem čilejší agitace o přistoupení spolku k šekovému a clearingovému řízení při c. k. poštovní spořitelně vyrostly poněkud příspěvky členů zakládajících i přispívajících. Městská spořitelna věnovala ředitelstvu opětně 50 K na knihy a učebné pomůcky pro chudé žáky. Úroky ze „Škodova fondu“ obdržel abiturient Jan Pfrogner z Tatiné.

Vycházky

Na podnět „Ústředního spolku čes. profesorů“ unesli se členové sboru v poradě o tělesném výcviku dne 7. prosince 1911 všemi hlasy proti jednomu, „že jsou ochotni konati vycházky jen s tou podmínkou, že se jim dostane mimo náhradu cestovného a ostatních výloh efektivních též diet podle hodnostních tříd. Hrazení výloh z příspěvků žakovských považují za nedůstojné.“ Následkem toho většina sboru vycházek vůbec nekonala. Někteří členové podnikli však přece mimo dobu vyučovací krátké exkurse vědecké, kdežto celodenních vycházek turistických až na dvě výjimky vůbec nebylo.

Nové hřiště

Za to intensivněji pěstovány hry na novém hřišti, které městská rada na opětovanou žádost ředitelstev obou středních škol a učitelského ústavu zřídila hned za řadou domků v pravo od silnice Dobříšské.

Dosavadní hřiště u střelnice zachováno pro hodiny tělocvičné. Jeden žák při hrách upadnuv zlomil si ruku. Hry řídil suppl. učitel Jan Hulík. Cvičení ve střelbě konalo se o jarních měsících do konce května na chodbách a na dvoře budovy gymnasijní.

Zdravotní stav.

Zdravotní stav byl málo uspokojivý. Spálou roznemohli se 2 žáci, diftherií 1. Pro nemoc 1 žák studia přerušil, 1 přestoupil za privatistu. Mnozí žáci buď dlouho stonali anebo často školu zameškávali, což mělo na jejich prospěch vliv nepříznivý. Klassifikováno nebylo 5 žáků. Také členové sboru různými chorobami často trpěli. Slevu hodin měl po celý rok prof. Josef Štefek.

Tělocvična

Mnoho starostí způsobil ředitelství nedostatek tělocvičny. Cvičení konala se od školního roku 1910/11 v tělocvičně „Sokola“, který za propůjčení místnosti a náradí, za vytápění, čištění a osvětlování při 8 hod. týdenních ve škol. roce 1910/11 žádal náhrady 1000 K a ve školním roce 1911/12 za 12 hodin v témdni 1500 K. Na tento požadavek ministerstvo vensením ze dne 16. listopadu 1911 nepřistoupilo a vnesením ze dne 23. května 1912 nedovolilo ani používati tělocvičny v reálce za náhradu 600 K, nýbrž důrazně nařídilo readaptaci bývalé tělocvičny v budově gymnasijní, kterážto místnost však při komisionálním ohledání panem c. k. stavebním radou Ferdin. Havlíčkem uznána byla za zcela nedostatečnou. Ředitelství podalo opětně návrh na používání tělocvičny „Sokola“ za snížené nájemné 100 K za každou týdenní hodinu. Tělocvičná jednota „Sokol“ projevila však ochotu pronajmouti své místnosti jediné za tou podmínkou, že jí bude vyplaceno dlužné nájemné za předešlá dvě léta. Vyučování tělocviku stalo se tudíž pro příští školní rok pochybným.

Služby Boží.

V příčině služeb Božích nic se nezměnilo. U sv. zpovědi a sv. přijímání byli žáci dne 11. a 12. října 1911, 1. a 2. dubna 1912 po předchozích rekolekcích, které konal praef. František Fau, a před sv. birmo-

váním dne 14. a 15. května. Oktaváni přistoupili k sv. zpovědi a sv. přijímání po čtvrté dne 28. června 1912.

Ostatní události.

O prázdninách ubytováno bylo od 24. srpna do 8. září 1912 v budově školní na 400 vojáků, čímž opět provedení rozsáhlejších oprav bylo znemožněno. Na adaptaci místností pro elektrickou stanici experimentální povolen vnesením ze dne 19. srpna 1912 obnos 318 K 80 h. Práce tyto zadány byvše od c. k. okresního hejtmanství firmě Petříkově a Kubátově, provedeny byly během posledních dnů prázdninových. V příčině povolení nákladu na stroje nedošlo žádné rozhodnutí. Min. vyn. ze dne 17. března 1910 bylo řediteli na jeho žádost dosavadní příbytečné 640 K zvýšeno na 850 K od 1. července 1910. Professor Bohuslav Baudys přestoupil k vyznání evang. reformovanému, což c. k. zemská školní rada vnesením ze dne 8. června 1912 vzala na vědomí.

Školní rok 1912/13

Po odchodu vojska provedeny byly nejnnutnější opravy, nově vydlážděna kreslárna a místnosti vyčištěny. Zápis konal se dne 16. a 17. září 1912 s tímto výsledkem:

- do I. třídy přijato 59 žáků veřejných,
- do II. třídy přijato 59 žáků veřejných a 1 privatiska,
- do III. třídy přijato 71 žáků veřejných a 1 privatiska,
- do IV. třídy přijato 66 žáků veřejných
- do V. třídy přijato 36 žáků veřejných a 1 privatistka
- do VI. třídy přijato 26 žáků veřejných a 1 privatista
- do VII. třídy přijato 42 žáků veřejných
- do VIII. třídy přijato 36 žáků veřejných a 1 privatista.

Úhrnem 418 žáků, 2 privatisté a 3 privatistky. Jeden privatista VI.

třídy přijat byl brzy po začátku školního roku za veřejného žáka, za to však jeden veřejný žák téže třídy v měsíci březnu pro churavost přestoupil za privatistu. Pobočky, které zřízeny byly při I.-IV. třídě nedošly toho roku formálního schválení.

Změny ve sboru.

Místo skutečného učitele po prof. Josefu Tvrđém obdržel od 1. září 1912 Alois Lisický, professor VIII. hodn. třídy při c. k. reálce v Hradci Králové. Následkem toho Dr Karel Hikl přeložen na c. k. reálku v Praze-Holešovicích. Professor Vít Smolík byl také na škol. rok 1912/13 minist. vynesemím ze dne 10. června 1912 službou přidělen c. k. gymnasiu v Benešově. Professorům Josefu Štefkovi a Bohuslavu Baudysovi snižen byl učebný úkol na 9 hodin v týdnu. Následkem toho zůstali na ústavě dosavadní supplující učitelé: Dr Václav Líva, Dr Stanislav Trapl, Kamil Baloun, Karel Petr, Václav Kratochvíle a Jan Hulík. Dr Václav Líva byl zástupcem professora Víta Smolíka, ostatní ustanoveni byli pro pobočky, avšak Jan Hulík převzal některé hodiny professora Jos. Štefka a Dr Stanislav Trapl též částečný úkol prof. Bohuslava Baudyse. Karel Petr byl zároveň assistentem kreslení. Neapprobovaným učitelům Václavu Kratochvílovi a Janu Hulíkovi nedostalo se plného počtu hodin. Výpomocným katechetou a druhým exhortatorem byl praefekt František Fau, náboženství israelskému vyučoval professor Dr Karel Kohn.

Vedlejšími učiteli byli ustanoveni: 1) pro jazyk francouzský v I. oddělení o 2. hod. Václav Šlosar, professor c. k. reálky, 2) kreslení na vyšším gymnasiu v jednom oddělení o 3 hod. v týdnu professor Karel Koblík, jemuž tyto hodiny započteny do úkolu povinného, 3) zpěvu ve 3 odděl. po 2 hodinách Bohumil Fidler, ředitel kůru. Poněvadž pro těsnopis nebylo approbovaného učitele, rozepsán byl na toto místo konkurs. Zároveň rozepsáno místo vedlejšího učitele těsnopisu na zdejším c. k. ústavě ku vzdělání učitelů. Z přihlášených kandidátů přijat byl František Pulec, který dnem 16. října 1912 úřad nastoupil a vyučoval 4 hodiny na gymnasiu (I. a II. oddělení) a 4 hodiny na učitelském ústavě, ustanoven byv tímž vynesemím, kterým ostatní učitelé vedlejší.

do III. třídy přijato 36 žáků veřejných a 1 privatista.
V ústavně 418 žáků veřejných, 2 privatisté a 3 privatistky.
jeden privatista IV. třídy přijat byl brzy po začátku škol.
ního roku za veřejného žáka, za to však jeden veřejný
žák téže třídy v měsíci březnu pro churavost přestou-
pil za privatistu. Pobočky, které zřízeny byly při
I.-IV. třídě nedošly toho roku formálního schvá-
lení.
Místo skutečného učitele po prof. Josefu Tvrđém změny ve sboru
obdržel od 1. září 1912 Alois Lisický, professor VIII. hodn.
třídy při c. k. reálce v Hradci Králové. Následkem
toho Dr Karel Hikl přeložen na c. k. reálku v Pra-
ze-Holešovicích. Professor Vít Smolík byl také na
škol. rok 1912/13 minist. vynesemím ze dne 10. června 1912
službou přidělen c. k. gymnasiu v Benešově. Professorům
Josefu Štefkovi a Bohuslavu Baudysovi snižen byl
učebný úkol na 9 hodin v týdnu. Následkem
toho zůstali na ústavě dosavadní supplující uči-
telé: Dr Václav Líva, Dr Stanislav Trapl, Kamil Ba-
loun, Karel Petr, Václav Kratochvíle a Jan Hulík.
Dr Václav Líva byl zástupcem professora Víta Smolíka, ostat-
ní ustanoveni byli pro pobočky, avšak Jan Hulík pře-
vzal některé hodiny professora Jos. Štefka a Dr Sta-
nislav Trapl též částečný úkol prof. Bohuslava
Baudyse. Karel Petr byl zároveň assistentem kre-

Nové osnovy.

Nová osnova učebná z r. 1909 rozšířena tímto rokem na všechny třídy, nová osnova pro jazyk český zavedena do I.-VII. třídy. Tělocviku až do června 1913 se nevyučovalo, poněvadž ministerstvo nevyřídilo nabídky „Sokola“, který místo dosavadních 125 K vzhledem ke zvýšenému počtu hodin požadovalo toliko 100 K za jednu vyučovací hodinu týdně, a nezaplatilo dlužného nájemného za školní rok 1910/11 a 1911/12 (srov. str. 233.)

Pololetí I.

Školní rok zahájen byl slavným „Veni Sancte“ a mší sv. dne 18. září 1912. Po mši sv. zpívána byla hymna rakouských národů. Nejvyšší jmeniny Jeho Veličenstva dne 4. října a památka Nejvyšších jmenin Jejího Veličenstva dne 19. listopadu oslaveny obvyklým způsobem.

Dětský den.

Vynesením c. k. zemské školní rady ze dne 5. listopadu 1912 uloženo také toho roku uspořádati „dětský den“ ve prospěch České zemské komise. Poněvadž v té době meškala v Příbrami činoherní společnost pana R. Morávka, bylo po dohodě všech tří ústavů ujednáno večerní představení v Měšťanské besedě za cenu 130 K, která pak dobrovolně zvýšena na 150 K. V sobotu dne 30. listopadu 1912 sehrána byla pohádka Radúz a Mahulena od Jul. Zeyera. Provedení bylo velmi zdařilé i pokud výpravy se týče. Předehrou a v meziaktí provedli gymnasté některé hudební skladby, které nacvičil a řídil žák VI. třídy Vlastimil Truhelka. Čistý výnos 139 K 82 h odevzdán byl vytčenému účelu.

Osobní změny

Zkušební kandidát Josef Kazda, který loni zkušební rok přerušil přijav místo supplujícího učitele při c. k. reál. gymnasiu v Pelhřimově, pokračoval v konání zkušebního roku od 30. září do 3. října 1912, kdy povolán za supplujícího učitele na c. k. reál. gymnasium v Novém Bydžově.

Professor Alois Lisický, ačkoliv o místo zdejší se ucházel, přece po-

byl zde jen krátkou dobu. Nastoupiv úřad dnem 19. září, měl skoro každý týden na některý den dovolenou buď k vůli soudnímu přelíčení anebo z důvodu zdravotních. Po první poradě dne 11. listopadu 1912 onemocněl a podal žádost za dovolenou, které se mu dostalo nejprve do konce I. pololetí a potom i na II. běh. Odborné zastoupení opatřeno tím, že Dr. František Týra převzal němčinu v V. a VII. třídě, professor Josef Štefek češtinu v V., prof. Julius Wenig češtinu v VII. a supplující učitel Jan Hulík češtinu v III. A třídě. Aby Dr. Týra nebyl přetížen, vyučoval zaň ředitel řečtině v III. A třídě. Zastoupení toto potrvало od 15. listopadu do konce roku 1912. Od 1. ledna 1913 ustanoven byl zástupcem profesora Al. Lisického supplující učitel Antonín Starec, kandidát učitelství středoškolského z češtiny approbovaný.

Jiné události.

V prosinci 1912 objevila se opět mezi žáky spála, kterou se rozmohli dva žáci V. třídy.

Proto byla tato třída podle nařízení c. k. okresního hejtmanství ze dne 27. prosince 1912 od 20. prosince 1912 až do 6. ledna 1913 uzavřena.

Dne 27. ledna 1913 zemřel Jeho císař a král. Výsost pan arcivévoda Rainer, strýc Jeho Veličenstva, vynikající příznivec věd a umění. Ředitel zúčastnil se dne 4. února zádušní mše sv. v děkanském chrámu Páně a projevil v praesidiu c. k. okresního hejtmanství nejhlubší soustrast Jeho Veličenstvu i veškerému císařskému domu. Dne 8. února sloužena byla pro žactvo zádušní mše sv. v kapli ústavu a katecheta Stanislav Bambas promluvil o vynikajících vlastnostech tohoto nejstaršího člena rodiny panovnické.

První pololetí ukončeno bylo obvyklým způsobem dne 15. února 1913.

Zkouškám dospělosti v období únorovém podrobil se dne 28. února za předsednictví pana c. k. dvorního rady Dra Františka Krska abiturient Ferdinand Pilous, který byl v letním období 1912 na půl roku reprobován a uznán byl dospělým většinou hlasů.

Jazykově-historické kursy pro učitele středních škol konány byly na universitě české v Praze od 27. března do 2. dubna 1913 a zúčastnili se jich professoři Bohuslav Mikenda a František Klíma, obdrževše potřebnou dovolenou vynesemím ze dne 6. března 1913 podpora 60 K udělena byla prof. Frant. Klímovi.

Na den 19. dubna 1913 připadlo dvousté výročí prohlášení pragmatické sankce. Památný tento okamžik oslaven podle minist. vynesení ze dne 29. března 1913 školní slavností, která se konala opět v konviktě. Po zpívané mši sv. v tamní kapli žáci odebrali se do slavnostní síně, která obvyklým způsobem byla ozdobena. Program obsahoval tato čísla: 1. O vlasti má! Sbor pro mužské hlasy od K. Slavíka – 2. O pragmatické sankci a jejím významu pro naše mocnářství promluvil suppl. učitel Dr. Václav Líva. – 3. F. J. Haydn, Variace rakouské národní hymny pro smyčcové kvartetto. – H. Wieniawski, Legenda. Solo na housle zahrál suppl. učitel Ant. Starec, provázen jsa na pianě od prof. Bohusl. Mikendy. – 5. České písně, mužský sbor od Jos. Nešvery. – 6. F. Mendelssohn, Svatební pochod pro malý orchestr. – 7. Doslov ředitelův zakončen trojnásobným „Sláva“ Jeho Veličenstvu, načež všichni přítomni zapěli první strofu rakouské národní hymny.

Sbory nacvičil a řídil ředitel kůru Bohumil Fidler, hudební skladby týž a žák VI. třídy Vlastimil Truhelka.

Nájemné 2500 K za používání tělocvičny „Sokola“ ve školním roce 1910/11 a 1911/12 bylo konečně po různých urgencích minist. vynesemím ze dne 8. ledna 1913 dne 1. března 1913 tělocvičné jednotě „Sokolu“ poukázáno k výplatě, avšak o dalším používání této tělocvičny neučiněno rozhodnutí. Povolení, aby se tělocviků smělo vyučovati v tělocvičně „Sokola“ až do definitivního rozhodnutí o tělocvičně v budově gymnasijsní dáno minist. vynesemím ze dne 20. března 1913. Následkem toho počalo se teprve dnem 6. června 1913 vyučovati povinnému tělocviků v I.-III. třídě a nepovinnému ve dvou odděleních pobočných. Učitelem povinného tělocviků pro 12 hodin v témdni ustanoven byl Karel Nový od 1. června do 15. září 1913 vynesemím ze dne 23. června 1913; pro 4 hod. nepovinného tělocviků byl ustanoven vynesemím ze dne 23. června 1913. Nájemné za používání tělocvičny

v obnosu 373 K 33 h poukázáno „Sokolu“ vynesemím ze dne 22. srpna 1913. Říšský poslanec professor Dr. František Lukavský podal koncem května neb začátkem června interpellaci na říšské radě v příčině vyučování tělocviků na zdejší ústavě, ačkoli v té době bylo již o dalším vyučování tělocviků rozhodnuto. Na základě minist. vynesení ze dne 20. března 1913 vyjednáno se „Sokolem“, aby snížil nájemné na 80 K za jednu týdenní hodinu vyučovací, na kteroužto podmínku valná hromada jmenovaného spolku přistoupila.

Odborný inspektor tělocviků Josef Klenka (ustanoven v lednu r. 1912) navštívil ústav dne 28. května a 6. června, kdy ještě tělocviků se nevyučovalo. Od 11-13. června přítomen byl při vyučování náboženství v některých třídách vikář Emanuel Hrdlička.

Školní rok ukončen byl na základě minist. nařízení v sobotu dne 5. července 1913 obvyklým způsobem. Přijímací zkoušky do I. třídy vykonány dne 5. a 7. července.

Zkouškám písemným v době od 12.-14. června podrobilo se 35 žáků veřejných a 1 klerik kongregace Redemptoristů jako privatista. Ústním zkouškám v době od 7. do 10. července předsedal Jan Šteflíček, ředitel c. k. gymnasia v Němec. Brodě. Jeden žák, obdržev opravu, nebyl ke zkouškám připuštěn, jeden pro churavost zůstal neklassifikován a jeden před zkouškou onemocněl. Za dospělé s vyznamenáním prohlášeno 12 žáků veřejných a 1 privatista, všemi hlasy za dospělé uznáno 8, většinou 10 žáků; na půl roku reprobováni 2 abiturienti.

Z dědického podílu po † pí. Emílii Králové dostalo se „Jungmannovu nadání“ dalších 2000 K. Městská spořitelna udělila ředitelstvu na knihy a pomůcky pro chudé žáky 50 K, místní odbor Národní Jednoty Pošumavské na Král. Vinohradech udělil Oldřichu Havlovi z II. A třídy podporu 100 K. Úroky ze „Škodova fondu“ obdržel abiturient Antonín Rozmajzl z Vysoké u Příbramě.

Vycházky.

V příčině vycházek většina sboru trvala na svém usnesení z r. 1911 (viz str. 231) a vycházek nekonala. S žáky nižšího gymnasia podnikli polodenní neb celodenní vycházky do okolí jednotliví učitelé třídní.

Professor Bohuslav Baudys a František Fau, přihlížejíce k min. vynešení ze dne 24. června 1912, kterým se ukládá buditi zájem o námořnictví, navštívili s 15 žáky IV.-VII. třídy o svatodušních svátcích v době od 9-14 května Terst, Pulji a Benátky. Ředitelství c. k. státních drah dovolilo použití rychlovlaků a udělilo 5 chudým žákům lístky II. třídy zdarma. Velitelství arsenálu v Pulji poskytlo odborného průvodce a dovolilo prohlídku musea i válečné lodi.

Jako novota zavedeny tímto rokem po rozumu nových osnov pro vyučování tělocviku minist. vynesemím ze dne 15. března 1913 polní hry, které se mohou konati za vedení aktivního důstojníka. Na zdejším ústavě uspořádali členové sboru, kteří jsou záložními důstojníky, tři takové pokusy, ale výsledky nebyly zcela uspokojivé. Žáci nejvyšších tříd nejevili k nim chuti a žáci menší byli pro přílišnou horlivost provedení stanoveného plánu na překážku.

Střelecká cvičení konala se ve dvou odděleních. 23 žáků zdejšího ústavu a 1 kandidát učitelství byli zařadění do oddělení, jež cvičil suppl. učitel Karel Petr, 11 gymnasistů a ostatní žáky zdejší reálky a učitelského ústavu cvičil suppl. učitel Kamil Baloun. Oběma dostalo se remunerace po 200 K. Cvičení konalo se v zimní období v tělocvičně c. k. reálky, z jara na dvoře gymnasijním. Zakončeno bylo střelbou na ostro a závody o ceny dne 24. května 1913 na vojenské střelnici v Písku. Všechny tři ceny, z nichž dvě udělilo velitelství zemské obrany v Praze a jednu ředitel, získali gymnasisté.

Zdravotní stav.

Zdravotní stav ve sboru nebyl valný. Professor Alois Lisický měl od 11. listopadu 1912 úplnou dovolenou, stížen jsa rheumatismem a neurasthenií. Professoru Josefu Štefkovi a Bohuslavu Baudysovi snižen učebný úkol na 9 hodin v témdni. Kratšími chorobami postižen byl ředitel a mnozí členové sboru. Dva žáci V. třídy onemocněli spálou, a proto byla třída od 20. prosince do 6. ledna 1913 uzavřena. Poněvadž jeden z onemocnělých byl konviktista, zůstali zde konviktisté V. třídy v lékařském pozorování a směli teprve před Novým rokem domů odejeti. Spálou roznemohli se ještě 2 žáci jiných tříd. Poněvadž i jinými

chorobami mnozí žáci trpěli, byla návštěva školy časem dosti nepravidelná.

Služby Boží

Služby Boží konány jako v letech dřívějších. Sv. zpověď vykonali a k sv. přijímání přistoupili žáci dne 9. a 10. října 1912, dne 17. a 18. března 1913 po předchozích rekolekcích, které konal prof. Stanislav Bambas, a dne 3. a 4. července 1913.

Ostatní události

Do osmé hodnostní třídy povýšen professor Bohuslav Baudys minist. vynesemím ze dne 16. července 1912 od 1. října 1912. Klid ve sboru porušen byl disciplinární záležitostí Jaroslava Nepustila, žáka IV.B třídy, který byl od prof. Karla Kobrle do třídní knihy zapsán, že svého učitele úmyslně nepozdravuje. Z usnesení většiny sboru byla mu přisouzena ředitelská důtka. Otec professor Jan Nepustil podal protest proti zápisu i trestu. Věc zakončena teprve vynesemím ze dne 6. února 1914, kdy na základě nového jednání konferenčního byla ředitelská důtka usnesením většiny sboru zrušena, avšak dobrá známka z chování schválena.

Ačkoli koncem prázdnin konaly se r. 1913 u Tábora velké manévry, přece nebylo toho roku v Příbrami vojsko ubytováno. Nové lavice dodány do všech tříd vyjma fyzikální posluchárnu. Žákovská knihovna a zeměpisný kabinet znova předlážděny, avšak ostatní opravy omezeny na míru nejnutnější. Příčná zeď mezi záchodem a učebnou v přízemí byla konečně tak upravena, že nepropouštěla vlhka, ale pronikavého zápachu dehtového nebylo možno po celý rok odstraniti. Prasklá roura u vodovodu způsobila, že byl kout v téže třídě po celý rok vodou nasáklý. Na úpravu a rozšíření plynového osvětlení do všech místností v přízemí a v I. patře povolen byl minist. vynesemím ze dne 27. prosince 1912 obnos 1670 K ve dvou lhůtách na rok 1913 a 1914. Proto vyčkáno s jeho provedením do příštího roku školního.

Školní rok 1913/14.

Výsledkem zápisu, který vykonán byl dne 16. a 17. září r. 1913, byl tento: přijato

do I. třídy 72 žáků veřejných a 5 privatistek,

do II. třídy 80 žáků veřejných

do III. třídy 57 žáků veřejných a 1 privatistka,

do IV. tříd 63 žáků veřejných a 1 privatistka,

do V. třídy 51 žáků veřejných

do VI. třídy 35 žáků veřejných a 1 privatistka,

do VII. třídy 22 žáků veřejných

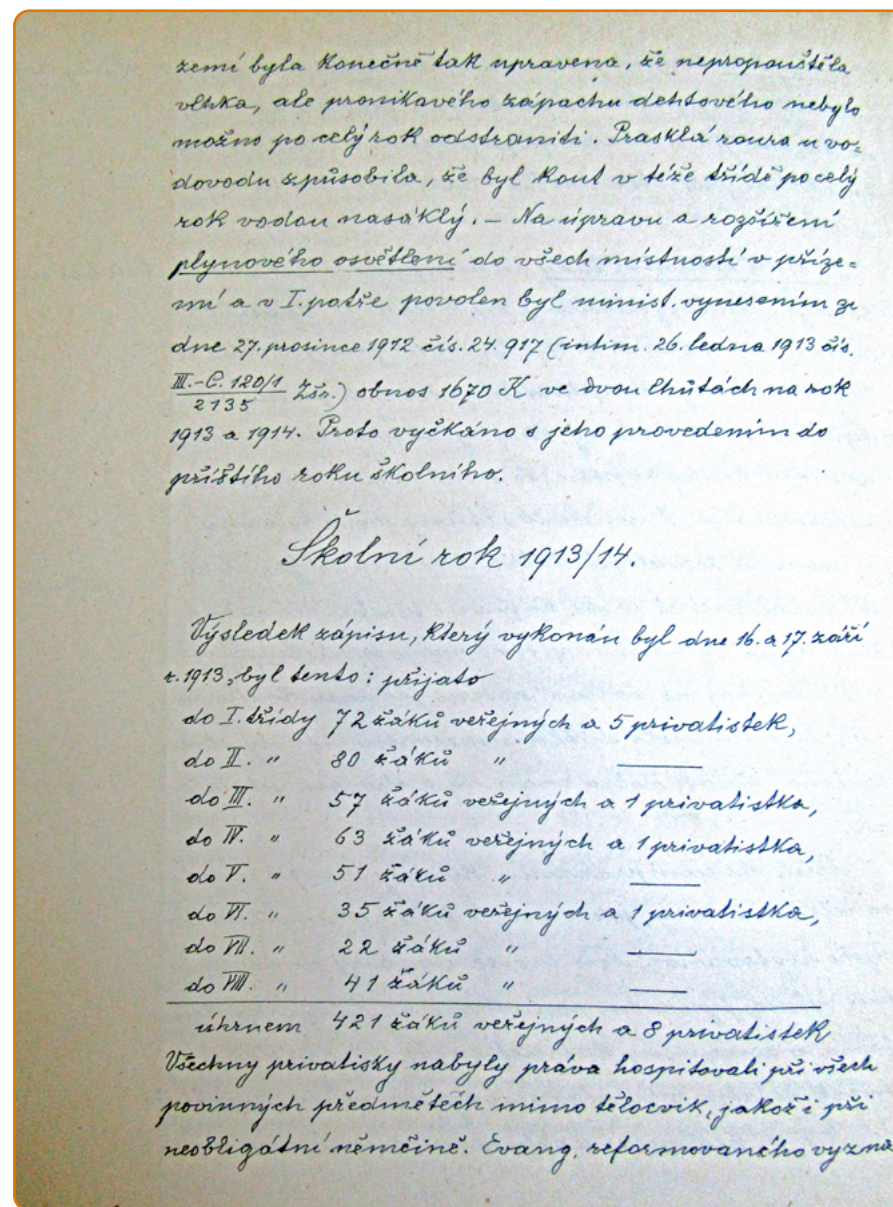
do VIII. třídy 41 žáků veřejných

úhrnem 421 žáků veřejných a 8 privatistek. Všechny privatistky nabyly práva hospitovali při všech povinných předmětech mimo tělocvik, jakož i při neobligátní němčině. Evang. reformovaného vyznání byli 2 žáci veřejní a 1 privatistka, israelitů bylo 11 a 1 privatistka. Během roku přijati byli do I., V. a VII. třídy ještě 4 žáci veřejní. Vynesením c. k. zemské školní rady ze dne 2. října 1913 povoleno při I.-V. třídě zříditi po jedné pobočce.

Změny ve sboru

Profesor Dr František Týra obdržel od 1. září 1913 místo při c. k. čes. gymnasiu na Malé Straně v Praze a na jeho místo přišel suplující učitel c. k. reál. gymnasia v Praze-Libni Antonín Šilha, bývalý žák zdejšího ústavu. Profesor Vít Smolík zůstal v Benešově, maje pro churavost dovolenou v obou pololetích. Profesor Vladimír Švejcar ochuravěv měl rovněž po celý rok úplnou dovolenou. Profesoru Josefu Štefkovi pro churavost snižen učební úkol na 12 hodin v tém dni. Vedlejší učitel těsnopisu František Pulec opustil ústav, poněvadž Dr Václav Líva nabyly aproba k těsnopisu.

Zvýšením počtu poboček se stalo, že všichni dosavadní učitelé

supplující mohli na ústavě setrvati. Nezkoušení učitelé Václav Kratochvíle, Jan Hulík a Antonín Starec měli ovšem jen neúplný počet hodin. Pro pobočky ustanoven a probovaný kandidát Václav Špinka, k zastoupení prof. Vladimíra Švejcara bývalý supplující učitel c. k. čes. gymnasia v Plzni Stanislav Plicka.

Ačkoli sbor poměrně záhy byl konsolidován, přece záhy nastaly takové změny, že až do března 1914 nebylo ustáleného rozvrhu předmětů. První nesnáze způsobil profesor Alois Lisický, který vyžádal si na první dny dovolenou, později ochuravěl, potom dne 26. a 27. září 1913 vyučoval, načež onemocněv, podal žádost za dovolenou. Jeho zástupcem ustanoven od 16. října 1913 Emil Karlík, zkušební kandidát c. k. reál. gymnasia v Rokycanech. Koncem října 1913 dostalo se profesoru Františku Klímovi jakožto pořadateli městského archivu snížení učebního úkolu na 10 hodin v týdnu a uloženo rozepsati konkurs na 7 hodin tím uprázdněných. Zatím dostalo se koncem listopadu supplujícímu učiteli Janu Hulíkovi k jeho žádosti na školní rok 1913/14 úplně dovolené s ponecháním loňské remunerace, aby se mohl připravit na zkoušku z tělocviku pro české střední školy. Tím uprázdnilo se dalších 11 hodin, které však, poněvadž jiného učitele nebylo, zatím podržel Jan Hulík. Supplující učitel Antonín Starec, chtěje se připravit na zkoušku způsobilosti z němčiny, požádal, aby zbaven byl všech hodin až na 5 týdně. Tím uvolněno dalších 6 hodin. Rozepsán tudíž konkurs na 12 hodin češtiny a němčiny, kdežto ostatních pět hodin mělo býti přiděleno k rozepsaným hodinám historickým, aby oba noví učitelé měli po 12 hodinách. Jan Hulík přestal vyučovati dnem 7. ledna 1914. Ačkoli maje dovolenou vyučoval od 16. září 1913 až do 7. ledna 1914, přece neobdržel za to podle minist. vynesení ze dne 21. července 1914 žádné remunerace. Na uprázdněné místo historické ustanoven a probovaný kandidát Bedřich Míl, který nastoupil dnem 8. ledna 1914. Poněvadž profesoru Aloisu Lisickému dnem 31. prosince 1913 dovolená vypršela, měl uprázdněných 12 hodin suplentských převzít Emil Karlík. Avšak profesor Alois Lisický se vůbec ke službě nepřihlásil, pročež Emil Karlík zastupoval jej až do konce I. pololetí a dotčených 12 hodin zatím suplováno. Když profesor Alois Lisický domohl se přidělení c. k. čes. gymnasia na Král. Vinohradech, poslán byl na jeho místo suplu-

jící učitel tohoto ústavu Richard Fiala, který převzal hodiny Lisického, takže pro Emila Karlíka zbylo pouze uprázdněných 12 hodin hodin filosofických. Supplující učitel Bedřich Míl zatím obdržel úplnou suplentu na c. k. čes. gymnasiu na Malé Straně v Praze a místo něj nastoupil dne 10. března 1914 supplující učitel Dr. František Šteidler. Tím teprve byl sbor konsolidován, definitivní rozvrh hodin upraven a schválen.

Asistent Karel Petr, výpomocný katecheta František Fau a rabín Dr. Karel Kohn podrželi své funkce. Náboženství evang. reformované vyučoval v budově gymnasijské jednou za 4 neděle soukromě Bohuslav Souček, diasporní kazatel z Tábora.

Za vedlejší učitele byli ustanoveni: Václav Šlosar pro pokračovací oddělení jaz. francouzského, Dr. Václ. Líva pro dvě oddělení těsnopisu, z nichž první rozvedeno bylo ve dvě pobočky, pro kreslení Karel Kobrle, pro dvě pobočká oddělení tělocviku v V.-VIII. třídě Karel Nový, pro zpěv Bohumil Fidler.

Nové osnovy.

Podle nových osnov z r. 1909 vyučovalo se všem předmětům, i češtině, ve všech třídách. Za řecké úkoly v VI. třídě zatím předepsány minist. vynesením ze dne 16. června 1913 toliko 4 překlady z řečtiny za pololetí. Tělocvik byl v I.-IV. třídě povinným a vyučování se konalo v tělocvičně „Sokola“, která na základě zmocnění daného minist. vynesením ze dne 29. ledna 1914 c. k. zemskou školní radou dne 17. května 1914 byla s příslušným náhradím za nájemné 80 K za jednu týdenní hodinu od 1. června 1913 na deset let najata. Čištění, vytápění a osvětlování platí spolek. Používání tělocvičny i dvora ke sportovním a střeleckým cvičením bylo dvakrát v týdnu bezplatně vyhrazeno. Pěstování obratnosti řečnické bylo nařízeno minist. vynesením ze dne 22. října 1913.

Pololetí I.

Školní rok zahájen obvyklým způsobem. Den Nejvyšších jmenin Jeho Veličenstva a památka jmenin Jeho Veličenstva oslaveny obvyklým způsobem.

Den 18. října 1913, na který připadlo sté výročí památné bitvy u Lipska, oslaven dle úředního nařízení školní slavností v Sokolovně, jejíž apsida vyzdobena po levé straně od diváků poprsím Jeho Veličenstva, draperiemi a zelení. Žáci V.-VIII. seděli na židlích, nižší třídy rozestaveny po stranách (I. a II.) a vzadu (III. a IV.). Po smíšeném sboru od Al. Jelena „Vše jen ke chvále vlasti a krále“ doplující učitel Kamil Baloun podal obšírný a skoro hodinu trvající výklad o průběhu této památné bitvy národů. Dva plány bojiště barevnými křídami na plátěné tabule nakreslili někteří žáci VI. třídy. Potom malý orchestr žactva přednesl arii z Mayerbeerova „Roberta ďábla“, privatistka Adéla Janáčková z III.A třídy zahrála na pianě Dvořákovu „Humoresku“, načež hudební program zakončen Griegovým Holdovacím pochodem pro malý orchestr. Doslov ředitelův o významu bitvy u Lipska pro naši říši a zvláště pro národ český vyzněl trojnásobným „Sláva“ Jeho Veličenstvu, načež ode všech přítomných zpívána první strofa rakouské národní hymny. Sbor a hudební skladby nacvičil ředitel Bohumil Fidler.

Skvrnitý tyfus.

Pravidelné vyučování přerušeno bylo dne 22. listopadu, kdy z úředního nařízení rozpuštěno bylo žactvo I.a a II.b třídy, poněvadž v rodinách jednoho z žáků těchto tříd vypukl skvrnitý tyfus. Obě třídy zůstaly uzavřeny až do 8. prosince 1913. Kteří žáci bydleli v domě, kde touto nemocí někdo se rozstonal, anebo s onemocnělými nějak se stýkali, byli rovněž na 14 dní z návštěvy školy vyloučeni. Poněvadž všechna veřejná shromáždění byla zakázána, nemohla se konati slavnost „dětského dne“ spojená s oslavou 65. výročí nastoupení Jeho Veličenstva na trůn, za kterouž příčinou dáno dne 2. prosince od vyšších úřadů prázdno. Slavnost byla ustanovena na 1. prosince a na programu bylo: ouvertura pro malý orchestr, řeč ředitele pana Jana Štěpánka o účelu „České zemské komise“, Haydnovy variace rakouské národní hymny. Hudební skladby cvičilo 16 žáků všech ústavů. Potom měla býti provedena divadelní společnost ředitelky paní Em. Sukové-Kramuelové činohra od Jos. K. Tyla „Paličova dcera“. Místo toho byly dne 2. prosince slavné služby Boží, po nichž zpívány 4 sloky rakouské národní

hymny. Pro zemskou komisi vykonána sbírka, která vynesla ve sboru 24 K 8 h a mezi žactvem 40 K a 46 h. Mimořádná opatření zdravotní zrušena byla počátkem ledna 1914, pročež obvyklý ples „Jungmannova nadání“ konán byl bez závady dne 13. ledna 1914.

Vedle skvrnitého tyfu vyskytovala se v městě a okolí spála, kterou onemocněl jeden žák, kdežto někteří jiní byli z návštěvy školy vyloučeni. Od polovice února až do léta šířili se mezi žactvem nižších i vyšších tříd příušnice, jimiž se rozsemohlo 15 veřejných žáků a 1 privatistka. Zvláštních opatření proti této nemoci nebylo.

První pololetí ukončeno obvyklým způsobem dne 14. února 1914.

Pololetí II.

Postup prací v druhém pololetí nebyl ničím rušen. Veledušojný pan vikář Emanuel Hrdlička přítomen byl při vyučování náboženství dne 19. a 23. června. Vyučování zakončeno za vzrušujících okolností. V neděli dne 28. června k večeru rozšířila se truchlivá zvěst, že nejjasnější následník trůnu Jeho císařská a král. Výsost pan arcivévoda František Ferdinand a jeho choť paní vévodkyně Žofie z Hohenbergů stali se obětí úkladného vraha v Sarajevě, kde pan arcivévoda dlel za příčinou vojenských cvičení. Jakmile tato zpráva úředně byla zaručena, vyvěšen na školní budově černý prapor a podle nařízení presidia c. k. zemské školní rady ze dne 30. června 1914 čís. 116 sloužena v den pohřbu dne 3. července zádušní mše sv. v kapli Kníž. arcib. konviktu. Před službami Božími katecheta prof. Stanislav Bambas pronesl dojemnou řeč o vynikajících vlastnostech zvěčnělého pana arcivévody a jeho choti. Dne 4. července bylo slavné rekviem v děkanském chrámu Páně, jehož zúčastnil se ředitel s deputací sboru a vyslovil v presidiu c. k. okresního hejtmanství nejhlubší soustrast Jeho Veličenstvu i Nejjasnějšímu rodu panovnickému, začež dostalo se mu díky přípisem presidia c. k. místodržitelství ze dne 14. července 1914.

Dne 4. července slouženo Te Deum v konviktě, načež rozdána byla žákům výroční vysvědčení. Přijímací zkoušky do I. třídy vykonány dne 4. a 6. července 1914.

Zkoušky dospělosti

Zkoušky dospělosti konaly se ve všech obdobích. Dne 27. září 1913 a dne 21. února 1914 řídil je pan dvorní rada Dr František Krsek. V podzimním období zkoušení byli 2 žáci, kteří v létě pro nemoc zkouškám se podrobili nemohli, a 1 žák, jemuž na konci školního roku povolena byla oprava z fyziky. V období únorovém opakovali zkoušku 2 abiturienti v letním období na půl roku reprobovaní. Všichni prohlášení byli za dospělé. V letním období přihlásilo se ke zkouškám všech 41 veřejných žáků třídy VIII. Písemné zkoušky vykonány ve dvou odděleních od 8. do 10. června, ústní od 6. do 10. července za předsednictví pana Josefa Durycha, ředitele c. k. gymnasia v Pardubicích. K ústním zkouškám nebyli připuštěni 2 žáci, kterým povolena byla oprava z matematiky. Všichni zkoušenci uznáni byli za dospělé a to: 17 s vyznamenáním, 16 všemi hlasy a 6 většinou hlasů.

Podpory

Podpory od Městské spořitelny Příbramské a od místního odboru Národní Jednoty Pošumavské na Král. Vinohradech zůstaly nezměněny. Úrok ze „Škodova fondu“ obdržel abiturient Jaroslav Mareš z Jíviny.

Vycházky

Poněvadž do sboru vstoupilo několik mladších členů, kteří nebyli vázáni svým prohlášením z r. 1911, byl počet vycházek větší, takže opět všechny třídy se jich zúčastnily. Delší výlet uspořádal o prázdninách svatodušních prof. Bohuslav Baudys v průvodu Františka Faua a Dr Františka Šteidlera na Turnovsko, do Prachovských skal a do Kutné Hory.

Polní hry uspořádány byly se IV.-VI. třídou na podzim a s I.-IV. třídou na jaře s nevalným úspěchem, poněvadž se nepodařilo docílití přísné vojenské kázně. Třída VII. a VIII. se her nezúčastnila, poněvadž nebylo na ně dáno zvláštní prázdno.

Střelecká cvičení, jichž se zúčastnilo 31 žáků, řídil suplující učitel Kamil Baloun za remuneraci 200 K. Cvičení konala se obvyklým způsobem a zakončena byla dne 20. května 1914 střelbou na ostro na vo-

jenské střelnici v Písku, které se zúčastnilo 20 žáků zdejšího ústavu. Od zeměbranceckého velitelství udělena pro každý ústav jedna cena, pro gymnasty daroval jednu cenu též ředitel. Dne 28. června konaly se v Plzni závody českých škol náležejících do obvodu 8 armádního sboru. O ubytování a stravování postarala se obec Plzeňská. Tři žáci z ústavu zdejšího k závodům vybraní nemohli se měřiti s žáky těch ústavů, kde je posádka a tudíž dosti příležitosti ke cvičení. Střelecká medaille, která toho roku zřízena byla na základě Nejvyššího zmocnění ministerstvem zemské obrany, nemohla býti nikomu udělena, poněvadž zdejším žákům nelze vyhověti podmínkám stanoveným pro tyto medaille minist.vynesením ze dne 4. června 1914.

Zdravotní stav.

Zdravotní stav ve sboru byl zcela uspokojivý. Profesor Vladimír Švejcar a Vít Smolík měli z důvodů zdravotních po celý rok dovolenou. Prof. Alois Lisický obdržel dovolenou toliko do 31. prosince 1913, avšak nenastoupil, nýbrž zůstal na dovolené do konce I. pololetí, což ministerstvo dodatně schválilo. Profesoru Josefu Štefkovi pro churavost snižen učební úkol na 12 hodin v témdni. Jiných delších chorob nebylo. O zdravotních poměrech žactva vše, co důležité, obsaženo jest na str. 252-3.

Služby Boží.

Služby Boží konány jako jiná léta. Sv. zpověď vykonali a k sv. přijímání přistoupili žáci dne 30. září a 1. října 1913, dne 6. a 7. dubna 1914 po předchozích rekolekcích, které konal pro všechny žáky společně prefekt František Fau, a dne 1. a 2. července. Mše sv. za zemřelé profesory a žáky jakož i za všechny dobrodince ústavu nemohla se sloužiti, protože na den 3. července připadlo rekviem za Jeho cís. a král. Výsost zvěčnělého pana arcivévodu Františka Ferdinanda a jeho choť.

Ostatní události

Dne 15. října 1913 dovršil nepřetržitou službu 40 let profesor Jan Nepustil, pročež byla mu vynesením presidia c. k. zemské školní rady ze dne 7. listopadu 1913 udělena čestná medaille za čtyřicetileté věrné služby.

Dotace na topení, osvětlování a čištění byla po rozumu minist. vynesení ze dne 7. března 1912 od 1. ledna 1914 vyměřena obnosem 3500 K a ve čtvrtletních předem splatných lhůtách vynesení c. k. zemské školní rady ze dne 22. ledna 1914 k výplatě poukázána.

Změna rozpočtového roku.

Rozpočty sestavené na rok 1915 byly vráceny a minist. vynesení ze dne 9. srpna 1913 nařízeno do 31. března předložit novému rozpočtu na dobu od 1. července 1915 do 30. června 1916 a tím se řídit i pro příští léta. Následkem toho minist. vynesení ze dne 18. května 1914 nařízeno uzavřít účty všech záloh dnem 30. června 1914 a předložit účetnímu odboru c. k. místodržitelství do 31. července 1914.

Rozšíření a doplnění plynového osvětlení bylo sice na základě vynesení c. k. zemské školní rady ze dne 3. července 1914 c. k. okresním hejtmanstvím dne 22. července městské plynárně zadáno, avšak následkem nastalé mobilisace zůstalo neprovedeno. Všechny výlohy věcné, pokud nejsou nezbytné, byly pak minist. vynesení ze dne 31. července 1914 odloženy a nařízena největší spornost i v osobních výlohách.

Světová válka

Příčinou byly válečné události, které jako požár záhy zachvátily ne- toliko Evropu, nýbrž i některé části ostatních dílů světa. Dne 28. července 1914 naše mocnářství vypovědělo válku Srbsku, dne 3. srpna Německo vypovědělo válku Rusku a dne 4. srpna počalo nepřátelství Německa s Francií, dne 5. s Belgií. Téhož dne Anglie vypověděla válku Německu, dne 7. srpna Rakousko Rusku a Srbsko Německu. Černá Hora vyhlásila dne 8. srpna válku Rakousku a 12. srpna Německu, dne 13. srpna Anglie a Francie vypověděla válku Rakousku. Dne 23. srpna nastal válečný stav mezi Japonskem a Německem, k němuž dne 25. přidalo se Rakousko a vypovědělo dne 28. srpna též válku Belgii.

Mobilisace a různá opatření

Ještě před vypovězením války byly některé armádní sbory mobi-

lisovány, následkem čehož nastoupili činnou službu vojenskou dne 27. července 1914 supplující učitelé Kamil Baloun, Karel Petr a Karel Nový, ze sluhů pak Emanul Karnet. Když však dne 31. července vyhlášena byla mobilisace všeobecná, odešli též Dr František Šteidler a Jan Hulík. Mobilisovaným učitelům a jejich rodinám poukázány byly civilní platy do 15. září 1915, rodina Karnetova dostala zákonitou podporu. Ředitelům bylo min. vynesení ze dne 31. července 1914 nařízeno, že nesmějí se vzdáliti z místa školy. Vynesení ze dne 31. července 1914 uloženo dbáti největší šetrnosti při výlohách věcných i osobních, a proto min. vynesení ze dne 7. srpna 1914 zastaveno veškeré ob- sazování systematisovaných míst učitelských a ředitelských. Poněvadž mobilisací ubylo pracovních sil v době nejpilnějších prací polních, na- řídila c. k. zemská školní rada vynesení ze dne 5. srpna 1914 působiti na žactvo, aby pomáhalo při pracích polních. Za tím účelem místní žactvo vyzváno vyhláškami a novinami, aby se přihlásilo k práci, kdež- to přespolním žákům IV.-VII. třídy zasláno hektografované vyzvání. Českému odboru zemědělské rady a okresnímu výboru zdejšímu ředi- telství nabídlo, že sestaví pracovní družstvo studentské, avšak nabídky té nebylo použito. Jednotlivci vypomáhali, kde toho bylo potřebí, přes celé prázdniny bylo zaměstnáno 176, v době žní 60 žáků.

Poněvadž dlouho nebylo rozhodnuto o počátku příštího roku škol- ního, čekalo se s opravami v budově školní až do konce srpna a z důvo- dův úsporných provedeno jen, co bylo nejnnutnější. Dne 20. srpna 1914 zemřel papež Pius X. (Giuseppe Sarto.) Rekviem v děkanském chrámu Páně dne 26. srpna zúčastnil se ředitel a dva členové sboru. Nástupcem jeho zvolen dne 3. září 1914 kardinál markýz Giacomo della Chiesa, který přijal jméno Benedikta XV. Dne 30. srpna 1914 zemřel vicepre- sident zemské školní rady Karel Goll, jehož místo zůstalo neobsazeno.

Školní rok 1914/15

Na základě minist. nařízení ze dne 24. srpna 1914 nový rok školní zahájen pravidelně. Mimo učitele mobilisované opustil ústav profesor Josef Skrbinšek, přidělen byv od 16. září 1914 c. k. čes. gymnasiu na

Král. Vinohradech, aby mohl vykonávat funkci lektora slovinštiny na c. k. české universitě. Profesori Alois Lisický a Vít Smolík zůstali na místech dosavadních.

Zápis žáků vykonán dne 16. a 17. září 1914 s tímto výsledkem:

do I. třídy přijato 59 žáků veřejných a 3 privatistky,
do II. třídy přijato 68 žáků veřejných a 2 privatistky,
do III. třídy přijato 76 žáků veřejných a 2 privatistky,
do IV. třídy přijato 53 žáků veřejných a 1 privatistka,
do V. třídy přijato 45 žáků veřejných a 1 privatistka,
do VI. třídy přijato 48 žáků veřejných a 1 privatistka,
do VII. třídy přijato 29 žáků veřejných a 2 privatisté,
do VIII. třídy přijato 21 žáků veřejných.

Úhrnem 399 žáků veřejných, 2 privatisté a 6 privatistek, úhrnem 407 žáků a žaček.

Pobočky při I.-IV. třídě povoleny byly vynesemím c. k. zemské školní rady ze dne 3. října 1914, k rozdělení VI. třídy dáno svolení minist. vynesemím ze dne 13. října 1914 a provedeno po doplnění sboru počátkem listopadu. Během roku přibyl do IV. a třídy jeden žák veřejný a 5 hospitantů z haličských gymnasií, kteří od zemské školní rady zproštěni byli všech poplatkův i zápisného. V hospitaci privatistek a vyučování náboženství evang. reformovanému nic se nezměnilo. Za vyučování náboženství israelskému remunerace nebyla povolena, protože na gymnasiu i reálce bylo dohromady toliko 16 žáků veřejných, ale známčkám příznána byla platnost pro postup i pro všeobecnou třídu prospěchovou.

Změny osobní

Byly-li předešlého roku změny ve sboru četné, dosáhly v tomto roce svého vrcholu. Poněvadž profesor Vladimír Švejcar opět nastoupil, stal se suplující učitel Stanislav Plicka přebytečným a odešel na c. k. čes.

gymnasium v Plzni, odtamtud pak na c. k. reálku v Písku. K své žádosti přidělení Richard Fiala c. k. reál. gymnasiu na Smíchově a Emil Karlík c. k. reál. gymnasiu v Rokycanech. Nově přišel na ústav suplující učitel zdejší reálky Bedřich Růžek jako zástupce profesora Aloisa Lisického a zkušební kandidát c. k. české reálky na Novém městě v Praze Karel Žlábek pro pobočky. Když pak VI. třída rozvedena byla v pobočce, povolán ještě zkušební kandidát c. k. reál. gymnasia v Domažlicích Eduard Jehlík a neaprobovaný suplující učitel Václav Kratochvíle. Z dosavadních učitelů suplujících Dr Václav Líva zastupoval opět prof. Víta Smolíka, kdežto Václav Špinka ustanoven zástupcem prof. Josefa Skrbínška. Na pobočkách zaměstnání Dr Stanislav Trapl a Antonín Starec, který též převzal 4 hodiny za prof. Josefa Štefka, vyžádavšího si také letos snížení učebního úkolu na 12 hodin v týdnu. Mimo to přiděleno 7 hodin historie a zeměpisu profesorovi zdejší reálky Františku Kalousovi, který na vlastním ústavě nemohl býti plným počtem hodin zaměstnán.

Výpomocným katechetou a druhým exhortátorem byl opět prefekt František Fau, náboženství israelskému vyučoval rabín Dr Karel Kohn, na místo učitele tělocviku a asistenta kreslení rozepsán byl konkurs, avšak nikdo se nepřihlásil. Teprve dne 13. prosince 1914 poslán byl na ústav aprobovaný učitel tělocviku Jaroslav Waic, který byv na bojišti ruském raněn do ruky, obdržel celoroční dovolenou. Dnem 1. února nastoupil domobraneckou službu se zbraní skutečný učitel Antonín Šilha, koncem I. pololetí opustili ústav za touž příčinou profesor František Kalous a suplující učitel Dr Václav Líva. Učebný úkol Ant. Šilhy a Frant. Kalousa převzali členové sboru, za Dra Václava Lívu nastoupil kandidát Karel Šorner, který poraněn byv na ruce, z vojny byl propuštěn. Když pak v měsíci březnu profesor Bohuslav Mikenda se roz nemohl, ustanoven byl k jeho zastupování od 9. dubna 1915 neaprobovaný učitel Blahomír Žahour, čímž změny ve sboru pro tento rok byly ukončeny.

Předmětům nepovinným vyučovali: jazyku francouzskému v oddělení počátečním profesor c. k. reálky Václav Šlosar 2 hodiny, těsnopisu v I. a II. oddělení Dr Václav Líva 4 hod., kreslení profesor Karel Koblre 3 hod., zpěvu v I.-III. oddělení ředitel Bohumil Fidler 6 hodin týdně.

K nim od polovice prosince 1914 přibyl též tělocvik v jednom oddělení pro žáky VI.-VIII. třídy, jemuž učil suplující učitel Jaroslav Waic. Vyučování těsnopisu bylo po odchodu Dra V. Lívy zastaveno.

Za mobilisovaného sluhu dovoleno bylo min. vynesemím ze dne 2. října 1915 vzít sílu náhradní, pročež přijat byl obchodní příručí František Zeman, který počal vykonávati službu dnem 16. října 1914.

Učebné osnovy

V učebných osnovách nebylo změny. Normy, jichž při vyučování šetřiti se má v době válečné, vydány byly minist. vynesemím ze dne 7. září 1914. Tělocvik měl býti předmětem povinným v I.-V. třídě, ale poněvadž nebylo učitele, počalo se mu vyučovati teprve od 13. prosince 1914. Nájemné za dobu, kdy se nevyučovalo, poukázáno „Sokolu“ na zvláštní žádost vynesemím ze dne 12. května 1915.

Pololetí I.

Počátek školního roku a památka jmenin Jejího Veličenstva oslaveny byly obvyklým způsobem. Nejvyšší jmeniny Jeho Veličenstva byly ve škole slaveny dne 3. října 1914. Dne 2. prosince, na který připadlo 66. výročí nastoupení Jeho Veličenstva na trůn, shromáždila se mládež se sborem učitelským o půl 9. hod. ranní ve vyzdobené kapli kníž. arcib. konviktu, kde katecheta prof. Stanislav Bambas vzletně vylíčil a historickými příklady doložil věrnou oddanost národa českého Nejvyššímu trůnu, výklad svůj ukončiv modlitbou za zeměpána. Po tom sloužena zpívaná mše sv., po níž přítomní zapěli hymnu národů rakouských.

Téhož dne odpoledne o 3. hod. a večer o 8. hod. uspořádáno společně s c. k. reálkou a ústavem ku vzdělání učitelů v Měšťanské besedě kinematografické představení na podporu sirotků po padlých českých vojínech, o které pečuje Česká zemská komise pro ochranu dítek a péči o mládež v království Českém. Program obsahoval tato čísla: 1. Přehlídka vojska Jeho Veličenstvem. 2. Válečný zpravodaj, obrazy z nynější války. 3. Cestování v Japonsku. 4. Produkce varietní. 5. Alkohol, jeho výroba a účinky. 6. U zubního lékaře (žertovná scena). 7. Iontské údolí v jižní Francii (v přírodních barvách). 8. „Panna Orleánská“ (historic-

ké drama). K filmu „Alkohol atd.“ přednesl potřebný úvod profesor c. k. reálky František Paulus, historický podklad k dramatu „Panna Orleánská“ objasnil prof. František Kalous. Produkci provázal studentský smyčcový orchestr řízením bývalého realisty Korejse, číslo úvodní reprodukované v průvodu Haydnových variací rakouské národní hymny, které sehrálo smyčcové kvarteto dvou gymnastů a 2 kandidátův učitelství. Vybralo se celkem 337 K 78 h, majiteli kinematografu Františku Tůmovi dáno 185 K, čistý výnos obnášel 151 K 78 h. Dne 2. prosince bylo prázdno jakožto v den jubilejní, 3. prosince k vůli „dětskému dnu“.

Dne 7. prosince 1914 zúčastnila se deputace sboru služeb Božích v děkanském chrámu Páně na poděkování za dobytí srbského Bělehradu našim vojskem; prapory na budově školní vyvěšeny po celý týden.

První pololetí zakončeno bylo dne 13. února 1915 mši sv., po níž se zpívala rakouská národní hymna, načež žákům rozdány výkazy pololetní.

Pololetí II.

Vyučování ve II. pololetí bylo často rušeno odvody, domobraneckými přehlídkami, nemocmi, cestami za vojáky a jiným zaneprázdněním jak učitelů tak žáků. Za tou příčinou bylo nutno rozvrh hodin i několikrát za měsíc měniti.

Činnou službu vojenskou nastoupilo 22 veřejných žáků V. – VIII. třídy. Z nich 18 obdrželo na základě minist. vnesení ze dne 30. ledna 1915 vysvědčení výroční, poněvadž se o nich dalo očekávati, že na konci školního roku uznáni budou k postupu za způsobilé. Jednomu žáku výroční vysvědčení nebylo přiznáno, protože v několika předmětech nevyhovoval; rovněž ho nedostali 3 abiturienti, kteří, prohlášeni byvše za dospělé, opustili ústav v I. pololetí.

Dobytí Přemyslu dne 3. června 1915 oslaveno vyvěšením praporů. Za příčinou opětného obsazení Lvova našim vojskem bylo podle telegrafického rozkazu c. k. místodržitelství dne 24. června prázdno; zároveň nařízeny děkovné služby Boží a promluva o významu této události. Ale poněvadž oznámení došlo, když rekviem za zemřelé profesory

a žáky již se končilo, objasnili učitelé, na které připadla druhá hodina, důležitost tohoto vítězství, načež žáci propuštěni. Poněvadž odpoledne byla sv. zpověď a dne 25. sv. přijímání, odložena děkovná mše sv. na 26. června, kdy zároveň se konalo závěrečné Te Deum v kapli konviktské. Po mši sv. ředitel měl ve vyzdobené jídelně k žákům promluvu, která vyzněla trojnásobným „Sláva“ Jeho Veličenstvu a zapěním rakouské národní hymny. Budova školní byla v těch dnech opět ozdobena prapory. Sbor učitelů učinil v závěrečné poradě loyální projev, který společně s c. k. reálkou a učitelským ústavem vyjádřen telegraficky praesidiu c. k. zemské školní rady a osobně i písemně deputací ředitelů na c. k. okresním hejtmanství.

Minist. vnesením ze dne 11. června 1915 nařízeno zakončiti školní rok dne 26. června 1915, následkem čehož obvyklé šestidenní prázdná pro abiturienty odpadlo.

Dne 27. června 1915 zúčastnil se ředitel s deputací sboru a místním žactvem prosebného průvodu z děkanského chrámu Páně na Sv. Horu, kde bylo kázání a mše sv. za slavné vítězství našich zbraní a brzký mír.

Inspekci vyšších toho roku nebylo. Přijímací zkoušky do I. třídy vykonány dne 28. a 30. června.

Zkoušky dospělosti.

Abiturientům povoláním k službě vojenské povoleno bylo minist. vnesením ze dne 8. října 1914 k vlastní žádosti podrobiti se předčasně zkouškám dospělosti z učiva do doby zkoušky probraného, při čemž povoleny různé dispense. Podle toho vnesení uznán byl dne 22. října 1914 s prominutím písemných i ústních zkoušek Václav Fencel dospělým s vyznamenáním a Josef Bradáč dospělým všemi hlasy; Karlu Titlovi, který vykonal písemní zkoušku z jazyka řeckého a ústně zkoušen byl dne 24. října 1914 z matematiky a řečtiny, příznána byla dospělost většinou hlasů. Dne 16. listopadu 1914 prohlášen byl s prominutím zkoušek písemných i ústních všemi hlasy dospělým Karel Jejkal, který se k vojenské službě přihlásil dobrovolně.

Žákům jmenovaným bylo vysvědčení dospělosti dáno do rukou, později však minist. vnesením ze dne 30. ledna 1915 nařízeno bylo

roční, poněvadž se o nich dalo očekávat, že na konci školního roku uznání budou k postupu na kypřovské. Jednomu žákovi výroční vysvědčení nebylo přiznáno, protože v několika předmětech nevyhovoval; rovněž ho nedostali 3 abiturienti, kteří, prohlášení býti, že se dospěle, opustili ústav v I. pololetí.

Dobyli Třemýšlu dne 3. června 1915 osloveno vy. číselním praporem. Na příčinou opětného obsazení Lvova našim vojskem bylo podle telegrafického roz. Karu c. k. místodržitelství dne 24. června prováděno; zároveň matičeny děkovné služby Boží a promluva o významu této události. Tle poněvadž stáda, není složlo, když sekviem ka učitelé profesory a žáky již se končilo, objasnili učitelé, na které připadla druhá hodina, důležitost tohoto vítězství, načež žáci propuštěni. Poněvadž odpoledne byla sv. zpověď a dne 25. sv. přijímání, odložena děkovná mše sv. na 26. června, kdy zároveň se konalo závěrečné Te Deum v kapli konviktské. Po mši sv. ředitel měl ve vyzdobené jídelně k žákům promluvu, která vyzněla trojnásobným „Sláva“ Jeho Veličenstvu a zapěním rakouské národní hymny. Budova školní byla v těch dnech opět ozdobena prapory. Sbor učitelů učinil v závěrečné poradě loyální projev, který společně s c. k. reálkou a učitelským ústavem vyjádřen telegra.

doručovati je prostřednictvím příslušného doplňovacího velitelství, které je vrátilo, nebyl-li abiturient při nastoupení služby shledán způsobilým.

Proto Vlastimil Truhelka, který po písemné zkoušce z jazyka latinského a ústní zkoušce z matematiky a latiny nabyt dne 12. března 1915 vysvědčení dospělosti většinou hlasů, byv z vojny propuštěn, pokračoval ve studiích bez vážného přerušení, kdežto Václav Fencel, který byl posluchačem medicínské fakulty na c. k. české univerzitě v Praze, teprve bezprostředně před písemnými zkouškami opět vstoupil do veřejného studia na zdejšímu ústavě, vykonav doplňovací zkoušku z učiva za dobu jeho nepřítomnosti probraného.

Dne 10. dubna 1915 byl Václav Pecka s prominutím zkoušek písemných i ústních prohlášen všemi hlasy dospělým. Bohumilu Bambasovi, který vykonal písemné práce s ostatními abiturienty, přiznána byla beze zkoušek ústních dospělost všemi hlasy dne 17. června 1915.

Řádné zkoušky dospělosti vykonány byly za předsednictví ředitelova. V období podzimním 2 žáci veřejní, kterým na konci školního roku 1913/14 povolena byla oprava z matematiky, uznáni byli dne 2. října 1914 většinou hlasů dospělými. V únoru 1915 zkoušek dospělosti nebylo. V letním období při zkouškách dne 6. a 7. července 1915 aprobováno 15 abiturientů, jeden nepodrobil se ústním zkouškám pro nemoc. Celkem nabylo 11 žáků vysvědčení s vyznamenáním, 7 vysvědčení dospělosti všemi hlasy, 2 většinou hlasů; pro nemoc zkouškám se nepodrobil 1 abiturient.

Podpory.

Podpora 100 K od místního odboru Národní jednoty Pošumavské na Král. Vinohradech byla žákovi na str. 242 jmenovanému také letos vyplácena, avšak obvyklý dar 50 K od městské spořitelny zdejší byl zastaven. Ubylo též příspěvků pro Jungmannovo nadání, protože se nekonal obvyklý ples a členské příspěvky skrovněji se scházely. Úrok ze „Škodova fondu“ obdržel abiturient František Havránek z Příbramě.

Sbírky na účely válečné.

Za to tím více přispívalo žactvo i sbor na různé účely válečné. Od žáků vybráno pro Českou zemskou komisi 147 K 50 h mimo výtěžek „dětského dne“ (viz str. 266), pro rakouskou společnost Červeného kříže za březen-červen 131 K 32 h, které odevzdány místnímu odboru této společnosti, na vánoční nadílku 46 K 26 h. Z učebných pomůcek ústavu odesláno příslušné komisi 20 kg potřebných kovů. Část zahrady botanické osázena zeleninou a brambory, které darovány zdejšímu lazaretu. Sbor učitelský mimo dary jednotlivců odváděl od 1. září 1914 měsíčně 1 % svých příjmů, kteréžto příspěvky rozděleny stejným dílem na Červený kříž, na vdovy a sirotky po padlých vojínech a na jiné nahodilé účely válečné. Na I. a II. válečnou půjčku upsáno z Jungmannova nadání 7000 K, od členů sboru.

Vycházky.

K vycházkám nebylo pravé nálady ani u žactva ani u členů sboru. Vadila též omezená doprava železniční. Co v té příčině bylo lze vykonati, uvedeno jest v tištěné zprávě na str. 50 a 51. Polní hry uspořádány s III.-V. třídou toliko jednou. Střeleckých cvičení nebylo.

Zdravotní stav.

Zdravotní stav žactva byl uspokojivý, jak uvedeno na str. 54 tištěné výroční zprávy. Přeočkovati se dali skoro všichni žáci i členové sboru.

Úplnou dovolenou měl profesor Bohuslav Mikenda od 1. dubna 1915. Profesoru Josefu Štefkovi snižen učební úkol na 12 hodin v témdni. Ředitel Dr Ed. Šarša onemocněl koncem července a byl od profesora

Josefa Štefka zastupován od 3. srpna 1915 do konce školního roku.

Služby Boží.

Služby Boží konány jako jiná léta. Žáci byli u sv. zpovědi a sv. přijímání dne 14. a 15. října 1914, dne 29. a 30. března 1915 po předchozích rekolekcích, které měl profesor Stanislav Bambas, a dne 24. a 25. červ-

na 1915. Ostatní zprávy jsou na str. 264-268 a v tištěném programu na str. 53 a 54.

Povýšení.

Do osmé hodnostní třídy povýšení byli od 1. května 1915 profesori Josef Skrbinšek a Vít Smolík minist. vnesením ze dne 30. dubna 1915; Alois Lisický povýšen do sedmé třídy od 1. července 1915 minist. vnesením ze dne 11. června 1915. Profesor František Klíma jmenován od městského zastupitelstva archivářem král. hor. města Příbramě.

Jiné události.

Za příčinou 60. výročí narozenin ředitelových uspořádána byla v podvečer dne 15. března 1915 domácí slavnost, při které žáci zapěli slavnostní kantátu, načež jménem shromážděného sboru blahopřál řediteli profesor Josef Štefek a jménem žactva jeden oktáván. Na památku sbor věnoval řediteli Myslbekovu bronzovou sošku sv. Václava. Ředitel, jenž o přípravách neměl tušení, poděkoval se prostými slovy, načež slavnost zakončena zapěním sboru.

Při domobraneckých přehlídkách v měsíci červnu 1915 uznáni byli za schopné ke službě se zbraní prof. František Křenek a suplující učitelé Bedřich Růžek, Dr Stanislav Trapl, Václav Špinka a Eduard Jehlík. C. a k. vojenské velitelství v Praze připsím ze dne 3. srpna 1915 zprostito je však této služby na dobu neurčitou. Při téže přehlídce byl profesor Antonín Šilha, který až dosud měl dovolenou, shledán ke službě vojenské neschopným a proto bylo mu vnesením ze dne 20. srpna 1915 uloženo uvázati se v úřad učitelský. Činnou službu vojenskou nastoupil dne 15. srpna 1915 školník Antonín Egert, jehož zástupcem ustanoven od 1. září horník v provisi František Cyprín. Rodině Egertově vyplácen vyživovací příspěvek z pokladny státní.

Také v tomto roce bylo minist. vnesením ze dne 10. června 1915 uloženo působiti na žactvo, aby se pilně účastnilo prací polních, k čemuž je ředitel důrazně vybídl ve své řeči na konci školního roku. Bylo pak po celé prázdniny zaměstnáno při hospodářství 170 žáků; toliko o žních vypomáhalo 48 žáků. Mimo to nařízeno minist. vnesením ze

dne 2. června 1915 pořádati o prázdninách denní výlety, při kterých by se konaly hry polní a přednášky o hrdinských činech naší armády. Pro nepříznivé počasí a nepřítomnost učitelů k vycházkám ochotných došlo k uskutečnění tohoto úkolu teprve v druhé polovici srpna, kdy vedením suplujících učitelů Jaroslava Waice a Dra Stanislava Trapla podniknut jeden výlet, od dalších však pro neúčast žactva bylo upuštěno.

Žákům, kteří během prázdnin nastoupiti měli činnou službu vojenskou, dovoleno bylo minist. vnesením ze dne 5. července 1915 vykonati případné zkoušky dodatné neb opravné ještě před jejich nastoupením. Podle toho vnesení vykonal Jan Maňhal ze IV.A třídy opravu z matematiky dne 10. srpna 1915.

Smlouva s městskou plynárnou o předešlých prázdninách ujednaná byla vnesením c. k. zemské školní rady ze dne 21. července 1915 uznána za výhodnou a přiměřenou. Proto byly potřebné instalace během prázdnin provedeny, avšak lampy dodávány teprve během následujícího roku školního. Omezení všech nákladů na míru nezbytné nutnosti a největší možná spořivost uložena minist. vnesením ze dne 17. srpna 1915 také v tomto roce. Týmž vnesením byly zároveň wszeliké zálohy připadající na první polovici rozpočtového roku 1915/16 sníženy na dvě třetiny.

Nejvyšším zmocněním ze dne 5. září 1915 došly finanční výhody navržené služební pragmatiky pro učitele středoškolské podle minist. vnesení ze dne 10. září 1915 pro rozpočtový rok 1915/16 svého uskutečnění. Výhody povoleny v tom rozsahu, jak obsaženy jsou v dotčené pragmatice, avšak poukázány k výplatě teprve později.

Vnesením c. k. zemské školní rady ze dne 4. července 1915 uloženo vysloviti se o přenechání budovy školní účelům nemocničním. Po dohodě s ředitelstvím zdejší reálky a ústavu učitelského bylo ujednáno všechny tři ústavy umístiti v reálce a rozvésti střídavé vyučování polodenní při zkrácených hodinách vyučovacích. Rozhodnutí však nedošlo, a proto po provedení nejnutnějších oprav zahájeno po prázdninách opět pravidelné vyučování.

Dějisti světové války během roku ještě více se rozšířilo. Dne 2. lis-

topadu 1914 Turecku vypovědělo válku Rusko, dne 5. listopadu 1914 Anglie a Francie, dne 7. listopadu Belgie a Srbsko. Itálie, zpronevěřivši se svým spojencům, zdvihla válku proti Rakousku dne 23. května 1915 a proti Turecku dne 21. srpna 1915. Naše říše však rázně odolávala všem útokům nepřátel. Počátkem května 1915 učiněn společně s vojskem německým útok na Rusy, kterým v krátké době netoliko Halič byla osvobozena, nýbrž i jižní území Polska a část Volyňska vojskem naším obsazena. Útoky italské byly udatností našich pluků vesměs odrazeny. Během prázdnin ještě 8 žáků nastoupilo službu vojenskou.

Učebné pomůcky

Příjem na učebné pomůcky činil úhrnem K 1.321,74. Knihovně profesorské přibylo 39 čísel, 75 svazků a 3 listy, sbírka programů rozmnožena a 315 čísel. Do žákovské knihovny získáno bylo 49 knih o 51 svazcích. Kabinet pomůcek pro zeměpis a dějepis koncem šk. r. 1914/15 obsahoval 3 globy, 64 mapy zeměpisné, 29 map dějepisných, 224 obrazy a diagramy, 140 přírodnin a výrobků k názornému vyučování, 236 různých vyobrazení a pomůcek, 20 výměných rámců. Inventář kabinetu pro fyziku a chemii měl úhrnem 814 čísel. Sbíрка přírodopisná vykazovala 1.922 inv. čísel o 3.682 kusech. Sbíрка pomůcek kreslířských chovala úhrnem 442 čísel. Inventář sbírky herního nářadí měl 55 čísel. Kaple měla 121 čísel. Katalog hudebnin vykazuje 161 čísel. Ve sbírce numismatické je úhrnem 1033 kusy.

Stipendisté a podpory.

Na ústavě bylo 8 stipendistů 1 z IIIA, 1 z IIIB, 1 ze IVB, 2 z VA, 1 ze VIA, 1 ze VII a 1 z VII třídy. Bylo jim úhrnem vyplaceno 1638 Kr. Mimo stipendia byly vypláceny podpory nemajetným a snaživým žákům z fondů při ústavě založených.

A Ze „Škodova fondu“ byl vyplacen úrok 160 Kr.

B Místní odb. „Národní Jednoty Pošumavské“ na Král. Vinohradech uštědřil jednomu žáku podporu 100 K.

C „Jungmanovo nadání“ mělo příjem 1.947,32 K a vyplaceno bylo na podporách a správních vydání 1741,13 K.

učiněn společně s vojskem německým útok na Rusy, kterým v krátké době netoliko Halič byla osvobozena, nýbrž i jižní území Polska a část Volyňska vojskem naším obsazena. Útoky italské byly udatností našich pluků vesměs odrazeny. Během prázdnin ještě 8 žáků nastoupilo službu vojenskou.

Učebné pomůcky
Příjem na učebné pomůcky činil úhrnem K 1.321,74. Knihovně profesorské přibylo 39 čísel, 75 svazků a 3 listy, sbírka programů rozmnožena a 315 čísel. Do žákovské knihovny získáno bylo 49 knih o 51 svazcích. Kabinet pomůcek pro zeměpis a dějepis koncem šk. r. 1914/15 obsahoval 3 globy, 64 mapy zeměpisné, 29 map dějepisných, 224 obrazy a diagramy, 140 přírodnin a výrobků k názornému vyučování, 236 různých vyobrazení a pomůcek, 20 výměných rámců. Inventář kabinetu pro fyziku a chemii měl úhrnem 814 čísel. Sbíрка přírodopisná vykazovala 1.922 inv. čísel o 3.682 kusech. Sbíрка pomůcek kreslířských chovala úhrnem 442 čísel. Inventář sbírky herního nářadí měl 55 čísel. Kaple měla 121 čísel. Katalog hudebnin vykazuje 161 čísel. Ve sbírce numismatické je úhrnem 1033 kusy.

Stipendisté a podpory.
Na ústavě bylo 8 stipendistů 1 z IIIA, 1 z IIIB, 1 z IVB, 2 z VA, 1 z VIA, 1 z VII a 1 z VII třídy. Bylo jim úhrnem vyplaceno 1638 Kr. Mimo stipendia byly vypláceny podpory nemajetným a snaživým žákům z fondů při ústavě založených.

D „Fond gymnasií“ vykázal jmění a příjem v částce 32.700,20 K a vydáno bylo za školní knihy, oděvy a obuv 74 žákům, obědy a polévky 13 žák., a žákovské vycházky a správní výlohy K 1.926,58.

Z Knihovny chudých bylo půjčeno 271 žákům 1061 knih.

Školní rok 1915-16.

Sbor učitelský a jeho změny.

Koncem šk. r. 1914-15 přešel suplující Eduard Jehlík na C. K. reálné gymnasium v Klatovech a suplující učitel Blahomír Žahour se vzdal místa.

Vojenská služba.

Po celý rok ve vojenské činné službě byli: supl. učitel Kamil Baloun, Jan Hulík, Dr Václav Líva, Karel Nový, Pavel Petr, který od 19. září 1914 je nezvěstný. Dr Frant. Šteider a Jan Hulík upadli v zajetí v Rusku. Výn. c. k. zemské šk. rady 8. VI. 1915 přikázán službou c. k. jubelnímu gymnasiu cís. a král. Františka Josefa I. v Benešově. Prof. Alois Lisický minist. výn. z 12. III. 1915 a prof. Josef Skrbinšek podle min. výnosu ze dne 1. III. 1915 přidělení oba c. k. českému gymnasiu na Král. Vinohradech.

Noví členové.

Ze zdejší c. k. jubelní reálky prof. Gustav Fousek na doplnění svého úkolu učebného vyučoval 6 hod. týdeních za nemocného prof. Vl. Švejcara, kterého též zastupoval supl. učitel Dr Stanislav Trapl. Churavějícího prof. Bohusl. Mikendu zastával suplující učitel Václav Kratochvíle, který byl v této funkci potvrzen do konce šk. r. Bedřich Růček supl. učitel vyučoval za prof. Aloisa Lisického a za prof. Josefa Skrbinška supl. učitel Václav Špinka. Dr Václav Líva, který konal vojenskou službu byl zastoupen supl. učitel Karlem Šornerem. Úkol supl. učitele Kamila Balouna byl rozdělen mezi supl. učitele Karla Šornera, Karla Žlábka, Antonína Starce a Václava Kratochvíle. Zástupcem supl. učitele

tělocviku určen supl. prof. Jaroslavovi Waicovi.

Prof. Jos. Štefka od 3. srpna 1915 do 20. II. 1916 zastupoval ředitele.

Prof. Josef Štefka, který byl pověřen správou ústavu do konce února 1916 a později ochuravěl a obdržel úplnou dovolenou, zastupoval kand. střed. učitelství Stanislav Branžovský.

Jakožto druhý exhortator určen byl prefekt František Fau a jako výpomocný katecheta.

Nepovinné předměty

Nepovinným předmětům vyučovali v tomto šk. roce:

Suplující učitel Stanislav Branžovský těsnopisu v počátečním odd. ve 2 hod. týdeních. Ředitel kůru při děk. chrámu Páně Boh. Fidler zpěvu ve 3. odděl: 6 hod týdně.

Karel Koblre prof. VIII. hodn. tř. kreslení v I. odd. 3 hod. týdně.

Václav Šlosar prof. zdejší reálky francouzštině v I. odděl. 2 hod. týdně.

Jaroslav Waic tělocviku (VII-VIII tř.) oddělení pokračovací 2 hod. v tém dni.

Dovolená.

Ředitel Dr. Eduard Šarša onemocněv o prázdninách obdržel úplnou dovolenou na I. pol.a později do konce února 1916 byla jeho dovolená prodloužena. Prof. Vladimír Švejcar byl zproštěn vyučování po celý rok.

Prof. Bohuslav Mikenda pro churavost nevyučoval a měl dovolenou po celý rok, podobně i prof. Josef Štefek měl dovolenou do konce škol. roku od 27. III. 1916. Supl. učitel Antonín Starec měl dovolenou od 22. II. do 20. III. 1916 a zastupován členy sboru.

Při zápisu, který byl vykonán před prázdninami dne 28. a 30. června 1915 a po prázdninách 16. a 17. září 1915. bylo zapsáno do:

I.A třídy 26 žáků veřejných, 2 privatisté

I.B třídy 27 žáků veřejných, 2 privatisté

- II.A třídy 31 žáků veřejných, 0 privatistů
- II.B. 27 žáků veřejných, 2 privatisté
- III.A. 31 žáků veřejných, 1 privatista
- III.B. 31 žáků veřejných, 1 privatista
- IV.A. 35 žáků veřejných, 0 privatistů
- IV.B. 31 žáků veřejných, 0 privatistů
- V.A. 42 žáků veřejných, 1 privatista
- VI. 39 žáků veřejných, 0 privatistů
- VII. 42 žáků veřejných, 0 privatistů
- VIII. 27 žáků veřejných, 2 privatisté

I.-VIII. 389 žáků veřejných 11 privatistů.

Kronika ústavu

Poněvadž bylo úhrnem přijato 389 žáků veřejných bylo dovoleno zřídit pobočky při I.-IV. třídě. Nový školní rok zahájen 18. září 1915 slavnou mší sv. v děkanském chrámě. Válečný ruch příliš nerušil vyučování. Z učitelského sboru jen členové v předu uvedení konali svoji občanskou povinnost, během roku nikdo více nenastoupil. Z žáků bylo do zbraně povoláno od počátku prázdnin r. 1915 až do ukončení šk. roku ze tř. IV.B. 1 žák, z V.-3, ze VI.-13, ze VII.-17 a z VIII.-12 žáků, úhrnem 46 žáků. Mimo ně koná činnou vojenskou službu 15 žáků odvedených ve školním roce 1914/15, takže jest ve zbrani 61 žák.

Vojenská vítězství na východní a jižní frontě oslavil ústav důstojným způsobem dne 21. IX. 1915. Po zpívané mši, již byl celý sbor učitelský přítomen, vyslechl společně se žactvem řeč profesora Stanislava Bambasa, v níž řečník ocenil tyto události a vyzval všechny přítomné k plnění svých povinností a oddanosti Jeho Veličenstvu mocnáři. Za účasti žactva a prof. sboru byly dne 4. X. 1915 oslaveny jmeniny Jeho cís. a král. Apoštolského Veličenstva slavnými službami. 19. listopadu zpíváno rekviem za Její Veličenstvo zvěčnělou císařovnu a a královnu

Alžbětu. 67. výročí nastoupení Jeho Veličenstva na trůn bylo pro ústav slavnostní, dne 2. prosince 1915 ve školní aule pronesl prof. St. Bambas promluvu v níž vylíčil památný děj nastolení. Žáci se četně zúčastnili upisování válečných půjček, 303 žáci složili na III. váleč. půjčku 891 K 68 h na IV. 168 žáků upsal 899 K. Ze školních fondů bylo upsáno celkem 5100 Kč (ze Škodova fondu na IV. vál. půjčku 100, z Jungmannova nadání na III. 3000 a na IV. 2000 K.)

O týdně „Červeného Kříže“ jež byl uspořádán ve dnech 30. IV-7. V 1915, žáci sbírali příspěvky a odevzdali na tento účel 402,12 K a darů a 50 K členských příspěvků. Ale i při příležitostech jiných zdejší žactvo ochotně přispívalo na potřeby válečné a humaní. Ze svých úspor odevzdali 83,08 K „Červenému kříži“, ve značném množství zakupovali si válečné kokardy, Svatováclavské odznaky, emblemy s (odznakem) obrazem Jeho Veličenstva nebo Jeho Výsosti arcivévody Bedřicha, spis Dra V. Krejzy „Život a panování Františka Josefa I.“ a všeliké předměty válečné úřadovy. Také sbírka s heslem „Zlato za železa“ byla podpořena a odvedeno mnoho kovů potřebných k výrobě střeliva. I jiných podniků dobročinných a vlasteneckých, žactvo se zúčastnilo význačnou měrou. Profesorský sbor věnoval v tomto roce na různé účely pomocné 911 K 86 h. První pololetí skončilo se 12. II. 1916 mší svatou a poté rozdány výkazy pololetní. Služby boží byly konány každou neděli a svátek od 8. hod. ranní ve školní kapli. Pro nižší třídy měl exhorty prefekt František Fau, pro vyšší prof. St. Bambas.

Dne 20. VI byla sloužena zádušní mše sv. za zemřelé profesory a žáky ústavu jakož i za všechny dobrodince a příznivce studující mládeže. Na sv Aloisa 21. VI. byla mše sv. a o slavnosti Božího Těla 22.VI. zúčastnilo se žactvo se sborem profesorským theoforického průvodu. Školní rok ukončen 28. června 1916 slavnou mší s Te Deum po níž rozdána výroční vysvědčení.

Inspekce

V tomto šk. roce navštívil ústav pan cís. rada Josef Klenka odborný inspektor tělocviku a vykonal příslušnou inspekci ve dnech 8. a 9. května.

Zdravotní stav žactva

Zdravotní stav žáků byl celkem uspokojivý. Spálou onemocněl 1 žák, různými vleklymi chorobami stonalo 9 žáků, z nich 6 nemohlo se podrobiti zkouškám klasifikačním. Hluboce želí ústav ztrátu tří nadějných žáků Václava Koutka, abiturient, zemřel 6. X. 1915 u Pelhřimova v Lipkově Lhotě.

Václava Kadlece žáka I. tř. zemřel 22. XII. 1915 na Březových Horách
Silvestra Žáka z III.A † 23. III 1916 v Příbrami.

Tělesný výcvik a vycházky.

Vojenské přípravě mládeže napomáhala jednak polodenní cvičení vojenská, jednak polní hry a vycházky. Účastnilo se jich úhrnem 112 žáků z III-VIII. tř. z nichž 107 bylo 16-22 letých a 5 patnáctiletých kteří byli lékařem uznáni za způsobilé. Vedení měli supl. učitelé Jaroslav Waic a Karel Šorner a cvičení konána vždy v sobotu odpoledne. Za nepříznivého počasí byly konány přednášky o organizaci vojsk a pod prof. Gustavem Fouskem, a supl. učiteli Waicem a Šornerem. Mimo pochodová cvičení a polní hry konány byly vycházky, které měly doplniti školní výklady historické, zeměpisné přírodopisné a pod.

Zkoušky dospělosti.

V letním období 6. a 7. července 1915 za předsednictva ředitele ústavu vykonalo 15 veřejných žáků zkoušku dospělosti po první. Jeden žák pro churavost se nedostavil. Vysvědčení dospělosti s vyznamenáním mělo 11 žáků, 3 žáci všemi hlasy a 1 žák většinou hlasů. Vynesením ze dne 8. X. 1914 a ze dne 17. IX. 1915. předčasné zkoušky dospělosti konány byly 12. října, 20. listopadu 1915 a 9. února 1916. Podrobilo se jim 12 veřejných žáků, z nichž 4 konajíce činnou vojenskou službu, obdrželi potřebnou dovolenou k návštěvě školy a k předčasnému vykonání zkoušky dospělosti; 8 žáků mělo vojenskou službu teprve nastoupiti. Zkouškám těmto předsedal zástupce ředitelův Josef Štefek. (6 žáků s vyznamenáním 6 všemi hlasy.) V letním období r. 1916 přihlásilo se 7 veřejných žáků a 2 privatisté VIII tř. Písemné zkoušky byly vykonány od 19. do 21. VI. a ustní zkoušky stanoveny na 3. a 4. července 1916 a bude předsedati ředitel ústavu.

Dne 20. VI. byla sloužena žádostí mé pr. za
zemřelí profesory v zábr. ústavu jakož i za
některé dobročince a příznivce studijní mládeže.
Na sv. Aloisa 21. VI. byla mše sv. a o slavnosti. Přijelo
šela 22. VI. zúčastnilo se žactvo se sborem profesorů
stř. školského ústavu. Školní rok ukončen
23. února 1916 slavnou mš. v S. Duonu po níž pos-
lána vypravení zprávy (z 21. V. 1916 č. 16 818 / intem
10. února 1916 č. 11-13-725 č. 2. S. v. 34. H. S.)
V tomto šk. roce navštívil ústav pan ev. p.ada Inspektor.
Josef Kleuka odborný inspektor tělesného a vykonal
příslušnou inspekci ve dnech 8. a 9. května.
Zdravotní stav žáků byl celkem uspokojivý. Zdravotní stav
školní mládeže onemocněl 1 žák, různými vleklymi
chorobami stonalo 9 žáků, z nich 6 nemohlo se
podrobiti zkouškám klasifikačním. Hluboce
želí ústav ztrátu tří nadějných žáků
Václava Koutka, abiturient, zemřel 6. X. 1915 u Pelhř-
imova v Lipkově Lhotě.
Václava Kadlece žáka I. tř. zemřel 22. XII. 1915 na
Březových Horách
Silvestra Žáka z III.A † 23. III 1916 v Příbrami.

Podpory.

Stipendistů bylo úhrnem 5 a bylo jim vyplaceno 1000 K. Ze Škodo-va fondu úrok 160 K vyplaceno jednomu z loňských abiturientů, který vykonal zkoušku dospělosti s vyznamenáním a věnoval se universitním studijím. Česká zemská komise pro ochranu dětí a péči o mládež v král. českém poskytla jednomu žákovi podpora 60 K. Jungmannovo nadání mělo příjem 2928,68 K a vydáno 2647,38 K.

Z fondu gymnasijského bylo vyplaceno na různé pomůcky, oděvy a stravu žákům 2.642,92 K.

Sbírky pomůcek.

Na učebné pomůcky věnováno 1250,60 K. Do knihovny učitelské přibylo 25 čísel a 54 svazků, takže koncem roku vykazuje 3199 čísel 5644 svazků, 62 sešitů a 68 listů.

Ve sbírce programů přibylo 267 programů. Takže má 8745 čísel.

Knihovna žákovská rozmnožena o 18 knih o 20 svazcích a má 3109 knih o 3867 svazcích.

Kabinet pomůcek pro zeměpis a dějepis má více o 2 mapy a 10 obrazů a diagramů.

Kabinet fyzikální a chemický má 817 čísel katalogu. Přírodopisné sbírky měly koncem roku 1950 čísel o 3710 kusech,

Kreslířskému kabinetu přibyly 3 invent. čísla katalogu.

Nařadí herní a tělocvičné má inventář o 57 čís. Inventář kaple má 122 čísel; Sbírky hudebnin 162 čísel a numismatická 899 kusů.

Některá důležitá vynesení úřední

1) Podle vynesení c. k. min. kultu a vyuč. ze dne 31. VII. 1915 omezovati nával žactva na střední školy.

2) Vynesení z. š. r. z 13. IV. 1916 se upozorňuje, že každé u sebe nepatrnější poškození součástek drah a telegrafů jest těžkým a toho času voj. soudu podlehajícím zločinem.

Školní rok 1916-17.

Na školní rok 1916-17 zápis nových žáků byl vykonán ve dvou obdobích před prázdninami 30. června a 1. července a po prázdninách 16. a 18. září kdy byl též zápis všech žáků ve studijích pokračujících. Výsledek byl následující

do třídy I.A. 24 žáků veřejných a 2 privatisté.

do třídy I.B. 31 žáků veřejných a 2 privatisté

do třídy II.A. 32 žáků veřejných a 2 privatisté

do třídy II.B. 24 žáků veřejných a 2 privatisté

do třídy III.A. 26 žáků veřejných a žádní privatisté

do třídy III.B. 28 žáků veřejných a 2 privatisté

do třídy IV.A. 32 žáků veřejných a žádní privatisté

do třídy IV.B. 25 žáků veřejných a 1 privatista

do třídy V.A. 24 žáků veřejných a žádní privatisté

do třídy V.B. 24 žáků veřejných a žádní privatisté

do třídy VI. 28 žáků veřejných a 1 privatista.

do třídy VII. 19 žáků veřejných a 1 privatista

do třídy VIII. 16 žáků veřejných a 1 privatista

Úhrnem bylo zapsáno 333 žáků veřejných a 12 privatistů. Během roku pak přistoupilo 31 žák veřejný a 1 privatista.

Změny prof. sboru.

1.) PhDr Karel Kohn, rabín a profesor vyučoval israelskému náboženství zemřel 28. července 1916.

2.) Gustav Fousek, profesor zdejší reálky a jemuž bylo přiděleno na do-

plnění učebného úkolu několik hodin nastoupil 1. srpna 1916 službu vojenskou.

3.) Stanislav Branžovský, supl. učitel přešel dnem 16. září 1916 na c. k. jub. reálné gymnasium v Rokycanech

4.) Stanislav Frapl Ph.Dr. dosavadní supl. učitel byl jmenován s právní platností od 1. září 1916 provisorním učitelem, podobně jmenován i Bedřich Růžek supl. učitel.

Vojenská služba.

Vojenskou službu ve šk. roce 1916-17 konali supl. učitelé Kamil Baloun, Jan Hulík, PhDr Václav Líva, Karel Nový, Karel Petr, a PhDr František Steidler.

Jiným ústavům přiděleni:

Profesor Vít Smolík byl službou přidělen službou na c. k. jubilejní gymnasium císaře a krále Františka Josefa I. v Benešově. C. k. českému gymnasiu na Král. Vinohradech jsou přiděleni Alois Lisický a Josef Skrbinšek. Profesora Josef Štefka, který žádal o přeložení do výslužby, zastupoval Antonín Starec.

Profesora Vladimíra Švejcara, z téhož důvodu zastupoval Jindřich Starý supl. učitel c. k. reál. gymnasia v Domažlicích.

Učebný úkol profesorů Bohuslava Mikendy a Jana Nepustila byl snížen; ustanoven k zastoupení Václav Kratochvíle supl. učitel. Vyučovací hodiny profesora Františka Řehoře, který pro churavost nastoupil dovolenou převzal Blahomír Žahour supl. učitel c. k. vyššího gymnasia v Něm. Brodě.

Za profesora Aloisa Lisického vyučoval dosavadní supl. učitel Karel Žlábek. Za profesora Josefa Skrbinška supl. učitel Václav Špínka a za Víta Smolíka supl. učitel Karel Šorner.

Při kreslení asistoval Jaroslav Vacek, který však přešel 11. X. 1916 na zdejší reálku.

Do sboru nastoupili Břetislav Jaroš supl. učitel I. české st. reálky

v Plzni a Jan Panka supl. učitel c. k. reál. gymnasia v Chrudimi. Josef Vošvrda nastoupil v II. pol. za ochuravěného Jindř. Starého. K vykonání zkušebného roku přidělen Jan Makarius asistent na c. k. mont. vysoké škole zdejšímu ústavu.

Nepovinné předměty.

Zpěvu vyučováno ve 3 odd. v 6 hod. týdenních a vyučoval ředitel kůru Bohumil Fidler.

Těsнопisu vyučoval Vendelín Honzík, prof. při st. ústavě učitelském ve 2 odd. 4 hod. týdně.

Kreslení (V-VIII tř.) v 1 odd. ve 3 týd. hodinách vyučoval prof. Karel Koblíček.

Jazyku francouzskému učil prof. zdejší reálky Jan Svačina 2 odd. a 4 týd. hodiny.

Dovolená.

Dovolená v tomto šk. roce byla udělena

- 1.) Prof. Frant. Řehořovi pro churavost do konce šk. r.
- 2.) Prof. Bohusl. Mikendovi byl snížen pro nemoc snížen učebný úkol na 9 týdenních hodin
- 3.) Prof. Jan Nepustil měl rovněž z důvodu zdravot. snížen učebný.
- 4.) Prof. Janu Klímovi dostalo se vedlejšího zaměst. v aprovisační komisi a snížen mu rovněž učebný úkol na 11 hod.
- 5.) supl. učitel Jindřich Starý pro nemoc požíval dovolenou po celé II. pololetí.
- 6.) Ředitel Dr Eduard Šarša byl od 27. IV – 10. V. a od 15. V – 20. V. 1917 nemocen a zastoupen prof. Bohusl. Mikendou.
- 7.) Supl. učitel Karel Žlábek měl od 18. – 22. VI. 1917 úplnou dovolenou ježto byl ustanoven vyšetřujícím komisařem pro statistiku osevu a týmž úkolem pověřen.
- 8.) Dr Stanislav Trapl provisorní učitel, pročež dostalo se mu několika-denní dovolené.

Zkoušky dospělosti.

V letním období r. 1916 vykonalo 3. a 4. července za předsednictví ředitele ústavu 7 veřejných a 2 privatisté zkoušku dospělosti poprvé. Jednomu žákovi dostalo vysvědčení s vyznamenáním, reprobován nebyl nikdo, 3 uznání všemi a 3 většinou hlasů dospělými.

V podzimním období 1916 a únorovém 1917 se pravidelné zkoušky dospělosti nekonaly. Z žáků kteří po celý šk. r. 1915/16 byli ve zbrani a vyučování v VIII. tř. nemohli se zúčastnit, přihlásilo se během šk. r. 1916/17 ke zkoušce dospělosti po rozumu min. vynesení ze dne 8. X. 1914 a ze dne 17. VIII. 1916 (předčasné zk. dosp.) konány byly během šk. r. 1916/17 14krát a podrobilo se jím 22 žáků. Zkouškám předsedal ředitel ústavu. Ke zkouškám v letním období 1917 přihlásilo se 11 veřejných žáků VIII. tř. a jeden externista. Písemné zkoušky byly vykonány od 14. do 16. června.

Kronika ústavu.

Školní rok zahájen 19. září. Poněvadž v budově gymnasijní se svolením zemské šk. r. ze dne 22. září 1916 umístněny byly měšťanské školy chlapecké i dívčí, vyučovalo se povinným předmětům a němčině toliko dopoledne a hodiny vyučovací zkráceny na 40 min. a od 16. IV. 1917 na 45 minut. Na odpoledne byly přeloženy jen nepovinné předměty, kterým se vyučovalo v budově c. k. reálky a některé hodiny tělocviku. Rozvrh byl tak upraven, že ve středu a sobotu mohli se žáci věnovati hrám a vojenským cvičením.

Pobočky.

Pobočky při I-IV. tř. zřízeny vynes. c. k. zemské šk. rady ze dne 15. XI. 1916 a dodatně také při V. tř. K 333 veřejných žákům přibýlo během šk. roku 31 žáků, kteří nastoupivše činnou vojenskou službu obdrželi dovolenou čtyřnedělní k návštěvě školy a k vykonání zkoušek výročních nebo dospělosti.

Vojenská služba žáků.

Nově odvedeno 13 žáků veřejných. Konají tudíž činnou službu vojenskou z žáků letos zapsaných: v V.B 3, v VI. 5, v VII. 14, v VIII. 24,

úhrnem 46 žáků. Mimo ně jest mobilizováno ještě 19 žáků v předšlých letech odvedených jimž nebylo možno přihlásiti se letos k zápisu, takže má ústav 65 žáků ve zbrani.

V předvečer Nejvyšších jmenin Jeho císaře a krále Apoštolského Veličenstva císaře a krále Františka Josefa I. naše gymnasium společně s c. k. reálkou a s c. k. ústavem pro vzdělání učitelů v Sokolově uspořádalo slavnostní představení, které se těšilo hojně návštěvě, byla provedena opereta divadelní společností L. Janovského: „Muzikantská krev“ od B. Buchbindra. Čistý výtěžek 336,60 K odevzdán výboru pro pořádání „obětních dnů“ ve prospěch válečné péče.

Dne 4. X. 1916 zúčastnila se mládež s profesorským sborem slavných služeb Božích, které zakončeny modlitbou za císaře a vojsko načez zpívána rakouská národní hymna. 18. XI. 1916 slouženo slavné requiem za Její Veličenstvo císařovnu a královnu Alžbětu.

Dne 22. XI. došla zdrcující zpráva o smrti Jeho Veličenstva císaře a krále Františka Josefa I. a byla oznámena ihned žactvu. Na znamení smutku vztýčen na školní budově černý prapor. Do praesidia c. k. okresného hejtmanství učiněn projev soustrasti Nejjasnější rodině panovnícké. Smuteční bohoslužbě dne 29. XI. 1916 v kapli kníž. arcibisk. konviktu přítomni byli všichni členové sboru a žáci katoličtí. Promluvil katecheta prof. Stanislav Bambas. Dne 30. listopadu den pohřbu Jeho Veličenstva bylo prázdno. Dne 2. XI. byla opět zádušní mše svatá za účasti sboru a žactva, po té třídní objasnili žákům záslužnou činnost „Zemské komise pro ochranu dětí“ a vyzvali je, aby, pamětlivi jsouce hesla zvěčnělého mocnáře „Vše pro dítě“, ze svých úspor přispěli ke sbírce pro sirotky.

Sbírka vynesla 73,10 K. Smutečních slavností v synagoze 3. XII. zúčastnili se všichni žáci israelského vyznání a ředitel se zástupci sboru. Při slavných službách Božích 17. XII 1916 v děkanském chrámě Páně, konaných na oslavu nastoupení Jeho císaře a krále Karla I. na trůn byl ústav zastoupen ředitelem a členy sboru, kteří pak praesidiu c. k. okresního hejtmanství projevili jménem sboru i žactva hold nástupci trůnu a jeho choti Jejímu Veličenstvu císařovně a královně Zitě. Profesorský sbor v poradě konané 18.

XII. povolal císařským manželům na důkaz věrnosti, lásky, věrnosti, oddanosti, úcty a lásky třikráte „sláva“. Podobným loyálním projevem ukončen školní rok v závěrečné poradě 6. července 1917.

Jmeniny Jejího Veličenstva císařovny a královny Zity 27. IV. a narozeniny dne 9. V. 1917 oslaveny v přítomnosti sboru i žactva zpívanou mší sv. která zakončena hymnou národů rakouských.

Sběrací činnost v „obětních dnech“ od 4. – 8. X. 1916 organisoval profesor Frant. Křenek, člen místního výboru, sebráno od žáků 325 K 20 h darů a 163 K členských příspěvků; uhrnem 488 K 20 h.

Také v „týdnu kojenců“ od 8. do 16. V. 1917 vykonali žáci v městě a okolních místech sbírku která vynesla 274 K 30 h a byla odeslána České zemské komisi v Praze. Žáci sami odvedli jmenované komisi při zápise 80 K 30 h, o „dětském dni“ 73 K 10 h a lednovou sbírkou 61 K 60 h uhrnem 215 K.

Také při jiných příležitostech žáci podle sil ochotně přispívali na potřeby válečné a účely dobročinné. Místnímu odboru Červeného kříže 53 K,04 h a 111 K opatřeno „Pamětních listů zemského pomocného spolku „Červeného kříže“ pro král. České“. Kupovány nálepky „Spolku pro válečné kmetrovství“ „Pomocného výboru výtvarných umělců“, válečné mapy, kalendáře „Lodního spolku“ a všeliké předměty válečné péče. Profesorský sbor skládá 1 % ze svého služného na potřeby válečné a věnoval v tomto roce na různé pomocné účely 890 K 23 h nepočítaje v to dary jednotlivců na podniky dobročinné. Z majetku ústavu byly příslušným sběrnám odevzdány nepotřebné předměty kovové a 3 q makalatury. Ze školní zahrady darovány místnímu lazaretu brambory a zelenina.

Na pátou a šestou válečnou půjčku získáno 8200 K a 6750 K nominální hodnoty od 219 upisovatelů. Některé drobné upisy žáků věnovány gymnasijskému fondu „Jungmannova nadání“.

Události na válečném poli byly sledovány s živým zájmem. Na oslavu dobytí Bukurešti bylo 9. XII. 1916 prázdno. Bývalých žáků, kteří v boji za vlast život svůj obětovali vzpomenuto při exhortě 29. X. 1916, při zádušních službách Božích dne 2. listopadu.

pro mšty. Sbírkou vynesla 73.10K. Smutečními
slavnostmi v synagoze 3.XII. účástuje se všichni žáci
v israelského vyprávění a předtím se zastupaci sboru.
Při slavnosti (důležitě Božích 17.XII 1916 v oděkauckém
shráně káňe, Konaujeh na oslavu nastoupení jeho císa
a křes. apoštolského Veliceuostva císaře a krále Karla I.
na trůn byl jstáv zastoupen předitelem a členy sboru,
kteří pak praesidii c.k. okresního hejtmantů proj
niti jmenere sboru v žactva kóld nastupci trůnu
a jeho choti Jejímu Veliceuostvu císařovně a královně
Zitě. Profesorský sbor v poradě konané 18. XII. provo
lal císařským manželům na důkaz věrnosti
lásky, věrnosti, oddanosti, úcty a lásky třikráte
„sláva“. Podobným loyálním projevem ukončen
školní rok v závěrečné poradě 6. července 1917.
Jmeniny Jejího Veličenstva císařovny a královny
Zity 27. IV. a narozeniny dne 9. V. 1917 oslaveny v pří
tomnosti sboru i žactva zpívanou mší sv. která
zakončena hymnou národů rakouských.
Sběrací činnost v „obětních dnech“ od 4.-8.X. 1916
organisoval profesor Frant. Křenek, člen místního
výboru, sebráno od žáků 325K 20h darů a 163K
členských příspěvků; uhrnem 488K 20h.

Prázdniny pro nedostatek uhlí.

Vánoční prázdniny byly od 23. XII. do 3. I. 1917. První pololetí skončilo 10. února 1917 mší sv. Druhé pololetí pro nedostatek uhlí zahájeno až 27. března. Z téhož důvodu počalo se vyučovati po velikonocních prázdninách 12. dubna. V nákladu za to skončen šk. rok až 7. července 1917.

Inspekce.

V tomto šk. roce provedl ve dnech 19. a 20. června inspekci kreslení odborný zemský inspektor pan František Lepš. 20. a 21. června vykonal inspekci Veledůstojný pan vikař Emanuel Hrdlička, ordinariatní komisař.

Zdravotní stav žactva byl uspokojivý, nakažlivých nemocí nebylo, pro delší chorobu nebyli klasifikováni 2 žáci. Po dlouhé trapné nemoci zemřel 6. dubna 1917 František Ptáček, žák V.B třídy.

Podpory a stipendia.

Stipendistů v tomto šk. r. bylo 6 a bylo jim vyplaceno 1.100 K.

Ze Škodova fondu bylo vyplaceno 160 K.

Z České zemské komise bylo vyplaceno 1 žáku od 1/6 1917 15 K měsíčně a 1 žáku od 1/2 1918 12 K měsíčně.

Jungmannovo nadání mělo příjem 1254 K 08 h a bylo vydáno 1109 K 71 h.

Fond gymnasijsní má 33.242 K jmění a na vydaní dáno 3.136 K 78 h.

Učebné pomůcky.

Na učebné pomůcky činily příjmy 1.562 K 68.

Knihovna učitelská, kterou spravuje Jul. Wenig přibylo darem 16 děl (23 svazků), členským podílem 3 svazky a koupí 4 díla (13 svazků), má 3198 čísel 5.548 svazků, 43 sešitů a 71 list.

Sbírka programů spravovaná prof. Frant. Křenkem má 9.031 číslo.

Žákovská knihovna má 3110 knih o 3875 svazcích a spravuje ji supl.

učitel Václav Špinka.

Zeměpisný a dějepisný kabinet spravoval Frant. Klíma a má 37 map dějepisných, 240 obrazů 140 přírodnin, 236 vyobrazení a pomůcek, 20 výměných rámců. Sbírka numismatická má 899 kusů.

Fyzikální a chemický kabinet spravuje prof. František Hejda a koupí opatřeny 4 přístroje.

Přírodopisný kabinet jehož správcem jest prof. Bohuslav Baudys, vykazuje celkem 1931 čísel o 3690 kusích.

Kreslířská sbírka, pořádaná prof. Karlem Kobrlem rozmnožena o 2 čísla.

Sbírku herního náradí vede supl. učitel Jaroslav Waic a inventář má 55 čísel.

Školní rok 1917-18.

Změny sboru učitelského.

1.) Ústav koncem šk. r. 1916/17 opustil supl. učitel Josef Vošvrda a přešel na c. k. reálku v Kostelci n/Orl.

2.) Jiným ústavům přidělení: Alois Lisický, prof., c. k. akad. gymnasia v Praze; prof. Josef Skrbinšek c. k. gymnasiu na Král. Vinohradech; prof. Vít Smolík c. k. jubil. gymnasiu v Benešově, min. zmocnění z 28.VI. 1913.

Vojenská služba.

Po celý šk. r. 1917/18 konali vojenskou službu supl. učitelé Kamil Baloun, Jan Hulík, PhDr Václav Líva, Karel Nový, Karel Petr, PhDr Frant. Šteidler a Jindř. Starý.

Supl. učitelé.

Za prof. Frant. Řehoře, který žádal do výslužby nastoupil supl. učitel Jan Panka do konce šk. roku.

Prof. Jan Nepustil byl churav a zastupoval jej supl. uč. Ph. Dr. Blahomír Žahour. K částečnému zastoupení prof. Bohuslava Mikendy v I. pol. ustanoven supl. učitel Václav Kratochvíle. Vyučovací hodiny o které prof. Frant. Klímovi učebný úkol byl snížen přiděleny supl. učitel Břetislavu Jarošovi.

Za prof. Al. Lisického, učil supl. učitel Karel Žlábek. Za prof. Josefa Skrbiška, supl. učitel Václav Špinka. Profesora Víta Smolíka, zastoupil supl. uč. Karel Šorner.

Pro pobočky ustanoveni dosavadní supl. učitelé Antonín Starec, Jaroslav Waic a Tech. Dr. Jan Makarius. Prefekt kníž. arcib. konviktu František Fau potvrzen jako druhý exhortator. Při tělocviku asistoval supl. učitel. Po rozdělení III. tř ve 2 pobočky nastoupil kand. středoškolského učitelství Jaroslav Hoch.

Pensionování

Dnem 1. IV. 1918 min. vynesím z 24. II. 1918 k vlastní žádosti dán byl do pense Frant. Řehoř prof. VII hod. tř. Z téhož důvodu opustil ústav Jan Nepustil profesor VII hod. tř. na základě min. vynes. z 8. V. 1918.

Vedlejší učitelé a nepovinné předměty.

Vedlejšími učiteli ustanoveni Boh. Fidler pro zpěv ve 3 oddělení v 6 týdenních hodinách Vendelín Honzík pro těsnopis v I. odd. v 2 týd. hod.

Karel Koblíček kreslení V-VIII tř. 1 odd. 3 hod. týdně.

Jan Svačina francouštinu v 1. odd. 2 hod. týdně.

Dovolená.

Prof. Jan Nepustil pro churavost měl úplnou dovolenou v I. i II. pololetí.

Z téhož důvodu měl dovolenou Bohuslav Mikenda od konce I. pol.

Prof. František Klíma měl vzhledem k jeho zaměstnání v aprovisační komisi snížen učebný úkol

Jaroslav Waic nastoupil činnou voj. službu a nevyučoval od 27. II. do 15. III. a od 19. IV. do 10. května.

Stav žactva.

Zápis byl vykonán 30. VI. a 2. VII. pak 17. IX. 1917 a 18. IX. a měl tento výsledek do

I.A třídy zapsáno 25 žáků veřejných a 4 privatisté

I.B třídy zapsáno 26 žáků veřejných a 4 privatisté

II.A třídy zapsáno 29 žáků veřejných a 2 privatisté

II.B třídy zapsáno 28 žáků veřejných a 3 privatisté

III.A třídy zapsáno 26 žáků veřejných a 3 privatisté

III.B třídy zapsáno 22 žáků veřejných a 2 privatisté

IV.A třídy zapsáno 25 žáků veřejných a 0 privatistů

IV.B třídy zapsáno 26 žáků veřejných a 2 privatisté

V.A třídy zapsáno 42 žáků veřejných a žádní privatisté

V.B třídy nezapsáni žádní žáci ani privatisté

VI třídy zapsáno 39 žáků veřejných a 1 privatista

VII třídy zapsáno 21 žáků veřejných a 1 privatista

VIII třídy zapsáno 14 žáků veřejných a žádní privatisté

Úhrnem zapsáno 323 žáků veřejných 22 privatistů.

Také v tomto šk. roce byly umístěny v ústavě třídy měšťanských škol a bylo upraveno vyučování jako loňského roku. Svolení pobočky při III. třídě bylo dáno teprve 18. března 1918. K veřejným žákům přijatým na počátku šk. roku přibýlo během roku 16 žáků, kteří nastoupivše (dovolenou) činnou vojenskou službu měli 4nedělní dovolenou k návštěvě školy a k vykonání zkoušek. Nově odvedeno 16 žáků veřejných. Ústav má 55 žáků ve zbrani.

Zkoušky dospělosti.

Dne 9. a 10. července 1917 vykonalo za předsednictví ředitele ústavu zkoušku dospělosti po prvé 11 veřejných žáků a 1 externista. Za dospělé s vyznamenáním uznáno 6 žáků veřejných a 1 externista, za prostě dospělé 5, reprobován nebyl nikdo. V období podzimním 1917 a únorovém r. 1918 pravidelné zkoušky nekonány. Ve škol. roce 1917-18 konaly se předčasné zkoušky dospělosti za předsednictví ředitele ústavu 9krát a podrobilo se jim 14 abiturientů.

Ke zkouškám v letním období přihlásilo se 9 veřejných žáků písemné zkoušky konány od 24 do 26 června 1918. Ústní zkoušky budou 15. července 1918 a předsedati bude ředitel ústavu.

Učebné sbírky.

Příjem pro učebné pomůcky v tomto školním roce byl 2056,97 h.

Poněvadž bylo nutno peněz na učebné pomůcky zatímž užiti na úhradu potřeb režijních, bylo zakupování knih a pomůcek pro letošní rok schválených odloženo na pozdější. Stav sbírek na konci roku byl tento

Knihovna učitelské vykazuje 3214 čísel 5591 svazků 43 sešitů a 71 listu.

Žákovská knihovna má 3111 knih o 3879 svazcích

Sbírka programů 9.257 kusů.

Kabinet zeměpisný a dějepisný má 717 čísel

Sbírka numismatická 899 peněz a medailí

Fysikální a chemický kabinet má 811 čísel

Přírodopisný kabinet obsahuje 1931 čísel o 3690 kusech

Ve sbírce kreslířské je 444 ve sbírce hudebnin 162 čísel.

Kronika

Školní rok zahájen byl 19. září slavnou mší sv. v děkanském chrámě.

Také v tomto šk. roce byly umístěny v ústavě třídy měšťanských škol a bylo upraveno vyučování jako lonického roku. Společní pobočky při škole bylo pláno teprve 18. března 1918. K veřejným žákům připjatým na počátku šk. roku přibýlo během roku 16 žáků, kteří nastoupivše (dovolenou) činnou vojenskou službu měli 4 nedělní dovolenou k návratu ve školy a k vykonání zkoušek. Nově odevedeno 16 žáků veřejných. Ústav má 55 žáků ve zbraňi.

Dne 9. a 10. července 1917 vykonalo za předsednictví zkoušky dospělosti ředitele ústavu zkoušku dospělosti po prvé 11 veřejných žáků a 1 externista. Za dospělé s vyznamenáním uznáno 6 žáků veřejných a 1 externista, za prostě dospělé 5, reprobován nebyl nikdo. V období podzimním 1917 a únorovém r. 1918 pravidelné zkoušky nekonány. Ve škol. roce 1917-18 konaly se předčasné zkoušky dospělosti za předsednictví ředitele ústavu 9krát a podrobilo se jim 14 abiturientů. Ke zkouškám v letním období přihlásilo se 9 veřejných žáků písemné zkoušky konány od 24 do 26 června 1918. Ústní zkoušky budou 15. července 1918 a předsedati bude ředitel ústavu.

Na oslavu nastoupení na trůn Jeho Veličenstva Karla I. uspořádalo naše gymnasium spolu s reálkou a učit. ústavem dne 27. září v Sokolovně divadelní představení. Bylo zahájeno hymnou a živým obrazem, hrála společnost L. Janovského operetu Krista z myslivny od Buchbindra. Z výtěžku věnováno 200 K Vdovskému a siročímú fondu vojenskému, 200 K Zemské komisi 100 K Záchraně v Příbrami a 157.K 28 h podporovacím spolkům všech tří škol.

Narozeniny Jeho Veličenstva Karla I. a osvobození města Gorice oslaveno 3. XI 1917 za účasti sboru a žactva při školní slavnosti. Mluvil St. Bambas. Potom sloužena mše sv. která zakončena hymnou.

Jmeniny královny a císařovny Zity 27. dubna 1918 jakož i Její narozeniny 9. V 1918, přítomen sbor a žactvo při službách Božích po nichž zpívána hymna.

Sbírky válečné

Od 14-24. X. 1917 všeobecná sbírka prádla. Sbírány bez náhrady divoké kaštiny, šípky, hlohové bobule, březové a ostružinové listy. Sbírka zápisová pro Českou zemskou komisi vynesla 65,50 K, k dětskému dni 40,10 K, na udržování válečných hrobů 30,20 K, místnímu Červenému kříži 41,80 K, Sebráno 102 knihy, Mimo to žáci kupovali obrazy Jeho Veličenstva pohlednice s rodinou panovnickou, kalendář Lodního spolku aj, Časopis Mladé Rakousko atd.

Sbor učitelský skládá 1 % z platu a věnoval v tomto šk. roce 824.03 K. Z majetku ústavu odevzdáno c. k. přejímací komisi kovů a směsí 8,5 gr. platiny. Na sedmou válečnou půjčku upsáno od 69 upisovatelů 6.700 K a na osmou od 45 upisovatelů 12.050 K.

Slavné dny v panovnické rodině a významné události válečné sledovány se živým zájmem. O narozeninách Jeho Veličenstva, na oslavu zachránění Jeho Veličenstva z nebezpečí života, narození arciknížete Karla Ludvíka, za příčinou znovu obsazení Gorice, uzavření míru s Ukrajinou, Ruskem a Rumunskem byla školní budova ozdobena prapory.

V tomto školním roce pro nedostatek topiva vyučování přerušeno od 5 XI do 19. února 1918, nepovinnému kreslení se neučilo od 5. XI do

15. dubna 1918 poněvadž nebylo pro ně místností. V době vyučování jednotliví učitelé i žáci byli voláni k vojenským přehlídkám nebo do zbrani, v letní době polní práce a nouze o potraviny nutila mnohé žáky k dočasnému přerušení studií. Poněvadž v zimním období po 13 neděl nevyučovalo byl školní rok prodloužen do 13. července 1918.

Podpory žactva

V letošním šk. roce používalo 6 žáků stipendií v úhrné částce 1200 K. Ze Škodova fondu bylo vyplaceno 160 K. Zemská komise udělila studijní podporu dvěma žákům a 5ti žákům obuv.

Gymnasijský fond Jungmanova nadání měl příjem a jmění 33.140,14 K a 2.504,03 K vydání.

Zdravotní stav žactva

Zdravotní stav byl uspokojivý, nakažlivých nemocí nebylo. Pro trvalou chorobu 2 žáci nebyli klasifikováni. Zemřeli tři žáci:

9. září 1917 privatistka IB třídy Jarmila Klecanová.

16. září 1917 padl na italském bojišti u Podlešce Bohuslav Nerad žák VII. třídy.

30. prosince 1917 žák III B třídy František Skrbený.

Školní rok ukončen 13. července 1918.

Školní rok 1918-19

Sbor učitelský a změny

Koncem šk. r. 1917-18 zatímní profesor Karel Žlábek přešel na zdejší reálku. Jindřich Starý onemocněl a nebyl v úřadě učitelském zaměstnán. Profesor Alois Lisický službou přidělený na akad. gymnas. v Praze vrátil se 16. září 1918 na zdejší ústav.

Ve zbrani byli Jan Hulík a Frant. Šteidler, do konce listopadu prof. Kamil Baloun a Ph.Dr. Václ. Líva. Nezvěstni jsou Karel Nový a Karel Petr.

Jiným ústavům přiděleni Jos. Skrbinšek čes. gymnasiu na Kr. Vinohradech a prof. Vít Smolík st. gymnasiu v Benešově. Od 26. XI. 1918 byl prof. Bohuslav Baudys přidělen st. real. gymnasiu v Uherské Skalici a jeho zástupcem byl zat. prof. Emanuel Cihelka. Počátkem II. pololetí byl profesor Alois Lisický přikázán st. reálce ve Vršovicích, St. gymn. v Báňské Bystřici zat. prof. Václ. Špinka, St. gymn. v Lipt. Sv. Mikuláši od 24. III. zat. prof. Břet. Jaroš.

Jmenování

Skutečnými učiteli byli jmenováni podle 62 § p. uč.

Bedřich Růžek s právní platnosti od 28. III. 1918, Dr. Stanislav Trapl od 28. IX. 1918, Kamil Baloun od 1. VIII. 1917, Ph.Dr. Václav Líva od 6. XI. 1917

Povýšení

do VIII hod. tř. povýšení prof. Julius Wenig od 1. X. 1918; prof. Frant. Křenek od 1. I. 1919.

Stav učitelského sboru na konci šk r. 1918-19 byl

Ph.Dr. Eduard Šarša ředitel VI. hod. tř.

Kamil Baloun profesor a poručík v záloze D. Z.

Stan. Bambas prof. VIII. h. tř. exhortátor N.

Bohuslav Baudys prof VIII h. tř. M.

Emanuel Cihelka zat. prof. poruč. v záloze M.

Tomáš Doubrava prof. VII h. tř. L. Ř

Frant. Fau prefekt arc. konviktu exhortátor N

Frant Hejda prof. h. tř. M F.

Jaroslav Hoch zat. prof. L N

Břetislav Jaroš zat. prof. Z. D.

Frant. Klíma prof. VII h. tř. Z. D.

Karel Koblík prof. VIII h. tř. K MG

Václav Kratochvíle zat. prof.

Frant. Křenek prof. VIII hod. tř. Č L. Ř.

Alois Lisický prof. VII h. tř. Č N

Ph.Dr. Václav Líva prof a poručík v záloze D. Z.

Techn. Dr. Jan Makarius, zat. prof, asistent vys. šk. mont. M F.

Bohuslav Mikenda prof VII h. tř. Č L.

Jan Pauka zat. prof. Č. L. Ř

Bedřich Růžek prof. Č N

Jos. Skrbinšek prof VIII h. tř. přidělen č. gym. na Kr. Vinohradech

Vít Smolík prof VIII h. tř. přikázán st. gym. v Benešově

Ant. Starec zat. prof. Č. krasop. N.

Ant. Šilha prof. L Č

Karel Šorner zat. prof. Z. D. v II. pol. přidělen g. v B. Bystřici

Ph.Dr. St. Trapl prof. M, P, F.

Václ. Špinka zat. prof. L. R. v II. pol. přikázán g. v Lip. Sv. Mikuláši

Jaroslav Waic zat. prof T, M

Julius Wenig prof VIII h. tř. Č. Ph. N.

Dr. Blahomír Žahour zat. prof. L. Ř.

Vedlejší učitelé.

PhDr. Emil Friedmann israel. nábož.

Bohumil Fidler zpěv

Dovolená:

František Klíma člen Národního výboru a okresní hosp. rady měl

dovolenou od 28. X. 1918 do konce I. pol., potom ustanoven předsedou správní komise města Příbrami měl dovolenou do konce šk. roku.

Antonín Šilha byl zaměstnán v aprovisační komisi a měl učební úkol snížen na 8 týd. hod. v I. pol.

Z důvodů zdravotních Alois Lisický měl snížen učebnou povinnost na 9 hod, od 17. XI. 1918 do konce I. pol. úplná dovolená.

PhDr. Václav Líva vrátil se ze služby vojenské byl dovolen od 1. XII. do konce I. pol. Dnem 5. VI. 1919 nastoupil dobrovolně voj. službu na Slovensku.

Kamil Baloun měl dovolenou z téhož důvodu, od 1. XII. do 30. IV. 1919 ale dobrovolně dovolenou přerušil 30. III. 1919 .

Bohuslav Mikenda onemocněl od 3.-14. II. 1919 a ve II. pol. učební výkon snížen na 13. týd. hod.

Dr. Eduard Šarša byl nemocen od 20. II.-23. III. 1919 správu ústavu vedl Bohuslav Mikenda.

Frant. Hejda od 25. IV. a Karel Koblle od 2. V. onemocněli a jejich vyučovací hodiny rozděleny mezi členy sboru.

Zápis

Zápis nových žáků do I. tř. konal se před prázdninami 13. a 15. července 1918 po prázdninách 16. a 17. září 1918. V těchto dnech také vykonány zkoušky opravné a dodatné. Výsledek zápisu byl tento do I.A 25 žáků 4 žákyně, do I.B 27+4, do II.A 26+4, II.B 26+3, III.A 29+3, III.B 26+3, IV. 39+5, V. 41+1, VI. 31+2, VII. 26, VIII. 18+1.

Bylo úhrnem zapsáno 314 žáků, 30 žákyně, 2 privatisté. Mezi rokem přibýlo do VII. 11 a VIII. 6 žáků.

Učebné pomůcky:

Dotace na učebné pomůcky byla 3116 K 97 h. Poněvadž i letos bylo peněz na učebné pomůcky zatím užit na úhradu režijních výloh bylo odloženo nakupování knih a pomůcek na dobu pozdější. Stav sbírek na konci šk. roku byl tento

Sbírka:	Počet iv. čísel:	Správce:
Knihovna učitelská	3225	prof. Jul. Wenig
Sbírka programů	9.393	prof. Frant. Křenek
Knihovna žakovská	3.184	prof. Bedř. Růžek
Sb. dějep-zeměpisné	717	prof. Kamil Baloun
Sb. fysik-chemické	811	prof. Emanuel Cihelka
Sb. přírodopisné	1931	prof. Dr. Stan. Trapl
Sb. pro kreslení	444	prof. Karel Koblle
Herní náradí	58	prof. Jaroslav Waic
Sb. hudebnin	164	prof. Karel Koblle
Sb. numismatická	899	prof. Kamil Baloun.

Zkoušky dospělosti:

15. července 1918 vykonalo zkoušku dospělosti 9 veřejných žáků a v podzimním 5. října 1918 jeden externista poprvé. Mimořádné zkoušky dospělosti konaly se v letošním roce 7krát a podrobilo se jim 7 abiturientů

Výsledek byl: vysvědčení dospělosti s vyznamenáním 4, dospělými 13. Ve šk. roce 1918-19 připuštěn 23. října 1 žák k předčasné zkoušce dospělosti. Ke zkouškám dospělosti v letním období přihlásilo se 23 veřejných žáků a 1 žákyně. Písemné zkoušky byly od 26. do 28. června, ústní zkoušky vykonány od 16. do 18. července 1919 s výsledkem tímto: 10 vysvědčení s vyznamenáním, 14 dospělými. Všem zkouškám předsedal ředitel ústavu.

Podporování žáků

8mi stipendistům bylo o letošním roce vyplaceno 2070 K.

Škodova fondu, který jest uložen ve válečných půjčkách, nebylo možné použití.

Presidiální rada České zemské komise pro péči o mládež v Čechách poskytovala jednomu žáku stálou měsíční podporu.

Gymnasijsní fond „Jungmannova nadání.“ na darech přijal 611 K 71 h, vydáno 1826 K 80 h.

Kronika.

Školní rok zahájen obvyklým způsobem. Pobočky zřízeny při I.-III. tř. Vyučovalo se dopoledne a hodiny zkráceny na 45 min., poněvadž odpoledne byla umístěna v budově měšťanské školy jako loňi. Vyučování přerušeno bylo 9. října pro chřipku.

Zatím nastal památný 28. říjen 1918. Ředitel složil 29. října slib povinnosti Okresní národní radě a přijal týž slib dne 1. a 8. listopadu ode všech členů sboru. 4. listopadu vyučování opět zahájeno. Žactvo ředitel poučil o nastalé změně a vyzval ho k horlivé práci a k svědomitému konání povinností. 8. listopadu byla tato světodějná událost oslavena společně s reálkou a učitelským ústavem. Uspořádán průvod žactva městem do Sokolovny, kde se shromáždili členové Okresní národní rady a jiní hosté. Slavnostní program byl tento: Hosti uvítal pan Karel Domin, ředitel učitelského ústavu, gymnasista Soukup projevil jménem studentstva vděčnost zakladatelům státu a učinil slib. Následovala řeč předsedy Okresní národní rady pana Hynka Kličky, po které studentstvo zapělo „Hej Slované“. Prof. Karel Šorner vylíčil vznik a význam naší samostatnosti. Pěvecký sbor všech tří ústavů zapěl Smetanovo „Věno“. Denisův List národu českému přečetl prof. učit. ústavu Karel Vaněček. Po sborové písni „Nad Tatrou sa blýská“ prof. Ant. Šilha přednesl Horákovu báseň „České legie“. Slavnost ukončena chorálem „Kdo jste Boží bojovní bojovníci“ a hymnou „Kde domov můj“, kterou zpívalo všechno žactvo.

Slavného uvítání pana presidenta T. G. Masaryka v Praze 21. XII. 1918 zúčastnil se značný počet žactva i učitelstva. Dne 19. ledna 1919 navštívil pan ministr školství a národní osvěty Gustav Habrman Příbram, poctil svou návštěvou ústav a přijal deputaci ředitelů všech středních škol. 7. března oslava 69. narozenin pana presidenta promluvil dr St. Trapl. Vhodné úryvky z děl přednesl oktáván J. Soukup. 28. března

Výsledek byl: vypořádání dospělých vyznamenaním 4, dospělými 13. Ve šk. roce 1918-19 připuštěn 23 října žák k předčasné zkoušce dospělých. Ke zkoušce dospělých v letním období přihlásilo se 23 učených žáků a 1 žákyně. Písemné zkoušky byly od 26 do 28. června, ústní zkoušky vykonány od 16 do 18 července 1919 s výsledkem tímto: 10 vypořádání s vyznamenaním, 14 dospělými. Všem zkouškám předsedal ředitel ústavu.

1) Křesťanstvím bylo letosním rokem vyplaceno 2070 K. Podporování žáků

2) Školní fond, který jest plněn ve válečných příjmech, nebylo možno pověřiti.

3) Presidiální rada České zemské komise pro péči o mládež v Čechách poskytovala jednomu žáku stálou měsíční podporu.

4) Gymnasijsní fond „Jungmannova nadání.“ na darech přijal 611 K 71 h, vydáno 1826 K 80 h.

Školní rok zahájen obvyklým způsobem. Pobočky zřízeny při I.-III. tř. Vyučovalo se dopoledne a hodiny zkráceny na 45 min., poněvadž odpoledne byla umístěna v budově měšťanské školy jako loňi. Vyučování přerušeno bylo 9. října pro chřipku.

Kronika.

uctěny narozeniny J. A. Komenského řečí prof. B. Růžka. 5. května byla stromová slavnost, která byla uspořádána společně s reálkou, zasazený v sadech na Svaté Hoře po případných zpěvech a řeči prof. St. Trapla 4 lípy „svobody“. Dne 21. června zúčastnil se ústav tryzny, kterou uctěna byla památka českých vlastenců popravených 21. VI. 1621 na Staroměstském náměstí v Praze. Poněvadž Husův den připadl již na prázdniny, uctěna památka Husova na konci šk. r. 28. června školní slavností, při které promluvil prof. Julius Wenig, zároveň předneseny některé sborové zpěvy a ukázky z mistrových spisů.

Sbírky.

Vědomí své vlastenecké povinnosti žactvo hojnou měrou osvědčovalo sbírkami a příspěvky na různé účely dobročinné a obecně prospěšné.

České zemské komisi odvedeno ze zapisové sbírky 120,30 Kč

Mikulášský den vynesl 293,70 Kč

Pro sirotky sbor přispěl 500~

Na kovový poklad republiky 176 g zlata, 30 kg stříbra

O štědrých dnech červ. kříže od 23.-30. III. 206,24 Kč

daroval prof. sbor 200~

Na Denisův fond odvedlo žactvo 74 Kč

Na Slovensko odesláno 161 knih

Prof. sbor i letos skládá 1 % ze služného a odvedl 494,64 Kč na všeliké dobročinné podniky.

Zdravotní stav žactva

Pravidelná školní práce byla rušena častými změnami ve sboru a nahodilými chorobami žáků i učitelů, ačkoliv mimo chřipku nakažlivých chorob nebylo. Pro trvalou chorobu neklasifikováno 8 žáků veřejných a 1 privatista, 1 žák a 1 žákyně vzdali se zatímne studií. Také umrtnost

žactva byla letos nepoměrně značná. Ústav želí ztráty 5ti nadějných žáků, kteří u květu života zachvázeni byli smrtí.

Dne 27. února 1919 zemřel František Hacaperka, žák V. tř.

21. června 1918 František Fišer, žák VI. tř.

11. října 1918 Josef Berka, žák II. tř.

2. listopadu 1918 Bohumil Drchota, žák III. tř.

5. ledna 1919 Jan Slepíčka, žák IV. tř.

Pohřbu těchto žáků, pokud bylo možno, žúčastnil se profesorský sbor i žactvo ústavu.

Krátce před ukončením školního roku zemřel v Počátkách ve věku 80 let druhý ředitel ústavu Antonín Škoda. Podlehl 25. května 1919 měchýřové nemoci.

Školní rok 1919-20.

Změny v učitelském sboru.

Koncem školního roku 1918-19 odešli z ústavu profesoři: František Křenek na reál. gymnasiu v Truhlářské ulici v Praze, Josef Skrbinšek na stát. gymnasium v Benešově. Prof. ad. pers Bedřich Růžek jmenován profesorem reál. gymnasia v Rokycanech, prof. ad. pers Dr. Stanislav Trapl profesorem zdejšího ústavu učitelského. Zat. prof. Jaroslav Hoch profesorem měst. reálného gymnasia v Chotěboři. Supl. profesor Václav Kratochvíle měl studijní dovolenou a později obdržel místo na st. reálce v Praze VII. Zatímní profesor Dr. tech Jan Makarius, supl. prof. Jan Hulík a katecheta František Fau, vzdali se svého úřadu.

Nově jmenování.

Profesory zdejšího ústavu nově jmenování Stanislav Kalandra, ředitel měst. dívčího lycea v Chrudimi. Dr. Emanuel Šimek, místotajemník při min. školství a nár. osvěty, profesoři ad. pers. Stanislav Klouček ze

st. gymnasia v Hradci Králové, Josef Kotyk z čes. gymnasia v Plzni, Cyril Loštický z reál. gymn. na Král. Vinohradech, Josef Němec ze st. gymnasia v Pardubicích, a zat. prof. Jaroslav Waic. Prof. ad pers. Dr Václav Líva byl na šk. rok 1919-20 zdejšímu ústavu přidělen.

Jiným ústavům přiděleni: prof. Alois Lisický – st. reálka ve Vršovicích, prof. Dr Emanuel Šimek – I. reálce v Praze, prof. Stanislav Klouček – st. gymnasiu v Hradci Králové, prof. Stanislav Kalandra obdržel dovolenou k řízení dívčího lycea v Chrudimi

Na Slovensku konají službu profesori Bohuslav Baudys, Dr Jan Hořejší, Břetislav Jaroš, Karel Šorner a Václav Špinka.

Během šk. roku nastaly tyto změny: profesor Karel Kotyk přidělen od 5. XI. 1919 st. gymn. v Plzni a k jeho zastoupení ustanoven zat. prof. Jaroslav Hora z tamnějšího ústavu. Od 1. XII. 1919 příkázání službou Kamil Baloun, prof. ad pers. st. reálce v Nymburce, zat. prof. Jan Panka čes. reál. gymnasiu v Brně učebný úkol onemocnělého prof. ad. pers. Dra Blahomíra Žahoura převzal 16. III. 1912 kaud. střed. učitelství Karel Janč.

Povýšení

Profesory ad personum podle §4 čl. VII zákona ze dne 7. října 1919 čís. 541 sb. z. a n. byli jmenováni zatímní profesori: Emanuel Cihelka, Václav Daneš, Dr Jan Hořejší, Dr Vladimír Ryšavý, Karel Šorner, Václav Špinka, Dr František Šteidler a Dr Bla. Žahour.

Dovolená

Zdravotní dovolenou měli: profesor František Hejda po celý školní rok, profesor Cyril Loštický od 9. listopadu 1919, profesor Dr Blahomír Žahour od 20. II. 1920 do konce roku, profesoru Bohuslavu Mikendovi byl učebný úkol snížen na 9 hod týdních. Pro nemoc nevyučovali ředitel Dr Eduard Šarša od 11. do 30. XI. 1919 a od 6. do 18. května 1920, Antonín Starec od 1.-16. XII. 1919 a od 7. do 14. června 1920.

Učebné pomůcky.

Na učebné pomůcky přijalo úhrnem 4.386,97 Kč, ale i letos bylo

nutno těchto peněz užití ke krytí režijních potřeb a nákup pomůcek odložen na pozdější dobu. Stav sbírek na konci šk. roku byl: knihovna profesorská 3243 čísel, sbírka programů 9.518 čísel, knihovna žákovská má 3184 knih o 3959 svazcích, kabinet zeměpisný obsahuje 717 čísel, v přiřazené sbírce numismatické je 899 kusů, sbírka fyzikální a chemická vykazuje 811 čísel, kabinet přírodopisný 1931 čísel, sbírky kreslířské 444 čísel, sbírka hudebnin 162, kaple 122 čísel, sbírka herního náradí 58 čísel.

Podpory žákům

Letošního roku 6ti stipendistům bylo vyplaceno 1630 Kč.

Úrok ze Škodova fondu 160 K byl udělen jednomu abiturientovi z r. 1919, který vykonal zkoušku dospělosti s vyznamenáním a věnoval se studiím universitním. Základní listina byla o 900 Kč zvětšena synovcem zakladatelovým.

Česká zemská komise pro péči o mládež v Praze poskytovala dvěma žákům stálou měsíční podporu.

Gymnasiální fond „Jungmannova nadání“ měl příjem 718 K 31 h a vydáno na podporách a různých vydáních 1876 K 70 h.

Kronika. Výsledek zápisu

Zápis nových žáků do I. tř. po prázdninách 1. a 2. září 1919 a přijímací zkoušky měly tento výsledek: do první třídy zapsáno 37 žáků a 16 žákyň. 15. a 16. září byl zápis všech žáků, dodatné a opravné zkoušky. Bylo zapsáno do

II. A. 22 žáků a 4 žákyně

II. B. 25 žáků a 3 žákyně

III. A. 24 žáků a 4 žákyně

III. B. 24 žáků a 4 žákyně

IV. A. 24 žáků a 3 žákyně

IV. B. 22 žáků a 2 žákyně

V. 26 žáků a 4 žákyně

VI. 31 žáků a 2 žákyně

VII. 28 žáků a 0 žákyně

VIII. 37 žáků a 0 žákyně

Úhrnem bylo zapsáno 300 žáků, 42 žákyně

17. září začalo se pravidelně vyučovati. Pro nedostatek uhlí bylo vyučování od 7. do 22. ledna 1920 přerušeno. První pololetí skončilo se 14. II. 1920.

Dne 28. října 1919 připomenuto žactvu naše osvobození školní slavností pořádanou společně s reálkou a učitelským ústavem při níž prof. Frant. Klíma objasnil význam toho dne. Dne 6. III. 1920 oslaveny společně narozeniny pana presidenta T. G. Masaryka. 30. IV. zasazeny společně s reálkou na Sv. Hoře 4 lípy Masarykovy, 12. května oslaveno sté výročí narozenin mistra Josefa Mánesa a dne 28. června památka mistra Jana Husa, vzpomenu 500ti sté výročí bitvy na Vítkově hoře a objasněn národní význam Jana Žižky. Při domácí oslavě 27. března prof. Ad. Chaloupka vylíčil nesmrtelné zásluhy J. A. Komenského. Sborové písně, recitace a národní hymny doplňovaly program těchto slavností. Mimo to přednáškami ve třídách uctěna 4. II. památka Boženy Němcové a 7. VI. 85. narozeniny Adolfa Hejduka.

Zkoušky dospělosti

Mimořádným zkouškám dospělosti podrobilo se 7 abiturientů, kteří konali službu vojenskou, měli dovolenou k dokončení studií a k vykonání zkoušky dospělosti. K řádným zkouškám dospělosti v letním období přihlásil se všech 35 veřejných žáků VIII. tř. Písemné zkoušky konaly se od 10. do 12. května a ústní počnou 1. července.

Sbírky

Sbírky uspořádané mezi žáky svědčí o tom, že mládež s porozuměním chápe své vlastenecké povinnosti a ochotně podporuje podniky národní humanitní a osvětové. České zemské komisi odvedeno 301 K 35 h. Pro Masarykovu ligu proti tuberkulóze vybráno 863,62 K. Na premiovou půjčku upsal jeden žák 100 Kč, sbor pak 10.100 Kč. Na Slovensko odesláno 126 knih.

Zdravotní stav žactva

Zdravotní stav žactva byl celkem příznivý, nemocí nakažlivých minus lehčí případy nebylo. Vážně churavělo 12 žáků a 1 žákyně z nichž 10 nemohlo se podrobiti klasifikačním zkouškám. Zemřeli Jindřich Klecanda, žák VII. tř. a Jaroslav Kugler VI. tř., František Ježek, žák IV. A. tř. Pohřbu jejich zúčastnil se sbor i žactvo ústavu.